

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 577

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 15 grudnia 1935

Rok 30

Poznań, 14 grudnia.

Zdrowy instynkt włościan i robotników

Różne czynniki pracują nad stworzeniem sojuszu partyj chłopskich i robotniczych. Socjaliści znaleźli już nazwę dla tego bloku: „Front ludowy”, na wzór francuski, który to front we Francji obejmuje także i komunistów. U nas zakres tego frontu przedstawia się rozmaicie, zależnie od rachub politycznych jego twórców i organizatorów. Jedni pragnęliby mu nadać charakter czysto opozycyjny, inni doczepić do niego także i lewicowe żywioły „sanacyjne”, występujące przeciw t. zw. pułkownikom.

Front ten wysuwa różne hasła: walki o demokrację, o różne wyłączenia, o socjalizację produkcji przemysłowej, o powrót do parlamentaryzmu, o amnestję dla więźniów politycznych itd. Podstawą jego w każdym razie ma być sojusz chłopca i robotnika, do których doczepia się także inteligenta, byle „pracującego”.

Prasa socjalistyczna twierdzi, że z powodu tych projektów w obozie narodowym panuje żywe zaniepokojenie, że „endecka reakcja” drży przed przebudzeniem się ludu itd. Oczywiście reje-strujemy te usiłowania, ale bynajmniej nie drżymy ze strachu. Groźniejsze „smoki” chciały nas pożreć, a potrafiłyśmy się im oprzeć. Po tem wszystkim, cośmy już przeszli, nie przestraszy nas „front ludowy”. Albowiem nie umiemy się lękać nienaturalnych sojuszy.

Że różne klasowe partie chłopskie i socjalistyczne chcą się łączyć, to jest rzeczą zwyczajną. Nie dzieje się to po raz pierwszy w Polsce. Te nici organizacyjne nieraz już nawiązywano, ale zrywała je siła naturalnego rozwoju, która odbiera wagę stronnictwom, o partym na podstawach klasowych. A sojusz chłopca z robotnikiem, streszczający się w utrzymaniu i rozszerzeniu socjalistycznego programu, byłby dziś bardzo mało trwały.

Ten sojusz w innych warunkach istniał już w Polsce w pierwszych latach nowego państwa polskiego. Socjaliści popierali t. zw. reformę rolną, a lewicowe stronnictwa chłopskie popierały socjalistyczne ustawodawstwo społeczne i rozwielmożnienie się etatyizmu. Chłopcy nie dostali, a zresztą dzisiaj, choćby ją i dostali, nie wieleby mu ona przyniosła; reforma rolna bez wyższości cen płodów rolnych i otwarcia źródeł kredytu jest fikcją. Natomiast dostał chłop masę urzędów, różnych inspektorów, na których musi płacić podatki, ogrom państwowych przedsiębiorstw, które ciążyą na całym gospodarstwie, a także i rolnictwie.

Uświadomienie polityczne i społeczne chłopca postąpiło już tak daleko, że dobrze zrozumiał, co znaczy dla niego etatyizm: etatyizm policyjny czy socjalistyczny, to w gruncie rzeczy to samo. Żadne „fronty” nie pociągają u chłopca

Światła i cienie propozycji pokojowych

Angielscy korespondenci o pesymizmie nad Lemanem — Agencja Reutera przepowiada, że Rada Ligi przyjmie projekt paryski — Głosy prasy brytyjskiej

London. (Tel. wł.) Sprawozdania korespondentów genewskich są dziś utrzymane w bardzo pesymistycznym tonie. Najlepiej obrazuje to stanowisko „Times”, który twierdzi, że paryskie propozycje pokojowe są już dziś w Genewie tylko martwą literą.

„Daily Telegraph” wyraża przekonanie, że ani Abisynja, ani też Liga Narodów nie przyjmą propozycji. Rada Ligi uchwali natomiast najprawdopodobniej zakaz wywozu olejów do Włoch. Przeciw projektowi ostro wypowiadają się mniejsze państwa, zwłaszcza bałtyckie i Mała Ententa. Stanowisko Litwinowa jest jeszcze niewyjaśnione. Zgodziłby się on na propozycje paryskie za cenę podpisania paktu francusko-sowieckiego.

Po rozmowie z kołami stojącymi blisko Rzymu korespondent stwierdza, że Mussolini przyjmie prawdopodobnie plan paryski za podstawę do rokowań. Chce przez to zdobyć na czasie i odroczyć wejście w życie zakazu wywozu olejów. W międzyczasie marsz. Badoglio odniesie może jakieś większe zwycięstwo, co wzmocni pozycję Włoch.

Dyplomatyczny korespondent „Morning Post” donosi z Genewy, że również brytyjskie dominja wypowiadają się przeciw planowi paryskiemu. Fakt ten wywołał w Genewie szczególne wrażenie.

Vernon Bartlett twierdzi w „News Chronicle”, że oburzenie nad Lemanem kieruje się prawie wyłącznie przeciw Anglii. Jedyną nadzieją uratowania powagi Ligi Narodów leży w tem, że min. Eden odważnie wystąpi i powie, że trzeba przerygnąć z planu po odrzuceniu go przez Abisynję.

Agencja Reutera dla odmiany donosi z Genewy, że żaden z członków Ligi Narodów nie chce otwarcie wypowiedzieć się przeciw Anglii i Francji i narazić równocześnie na oburzenie Włoch. Dobrze poinformowani obserwatorzy twierdzą, że plan paryski będzie przyjęty przez Radę Ligi jednogłośnie, chociaż prawdopodobnie przy kilku wstrzymujących się. Należy się liczyć z dążeniem uniknięcia bezpośredniego głosowania. Możliwe, że Laval zaproponuje ustanowienie nowej komisji, która zbada propozycje.

London. (Tel. wł.) W artykule wstępnym „Daily Telegraph” usiłuje usprawiedliwić propozycje paryskie. Dziennik przyznaje wprawdzie, że plan ten przewiduje duże ustępstwa na rzecz Włoch, lecz z ostatecznym sądem należy zaczekać do chwili wypowiedzenia się premiera Baldwina, co myślał, mówiąc w parlamencie, iż krytyka i opozycja zamilkłaby, gdyby mógł mówić otwarcie. Jeżeli rząd angielski rzeczywiście był przekonany, że zakaz wywozu olejów Włochy uznają za sankcje wojskowe i jeżeli dalej miał to przekonanie, iż inni członkowie Ligi nie wypełnią zobowiązań, wynikających z art. 16 paktu i nie wystawią odpowiednich sił zbrojnych, przerycając cały ciężar na Anglię, należy o tem możliwie jak najszczegółowiej poinformować naród. W takim wypadku zbiorowe sankcje w rzeczywistości załamały się. Liga Narodów przyznaje wówczas sama, że jedyną broń, jaką posiada, wytracono jej z ręki.

Nie jest najgorsze to słowo, które nie chce przejść przez gardło, że napastnik otrzymuje większe obszary, niż zajęte obecnie przez niego z bronią w rękę. Znacznie gorszy jest fakt, że nie zdołano wczasy uniemożliwić niebezpieczeństwa wywołania olbrzymiego pożaru, który zwałczając miała angielska straż ogniowa, podczas, gdy międzynarodowa ogranicza się do przyglądania się.

Prawicowo konserwatywne dzienniki „Morning Post” i „Daily Mail” popierają nadal propozycje paryskie. Oba wzywają rząd do nieustępowania przed pacyfistycznymi pozeraczami ognia, ponieważ, zdaniem „Morning Post”, pozostała do wyboru droga pomiędzy wojną z Włochami a obecnymi dążeniami rządu. „Daily Mail” domaga się, aby posiedzenie izby gmin w czwartek miało charakter poufny, aby Baldwin mógł postom bez ogródek przedstawić obecny stan rzeczy.

Socjalistyczny „Daily Herald” twierdzi, że rzeczywiste propozycje są znacznie gorsze, niż przepowiadano. Jest to rabunkowy plan największych rozmiarów. Jeżeli założone zostanie włoskie towarzystwo kolonizacyjne, to po niewielu latach Abisynji nie będzie można odróżnić od kolonii włoskiej.

ROMAN BYBARSKI.

Straszny wybuch w Norymberdze

Berlin. (Tel. wł.) W pewnej fabryce brązu w Norymberdze nastąpił nad ranem straszny wybuch.

Kilka gmachów fabrycznych leży w

gruzach. Walące się ściany przytłoczyły trzech ludzi, z których dwóch zostało zabitych, a trzeci jest ciężko ranny.

Wyspy Tonga w potokach lawy

Nowy Jork. Z Wellingtonu donoszą:

Na wyspach Tonga, na Pacyfiku, wydarzyły się potężne wybuchy wulkanu.

Działania wulkaniczne poprzedziło dwadzieścia wstrząsów podziemnych, którym towarzyszyły potężne burze

i oberwania się chmur. Rzeka lawy długości 3 i pół km wlewa się do morza.

Czynne są 4 kratery, z których buchają płomienie na wysokość 25 mtr. Wioski Betani i Togamamao zostały ewakuowane na czas i wskutek tego nie było ofiar w ludziach.

Echa niedoszętego spisku

Tallin (PAT). Prowadzone w sprawie niedoszętego zamachu śledztwo stwierdziło, że znalezione w głównej kwaterze spiskowców odezwy drukowane były w Finlandji, skąd przewieziono je następnie do Estonji. Z Finlandji pochodziły również granaty ręczne, które znajdowały się w rękach

spiskowców.

Rewizje i aresztowania trwają. B. szef sztabu gen. Terwano znajduje się po aresztem domowym.

Przywódcy niedoszętego spisku przyznali się do winy, dając szczegółowe zeznania w sprawie planów, oraz organizacji zamachu.

przywiazania do indywidualnej własności, ani nie wzbudzą w nim entuzjazmu do biurokracji, choćby socjalistycznej. Niechaj socjaliści idą na wieś z wszystkimi najnowszymi, najbardziej „postępowymi” zdobyczami socjalnymi! Na to, by uzdrowić Polskę przez program socjalistyczny, nie pozwoli zwyczajny, chłopski rozum.

Ale jest czynnik o wiele ważniejszy, dzięki któremu te wszystkie próby „frontów ludowych” zawisną w powietrzu; mogą się stać zjednoczeniem partyj, ale nie będą zjednoczeniem wielkich mas narodu. Jest coś, co coraz lepiej rozumie zarówno chłop, jak i robotnik polski: sprawa żydowska.

Socjaliści mogą nam dowoli wymyślać od czarnej reakcji, od hitlerizmu, od demagogji antysemitkiej, faszystowskiej itd.; mają przecież całą masę różnych wyrażań w międzynarodowym słowniku socjalistycznym. W razie potrzeby można się zapożyczyć u wschodniego sąsiada, albo też u różnych lig masonskich.

Nie powstrzymują jednak prądu, który idzie z żywiołową siłą przez cały naród: dążenia, by państwo polskie budowali Polacy a nie Żydzi, — dążenia do tego, by masy narodu wyzwolić zpod żydowskiej przewagi. Jeżeli gdzie natrafiamy na brak dostatecznego rozumienia sprawy żydowskiej, to właśnie wśród niektórych sfer t. zw. „burżuazyjnych”, wśród żywiółów, zależnych od Żydów lub dających swą firmę Żydom.

Można przeprowadzić zasadę milczenia w sprawie żydowskiej na zebraniu organizacji gospodarczej, zależnej od rządu, lub na jakimś oficjalnym zjeździe kupieckim. Ale żaden front ludowy nie zdoła do tego doprowadzić, by w tej sprawie milczał chłop lub robotnik. On dziś o tem głośno mówi w całej Polsce, jak ona długa i szeroka.

I dlatego nie obawiamy się żadnych „frontów ludowych”. Bo dzisiaj my jesteśmy istotnym wyrazem mas narodu, ich zdrowych instynktów i ich trzeźwego poglądu na rzeczywistość polską.

Radykali wobec rządu Laval'a

Ważne narady grupy radykalnej — Ostre ataki pod adresem rządu pos. Cota — Jego wystąpienie w toku dyskusji budżetowej

Paryż. (PAT). Uwaga kół parlamentarnych była zwrócona przedewszystkiem na obrady grupy radykalnej, w czasie których omówiono zagadnienia, związane z polityką zagraniczną. Wbrew przypuszczeniom, posiedzenie nie zakończyło się przyjęciem określonej uchwały.

Głównym punktem było przemówienie pos. Cota, który zapoznał zebranych z wytycznymi swej interpelacji w izbie deputowanych i w ostrych słowach wystąpił przeciw projektowi pokojowemu.

Poparł go wpływowy przedstawiciel lewego skrzydła radykałów, pos. Archimbaud i wystąpił nawet z wnioskiem, o zwrócenie się do premiera Laval'a, by bez uprzedniej narady z parlamentem nie angażował Francji w rokowania.

Wniosek ten wywołał liczne zastrzeżenia. M. i. nawet b. premier Daladier oświadczył, że Laval ma prawo prowadzić układy, o ile uprzednio porozumiewał się z radą ministrów.

Pos. Malvy ostrzegł przed uchwaleniem jakiegokolwiek rezolucji, która mogłaby zmusić szefa rządu do przetrwania tak trudnych i ważnych układów.

Dłuższa dyskusja wykazała niemożność osiągnięcia jednomyślności. Wobec tego przewodniczący, pos. Delbos, wystąpił z kompromisowym wnioskiem ogłoszenia nie uchwały, lecz komunikatu po zakończeniu zebrania. Wniosek przyjęto.

W łonie grupy zaznaczyła się pewna różnica poglądów co do wystąpienia pos. Cota. Niektórzy członkowie twierdzą, iż będzie on przemawiał w charakterze osobistym, a nie w imieniu grupy. Cot natomiast zaznacza, iż został upoważniony nietylko do zabierania głosu w czasie dyskusji nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych, lecz też do przedstawienia w swej interpelacji ogólnych zapatrywań grupy. Należy zauważyć, iż w zebraniu nie brał udziału ani min. Herriot, ani żaden członek rządu.

Paryż. (PAT). Izba przystąpiła do rozprawy nad budżetem na r. 1936. Debata będzie prowadzona w myśl wyjątkowego przyspieszonego programu. Panuje przekonanie, iż uchwalenie budżetu na r. 1936 przez obie izby może nastąpić jeszcze przed 31 grudnia.

W ogólnej dyskusji zabrał głos

Kto wygrał 100 tys. zł?

Warszawa. (Tel. wł.). W ciągnięciu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

- 100 000 zł — 29622, 74130, 97656.
- 50 000 zł — 42930.
- 10 000 zł — 15155, 61116, 182394.
- 5 000 zł — 24280, 36252, 151016, 156232.
- 2 000 zł — 5453, 45663, 58318, 61282, 116163, 124781.
- 1 000 zł — 8561, 13089, 33942, 51344, 91132, 107016, 123732, 182937. (w)

Wiadomości

„Lietuvos Aidas“ pisze, że uniwersytet berliński nie przyjmuje obecnie studentów narodowości litewskiej. Ostatnio niejaki Klimkajtis bezskutecznie zabiegał przez kilka miesięcy o przyjęcie go na wydział prawny.

Trwający od szeregu miesięcy, pod pozorem badania legitymacji „czystka“ partii komunistycznej dobiega końca. Jak donosi „Prawda“, w okręgu smoleńskim usunięto z partii 13,3 procent jej członków, w okręgu charkowskim 8 procent. W niektórych miejscowościach prowincjonalnych procent wydalonych dochodzi do 25.

Węgierski sąd najwyższy odrzucił skargę kasacyjną, sprawcy zamachu na kolej pod Bia - Torbaghy Matuszki, zatwierdzając wyrok śmierci, wydany w poprzednich instancjach. Matuszka odsiadywa obecnie karę więzienia w Austrii.

Król belgijski poddał się w Londynie operacji twarzy. Był to zabieg chirurgiczny z zakresu chirurgii kosmetycznej, chodziło bowiem o usunięcie blizn, które zeszpecili twarz króla po wypadku automobilowym, którego ofiarą padła królowa Astrid. Operacja udała się doskonale, a dokonał ją znakomity chirurg londyński, specjalista tego rodzaju zabiegów, sir Harold Gillies.

komunista, Peri, który poddał ostrej krytyce zagraniczną politykę rządu.

Następnie przemawiał pos. Cot, który wyraził żal, że z powodu nieobecności min. spraw zagranicznych nie można debatować nad polityką zagraniczną Francji w chwili, gdy wstępuje na nową drogę. Cot zaznaczył, iż jest upoważniony przez swoją

grupę do wyrażenia stanowiska radykałów w tej sprawie. Istnieje stan wojny, a Liga Narodów określiła napastnika. Pomimo to pragnie się nie stosować sankcyj wobec kraju, który jest winien napaści. Cot wyraził wreszcie życzenie, aby wkrótce rozpoczęto w izbie debatę nad polityką zagraniczną, i poddał krytyce układ Laval-Hoare.

Niezrozumiałe ograniczenie połowów

Gdynia. (Tel. wł.). Z Helu oraz innych miejscowości polskiego wybrzeża donoszą o wyjątkowo obfitych połowach rybaków. W ciągu ostatnich dni połowy szprotów były tak wielkie, że kutry rybackie przywoziły przeciętnie od 100 do 150 centnarów tych ryb dziennie. Zarobek właściciela kutra wynosił do 900 zł.

„Polskie Zjednoczenie Rybaków“, spółdzielnia, powstała, jak wiadomo, przy wydatnej pomocy Banku Gospodarstwa Krajowego, chwyciła się niezrozumiałej w tych warunkach praktyki. Wobec obfitych połowów zanosiło

się na poważną niżkę cen szprotów. Wyszłoby to na dobre i kupującym i samym rybakom, którzy liczyli na większy zbył tańszego towaru.

„Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich“ postanowiło jednak nie dopuścić do niżki i dla utrzymania ceny nie pozwoliło w ub. czwartek swoim kutrom wyjechać na morze. Ponad 20 kutrów pozostało bezczynnie w samym tylko porcie helmskim. Stracili rybacy i do uboższej ludności nie dojdą tańsze sproty. A na polski rynek pchają swój towar wędzarnie gdańskie. (p)

Z procesu o zabójstwo ś. p. min. Pierackiego

Zgłosił się na świadka b. przywódca O. N. R., Jan Mosdorf

Warszawa. (Tel. wł.). Podczas rozprawy sądowej kilkakrotnie pojawiło się nazwisko przywódcy b. O. N. R. Jana Mosdorfa.

Ostatnio sekretarz ministra spraw wewnętrznych zeznał w sądzie, że dnia krytycznego Mosdorf istotnie tele-

fonował do sekretarjatu min. Pierackiego w sprawie opieczutowania drukarni, w której była drukowana „Sztafeta“.

Obecnie Mosdorf zgłosił się do trybunału z prośbą o dopuszczenie go do zeznań. (w)

Do Berezy

Warszawa. (Tel. wł.). Do Berezy Kartuskiej został wywieziony Jan Barański, student pierwszego roku prawa, członek sekcji młodych S. N.

Z Berezy zostali zwolnieni dwaj Ukraińcy inż. Bogdan Filiński z Tarnopola po 15 mies. pobytu, oraz Iwan Beniuł z Ostrogórz w pow. rawskim po 6-miesięcznym pobycie. (w)

Sprawa amnestii

Warszawa. (Tel. wł.). W kołach sejmowych słychać, że poseł dr. Lubelski z Tarnowa ma zgłosić wniosek o rozciągnięcie amnestii także na emigrantów politycznych. (w)

Chrzest pruski

Katowice. (PAT). „Nowiny Codzienne“ donoszą z Opoli, iż z polecenia nadprezydenta we Wrocławiu przemianowano nazwę polskiej miejscowości Krzanowice (w pow. opolskim) na niemiecką nazwę Langlieben.

Zmiany w ministerstwach

Warszawa. (Tel. wł.). W min. oświaty ustąpi w niedługim czasie naczelnik wydziału kultury i sztuki Władysław Zawistowski (pospolu z Kadenem twórcą niefortunnej Akademii Literatury, oraz równie „znakomitej“ instytucji, jaką jest Tow. Krzewie-

nia Kult. Teatralnej — red.), tudzież szef personalny kpt. Lipke.

Ustąpi również szef personalny w min. komunikacji płk. Kominkowski oraz szef personalny min. rolnictwa Szymański. (w)

Powrót mjr. Karpińskiego

Paryż. (Tel. wł.). Droga morską ze Siamu przybył do Francji mjr. Karpiński. W dniu dzisiejszym opuścił Paryż i w niedzielę rano o godz. 4,26 będzie w Poznaniu.

Przed straceniem

Londyn. (Tel. wł.). Jak donoszą z Nowego Jorku, termin stracenia mordercy dziecka Lindberga, Hauptmana wyznaczono na tydzień rozpoczynający się 13 stycznia 1936 roku.

Oflary katastrofy

Moskwa. (Tel. wł.). Samolot pasażerski, który 24. ub. m. wystartował z Karaganda na Syberji do Kasakstan i od tego czasu zaginął, odnaleziony został w górach w pobliżu Karkaralinsk zupełnie rozbity. Pilot i trzej pasażerowie ponieśli śmierć.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNY

Poznań, 14. 12. 1935 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.
Z pożyczek państwowych płacono jedynie za 5% pożyczki konwers. 63.—

Czy trwałość wzroku może być zdwojona?

Zwyczajne szkła, stosowane dla oczu, przepuszczają ogólnie wszystkie rodzaje promieni, zarówno te, które są dostępne dla oka ludzkiego, jak promienie dłuższe, t. zw. pozaczzerwone i promienie krótkofaliste, t. zw. ultrafioletowe, znajdujące się w tak dużej ilości w powietrzu, które szczególnie szkodliwe dla reszty organizmu, wywołują w oczach zapalenie spojówek, rogówek, zmętnienie soczewek, t. zw. zaćmy, zmiany w naczyniówce, siatkówce. Promienie natomiast dłuższe pozaczzerwone, męcza oczy i nie pozwalają na dłuższą pracę przy świetle sztucznym.

Kiedy uczeni odkryli powyższe działanie promieni ultrafioletowych i infraczerwonych na oczy, fizycy przystąpili do badań tego zagadnienia i usiłowali znaleźć taki materiał, któryby, zachowując całą przezroczystość i jaśność szkła normalnego, nie przepuszczał szkodliwych promieniowań.

Oczywiście jest, iż jeśli się wyeliminuje

działalność szkodliwą promieniowania na oczy, trwałość wzroku może być zdwojona.

Po długich poszukiwaniach, udało się fizykom znaleźć taki materiał. Obecnie wprowadzono szereg udoskonaleń, niezwykle doniosłych dla zastosowania takiego materiału dla szkieł do oczu.

Produkcję tego rodzaju szkła pod nazwą „Filtorex“ rozpoczął we Francji Zakład p. n. „Institut Ophtalmique de Paris“ w Paryżu.

Doniosłość tego odkrycia była tak wielka, że w ciągu niesłychanie krótkiego czasu szkła „Filtorex“ zaczęły wypierać na całym świecie normalne szkło do oczu, nie chroniące przed zgnębieniem działaniem promieni ultrafioletowych i infraczerwonych. Rozpowszechnienie tego szkła zostało zresztą upłatnione tem, że ogromny wzrost produkcji pozwolił na ustalenie ceny „Filtorex“ na poziomie nie przewyższającym prawie ceny szkieł zwykłych. Jeżeli się pomyśli o niesłychanej wprost korzyści, osiągniętej przez zastosowanie tego rodzaju szkła, jako szkła do oczu przy zachowaniu jednocześnie dostępnej dla szerokiego ogółu ceny, to należy przyznać, że osiągnięty rezultat jest naprawdę o-

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano w dalszym ciągu 1 1/2% dol. listy zast. po nieco wyższym kursie 37,75 oraz 4 1/2% złotowe listy zast. również po 37,75; pozatem płacono za 4% listy zast. konwert. 36.—

Akcje bankowe bez notowania.
Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu w zł. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

- 5% państw. pożyczki konwers. 63.— P.
- 1 1/2% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 37,75 P.
- 4 1/2% złotowe listy zastawne s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 37,75 P.
- 4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 36.— P.
- Tendencja mocniejsza.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5,28 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,30 — 5,30 1/2 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 14. 12. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:		
1) żyto	715 g/l.	
2) pszenica	756 g/l.	
3) owies	420 g/l.	

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne)	11,75 — 12,00
Pszenica (Usposob. spokojne)	16,00 — 16,25
Jęczmień browarowy	14,25 — 15,25
Usposobienie spokojne:	
Jęczmień 700—725 g/l.	13,75 — 14,25
Jęczmień 670—680 g/l.	13,25 — 13,50
Usposobienie spokojne:	
Owies (Usposob. spokojne)	13,75 — 14,25
Mąka	
żytnia wyciąg 0-30% wł. w.	18,50 — 18,75
żytnia gat. I 0-45% wł. w.	18,00 — 18,50
żytnia gat. I 0-55% wł. w.	17,25 — 18,00
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	14,00 — 15,00
Usposobienie spokojne:	
pszenka gat. IA 0-20% wł. w.	27,75 — 29,50
pszenka gat. IB 0-45% wł. w.	27,00 — 27,50
pszenka gat. IC 0-55% wł. w.	26,00 — 26,50
pszenka gat. ID 0-80% wł. w.	25,50 — 26,00
pszenka gat. IE 0-85% wł. w.	24,50 — 25,00
pszen gat. IIA 20-55% wł. w.	24,00 — 24,50
pszen gat. IIB 20-65% wł. w.	23,50 — 24,00
pszen gat. IID 45-65% wł. w.	21,00 — 21,50
pszen gat. IIF 55-65% wł. w.	19,00 — 19,50
pszen gat. IIG 60-65% wł. w.	17,50 — 18,00
Usposobienie spokojne:	
Otreby żytnie stand.	9,25 — 9,75
Otreby pszenne grube stand.	10,25 — 10,75
Otreby pszenne średnie st.	9,25 — 10,00
Otreby jęczmieńne	9,75 — 11,00
Rzepak zimowy	41,00 — 42,00
Rzepak zimowy	40,00 — 41,00
Siemię lniane	36,00 — 38,00
Gorzycza	34,00 — 36,00
Groch Viktoria	25,00 — 30,00
Groch Folgera	22,00 — 24,00
Lubin niebieski	9,50 — 10,00
Lubin złoty	11,00 — 11,50
Mak niebieski	62,00 — 64,00
Koniczyna czerw. surowa	90,00 — 100,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst.	120,00 — 130,00
Koniczyna biała	75,00 — 95,00
Koniczyna szwedzka	160,00 — 175,00
Ziemniaki jadalne	3,75 — 4,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	20
Makuch lnian w taflach	16,50 — 16,75
Makuch rzepakowy w tafl.	13,50 — 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	19,00 — 19,50
Srut Soja	21,00 — 22,00
Słoma pszenka luzem	2,50 — 2,75
pszenka prasowana	3,00 — 3,25
żytnia luzem	2,75 — 3,00
żytnia prasowana	3,25 — 3,50
owsiana luzem	2,75 — 3,00
owsiana prasowana	3,25 — 3,50
jęczmieńna luzem	2,50 — 2,75
jęczmieńna prasow.	3,00 — 3,25
Siano zwykłe luzem	5,75 — 6,25
zwykłe prasowane	6,25 — 6,75
nadnoteckie luzem	6,50 — 7,00
nadnoteckie pras.	7,50 — 8,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Ogólny obrót: 2913,1 tonn, w tem żyta 1082 tonn, pszenicy 228 tonn, jęczmienia 398 tonn, owsa 170 tonn.

W rzeczy samej szkło „Filtorex“ można już uzyskać od 7 złotych.

Zakład p. f. Institut Ophtalmique de Paris w Paryżu, pragnąc rozszerzyć swoją działalność na Polskę, założył obecnie swoją filię w Warszawie i Oddział w Poznaniu przy Al. Marszałka Piłsudskiego 2 (hotel Britannia).

Rozumiejąc duże znaczenie rynku polskiego, dyrektor generalny Instytutu Paryskiego p. Kokociński, dyplomowany specjalista optometrysta, przybył osobiście do Poznania na tydzień, pragnąc szerokim warstwom ludności polskiej udzielić dokładnych wyjaśnień o własnościach szkła „Filtorex“.

W tym celu dyrektor Kokociński, dokonując w swoim gabinecie mieszczącym się w salonach hotelu Britannia, codziennie pokazywał od godz. 9 do 19 po czwartej od 17—24 grudnia rb.

Wszystkie wyjaśnienia i doświadczenia czynione są przez wybitnego specjalistę w optometryce, jakim jest dyrektor T. Kokociński, bezinteresownie (przy wszelkich pokazach nie pobiera się od publiczności żadnych opłat), celem popularyzacji w Polsce szkła, które są prawdziwym dobrodziejstwem dla oczu ludzkich. dg 5174

Nawet na Bałkanach

Od siedmiu lat w Jugosławji, od półtora roku w Bułgarii, a w ostatnim półroczu także w Grecji — postawiono rządy pod znakiem dyktatur, które jednak obecnie we wszystkich tych trzech państwach na Bałkanach zwijają chorągwie.

W Jugosławji rządy dyktatorskie rozpoczęły się od zawieszenia przez króla Aleksandra I-go dnia 6 stycznia 1929 pierwotnej konstytucji „Królestwa S. Ch. S.“ z r. 1921; trwały nadal po nadaniu przez króla własnemu zarządzeniem nowej konstytucji z 9 grudnia 1931. Ośrodkiem rządzącym, u boku króla, stała się grupa wojskowo-polityczna pod przewodnictwem gen. Živkovića, pierwszego kierownika rządu, po którym kolejno, z ramienia utworzonego jako pokrywka stronnictwa rządowego, prezesami rady ministrów byli pp. Marinković, Srszkić i Uzunović. Lecz po śmierci króla Aleksandra I, zamordowanego 9 października 1934 w Marsylii, uznano, że niezbędny jest nawrót ku oparciu o społeczeństwo.

W tym duchu utworzono już w grudniu 1934 rząd p. Jevtića. Wobec tego, że po wyborach 5 maja 1935, przeprowadzonych na podstawie ustawy wyborczej, dającej sztuczne przywileje obozowi rządowemu, zjednoczona opozycja pod wodzą przewodcy chorwackiego p. Maczka, uzyskawszy 1,1 mil. głosów przeciw 1,7 mil. listy rządowej p. Jevtića, odmówiła zasiadania w Skupczynie, rząd p. Jevtića ustąpił i 24 czerwca 1935 stanął u steru rząd p. Stojadinović z udziałem przedstawicieli opozycji i z hasłem nowych wyborów na podstawie nowej ustawy wyborczej. Dnia 1 grudnia rb., w 17-tą rocznicę obwieszczenia zjednoczonego królestwa, rada rejencyjna, sprawująca władzę w imieniu młodocianego króla Piotra II-go pod przewodnictwem ks. Pawła, ogłosiła bardzo szeroką amnestję polityczną.

W Bułgarii zamach wojskowy związku wojskowo-politycznego p. n. „Zweno“ w nocy z 18-go na 19-ty maja 1934 usunął rząd parlamentarny p. Muchanowa, a mianowany przez króla Borysa I-go rząd p. Georgiewa rozpoczął rządy dyktatorskie, pod hasłem usunięcia stronnictw, oraz z zawieszeniem działalności parlamentu.

Lecz już 21 stycznia 1935 dotychczasowy minister wojny gen. Złatew objął także przewodnictwo rządu, znacząc wkrótce silną rękę zesłaniem 15 kwietnia 1935 na czarnomorską wyspę św. Anastazji (koło Burgas)

nie tylko b. prezesa rady ministrów Zankowa i towarzyszy, ale także pozamachowego już poprzedniego prezesa r. m. p. Georgiewa i jego towarzyszy.

Wobec niezgody w rządzie, właśnie o tak daleko idące prześladowania, utworzony został 22 kwietnia 1935 nowy rząd pod przewodnictwem p. Toszewa, już bez udziału gen. Złatewa. Dnia 23 listopada 1935 miejsce rządu p. Toszewa, który mówił o przygotowaniu nowej konstytucji i ustawy wyborczej, ale nie robił w tym duchu, zajął rząd pod przewodnictwem p. Kjosseiwanova, dotychczasowego ministra spraw zagranicznych, mający, w zgodzie z królem Borysem, zmierzać, w myśl oświadczenia nowego rządu, do przywrócenia udziału narodu w życiu państwa i także do usunięcia wojska od polityki, a zarazem przygotowujący amnestję polityczną.

W Grecji, skąd niepowodzenia wojenne w Anatolji usunęły w końcu r. 1932 zarówno Konstantego I., jak i tuż po nim Jerzego II., wybory z 5 marca 1932, w których Venizelos stracił większość, zachwiał z kolei podstawami republiki. Po nieudanej próbie zamachu gen. Plastirasa z 6 marca 1933 powołany do steru 8 marca 1933 rząd p. Tsaldarisa, dawnego przewodcy mo-

narchistów, zmierzał powołać ku przywróceniu królestwa. Gdy w marcu 1935 nie powiodło się powstanie Venizelosa, na Krecie, w Macedonji i na morzu, wysunął się w rządzie p. Tsaldarisa na czoło gen. Kondylis, odznaczając się zarówno ostre prześladowaniami politycznymi, jak skłonnościami dyktatorskimi.

W wyborach z 10 czerwca 1935 opozycja nie wzięła udziału. Dnia 10 października 1935 zamachem wojskowym usunął on prezesa rady ministrów p. Tsaldarisa i prezydenta republiki p. Zaimisa i sam objął władzę dyktatorską.

Głosowanie ludności z 3 listopada 1935, w którym republikanie uczestniczyli zaledwie 32 tys. głosów, oświadczyło się blisko 1½ miliona głosów za przywróceniem królestwa. Powróciwszy 25 listopada 1935 do kraju, z Anglii, król Jerzy II zażądał od gen. Kondylisa przeprowadzenie powszechnej amnestji politycznej, a natrafiwszy na opór powołał rząd prof. Demerdzisa, dawniej zwolennika Venizelosa, który, poza obwieszczeniem 1 bm amnestji bez ograniczeń, zmierza do rządów konstytucyjnych i nowych wyborów.

STANISŁAW STRONSKI.

Narodowcy w Berezie

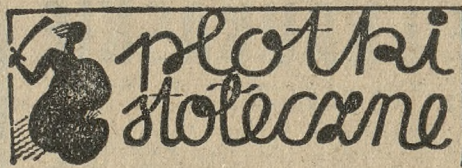
Donosiliśmy o ponowem wywiezieniu do Berezki Kartuskiej kierownika koła Stronnictwa Narodowego w Radomiu, p. Stefana Podczaskiego. Wywieziono go w nocy z 9 na 10 grudnia r. b.

Na krótki czas przedtem, bo d. 28 listopada wywieziono do Berezki prezesa powiatowego Stron. Narodowego na powiat rawsko-mazowiecki dr. med. Stanisława Gutkiewicza z Nowego-

Miasta. Dr. Gutkiewicz jest człowiekiem żonatym i ma czworo dzieci.

Ogółem w Berezie przebywa obecnie jedenastu działaczy Stronnictwa Narodowego, w tem pp. Władysław Pacholczyk (z Częstochowy) i Wilhelm Bartyzel już po raz drugi.

Jak już prasa donosiła, kilku z spośród izolowanych przebywa w izbie chorych.

13 grudnia.

Mamy dzisiaj pierwszy dzień prawdziwej zimy z minusem na termometrze i śniegiem, który nie taje. Z żywym współczuciem ogląda się robotników, pracujących jeszcze ciągle przy robotach ziemnych w mieście, i zastanawia się, czy układanie trotuaru przy ściennej od mrozu ziemi jest celowe i wskazane. Z pewną radością spogląda się na kupców, zaczynających rozłokowywać na dawnych, starych miejscach choinki. Doprawdy, że dopiero w tej chwili uświadomiłem sobie, że to już za 11 dni Wigilja.

Mimoходом lecą myśli miłem wspomnieniem ku młodości, dzieciństwu, dawnym przeżyciom wigilijnym. Znow rok. A jakżeż szybko minął. I jak szybko lecą teraz lata, wśród pracy w wieku dojrzałym, — gdy dawniej, w młodości, czas roku przeciągał się długo, jakby w nieskończoność...

Raźniej się jednak każdy czuje na myśl o nadchodzącym Bożem Narodzeniu. Ogarnia nas jakiś optymizm, technienie wiary w przyszłość przepelnia dusze. Przejdzie szybciej, niż przypuszczamy ta zima, a potem znow wiosna, — oby nie tylko w przyrodzie, lecz i w życiu...

Adwentowicz lubi podchodzić ku przeszłości. Żyje właściwie ciągle młodością i jej wierzeniami. Jest to i jego siła. Mało mamy współczesnych tak świetnych interpretatorów scenicznych Ibsena, Björnsona i epoki przedmłodopolskiej, jak Karol Adwentowicz. A dzisiaj jego kreacje mistrza Solnessa czy inne tego typu są pełniejsze, żywsze, dojrzałsze, aniżeli te, które widywaliśmy dawniej. Są silniejsze w wyrazie, chociaż może nie działają na naszą umysłowość tak suggestywnie, jak dawniej.

Wczoraj wystawił „Sąsiadkę“ Jaroszyńskiego. Znow skok w przeszłość. W epokę młodości. Tylko zmienił rolę:

gdy dawniej przed laty 15, grał architekta Stefana, teraz przeobraził się w przyjaciela gospodarza, który go ocala. Stefana. Wtedy był dynamiczny, dzisiaj — sensat, o pełnym cynicznego uśmiechu spojrzeniu na życie.

„Sąsiadka“ ma chyba już ćwierć wieku za sobą. Zmodernizowano ją nieco, ale sztuka pozostała wesołą komedią, pogodną, rozbrajającą swą szczerością i prostotą. Jaroszyński, chociaż żył w epoce dynamizmu i przybyszewsciadły, był twórcą pogodnym, zbliżył się do życia z filozoficznym stoicyzmem i pobłażliwością, nie chcąc stwarzać dramatu tam, gdzie wystarczą komedia. Bezpretensjonalne zawikłanie, może naiwne w swoim pomysle ale tą właśnie naiwnością jakby młodzieńcze i bardzo prostolinijne: chęć wrażeń życiowych w małżeństwie bardzo rozkochanem a wskutek tego pozabawiającem się drażniących pikanteryjek — jest bardzo dalekie od współczesnego brutalnego podchodzenia do zjawisk i obdzierania życia z wszelkich iluzji.

Losów „Sąsiadki“ słucha się z uśmiechem wesołości i z przekonaniem, że cała omyłka musi się wyjaśnić i, że koniec będzie pogodny. Na nasze nerwy roztrzęsione i na zblazowaną naszą umysłowość wskutek przeżyć przeżytych na jawie — bezpretensjonalna komedia Jaroszyńskiego, odkryta z lamusu niepamięci, działa ogromnie kojąco. Doprawdy, nawet mimo redukcji pensji, zmęczony mieszczuch znajdzie trochę grosza, żeby obaczyć Adwentowicza jako komika, przyjrzeć się Mazerakównie po jej kilkuletnim wypadzie toruńskim, a przedewszystkiem, by wypocząć, uśmieć się i spędzić pogodnie wieczór.

Szyfman miał dobre odczucie potrzeb publiczności, skoro wygrzebał dla Ma-

Radosne Święta przy gramofonie z dobrą i głą
Centra

P 6034-P 704

tego Teatru Shawa z lat młodości i jego „Żołnierza i bohatera“, który mu robi kasę od sześciu tygodni. Adwentowicz teraz mu robi „Sąsiadką“ konkurencję.

WARSZAWIANIN.

UWAGI

Długa skandynawska zimą przerywa w Sztokholmie doroczną uroczystość powitania laureatów Nobla; — ściślej mówiąc lańcuch wspaniałych festynów i dworskiego ceremoniału, pełen bogatych dekoracji kwiatnych, feeryj światła i elegancji. Na wiele tygodni naprzód zapewnić sobie trzeba miejsce w potężnej sali filharmonji sztokholmskiej, jeśli się chce być świadkiem, jak sędziwy król Gustaw od przeszło ćwierć wieku już oddaje corocznie królewski hold wybrancom.

„Nazwisko Curie stało się w naszej fundacji nieomal tradycją“ — oto słowa profesora Palmaera, skierowane z estrady na powitanie małżonków Joliot, Fryderyka Joliot i żony jego Ireny z domu Curie, córki naszej niezapomnianej Curie-Skłodowskiej, tegorocznych laureatów w dziale chemji. I nie jeden z obecnych na sali, który pamięta skupiony, cichy wyraz twarzy matki, gdy wiele lat wcześniej na tem samem miejscu przyjmowała zaszczytne odznaczenie, musiał niewątpliwie być pod wrażeniem owego pomnika ciągłości ludzkiej myśli twórczej, której genialne wcielenie gości już w drugiej generacji.

Mogły też zebrany członkom domu królewskiego, z francuskiej krwi Bernadottów, rodzic się myśli, jakie to niezbadane są drogi losu, który królewskiemu spadkobiercy Wazów każe składać hold przed majestatem ducha, w osobie mieszanej francuskiej i polskiej krwi...

ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSCZAJĄCYM

WZĘCIE 6-9 PIGUŁKI NA NOC
ng 16 628

STRONNICTWO NARODOWE KOŁO WILDA

Zebranie plenarne Koła odbędzie się we wtorek, 17-go b. m. w sali S. N., św. Marcin 65. Początek o godz. 20-tej. Odклада się natomiast niedzielne zebranie.

KU CZCI EDISONA

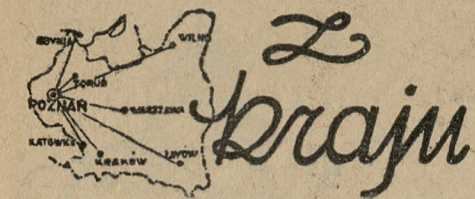

Japoński konsul generalny w Stanach Zjednoczonych Renzo Sawada ufundował w Ameryce w West - Orange, na cześć wielkiego wynalazcy Tomasza Edisona dwie latarnie kamienne, jako hold Japonji dla człowieka, który dał światu żarówkę.

Nieliczne pozostałe bilety na zawody

OLIMPJADY ZIMOWEJ

Sprzedaje „FRANCOPOL“, Warszawa, Mazowiecka 9.

PRZECIWKO LIKWIDACJI SZPITALI
Zw. Lekarzy R. P. zwrócił się do ministra opieki społecznej w sprawie polityki szpitalnej ubezpieczeń społecznych. Jak wiadomo, istnieją tendencje zlikwidowania szpitali, prowadzonych przez Ubezpieczalnię we własnym zakresie. Zdaniem lekarzy, takie posunięcie zagrażałoby interesom zdrowia publicznego. Polityka zamknięcia szpitali nie może być uprawiana w Polsce, która posiada zaledwie 20 łóżek szpitalnych na 10.000 ludności. Dość powie-

leżało 783.933 mieszkańców, mojżeszowego — 353.659, do innych wyznań — 33.834. Wśród ludności w wieku 10 lat i więcej umiało czytać i pisać 847.357 osób, umiało tylko czytać — 26.649, nie umiało czytać i pisać — 97.961 osób.

JESZCZE ZAGROŻONE DOPY W STOLICY

Liczba domów mieszkalnych w stolicy, które są zagrożone z powodu swego stanu, jest dość znaczna. Skutkiem tego nawet na niektórych ulicach została ostatnio ograniczona szybkość jazdy tramwajów, ażeby uniknąć większych wstrząszeń.

WIELOSTRONNY GESZEFCIARZ ŻYDOWSKI

W tych dniach miała się toczyć przed sądem okręgowym w Warszawie sprawa kar-na przeciwko lekarzowi dentyście Nord-

Wszędzie na całym świecie

miljony ludzi piszą Watermanem.

System napełniania atramentem jest najszybszy, najprostszy i najbardziej niezawodny.

Pióra Watermana wytwarzane z nowoczesnych surowców, czarne lub w dystyngowanych kolorach są szczytem elegancji.

Niedoścignionej jakości złote stalówki Watermana zdobyły sobie sławę na całym świecie.

Pióra Watermana pisze natychmiast przy dotknięciu papieru — nigdy nie zawodzi.

Najlepszym przyjacielem wszystkich piór — atrament Watermana.

Waterman

POSTULATY ZWIĄZKU UZDROWISK POLSKICH

W związku z przyznaniem przez Komitet Ekonomiczny Ministrów kredytu w wysokości 500.000 zł na budownictwo mieszkaniowe w uzdrowiskach, Związek Uzdrowisk Polskich postanowił zwrócić się do Banku Gospodarstwa Krajowego, aby przy podziale tego kredytu między poszczególne uzdrowiska zasiągnięto opinii Związku.

Ponadto Związek Uzdrowisk Polskich postanowił zwrócić się do ministerstwa spraw wewnętrznych o wydanie ścisłego regulaminu co do sposobu użytkowania wpływów z podatków hotelowego, widowiskowego itp. w uzdrowiskach na cele związane z podniesieniem tych uzdrowisk.

PRZECIWI ZAPARCIU

stolca i hemoroidom zaleca się stosować Kaskarynę Leprince. Dawka: 1 lub 2 pigułki wieczorem podczas jedzenia. Koszt mały, turebka 40 groszy. Do nabycia w każdej aptece.

ng 19 300

Urodę Pani podnosi:

Lenthéric
PARFUMEUR Paris

ng 19 279

NIEMCY

IV-ta OLIMPJADA ZIMOWA

GARMISCH-PARTENKIRCHEN od 6-go do 16-go LUTEGO 1936

Informacje i karty wstępu są do nabycia we wszystkich większych biurach podróży. Zadajcie prospektu od Delegata Komitetu Organizacyjnego Olimpiady Zimowej. Warszawa, Zgoda 12 m. 10.

nr 18 967

KASZEL

MĘCZY Znaczną ulgę przynoszą oryginalne

PASTILLES

VALDA

W sprzedaży w aptekach i składach aptecznych.

ng 19 238

HUTY SZKLANE J. STOLLE „NIEMEN“ SPÓŁKA AKCYJNA

OSTRZEŻENIE

W związku z powodzeniem, jakim cieszą się nasze wyroby szklane, ukazały się na rynku ich naśladowstwa, wobec czego prosimy uprzejmie naszą Szanowną Klientelę przy nabywaniu zwrócić uwagę, że wyroby Hut Szklanych J. Stolle „Niemen“ Sp. Akc. posiadają etykietę złotą, lub fioletową jak podajemy obok;

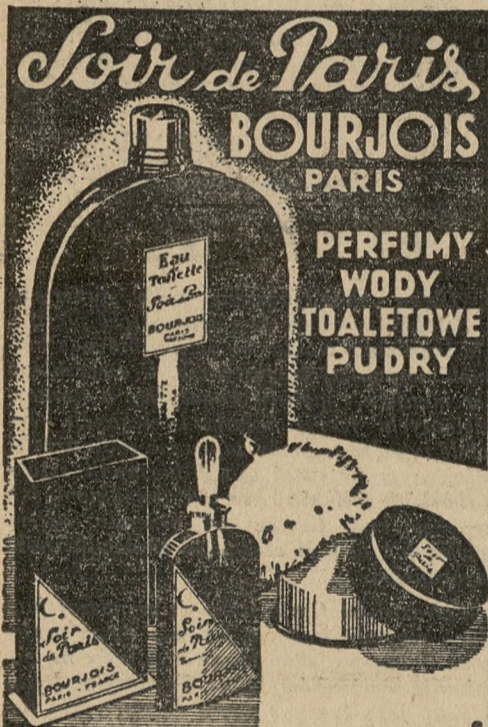

pozaatem kolorowe kryształy — wytrawiony na dnie znak

Wyrobiane przez nas artykuły są do nabycia wszędzie na terenie Rzeczypospolitej i Wolnego Miasta Gdańska we wszystkich pierwszorzędnych sklepach.

Huty Szklane J. Stolle „Niemen“ Sp. Akc.

Soir de Paris BOURJOIS PARIS

PERFUMY WODY TOALETOWE PUDRY

ng 18 108

dzień, że nawet małeńka Łotwa ma o 2,7 razy więcej łóżek szpitalnych w stosunku do swej ludności niż Polska. Stan naszego posiadania w tej dziedzinie zmniejsza się z roku na rok. Biorąc pod uwagę naturalny przyrost ludności, który wynosi 445 000 osób rocznie, powinno przybywać rokrocznie 1.250 łóżek.

JESZCZE JEDEN MUNDUR

Jak donoszą, wysunięty został projekt umundowania także egzekutorów skarbowych. Pomysł ten spotyka się ze zdecydowanym sprzeciwem sfer gospodarczych.

ZE STATYSTYKI M. WARSZAWY

Na podstawie danych powszechnego spisu ludności 1931 roku, opracowanych przez GUS.

Warszawa liczyła 1.171.898 mieszkańców, z których 826.242 uznawało za swój język ojczysty polski, 33.354 — żydowski z hebrajskim i 10.255 inne języki.

Do wyznania rzymsko-katolickiego na-

widowii, który jest zarazem właścicielem hotelu „Krynica“, a miał specjalny dochód jeszcze z tolerowania w tymże hotelu uprawiania nierządu. Do pomocy miał przytem dwóch portjerów, którzy są również oskarżeni. N. nie stawiał się na rozprawę, przysyłając poświadczenie, że leży chory w jednym z szpitali. Po zbadaniu stanu rzeczy proces został narazie odroczoney.

WINA KRYMSKIE I KAUKASKIE

STOŁOWE CZERWONE: STOŁOWE BIAŁE:

DESEROWE SŁODKIE:

Do nabycia w pierwszorzędnych handlach win i restauracjach.

Gdy Jerozolima nie była jeszcze miastem żydowskim

Towarzystwo Badań i Opieki nad Zabytkami w Palestynie w osobie swego delegata dr. B. Majzler'a zreferowało ostatnio dzieje Jerozolimy w świetle najnowszych badań archeologicznych.

Badania te wykazują, że Jerozolima istniała już jako miasto 3000 lat przed Narodzeniem Chrystusa, t. j. jeszcze przeszło 1000 lat przed zdobyciem Palestyny przez Jozuego Ben-Nuna.

Za czasów króla Saula była Jerozolima jedynym miastem nieżydowskim między Hebronem a Sychemem (obecnie Nablus). Zdobycie więc Jerozolimy przez króla Dawida było poniekąd koniecznością polityczną i miało niezwykłe znaczenie dla rozwoju państwa żydowskiego.

O dziejach Jerozolimy poza Biblią mamy tylko — jako źródło dzieła Józefa Flawjusza i wykopaliska, w ostatnich czasach z wielkim powodzeniem dokonywane. Na tych to danych archeologicznych swoje hipotezy budują.

Miasto to już było znane patryjar-

chom narodu żydowskiego. Dawid Jerozolimę uczynił stolicą swego królestwa i bardzo ją przyozdobił. Po wzniesieniu świątyni przez Salomona stała się Jerozolima dla Żydów środowiskiem zarówno politycznego, jak i religijnego życia. W chwale swej przetrwała aż do czasów, kiedy Nabuchodonozor r. 588 doszczętnie ją zburzył. Po powrocie z niewoli babilońskiej odbudowano miasto i świątynię, ale aż do czasów Heroda ustępowało ono pod względem wielkości pierwotnemu miastu.

Umorzone dochodzenia

W związku z podaniem 21. zm. doniesieniem z Warszawy o wniesieniu skargi przez niejakiego A. Drobnera w sprawie nadużyć walutowych/przeciwko towarzystwom ubezpieczeniowym „Feniks“, „Anker“ i „Przyszłość“ przesyłają nam adwokaci pp. Zbigniew Stypułkowski i Jan Morawski w Warszawie wyjaśnienie, że oskarżeniami temi zajmowała się prokuratura sądu okręgowego w Krakowie i postanowieniem z dn. 10. X. 1934 r. (III/Ds. 1067/34) ustaliła, „że przesłuchaniem świadków nie została stwierdzona istota przestępstwa“, a decyzją 25. I. 1935 orzekła, że dalsze doniesienia A. Drobnera przeciw towarzystwom „pozostawia się bez dalszego biegu z uwagi na brak jakichkolwiek konkretnych i nadających się do rozpoznania zarzutów“.

Jedyny prawdziwie antyseptyczny od 35 lat w słabie świecie

Puder Bebe Szafranowa

ng 18 105

Taniej nabędziecie obecnie we wszystkich aptekach

ASPIRINE

gdyż pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje już tylko **zł. 2.25**

pudełko zawierające 6 tabletek **zł. 0.90**

nr 19 238

4-miljonowy budżet...

Niejednokrotnie dawaliśmy na tem miejscu wyraz pogładowi, że układ naszego budżetu państwowego nie jest dość przejrzysty i że dopiero budżet brutto, zawierający wszystkie wpływy i wszystkie rozchody skarbu, byłby prawdziwym obrazem gospodarki państwowej.

Nowy preliminarz budżetowy na rok 1936/37 pod względem układu różni się od budżetów za ostatnie lata tylko przez włączenie do grupy administracji niektórych funduszy na ogólną sumę niespełna 100 milionów. Jednak obok tego urzędowego układu, do którego dopasowana jest także ustawa skarbowa, znajdujemy w nowym preliminarzu pomocnicze zestawienia, dające w ogólnych zarysach obraz budżetu brutto. Zestawienia te jeszcze nie są zupełne, ponieważ brak w nich przedsiębiorstw skomercjalizowanych, w każdym jednak razie już i to, co podaje preliminarz, pozwala zorientować się w rozmiarach gospodarki państwa.

Dochody i wydatki budżetu brutto wyrażają się tą samą sumą (budżet jest zrównoważony) — 4.024 milionów. Z tego przypada na:

1. administrację 2.223 milj.
2. przedsiębiorstwa 1.267 „
3. monopole 425 „
4. fundusze 109 „

Jak widzimy, administracja, czyli to, co przy systemie budżetowania netto zajmuje niemal całą stronę wydatkową budżetu, faktycznie — czyli w budżecie brutto — stanowi niewiele ponad połowę ogólnej sumy wydatków.

Wśród przedsiębiorstw na naczelnym miejscu rozsiadły się koleje państwowe z 972 milionami dochodów i 897 milionami wydatków. Nadwyżkę w sumie 75 milionów mają wpłacić skarbowi, jednak po stronie dochodowej figuruje suma 78 milionów nadzwyczajnych dochodów z pożyczek.

Drugie miejsce zajmuje poczta, telegraf i telefon z 200 milionami dochodów i 160 milionami wydatków. I tutaj 40-miljonowa wpłata do skarbu połączona jest z 20-miljonową pożyczką. Lasy państwowe preliniuje się w dochodach 177 milj., w wydatkach 153 miliony. Inne przedsiębiorstwa mają budżety o wiele mniejsze. Warto tu jeszcze wymienić państwowe wytwórnie materiałów drogowych z budżetem przeszło 8-miljonowym.

W sumie przedsiębiorstwa państwowe preliniuje się okrągo 1.400 milionów w dochodach i 1.270 milionów w wydatkach.

Powyżej miljarða sięgają także dochody brutto monopoli państwowych. Po potrąceniu wydatków w sumie 425 milionów, monopole mają wpłacić do skarbu 595 milionów, z czego na monopol tytoniowy przypada 300 milionów, monopol spirytusowy 212 milionów, monopol solny 48 milionów, a na loterie państwową 21,5 milionów.

Funduszy odrębnych pozostało tylko dwa, a mianowicie: fundusz kwaterynki wojskowej z budżetem — 14.450.000 zł (w tem 8 milionów z podatku od lokali) i fundusz pracy, preliniujący w dochodach i wydatkach 95 milionów.

Olbrzymi ten budżet, równający się blisko połowie całego naszego dochodu społecznego, obsługiwany jest przez 445.840 pracowników, z czego na administrację przypada 255.169, na przedsiębiorstwa 187.314, na monopole 2.083, a na fundusze 1.274 osób. Cyframi temi nie są objęci emeryci, inwalidzi i niezawodowi szeregowi W. P. Nie zaliczono tu także pracowników, pobierających poniżej 100 zł miesięcznie (uposażenie ich zamieszczone zostało w wydatkach rzeczowych). Ludzi takich musi być sporo, jeżeli w samym tylko zarządzie znaczków państwowych preliniuje się na ich uposażenie przeszło 100 tysięcy złotych.

Po doliczeniu tej kategorii oraz pracowników przedsiębiorstw skomercjalizowanych, ogólna ilość czynnych pracowników państwowych dojdzie do pół miliona.

Z dwóch tych cyfr: t. j. miljardego budżetu brutto i jego pół miljonowej obsługi wynikają ważne wnioski, dotyczące zarówno budżetu jak i wogóle całej naszej gospodarki państwowej.

Ostrzeszów pod sztandarem narodowym

Uroczystość poświęcenia proporce Stronnictwa Narodowego w Ostrzeszowie w dn. 8 b. m. wykazała w całej pełni, jak idea narodowa zdobyła i zdobywa społeczeństwo miasta i wsi. Już od pierwszego brasku dnia z bliska i z daleka, wszystkimi drogami, zjeżdżali się szeregi „jasnych koszul” do Ostrzeszowa, aby stanąć do apelu, który odbył się o godz. 8.30 na boisku „Sokoła”. Potem pochód, w którym maszerowało zgórą 1200 członków i członkiń, ruszył z orkiestrą na czele ulicami miasta do kościoła na nabożeństwo.

Przed Mszą św. dokonał poświęcenia proporca ks. prob. Kucharski, a po Mszy wspaniałe kazanie wygłosił ks. Pernak. Podczas aktu poświęcenia i Mszy św. chór „Moniuszko” odśpiewał szereg pięknych pieśni.

Po nabożeństwie, na placu Kazimierza Wielkiego wręczył p. Jan Dirsa w imieniu chrześniych proporzec przesowi S. N. p. Prusinkiewiczowi, który po odebraniu przyrzeczenia od chorążego p. Guzandy oddał go w jego ręce przy dźwiękach mazurka Dąbrowskiego.

Następnie przemaszowały szeregi członków S. N. obok sekretariatu Str. Nar., gdzie prezes w otoczeniu władz Stronnictwa i chrześniych odebrał defiladę oddziałów, poczem pochód udał się na cmentarz, gdzie na grobach pod pomnikiem powstańców z r. 1918-1919 złożono wieniec i odmówiono modlitwę.

Z cmentarza ruszył pochód głównymi ulicami miasta. Wszystkie domy przybrały odświętny wygląd przez wywieszenie flag, a publiczność zebrana tłumnie na chodnikach, zgotowała serdeczną owację okrzykami: „Niech żyje Stronnictwo Narodowe!”, podczas kiedy z okien i balkonów sypały się kwiaty.

Pochód udał się na salę, gdzie odbyło się zebranie manifestacyjne. Wielka sala była wypełniona po brzegi, a przy wszystkich wejściach stały tłumy publiczności, dla której zabrakło miejsca.

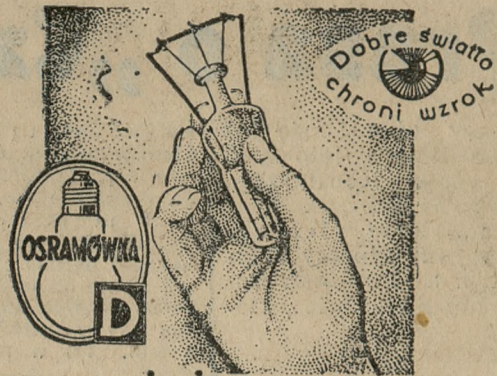
Po zagajeniu przez prezesa oraz odania honorowego przewodnictwa szewcowi i długoletniemu przesowi S. N. p. Dirsa i odśpiewaniu Pieśni Bojowej — wygłosił porwijający w treści i ujęciu referat red. Czapiewski z Poznania, jako delegat zarządu okręgowego S. N., nagrodzony i przerywany burzą oklasków i okrzyków. Gorącą owacją zgotowała publiczność obecnemu na sali przesowi dr. Mamakowi z Ostrowa.

W czasie zebrania udekorowano „miecznikami” 84 członków. Po zebraniu zarząd Str. Nar. podejmował członków zamiejscowych kół żołnierskim obiadem.

Nastrój i postawa członków Stron-

stowej. Zakres jej jest, jak widzimy, olbrzymi. Znajdujemy się niemal na połowie drogi do zetatyżowania życia społecznego i gospodarczego (poza rolnictwem). Jasnym jest, że w tych warunkach ciśnienie budżetu państwa na prywatne życie gospodarze jest nieproporcjonalnie wielkie i że przywrócenie właściwej proporcji zależy nie od mechanicznych obniżek, ale od głęboko sięgających reform.

M. K.

Zwracajcie uwagę na wydajność światła!

Na Osramówkach-D podana jest wydajność świetlna w dekalumenach. Dłm, przy jednoczesnym wskazaniu zużycia prądu w watach, czego dotychczas nie było. Stosując Osramówki-D, otrzymacie w zależności od typu do 20% więcej światła, które nic więcej nie kosztuje. Kupujcie przede Osramówki-D, cechowane gwarancją wydajności światła w dekalumenach i poboru mocy prądu w watach.

Niema lepszych żarówek niż

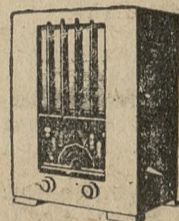
OSRAMÓWKI-D

wyrobu polskiego

nr 10 273

Dla oczyszczenia krwi pije rano przez kilka dni z rządu szklanek naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa**. Zalecane przez lekarzy. Tg 2252

CAPELLO

SUPER PRINCE odbiornik radiowy na zawsze!

Jedno poruszenie guzikiem i stacja za stacją śle swe tony, jedna nie przeszkadza drugiej, bo to przecież 7-o obwodowa Superheterodyna — najlepsze z tego, co radiotechnika stworzyć mogła!

Polskie Zakłady Radiowe

CAPELLO

Wyłączna licencja firmy:

„Radiowerk HORNY-Wien“.

Demonstracje i sprzedaż: Poznań: Pozn. Tow. Radiowe, Ratajczaka 39. Ostrów: W. Wentzel, Wrocławska. Bydgoszcz: „Radiolavox”, Dworcowa 34 — J. Dziembowski. Dworcowa. Toruń: K. Lewandowski, Szeroka 2. Tczew: Fr. Heuthe, Rynek 22. Gdynia: Miejskie Zakł. Elektryczne. Tg 2210

oklasków i okrzyków „niech żyje narodowo-robotnicza Łódź”!

Akademję zamknięto Hymnem Młodych. Okrzykom na cześć ruchu narodowego i armji narodowej nie było końca.

Nowy proces o zajścia wyborcze

W nadchodzący poniedziałek rozpoczyna się przed sądem okręgowym w Bydgoszczy nowy proces o zajścia w dniu wyborów w Dźwiersznie, Ferdynandowie i Łuchowie, pow. wyrzyńskiego. Prokuratura oskarża o te zajścia 34 osoby z Franciszkiem Mikieżyńskim, rolnikiem, zamieszkałym w Witrogoszczy, pow. wyrzyńskiego, na czele. Na rozprawę wezwano 39 świadków, częściowo tych samych, którzy przesunęli się już przez salę sądową na poprzednim procesie o zajścia wyborcze w Łobżenicy i Wiktorówku.

Oskarża również wiceprokurator Galuba, przewodniczyć rozprawie ma sędzia s. o., Arndt.

Radjoodbiorniki

na 19 miesięcy spłat i za Pożyczkę Narodową. Wyłączna „Centrum” sprzedaż **ANOD** 100 v 9,40 - 120 v 11,40 **PŁYTY** nowości i kolendy 1,15 **PATEFONY** zł 49,- przybory elektrotechniczne i radiowe tania! — oświetlenia choinkowe.

S. Kamiński

dg 5200 Poznań, St. Rynek 13/14

Już wyszedł z druku

powiększony

gwiazdkowy numer

miesięcznika

ARKADY

do nabycia

w kioskach Ruchu i we wszystkich większych księgarniach

100 ilustracji

11 plansz barwnych

Ozdobna okładka

nr 18 649

Cena 4 złote

Przybywający w grudniu i styczniu nowi prenumeratorzy roczni i półroczni otrzymują gwiazdkowy numer bezpłatnie.

Tg 2 214

Prasa o „Czarnej Poezji“

Na łamach prasy ukazał się już szereg omówień wyszłego świeżo zpod prasy zbioru utworów Konstantego Dobrzyńskiego „Czarna Poezja“.

W „Warszawskim Dzienniku Narodowym“ dłuższy artykuł na ten temat p. t. „Poeta-narodowiec“ zamieszcza Jan Bielatowicz, który m. i. pisze:

„Jesteśmy dziś świadkami objawienia się dużego talentu narodem przejętego poety.

„Cała twórczość Dobrzyńskiego zawiera w sobie charakterystyczne cechy literatury narodowej polskiej. Religijność, pełna pierwiastka marzycielstwa i naprzemian czynnej ofiary („Ojczyzna...“), patriotyzm z kultem przeszłości i wodzów narodu, prometeizm, pęd farysowski („Orły Polskie“), brak mściwości, animizm, nieurbanizm. Duszy szuka we wszystkim Dobrzyński — w fabrycznej hali, w bruku! Wśród maszyn śnią mu się lasy, pachną mu kwiaty, lśni słońce i niwy. Polska ucieczka od miast do przyrody. W prometeizmie i zapalnych manifestach mieści się „dążność do urzeczywistnienia myśli, do realizacji“, którą St. Szczepanowski uważa za zasadniczą cechę literatury polskiej.

„Dobrzyńskiego indywidualnymi barwami są: oddech radości i zachwyt życiem, spojrzenie na świat z nizin niefałszowanej niedoli. Poezji szuka ten robotnik dla siebie i swych towarzyszy nie w deklamacji mściwego frazesu, lecz na drogach piękna i narodowej wielkości, chociaż poezja jest „czarna“, robotnicza. W poezji Dobrzyńskiego wyraża się żarliwa wiara w Wielką Polskę i mającą w niej zaopnować sprawiedliwość. Robotnik ma być stróżem Wielkiej Polski.

„Jak odrodzeńczy jest ruch narodowy, tak i poezja Dobrzyńskiego pełna jest odrodzeńczej siły.

„My mamy głos!“, więc odejda „emisarjusze wrogich i obcych nam dróg“. To nie tylko hasło, bo właśnie piewą Łodzi już nie jest Tuwim, ale K. Dobrzyński. Mimowoli ciśnie się porównanie dwóch „Wiosen“: Tuwima i Dobrzyńskiego.

W zakresie formy poetyckiej Dobrzyńskiego podkreśla p. Bielatowicz „mocne obrazowanie i odczucie rytmu słowa (wiersze „Taniec maszyn“, „Strajk“, „Tkacz“), bogate słownictwo, nadzwyczajny umiar w metaforze“ — i zaznacza, że „nasi rozhukani metaforycy mogliby sobie wziąć za lekcję wzorową „Gwiazdy“ Dobrzyńskiego“.

Wiersz ten „Warsz. Dziennik Nar.“ przedrukował w swym następnym numerze.

„Słowo Pomorskie“ poświęciło „Czarnej Poezji“ szereg gorących słów i przedrukowało wiersz „Lipiec“.

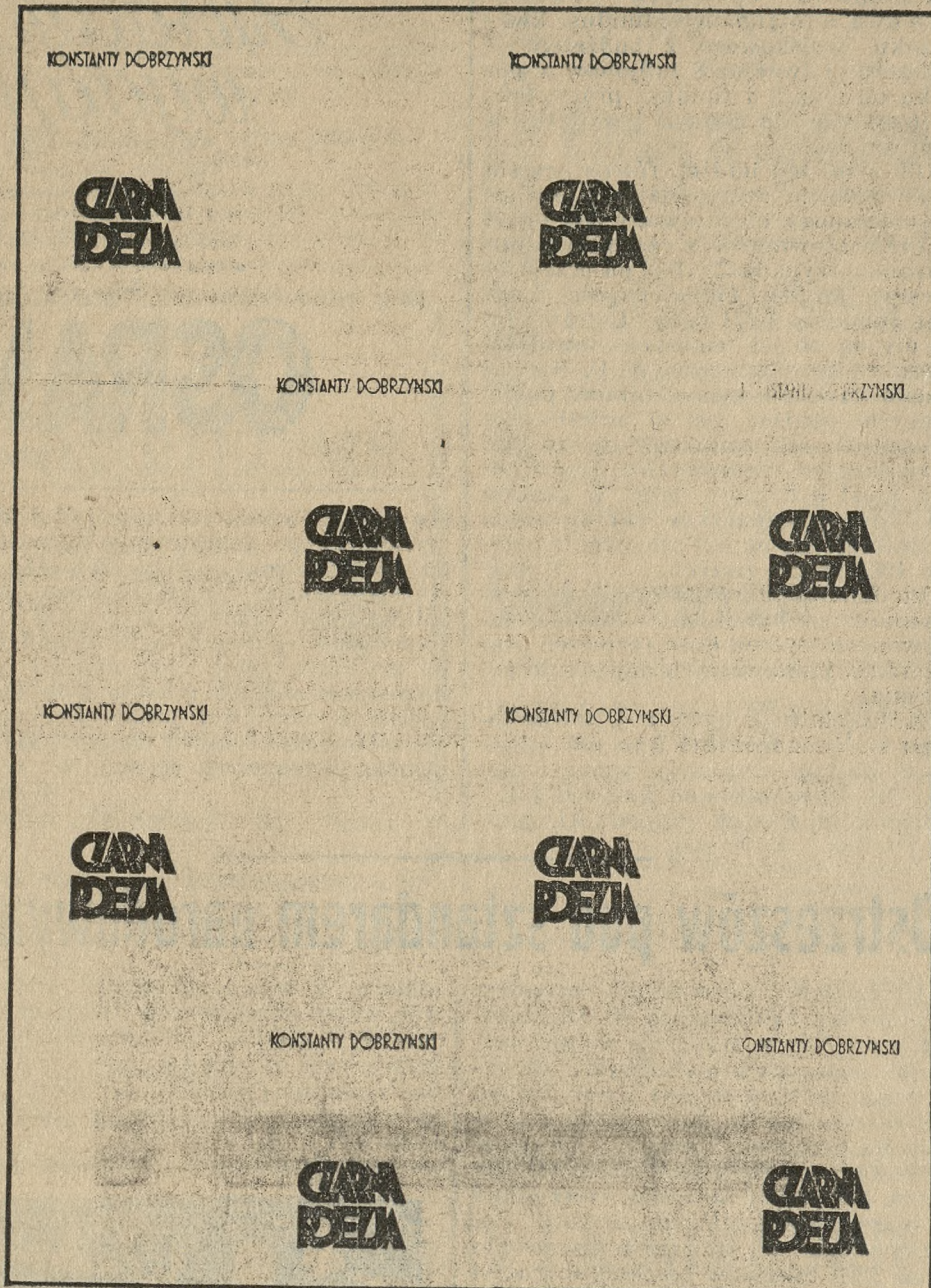
Na łamach „Orędownika“ p. Aleksander Rogalski m. i. takie wypowiada uwagi:

„Na czemże polega niezwykłość Dobrzyńskiego? Otóż i na tem, że jest to poeta ludzi najbardziej z pośród najbardziej niebezpiecznych, piewa świata robotniczego, wykładnik duszy uciśnionych i nędzarzy, ich przedstawicieli i orędownik. Jego poezja to w wielu miejscach poezja fabryki, maszyn, transmisji, kotłów, młotów, żelaza. Lecz to jeszcze nie wszystko. Iluż przecież mamy w Polsce t. zw. poetów proletariackich! Idzie o to, że Dobrzyński, będąc proletariuszem, ani na chwilę nie przestaje być Polakiem. I to czyni zeń zjawisko wybitnie się odcinające od tamtych poetów. Wszyscy oni bowiem toną po uszy w grzaskiem bagnie hasel socjalistycznych i komunistycznych, oddają się bezpłodnemu i doktrynerskiemu malowaniu obrazu przyszłej „międzynarodówki“ i nienawistnemu pluciu na wszystko, co tej „międzynarodówce“ stoi na przeszkodzie. Całe ich znaczenie ogranicza się wyłącznie do tego, że są wytworem danych stosunków gospodarczych i społecznych. Dobrzyński zaś jest czemś znacznie większym. U niego widać przezwyciężenie własnego środowiska, zdolność oswobodzenia się jego więzi. On jest nie tylko proletariuszem, walczącym o

wartość świata pracy, lecz także człowiekiem, mającym świadomość swej natury, swego posłannictwa, swej duszy, czującym na wszystkie struny życia człowieczego.

„I ta osobista, własna, wewnętrzna melodia, która z jego serca płynie, jest również bardzo ciekawa. Bo poeta, malując swoje ciche troski, tęsknoty, żale, marzenia, swoje smutki i radości, staje się dla nas wszystkich czemś nad wyraz bliskim. Bo w nim odnajdujemy własne

troski, własne tęsknoty, własne żale, własne marzenia, własne smutki i radości. Wydaje nam się, jakoby usta poety wyrażały to, co my czujemy właśnie i myślimy, jeno, że my nie potrafimy znaleźć pięknego wyrazu dla swej duszy, bo nie jesteśmy poetami. Zagłębiając się przecież w poezję osobiste Dobrzyńskiego, jakże wdzięczni jesteśmy poecie, że nam daje możliwość wytechnienia, możliwość przebywania w idealnym świecie Piękna!“

Dokoła wojny w Afryce

ECHA BOMBARDOWANIA

Adis Abeba. (PAT). Delegacja międzynarodowego Czerwonego Krzyża prowadzi w Dessie dochodzenie z powodu bombardowania przez Włochów szpitala amerykańskiego Czerwonego Krzyża. Wyniki dochodzenia zostaną przesłane do Genewy. Stan rannych przy tem bombardowaniu jest zadawalający.

WŁOSKI PROTEST

Genewa (PAT). Do sekretariatu Ligi Narodów wpłynęła depeza rządu włoskiego, w której zaprzeczona jest wiadomość, podanej przez Abisynję o bombardowaniu przez włoską eskadrę lotniczą otwartych miast.

W sprawie bombardowania Dessie depeza włoska podkreśla, że miasto stanowi główny ośrodek wojskowy Abisynji i jest bronione przez działa, oraz karabiny maszynowe przeciwlotnicze. Co do szpitala amerykańskiego, to nota stwierdza, że rządu włoskiego nie powiadomiono, iż szpital taki

znajduje się w Dessie. Według wywiadu lotników, szpital nie został zresztą uszkodzony.

W końcu depeza protestuje przeciwko nadużywaniu przez Abisynję czerwonego krzyża, który — jak twierdzą Włosi — umieszczany jest na domach wojskowych.

ABISYŃSKI KOMUNIKAT

Adis Abeba. (PAT). Rząd abisyński ogłasza następujący komunikat:

Pod Deabu na północ od Makalle silny patrol abisyński zaatakował posterunek włoski. Włosi stracili 7 zabitych i cofnęli się, paląc na drodze odwrotu kilka wsi. Dnia 12 grudnia kilka eskadr lotniczych włoskich dokonywało wywiadów na froncie Tigre.

Na froncie Ogadenu nie zaszło nic godnego do zanotowania.

MATERJAŁ WOJENNY

Rzym. (PAT.) Agencja Stefani donosi z Suez: Przez kanał Suezki płyną wciąż okręty z Europy, wiozące materiał wojenny do Abisynji. W ostatnich dniach przepłynęły 3 okręty z 17 zdemontowanymi samolotami bombardującymi marki WDS oraz z 39 działami przeciwlotniczymi ostatniego modelu.

OŚWIADCZENIE GEN. VIRGINA

Sztokholm (PAT). B. doradca cesarza abisyńskiego gen. Virgin po powrocie z Afryki wschodniej oświadczył w wywiadzie prasowym, że negus czyni wszelkie wysiłki, aby wojna przeciw Włochom nie zamieniła się w nienawistę przeciw rasie białej. Generał wskazał na konieczność szybkiego załatwienia zatargu, w przeciwnym bowiem wypadku mogłyby się on zamienić w wojnę ras.

Z ruchu narodowego

Bojanowo. Na ostatnie zebranie Str. Narodowego stawilo się około 250 członków. Referat wygłosił kol. Halas z Leszna. Podczas zebrania przybył uwolniony z więzienia prezes p. Luczkiewicz, którego zgromadzeni entuzjastycznie witali.

Bydgoszcz. Na zebraniu I kółła śródmiejskiego Str. Narodowego plk. Niedzielski omówił zagadnienie żydowskie i wpływy, jakie Żydzi posiadają w naszym życiu gospodarczym, kulturalnym i politycznym. Drugim referentem był prezes grodzki S. N. radny Dymkowski, który zaznajomił zebranych z bieżącymi sprawami gospodarczymi.

Chodzież. Zebranie Stron. Nar. zgromadziło duże rzesze miejscowego i okolicznego obywatelstwa.

W referatach omówiono nasze położenie gospodarcze, oraz kwestję mniejszości narodowych. (mi)

Grodzisk. Zebranie Str. Narodowego, koło Troszczyn, odbyło się przy gremjalnym udziale członków. Referat wygłosił p. Flisek.

Na zebraniu Stron. Nar., Koło Grablewo, przewodniczył p. Woźniak. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej referat wygłosił sekr. pow. p. Flisek. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych. Obecnych 56 osób. (gf)

Inowrocław. Na czoło placówek narodowych okręgu inowrocławskiego wybija się Gniewkowo, gdzie w ciągu ostatnich dwóch miesięcy liczba członków i sympatyków ruchu narodowego wzrosła kilkakrotnie. Udział w zebraniach Młodych waha się od 50 do 100 osób, w zebraniach ogólnych ponad 100 osób.

Na zebraniu poświęconem sprawom gospodarczym m. Gniewkowa obserwowano sprawozdania składali członkowie radzieckiego Klubu Narodowego. W dyskusji zabrał głos także burmistrz Pyka, który wyraził gotowość rozpatrzenia poruszonych propozycji.

Co do nowych placówek ruchu narodowego na Kujawach, to z zadowoleniem stwierdzić należy fakt powołania do życia i ukonstytuowania się zarządów kół Stron. Narodowych w Szadłowicach, Pieraniu, Złotnikach Kuj., Rojewie i Janikowie.

Krotoszyn. Str. Narodowe koło Koźmin obchodziło uroczystość poświęcenia proporca. Ponieważ władze nie zezwoliły na pochód do kościoła udano się grupami. Po nabożeństwie odbyła się uroczysta akademja, na której przemawiali pp. Witkowski, dr. Kolański, Paulanin z Krotoszyna, dr. Stęszewski z Koźmina, delegat Zarządu Głównego major rez. Hendriks i inni. W akademji brało udział 650 członków.

Modrze. Zebranie S. N. odbyło się przy licznych udziałach starszych i młodzieży. Referat o oświacie wygłosił delegat z Poznania. (ny)

Nowy Tomyśl. Zebranie koła Str. Narodowego w Sławnie odbyło się przy udziale 100 członków. Referat o kwestji żydowskiej wygłosił p. Tadeusz Górczak z Dusznik. Na zebraniu zapisało się 45 nowych członków. (bm)

Ostrów W. Kaliszkowicach ołob. i Komorowie powstały koła Stron. Narod. (rp)

Oborniki W. Uścikowie odbyło się zebranie St. N. Referat wygłosił kierownik obwodowy p. Hieronim Rutkowski.

6 bm. odbyło się zebranie Str. N. w Sławienku pod przewodnictwem kierownika placówki p. Pawlaczka. Referat o obecnej sytuacji wygłosił kier. obw. p. Rutkowski.

Pyzdry. W Borzykowie odbył się wiec S. N. przy udziale około 800 osób. Mówców wysłuchano z wielkim zainteresowaniem. (cs)

Września. Na miesięczne zebranie koła Str. Narodowego w Kołaczku, pow. Września przybyło 40 członków. Referat na temat „Wewnętrzna gospodarka „sanacji“ wygłosił p. Kowalski Józef z Krępkowa. (rw)

Wyrzysk. Zebranie Str. Narodowego we wsi Krostkowo powiatu wyrzyskiego zgromadziło powyżej 100 osób. Referat o ogólnej sytuacji i o obecnych nastrojach w społeczeństwie polskim wygłosił p. Konarski.

Do sali przybył w czasie obrad funkcjonariusz policji z Miasteczka, p. Bieniarz, który zajął się sprawdzeniem, czy obecni na sali posiadają legitymacje członkowskie i chciał z tych legitymacji spisywać nazwiska. Organizatorzy zebrania zwrócili mu uwagę, że tego rodzaju postępowanie narusza ustawy o zgromadzeniach.

Tarcia w hitlerowskich szeregach

Berlin (PAT). W Królewcu doszło w ostatnim czasie pomiędzy przedstawicielami partji narodowo-socjalistycznej a delegatem rządu centralnego do ostrego starcia, które w dalszym rozwoju nabrało charakteru zatargu wewnątrz-politycznego na terenie Prus Wschodnich.

Jak slychać z kół dobrze poinformowanych, złożeni zostali z urzędu w ostatnim czasie krajowy przywódca stanu chłopskiego, oraz burmistrz Królewca.

Pogłoski rozpowszechniane i w prasie zagranicznej o rzekomem zachwianiu stanowiska nadprezydenta

provincji wschodnio-pruskiej Kocha, będącego zarazem przywódcą wschodnio-pruskiego okręgu partyjnego, nie znajdują potwierdzenia.

Niszczycielski huragan

Buenos Aires. (PAT.) Huragan zniszczył miasto Gramilla w prowincji Santiago del Astero. Miasto to liczy około 2 000 mieszkańców. Liczba ofiar nie jest znana.

Huragan poczynił również wielkie spustoszenia w mieście Tucumen w prowincji Santa Cruz.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Grudzień
15
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Euzebj. b.,
Wiktora m.
Poniedziałek: Ananjasz,
Adelajdy
Kalendarz słowiański
Niedziela: Wolimira
Poniedziałek: Zdzisławy
Słońca: wschód 7,36
zachód 15,38
Długość dnia 7 g. 42 min.
Księżycy: wschód 21,43 zachód 10,56
Faza: 5 dzień po pełni.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dzisiaj plus 0,62 m.

Przewidywania pogody na niedzielę: Nadal pochmurno przy lekkim mrozie, nieznaczne opady śnieżne.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajecka 12. — Apt. pod Oriem, St. Rynek 41. — Apt. św. Piotra, pl. św. Krzyski. — Apt. na Śródcie, Rynek Śródecki 1. — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — **Lazarz:** Apt. Plucifskiego, ul. Focha 72. — Apt. im. Mątejk, ul. Mątejk 1. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Focha 158. — **Włda:** Apt. przy Bramie, G. Włda 2. — Apt. Fortuna, G. Włda 96. — **Dębiec:** Apt. Dębiecka 6. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Staroleka:** Apt. miejsc. — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Colle ium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18 ej — mężczyznom. zg 10 386

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zw. Kapłanów „Unitas”.** Zebranie odbędzie się we wtorek, 17 bm., o godz. 17 w sali Kola Towarzyskiego w Bazarze. Na porządku obrad wykład ks. asystenta Wietrzykowskiego.

WIECZORY, KONCERTY

— * **„Wieczór śląski”.** W piątek odbył się na sali Śniadeckich w Coll. Medicum „Wieczór śląski”, zorganizowany przez Kat. Związek Robotników Polskich. Na program „wieczoru” złożyły się referaty p. A. Szalankiewicza n. t. „Śląsk — skarbcem bogactw Polski”, oraz p. J. Kuglina n. t. „Śląsk, jego dzieje i lud”. W bardzo udatnych referatach, ilustrowanych przezroczkami, przedstawił się oczom robotników poznańskich Śląsk w całym swym pięknie i z całym bogactwem. — Szczególnie podkreślenia godny w programie „wieczoru” był występ grupy studentów Ślązaków, którzy odśpiewali hymn śląski i dali pokaz gwary i humoru śląskiego.

Uzupełnić należy, że w ub. środę, dnia 11 bm., odbył się już podobny wieczór — „Wieczór morski” z referatami p. Jewasińskiego i p. Chmary, urozmaicony występem studentów Kaszubów. (pt.)

— * **Wieczornica szkolna.** Pryw. szkoła powszechna im. św. Zofii urzędza w niedzielę, dnia 15. bm. w Miejskiej Szkole Handlowej o godz. 17 wieczornicę szkolną, na którą wszystkich najuprzejmiej zaprasza. Dochód przeznaczony na urządzenie gwiazdki dla biednej, bezrobotnej i bezdomnej rodziny, którą się szkoła opiekuje

— **Dzieci!** Przyczynicie się do tego, aby dla biednych kupić podarki i przyjdźcie na koncert orkiestry dziecięcej, który się odbędzie w niedzielę, 15 bm. o godz. 17 w salce św. Marcina.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Na obchód powstania wielkopolskiego.** Generalny inspektor sił zbrojnych, gen. Rydz-Śmigły, został zaproszony na uroczystości, związane z obchodem rocznicy powstania wielkopolskiego w Poznaniu.

— * **Kiermasz gwiazdkowy Związku Pań Domu.** Przy ul. 27 Grudnia 19 Związek Pań Domu urządził kiermasz artystyczny, dający okazję do zakupu pięknych i tanich podarków gwiazdkowych. W kiermaszu bierze udział Szkoła Zdobnicza, której uczniowie wystawili kilimy, wyroby z drzewa (bardzo oryginalne szkatulki), batyki, kwiaty z liniowej plecionki, malowaną porcelanę, poduszki itd. Finałowi wyroby z wełny i hafty nadesłał zakład poprawczy dla dziewcząt w Czechochowie, a bardzo starannie wykonana galanteria skórzana zakład wychowawczy OO. Marianów w Miejscu Piastowym. — Zwiędzając kiermasz szczególnie podobają się kilimy i wyroby wełniano-liniarne, p. Koseckiej z Czorzyna. Na kiermaszu nie brak tkanin glinianych i huculskich, oraz znanych powszechnie wyro-

Dzięki **OLEJKOWI OLIVKOWEMU** w mydle Palmolive, *cera jest czysta, gładka, piękna*

Naturalnym sposobem zachowania świeżej i gładkiej cery jest stałe mycie się mydłem i wodą. Tak twierdzi 20.000 specjalistów kosmetyki, dodając, że jedynie ważny jest wybór mydła, gdyż powinno to być mydło wyrabiane na olejkach oliwnych, jak mydło Palmolive!

Palmolive wyrabiane jest tylko na naturalnych olejkach owoców oliwnych i palm. Stąd też pochodzi jego charakterystyczny jasno-zielony kolor. Olejom tym zawdzięcza mydło Palmolive swą obfitą, aksamitną pianę, która tak łagodnie zmywa, a jednocześnie nadaje cerze cudowną gładkość, świeżość i piękno.

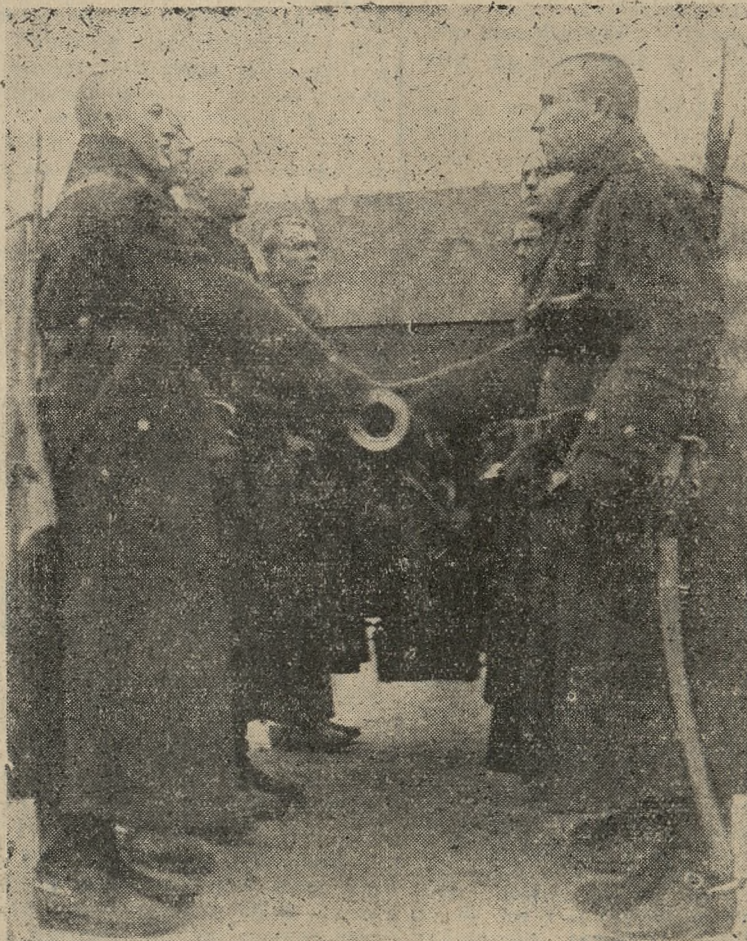

Zaprzysiężenie rekrutów garnizonu poznańskiego

Dziś przedpołudniem na dziedzińcu koszarowym 57 p. p. w Poznaniu odbyło się uroczyste zaprzysiężenie rekrutów rocznika 1914 garnizonu poznańskiego.

Punktualnie o godz. 10 dowódca garnizonu poznańskiego, gen. Zahorski

przyjął ks. Podoliński, od ewangelików pastor Manitius, od Żydów rabin Sommer. Od jednego zaś prawosławnego kpt. Kielczewski. Po złożeniu przez żołnierzy przysięgi, gen. Zahorski wznosił okrzyk na cześć Prezydenta Rzplitej i gen. Rydz-Śmigłego. Na zakończenie odbyła się na dziedzińcu koszar 58 p. p. defilada, którą odebrał gen. Zahorski.

Rekruci z 14 p. a. l. złożyli przysięgę na armatę

odebrał raport od dowódcy oddziału, poczem przy dźwiękach hymnu narodowego poczty sztandarowe pułków odmaszerowały przed ołtarz polowy, gdzie ustawione już były delegacje organizacyj b. wojskowych ze sztabarami. Poznański okręg „Sokoła” reprezentowany był przez gniazdo jeżyckie. Następnie ks. dziekan Wilkans odprawił mszę św., podczas której przegrywała orkiestra 58 p. p. pod dyrek-

cją kpt. Chmielewskiego. Po nabożeństwie ks. prałat Wilkans odczytał rotę przysięgi, którą powtarzali żołnierze wyznania katolickiego. Artylerzyści przysięgali na armatę, inne rodzaje broni na sztandary. Przysięgę od żołnierzy wyznania grecko-katolickie-

Godziny handlu w okresie przedświątecznym

Związek Towarzystw Kupieckich przypomina zrzeszonemu kupiectwu, że w myśl obowiązującego rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. jutro, 15 b. m., w t. zw. niedzielę „srebrną”, sklepy muszą być zamknięte. W tej sprawie związek interwenjował u miejscowych władz administracyjnych, które jednak zajęły w stosunku do naszych starych stanowisko negatywne. Decyzja ta została spowodowana zebraniem protestacyjnym, które wczoraj urządził w tej sprawie Związek Pracowników Kupieckich, oraz sprzeciwem, wystosowanym przez zarząd tegoż towarzystwa na ręce starosty grodzkiego.

Jednocześnie donosimy, że w myśl rozporządzenia min. spraw wewn. z dnia 9 grudnia 1929 r. godziny handlu w tygodniu przedświątecznym zmieniają się następująco:

Od wtorku dnia 17 b. m. sklepy mogą być otwarte do godz. 21. W niedzielę dnia 22 b. m. od godz. 14 do 19-tej. We wtorek 24 b. m., jako wigilję Bożego Narodzenia, tylko do godz. 18-ej.

Eksportacja zwłok śp. podinsp. Bednarka

Bydgoszcz (n). Odbyła się tu eksportacja zwłok zmarłego nagle na kursie naczelników ochotniczych straży pożarnych ś. p. Antoniego Bednarka, podinsp. wojew. Zw. Straży Pożarnych. Kondukt żałobny prowadził ks. prob. Skonieczny w asyście księży Borzycha i Mańkowskiego. Na czele tłumnego

ŚP. ANTONI BEDNAREK

konduktu kroczyły za orkiestrą kompanje honorowe strażaków z Bydgoszczy, Solca Kujawskiego, Koronowa, Fordonu, Inowrocławia, Mogilna, Żnina, Nowego Tomysła, Janikowa. Za trumną kroczyła rodzina, przedstawiciele władz z przew. Zw. Str. Pożarnych gen Taczakiem i komendantem straży bydgoskiej p. Wozignojem na czele oraz licznie zebrani koledzy zmarłego.

Za koszarami 16 pułku ułanów przy szosie szubińskiej długi kondukt zatrzymał się, poczem po odprawieniu eżekwii przeniesiono trumnę do samochodu, który ruszył w kierunku Poznania, gdzie odbędzie się pogrzeb w niedzielę, 15 b. m. o godz. 14 z kaplicy szpitala wojskowego przy Watach Jana III.

z dnia 4 bm., na zasadzie którego obliczono cenę cukru kryształowego w handlu detalicznym łącznie z opakowaniem 21 pół kg. 50 gr na całym obszarze państwa. W wypadkach stwierdzenia pobierania

Lalki i zabawki u Dory Mukułowskiej

ów zakopiańskich i tanich jaworowskich zabawek z drzewa. Piękne i pomysłowe

sa lalki i zabawki p. Dory Mukułowskiej, a wyroby porcelanowe, malowane przez członkinie Zw. Pań Domu w Poznaniu, pp. Furmankową, Wierzejewską i Kozłowską, cieszą się ogólnym uznaniem, podobnie jak piękne wyroby w drzewie itp. p. Łoś-Tynowskiej. Smakowicie wyglądają pierniki i dżemy, które wystawia Tow. Ziemiaków Włkp. i Szkoła Zawodowa Gospodarcza w Poznaniu; przetwory owoce, bardzo starannie przygotowane i opakowane, wystawia na sprzedaż Szkoła Ogrodnicza w Poznaniu. W dziale zabawek zwraca uwagę model samolotu odbywającego loty do 150 m i wykonanego nadzwyczaj starannie przez ucznia 7 klasy gimnazjum Mickiewicza

Kiermasz Zw. Pań Domu, cieszący się dużym powodzeniem, otwarty będzie jeszcze przez sobotę i niedzielę.

— **Ceny detaliczne** (wedł. notowań zarządu miejskiego). Mleko niezbierrane: 1 litr cena najniższa 20 gr, najwyższa 26 gr, najczęstsza 22 gr; jaja 1 szt. 13 gr; twaróg 1 kg. 70 gr; masło 1 kg. solone 3,20 zł, mleczarskie 3,40—3,60 zł.

— **Cena cukru.** Zarząd miejski zwraca uwagę na rozporządzenie min. skarbu

KRONIKA KOLEJOWA

Sekoja Eucharystyczna III Zakonu przy kościele O. O. Franciszkanów urządza dnia 15 grudnia br. o godz. 7.30 w sali Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 wieczornicę z bardzo wesołym programem. Czysty zysk przeznaczają się na misje polskie.

zg 12 394

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18. poleca bezplatnie sa nowo odrestaurowana i pokoje klubowe na wszelki uroczystosc. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancng. d 4736

cen wyższych pociągnię się winnych do odpowiedzialności karno-sądowej.

*** Pokaz przeciwgruźliczy** w schronach przeciwgruźliczych ratusza ciezy się nadal wielkim powodzeniem. Wczoraj zwiędzilo pokaz około 600 osób. Wystawa ta będzie tylko jeszcze otwarta do jutra, godz. 18. Wstęp wolny. — Przypominamy przytem dziesięćty wykład p. dr. Raczynskiego n. t. „O początkach gruźlicy płuc u dorosłych”, który odbędzie się w Coll. Minus, dziś o godz. 20. (pt.)

*** Zagrozili stralkiem włoskim.** Jak nas informują, pracownicy warsztatów kolejowych w Poznaniu, z powodu zredukowania im przy wyplatach tak zw. „premiij”, zagrozili stralkiem włoskim. Delegacja pracowników wyrazila swojej wladzy zale i przedstawila stan rozgoryczenia, jakie panuje wśród wszystkich pracowników warsztatowych z powodu stalego uszczuplania ich dochodów. (wel.)

*** Modernizacja skladów.** Wedrujac po Poznaniu, stwierdzamy z przyjemnoscia fakt upiekszania zewnetrznych form naszych magazynów. Jak można nawet w trudnych warunkach doskonale rozwiązać kwestię modernizacji skladu, o tem świadczy niedawna dokonana przebudowa magazynów konfekcyjnej firmy Edward Michaelis przy ul. Wroclawskiej nr. 22, narożnik pl. Świątokrzyskiego. — Przez połączenie dwu magazynów w jedną calosc i przebudowę okien wystawowych zyskalo przedsiębiorstwo wiele i prezentuje się obecnie okazale.

WYSTAWY

*** Tow. Przył. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). W niedziele, dnia 15 bm o godz. 12 w południe nastąpi w salonie T. P. S. P. otwarcie dorocznej wystawy gwiazdkowej, w której udział biera prawie wszyscy artyści miejscowi w liczbie 43, a mianowicie: Augustynowicz, Bartel, Batorycki, Beed, Chelmońska, Czarnecki, Drapiewski, Dziurzyńska-Rosińska, Eichlerowa, Eichler, Graczyński, Hannykie-wicz Hahnowa, Izdorkówna, Kabaciński, Kaim, Kornicka, Krzeszowa, Kusztelanowa, Lewandowski, Lewański, Malina, Marcinkowski, Marczewski, Mazurkiewicz, Mondral, Mrozitński, Obrapalska, Ozminowa, Ozmin, Paizderska, Rogowski, Roguski Rożek, Smogulecki, Sonnwend, Szczawińska, F. Szymt, Tatula, Wałkowski, Wierzejewski, Wróblewski, Zablocka. — Salon otwarty w dnie powsz. od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15. Bilet wstępu wynosi 1 zł, ulgowy 50 gr, dla młodzieży 25 gr.

WYKŁADY

*** Cykl wykładów o gruźlicy.** Dzień 14 bm o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus (ul. Wały Wazów 26) wygłosi p. dr. Raczynski, w cyklu wykładów złączonych z tygodniem przeciwgruźliczym, referat na temat: „O początkach gruźlicy płuc u dorosłych”. — Wstęp 20 groszy od osoby.

*** Wykład liturgiczny o mszy św.** — Płatw z kolej wykład ks. dr. Spikowskiego odbędzie się w poniedziałek, 16 bm o godz. 20 w sali Zw. Sodal. św. Marcin 39.

*** W Stow. Polsko-Franc.** (Sew. Mielżyńskiego 26-27). W sobote, 14 bm, o godz. 20 odczyt prof. J. Morawskiego p. t. „Montaigne, d'après les recherches les plus récentes”.

KOMUNIKATY RÓŻNE

*** Ciągnięcie loterii obrazów Tow. Pomocy Nauk.** dla dziewcząt odbyło się 13 bm. Pierwsze dziesięć wygranych padło na następujące numery: 527, 97, 275, 554, 565, 563, 453, 7, 408, 437. — Lista dalszych wygranych jest do przejrzenia w biurze Tow. św. Marcin 6a w srody i piątki od godz. 10.30 do 12.30, oraz w Księgarni św. Wojciecha.

KRONIKA WYPADKÓW

*** Zaginiecie 16-letniego.** Z domu rodziców przy ul. Dąbrowskiego 56 oddalił się w dniu 11 bm rano 16-letni Henryk Matwin i dotychczas nie wrócił. Zaginiony, za którym wszczęto poszukiwania, jest średniego wzrostu, ciemno-blondynem o niebieskich oczach. Ubrany był w ciemną odzież i ciemny płaszcz. (kl.)

*** Wadliwy komin przyczyna pożaru.** Jak się okazało, przyczyną wybuchu pożaru w wartowni wojskowej przy ul. Maltańskiej był wadliwy komin. Przez pożar nie powstały większe straty. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

*** Ujęcie włamywaczy.** W związku z kradzieżą z włamaniem, dokonaną w mieszkaniu p. Stanisława Woźniaka, przy ul. Dąbrowskiego 34, ujęto jako podejrzanych Edwarda Izyckiego z Pruszkowa i

Piąty dzień procesu

o upadłość Banku Ludowego w Lesznie

Od rana Sąd przesłuchuje cały szereg dalszych świadków. Sąd przeważnie odczytuje świadkom zeznania złożone w śledztwie, poczem świadkowie je potwierdzają.

Świadek ks. kan. dziekan Jan Klewicz, był czł. rady od r. 1921—39. Członkiem banku był ze względów prestiżowych. Sprawa Andrzejewskiego była mu znana lecz zarząd twierdził, że A. nie ma racji.

Przewod — „Czy członkowie zarządu mieli swoje konta?”

Ks. Jank. — „Tak — lecz sprawę tak przedstawiono, że nie można było za-czepić”.

Kont fikcyjnych nie znalazł. Gdyby ks. kan. J. był na miejscu, nie doszłoby do niekorzystnego kupna domu — stwierdza według zeznań świadków Przewodniczący.

Sędzia Krakowski — „Dlaczego udzielono Szparkowskiemu M. tak wysokiego kredytu?”

Świadek: — „Wtenczas Szparkowski był odpowiedzialnym za kredyt w tej wysokości”.

Dalej zeznają św. Bronikowski i Perrek Stan. którzy nie wnoszą nic nowego, poczem zeznaje św. Diament Mojżesz. Św. dał Pawelczykowi 10 000 zł na 24 proc. w stos. rocznym. Procent pobral za miesiąc w sumie 200 zł zgóry

Św. Długolecki — „To ładny procent pan wziął”.

Św. D. — „Wtenczas były dobre czasy”. — S. Długol. — „Tak — tak ładne czasy”. Do osk. Rychlickiego: — „Dobre interesy robiliście”.

Osk. Rychlicki: — Wyjątkowo płaciliśmy 24 proc. w stos. rocz. za miesiąc”.

Św. Dług. „Płaciliście 24 proc. a wypożyczyliście po 16 proc. — dobry interes”. Diamantowi wypłacono nast

proc. za dalsze miesiące — co stwierdza biegły — w sumie 330 zł — poczem cała kwota została mu stopniowo spłacona. Dalej zeznają urzędniczk Banku Polsk w Lesznie p. Flamerowa i p. Krajewska które wyjaśniają sposób załatwiania manipulacji wekslowych z B. L.

Ciekawe zeznanie dotyczące osk. Pawelczyka składa św. Orchołski, który przesłuchiwał jako urz. służ. śled. nieakiego Majcherca, którego obecnie nie można znaleźć. Majcher-czak budował mleczarnię w Klecku

Na budowę miał 10 000 zł własnych, 18 000 zł pożyczyl mu Pawelczyk, a około 9 000 zł Olszewski, którą to sumę wypłacił Bresiński — oprócz tego miał inne pożyczki. Gdy mleczarnia stała słabo, przeszedł osk. Pawelczyk proponując odstąpienie mu mleczarni, przy-czem zobowiąże się pokryć wszelkie pretensje B. L. i inn. Majcherczyk się zgodził za odstępnę 4 000 zł. Z tego otrzymał 700 zł gotówką, weksel na 1 000 zł a 2 000 zł miał załatwić Pawelczyk w B. L. pokrywając pretensje Szwajkiewicza na tę sumę. Sprawa ta jak i weksel nie zostały przez Paw za-łatwione. Wartość mleczarni wynosiła 70 tys. zł.

Św. Skrzypczak zeznaje między innymi, że mówił mu Perrek St., że po posiedzeniu Banków Ludow. w Poznaniu, Olszewski stracił w Moulin Rouge około 2 000 zł. Następnie wyjaśnia cały szereg spraw św. Becke: z Kościana, bankowiec z zawodu daje odpowiedzi co do różnych manipulacji wekslowych jak również stwierdził, że B. Polski w zasadzie weksli zamien-nych (prolongac.) nie uznawał.

Św. Stróżyk czł. nadzw. kom. twierdzi, że rada wiedziała o nadużyciach, lecz z pobudek politycznych pp. Misiak, Kollarski i inni starali się przeszkadzać ujawnieniu ich, by nie został zmieniony zarząd jak i rada. Dalej zeznawają jako ostatni świadkowie Roszak i Jarka, którzy byli również w kom. nadzw. i którzy przyczynili się do ujawnienia nadużyć.

Zdaniem św. Jarki nadużyć tych nie miał dopuścić się jeden członek i pracownicy musieli wiedzieć, że pieniądze były sprzeniewierzone. Gospodarka była zła i jego zdaniem zarząd działał na szkodę klientów.

Na tem zakończono przesłuchanie świadków i sąd przerwał rozprawę do soboty godz. 9-tej rano. H.

W związku z naszym sprawozdaniem z trzeciego dnia procesu prostujemy odnośnie do zeznania oskarżonego Przewoźniaka, iż biegły p. Maselkowski nie oświadczył, że sprawa wekslu na 10 000 zł p. Bryzego jest załatwiona i nie dotyczy oskarżonego Przewoźniaka, lecz powiedział, że w kwestji weksli p. Bryzego pod sądowi szereg w toku przesłuchania tego świadka.

Ruch kolejowy podczas świąt

W okresie świąt Bożego Narodzenia będą kursowały następujące pociągi nadzwyczajne:

Kazimierza Palke, bez stałego mieszkania. Dochodzenia przeprowadza komisariat VII.

*** Kradzieże rowerów — mnożą się.** P. Edmund Anioła z Poznania (ul. Konopskiego 30) pozostawił rower przed sklepem pieczywa na ul. Zamkowej. Gdy wrócił ze sklepu zauważył, że rower skradł nieznany osobnik. Podczas natychmiastowego pościgu, jako sprawcę ujęto 30-letniego robotnika Michała Cyraniaka, rodem z Antonina, bez stałego mieszkania. Cyraniak, który nie ma stałego mieszkania, karany jest 2-miesięcznym więzieniem za kradzież. — Podobny wypadek wydarzył się p. Stefanowi Poznańskiemu (ul. Fabryczna 38), któremu skradziono rower, pozostawiony na ul. Półwiejskiej. Jako sprawcę kradzieży ujęto 24-letniego robotnika Stefana Wichtowskiego, mieszkańca baraku przy ul. Naramowickiej. W obu wypadkach skradzione rowery odebrano. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

*** Skazanie włamywacza.** W dniu 25 października rb. do lokalu Józefa Gindery, przy ul. Szyperskiej 20, oraz do mieszkania Haliny Trawińskiej dokonano włamań. W obydwu wypadkach złodzieje zostali spłoszeni i nie zdołali nic zrabować. Naskutek dochodzeń policyjnych zostali postawieni w stan oskarżenia Stanisław Jakubowski, Henryk Bajon i Jan Przydryga, którym zarzucono dokonanie powyższych włamań. W dniu wczorajszym stanęli oni przed sądem grodzkim w Poznaniu. Jakubowski i Bajon do winy się nie przyznali, twierdząc, że o niczem nie wiedzą i wykazując swoje alibi. Przydryga natomiast przyznał się do kradzieży u Gindery, twierdząc, że dokonał jej samodzielnie. Po przesłuchaniu szeregu świadków, zwłaszcza poszkodowanych, którzy jednak nie mogli rozpoznać w oskarżonych sprawców — sąd ogłosił wyrok, skazujący Jana Przydrygę na jeden rok więzienia oraz zamknięcie w domu poprawczym, ponieważ był on już 5-krotnie karany za podobne czyny. Oskarżonych Jakubowskiego i Bajona dla braku dowodów sąd uniewinnił. Sądził sędzia Chelmiński. (m.)

Otwarcie interesującej wystawy obrazów

W „Salonie 1935” przy placu Wolności 4 nastąpi w niedziele o godzinie 12 otwarcie zbiorowej, retrospektywnej wystawy obrazów wybitnego tutejszego artysty-malarza Adama Hannykie-wicza.

Ze względu na artystę, który wystawia, oraz wobec interesującego charakteru wystawy nie wątpimy, że jej otwarcie zgromadzi licznych zwolenników sztuki malarskiej.

Śmierć pod kołami wozu

Buk (bm). W czwartek wydarzył się na szosie szamotulskiej opodal Mleczarni Bukowskiej nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie w godzinach popołudniowych jechało szosą w kierunku Buku osiem wozów fornalnych, naładowanych zbożem, własność dzierżawcy domeny państwowej, p. Maks. Stempniewicza ze Sędzin. Ostatnim wozem, naładowanym 50 ctr. żyta, powoził 32-letni robotnik, Józef Michalski. Przed Bukiem Michalski zsiadł z wozu, by się rozgrzać. Kiedy stanął na dyszlu, zamierzając z powrotem wejść na wóz, poślizgnął się i wpadł pod wóz, którego koła przeszły nieszczęśliwemu przez pierś i zgniotły mu klatkę piersiową. Michalski stracił odrazu przytomność, a przeniesiony do zagrody gosp. Dudy w Buku, w kilka minut po wypadku wyzionął ducha. Lekarz, dr. Siuda, stwierdził zgon. Michalski osierocił młodą żonę i dziecko.

Do Czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymują regularnie „Kurjera Poznańskiego” w następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbałstwo. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najspieszniej o wszelkich niepunktualnościach lub innych usterekach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego” regularnie i punktualnie.

Administracja „Kurjera Poznańskiego”.
Poznań, św. Marcin 70.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na ochronkę dzieci rodzin bezdomnych na Komandorji: Gerhard Tlustek, Zalesie Król., 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 10 zł.

Na studencki „Caritas”: N. N. 10 zł. — Razem 10 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. 10 zł. — Maria Zupańska z podziękowaniem za otrzymanie łaski, 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 290.90 zł.

Dla chorego inwalidy na emigrację do groty Matki Boskiej w Lourdes: J. M. S. Keynia, 2 zł. — St. Sl. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo, 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowaniami 20 zł.

Z WIELKOPOLSKI

*** Bydgoszcz.** W dniu 13 bm. nastąpiło w salach strzelniczych otwarcie wystawy ozdób choinkowych i prac harcerskich. — W niedziele z inicjatywy Kola Rodzicielskiego przy szkole św. Trójcy odbędzie się koncert religijny. Początek o godz. 5 po poł. Dochód z tej imprezy jest przeznaczony na gwiazdkę dla bezrobotnych parafii św. Trójcy. Koncert odbędzie się w sali „Starej Bydgoszczy” przy ul. Grodzkiej.

— W auli państw. gimnazjum human. odbędzie się w sobotę o godz. 7 wieczorem impreza muzyczna, poświęcona twórczości Chopina, Różyckiego i Mozarta.

— W Bydgoszczy od 10 dni odbywa się kurs pożarnictwa dla naczelników straży pożarnych pierwszego i drugiego stopnia z północnej części woj. poznańskiego. Kierownictwo kursu powierzone insp. pożarnictwa p. Antoniemu Bednarzowi z Poznania. Zebranych w liczbie dwudziestu kilku uczestników kursu dotknął niespodziewany cios. Mianowicie kierownik kursu, p. Bednarz, przedwczorajszego wieczora zaniemógł i przewieziony do szpitala Diakoniskę po parę godzinach zmarł.

— Na tle procesów wytaczanych bankowi M. Stadthagen, b. dyr. banku Karol Bauer przebywał kilka tygodni w areszcie śledczym. W związku z tem rozchodzili się pogłoski, że dyr. Bauer był przed wojną karany za kradzież. O rozświecenie tych pogłosek pokrzywdzony oskarżył adwokatów Cisewskiego i Szeszyckiego. Swego czasu skazany za to został Szeszycki. Obecnie na podstawie kasecji na ponownej rozprawie SO. skazał obu adwokatów na 7 dni aresztu z zawieszeniem na 2 lata.

Chodzież. Jak nam donoszą, wszczęto dochodzenia przeciwko epnemu urzędnikowi tutejszego starostwa o dokonanie sprzeniewierzeń w zarządzie pow. L. O. P. P., w którym pełnił funkcje sekretarza. W związku z tem spodziewane jest przybycie w najbliższych dniach rewidorów zarządu woj. L. O. P. P. Odpowiednie pismo w tej sprawie wysłano również do prokuratury. (mi.)

Gniezno. Staraniem obu gniazd sokolich odbędzie się w niedzielę, 15 bm. o godz. 4.45 po poł. w sokolni uroczysta akademja ku czci Ign. Paderewskiego.

Na szosie Polska Wieś — Charbowo zdążający samochód P. Z. 43 669, kierowany przez szofera Karola Rudego z Czeluścina, na widok zbliżającego się zaprzęgu którego konie się spłoszyły, skłonił się bok i uderzył o kamień przydrożny, następnie wjechał na słup telefoniczny, który złamał. Wskutek wypadku uszkodzony został przy samochodzie zderzak i chłodnica. Wypadku w ludziach nie było.

Dwóch osobników przybyło do składu kolonjalnego Piskorskiego, Rynek 20, z których jeden, przedstawiający się za Sentrzewskiego z Gniezna, ul. Szpitalna 1, zamówił 10 kg herbaty i 10 kg kawy, ogólnej wartości 244 zł i polecił dostarczyć towar pod wskazany adres. Towaru w składzie nie zapłacił, zaznaczając, że zapłata nastąpi przy dostarczeniu towaru. Gdy około godz. 18 pracownik tejże firmy zaniósł pod wskazany adres towar, Sentrzewski zamierzał odebrać towar, a należność, jak oświadczył, sam zapłaci firmie. Posłaniec na to się nie zgodził. W toku dochodzeń ujęto osobników, którymi są Henryk Sroka z Poznania, ul. Piotra Wawrzyniaka 43 i Stanisław Repeta z Poznania, ul. Woźna 13, którzy usiłowali dokonać w ten sposób oszustwa. (br.)

Inowrocław. Pięciu zamaskowanych osobników napadło na mieszkanie gosp. Czerwskiego w Zblegu, żądając wydania pieniędzy i kosztowności. Po dłuższym plondrowaniu, bandyci zostali spłoszeni przez policję osiedlińską i uciekli, nie zabierając nic ze sobą. Trzech nastinków już aresztowano.

Chlubna praca poszczepić się może okręg kujawski kół śpiew., liczący w tej chwili 17 placówek. Chóry wykazują dużo ofiarnej pracy, która objawia się w częstych bezinteresownych występach na różnego rodzaju akademjach i uroczystościach.

Niezwykła śmierć znalazła 9-letnia Helena Grzelakówna z Brześcia Kujawskiego. Spadając z drabiny, doznała tak dużych kaleceń, że po dwóch dniach zakończyła życie.

Gosp. Janowi Ptaszkiwiczowi w Dziwle spalił się dom mieszkalny, stodoła i obora. Poza tem spłonęło zboże i pasza.

Nieudanego włamania dokonali nieznanymi sprawcy do zabudowań kierowniczkich szkoły w Rojewie p. Ciszewskiej. Złodzieje usiłowali dokonać kradzieży drobiu z kurnika. Głośna „praca” zbudziła ze snu domowników, którzy oddali kilka strażów rewolwerowych, tak, że opryskli uciekli. — Poza tem zuchwali sprawcy włamali się do roln. Breichela w Parkowie Dolnym, gdzie zrabowali większą ilość garderoby.

W tych dniach zamknięto na okres zimowy miejscowe muzeum lotniczo-gazowe.

Samobójstwo przez powieszenie w stajni popełnił 34-letni robotnik Bolesław Jagodziński z Jastrzebowa.

Władze miejskie stwierdziły, że ostatnio na terenie Inowrocławia sprzedaje się zwykły syrop cukrowy, jako miód pszczoły. Wyrób fałszywanego miodu odbywa się zwykle w bardzo niehygienicznych warunkach, wobec czego ostrzeżenie się przed kupowaniem miodu od osób nieznanych. (c)

Jarocin. Wielkie zebranie Stronnicwa Narodowego odbędzie się w niedzielę, 15 bm. o godz. 15 w strzelnicy Bractwa Kurkowego, przy ul. Marsz. Piłsudskiego, z udziałem mówców z miasta Łodzi, Poznania i Ostrowa. (jp.)

Jarocin. Stow. Pań Mil. św. Winc. a Paulo urządziło 8 b. m. w auli gimn. koncert, z którego całkowity dochód przeznaczono dla ubogich. Bezinteresownymi wykonawcami koncertu byli p. Smyrdówna (śpiew), Piątkowski (śpiew), Nowicki (skrzypce), Kunz Juljan (wiołaczela) i Kunz Lucjan (fortepian). Słowo wstępne wygłosił ks. kan. Niedźwiedziński. Liczne zebrana publiczność obdarzyła wykonawców długotrwałymi oklaskami.

K. S. M. żeńsk. we Witaszycach urządziło w niedzielę wieczornice, której program wypełniły: obraz sceniczny „Sprawie służ”, przemówienie ks. prob. Figasa, rewja „Dobry wieczór” oraz monologi. Impreza ta miała powodzenie. (jp)

Modrze. Uwaga! mieszkańcy Modza i okolicy! Agencja pisma naszego w Modrze prowadzi p. L. Jakubowski (Modrze nr. 64). W agencji można zamawiać pismo nasze po cenie oryginalnej bez żadnych dopłat. Wydania niedzielne i świąteczne pisma naszego można nabywać w dni przedświąteczne już do godz. 5 po południu: w Modrze u p. L. Jakubowskiego, w Strykowie u p. Wawrzyniaka, w Wronczynie u p. Fabisza, w Drożdżycach u p. Jezewskiego, w Zadorach u p. Gidaszewskiego, w Kąkolewie u p. Szaja. i Administracja „Kurjera Poznańskiego i „Oreodownika”.

Mogilno. Reorganizacyjne zebranie Zw. Hallerczyków, placówka Mogilno, odbyło się w niedzielę, na którym przemawiał delegat chorągwi pomorskiej. Po szerokiej dyskusji wybrano zarząd w następującym składzie pp.: prezes — Białecki Romuald, wiceprezes — Probański sekretarz — Feicht Leonard, skarbnik — Chojnacki, Chorążymi obranc pp.: Alwina, Sieleckiego i Walkowskiego. Placówka liczy około 90 członków.

Za sfalszowanie książeczki P. K. O. stanął przed sądem okr. w Gnieźnie, na sesji wyjazdowej w Mogilnie, Franciszek Ukleja z Wiczanowa. Sąd skazał oszust na półtora roku więzienia z natychmiastowym aresztowaniem. Podczas rozprawy aresztowano na sali sądowej dwóch braci Uklejów — Stefana i Józefa, wraz z jego małżonką, za krzywoprzysięstwo.

Ten sam sąd okr. rozpatrywał sprawę o zabiciu podczas bójki komendanta „Strzeła” Florjana Jabłońskiego z Wójcina, pow. Znin. Po długiej kilkugodzinnej rozprawie, sąd skazał Antoniego Tomaszewskiego i Frankowskiego ze Szczepanowa, każdego po 2 lata więzie-

nia, zaś Miklewskiego i Kosickiego na półtora roku więzienia.

Ostatnio otwarto tutaj bezpłatną kuchnię dla bezrobotnych. Podczas pierwszego obiadu dzieci szkolne wygłosiły kilka udatnych deklamacji i wykonały śpiewy chórowe. Obecnie korzysta z bezpłatnej kuchni 250 dzieci szkolnych, a z dniem 20 b. m. korzystać będzie około 800 bezrobotnych.

Jarmark ostatni wypadł bardzo słabo. W przeddzień jarmarku zdarzył się nieszczęśliwy wypadek, mianowicie najechany został syn straganiarza, 13-letni Zygmunt Kaźmierczak z Kola. Nieszczęśliwego przewieziono do kliniki dr. Gracza w Mogilnie. Na jarmark przybyło mniej Żydów niż zwykle. (mm.)

Oborniki. W mieście Obornikach zaczyna się znowu pojawiać fałszyfikat dwuzłotowe, które wyglądem swoim niczem nie różnią się od prawdziwych, za wyjątkiem lejszej wagi. — Jak nas informują, miejscowe władze Związku Strzeleckiego przystąpiły ostatnio do zlikwidowania narazie pięciu oddziałów Zw. Strz. w powiecie, które od dłuższego czasu nie wykazywały żadnej żywotności.

Ostrów. Mróz wstrzymał roboty budowlane. A ten rok był pod względem budowlanym bardzo bogaty. Stanęło w Ostrowie ponad 180 nowych domów mieszkalnych. Jest to najwyższa cyfra, jaką osiągnęto u nas w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego.

Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się wieczorem opodal dworca przed koszarami 25 p. a. L. Z koszar wybiegł do naprzeciw położonego składu artylerzysty Oskar Arnt, nie bacząc na ożywiony ruch kołowy. Gdy żołnierz przebiegał jezdnią, najechał go taksówka i powaliła na ziemię. Wskutek upadku i przejechania odniósł nieszczęśliwy żołnierz tak ciężkie obrażenia, że wkrótce, po przewiezieniu go do szpitala, zmarł.

Poświęcenie kaplicy i domu żołnierza, poprzedzone mszą św. z kazaniem, odbędzie się w niedzielę, 15 bm.

Pożar wybuchł nocą w młynie motorowym w Bukownicy, pod Grabowem nad Prosną. Spłonął młyn z całym urządzeniem. Powstałe straty ocenia się na około 75 tys. zł, które tylko częściowo ubezpieczenie pokrywa. (os)

Do Czarnogolasu (pow. Ostrowy) przybyło kilku Żydów z towarami, którzy sprzedawali tandetę urzędnikom. Noclegu udzielił im p. Emil Cierpki. Wstyd! Inaczej postąpili sobie mieszkańcy Rososzycy, Masanowa i Wieloski, gdzie Żydów nie przyjęto. (rp)

Teatr Miejski wystawia w niedzielę, 15 bm. o godz. 5-tej po raz drugi 4-aktową sztukę Rydla „Na zawsze”.

Potwierdza się wiadomość o mianowaniu ks. dziekana Leona Plotki z Zbaszynia — proboszczem parafji ostrowskiej. Ks. dziekan L. Plotka urodził się w roku 1889 i jest znany jako gorliwy działacz społeczny. Ostatnio został prezesem Katol. Związku Robotn. Polsk. obw. archidiecezji. W Zbaszynie, gdzie był proboszczem 10 lat, postawił w tym roku „Dom Katolicki”.

Wakacje w tut. szkole dokończającej zawodowej rozpoczęła się 17 grudnia r. i potrwa ją do 9 stycznia 36. włącznie.

Garnizon ostrowski od niedzieli, 15. bm. uczęszczać będzie na mszę św. już do swej nowej kaplicy. Msza św. o godz. 8 w kościele z kazaniem będzie więc odtąd do dyspozycji parafjan.

Tow. Kupców zwołuje na 16. grudnia o godz. 20 do hotelu „Polonia” wielkie zebranie sfer kupieckich, przemysłowych i rzemieślniczych, celem omówienia aktualnych zagadnień gospodarczych. Prelegenci zamiejscowi. (os)

Ostrzeszów. Rada miejska uchwaliła nazwać ulicę prowadzącą obok gazowni do sokolni, ulicą A. Władysława Wodniakowskiego, w uznaniu jego zasług jako bojownika o wolność, za długoletnią pracę w korporacjach miejskich i za ofiarną pracę społeczną. Sokolnia, położona przy ul. Wodniakowskiego, jest fundacją sp. Wodniakowskiego. W związku z przemianowaniem ulicy tej, nazwano ulicę prowadzącą obok kościoła św. Anny do cmentarza, ul. św. Anny.

Wykłady religijne odbywają się w czasie adwentu staraniem Akcji Katol. Pierwszy wykład wygłosił adw. dr. Górnicki z Poznania, drugi adw. Januszkiewicz z Poznania. Przewiedziane są jeszcze dwa wykłady.

W tych dniach odbył się ślub córki znanego obywatela p. Mrugasiewicza z por. Karłowskim z Ostrowa.

Zakup koni remontowych dokonała komisja wojskowa w ub. czwartek. Zakupiono tylko 18 koni w cenie od 750—1 000 zł.

Szkoła powsz. urządziła tradycyjny wieczór „św. Mikołaja”.

Dzień solidarności odbył się w dniu święta N. Marij Panny 8 grudnia w kaplicy Zakładu Księży Salezjanów oraz w auli gimnazjum. (zo)

Pyzry. We Wszemborzu odbyło się 11 b. m. w lokalu szkolnym zebranie rodzicielskie, na którym wybrano delegację w osobach pp. Józefa Stępnia i Marceliego Gibowskiego z Ciesiel, która zwróci się do inspektora we Wrześni o przydzielenie trzeciej sily naucz. dla tut. 6 kl. szkoły powsz.

Rogoźno. Stow. Pań Mil. św. Winc. a Paulo zebralo podczas kwesty ulicznej na rzecz ubogich 42.17 zł.

Wieczornica harcerska odbędzie się 15. bm. w auli gimn. państw. Na program składają się dwie wesole sztuczki sceniczne oraz parę monologów.

Sumiennym znalazcą okazał się p. W. P., który znalazłszy portfel z większą wartością pieniędzy i papierów wartościowych, oddał go właścicielowi, jakimś Niemcem, przybyłemu z Rzeszy na pogrzeb ofiary samobójstwa w Tarnowie, o czem donosiłmy.

Solidarność Niemców rogozińskich jest wielka. Pewien Niemiec, wyszedłszy od kupca Polaka, zaczął się trwoźnie oglądać, a kiedy zaintrygowany tem kupiec spytał o przyczynę, Niemiec oświadczył, że „nam, Niemcom, pod żadnym warunkiem nie wolno kupować u Polaka”. — Cóż na to odpowiedź my — Polacy? — Nadarza się sposobność zastosowania hasła „swoją do swego” na przyszłym jarmarku w dniu 17. b. m.

Niemilej kapłani użył jeden z tut. weterynarzy, wjechawszy z samochodem do stawy przy wójtostwie. Podobno przyczyną tego niecodziennego wypadku było „zagazowanie”.

Na zebraniu inwalidów woj., wdów i sierót, uchwalono wysłać do władz protestacyjną rezolucję w sprawie ostatnich dekretów oszczędnościowych, które ograniczają od 1. 4. 1936 prawa inwalidów. (rm)

wiano wszystkie bolączki dzisiejszego trudnego położenia płatników. (ss)

Oswądz. Miasto nasze, aczkolwiek niewielkie, słynie w Polsce jako ośrodek meblarstwa i w tym kierunku stale się rozwija. Najlepszym dowodem tego — zeszłoroczne targi meblowe i budująca się obecnie hala wystawowa. Rzemieślnicy swarzędzcy, rozumiejąc potęgę reklamy, zwłaszcza prasowej, ogłaszają się, by w ten sposób pozyskać klientelę, która dotąd nie zna solidnych mebli swarzędzkich. (sd.)

Szamotyły. Sad okręgowy na sesji wyjazd. w Szamotulach rozpatrywał głośną sprawę zabójstwa w Nowej Wsi pod Wronkami. W wrześniu br. przybył na pogrzeb swego stryja Marjan Kaszkowiak z Poznania. Po pogrzebie udał się z kilkoma krewnymi rowerem w drogę powrotną do Poznania. Przejeżdżając ulicą, zauważył w rowie kilku osobników, których zaczepił. Jeden z nich oddał w powietrze strzał z rewolweru, poczem Kaszkowiak nawrócił i określną drogą pojechał do Nowej Wsi. Po pewnym czasie przybyło kilkunastu osobników z rodziną Kaszkowiaka i poczęli siedzących w rowie znieważać, a w końcu doszło do białotyki. Jeden z napadniętych, 23-letni robotnik Andrzej Ławniczak, zamieszkały w Peckowie, dobył rewolweru i strzelił w obronie własnej, trafiając Marjana Kaszkowiaka. Kaszkowiak zmarł kilka chwil po wypadku. Po przesłuchaniu kilku świadków i przemówieniach prok. Mosiada oraz obrońcy Kuligowskiego, wydał sąd wyrok, skazujący Ławniczaka za nieumyślne zabójstwo na 2 lata więzienia, z odroczeniem na 3 lata. — Franciszek Chodorowski, 17-letni robotnik z Dusznik, otrzymał pół roku więzienia za popełnienie gwałtu na 13-letniej dziewczynce. — Za czyn nierządu skazał sąd 57-letniego Józefa Kaczmarka z Witkowiec na 8 miesięcy więzienia. — Były listonosz Jan Rybarczyk, zatrudniony w agencji pocztowej w Otorowie, zdefraudował dwa przekazy pieniężne łącznej wartości 100,30 zł. Sad skazał go na 8 miesięcy więzienia i utratę praw obywatelskich przez 2 lata. (so)

Srem. Na ostatnim zebraniu Tow. Młodych Przemysłowców wygłosił p. W. Budzyński, absolwent szkoły handlowej, referat n. t. historii przemysłu i handlu w Polsce.

Stow. Pań Mil. wystawia 15. bm. o godz. 20 w sali p. Salacińskiej dramat religijny p. t. „Gdzie jesteś Panie”.

Delegat Radja Pol. przeprowadza od kilku dni na terenie urzędu pocztowego kontrolę rejestracji prywatnych radioodbiorników. Kilkanaście osób zostało podanych do ukarania za bezprawne używanie stacji odbiorczych, nawet w wypadkach, gdy nie było anteny i uzimienia.

Na wakandzie sądu okr. na sesji w Sremie znalazła się sprawa Marjanny Jankowskiej z Księginek, oskarżonej o to, że podrobiła i sfalszowała podpis na wygotowanym notarialnie kontrakcie darowizny. Sad ukarał oskarżoną 8 mies. więzienia z zawiesz. na 3 lata. — Tego samego dnia sad po przeprowadzeniu rozprawy przeciw sekret. gimn. Marjanowi Hoffmannowi, oskarżonemu o fałszywe doniesienie, ogłosił wyrok uwalniający.

W niedzielę, 15. bm. koło Str. Nar. w Książu urządziła uroczystość dekoracji 60 kandydatów.

Trzemeszno. Na zakończenie „tygodnia miłosierdzia” odbyła się 8. bm. akademja, która zagali ks. prob. Sarniewski, poczem śpiewał chór szkoły powsz., wygłoszono deklamację oraz referat.

Na akademji stow. Pań św. Winc. a Paulo wygłoszila deklamację p. Anna Schmidtówna, a nie p. Bartecka.

Uroczystość poświęcenia sztandaru obchodzi K. S. M. żeńsk. 15. bm. Uroczysta akademja odbędzie się w sali p. Mikulskiego o godz. 18.30.

Na ost. zebraniu „Sokola” prezes p. Biskiewicz zdał sprawozdanie ze zjazdu okręgu, prezesów i naczeln. w Gnieźnie. Uchwalono urządzić wieczornice, połączone z dzieleniem się opłatkami. Walne zebranie odbędzie się w pierwszych dniach stycznia.

Sprawcy kradzieży w kiosku p. Skoniecznego we Wydartowie zostali wykryci w osobach braci Zięglarów. — W Dusznie u p. Szymańczyka skradziono dwie świnię. — W Zieleniu u p. Raczynskiego skradziono 5 etr. tucznika, którego ubito za budynkami, ścignięto słońce, a mięso i resztę pozostawiono. (tw)

Września. Odbyło się walne zebranie „Rolnika”. Prezes rady nadzorczej p. Czapski poświęcił kilka słów zasługom s. p. Józefa Chranzowskiego, założyciela i długoletniego członka rady nadz. Bilans za rok ub. przyjęto i udzielono pokwitowania radzie nadz. i zarządowi. Na dalsze 3 lata wybrano do rady nadz. dotychczas. członków pp. Brzeskiego z Wódek, Pietrzaka z M. Gutowa, Stan. Szyftera z W. Gutowa i por. rez. J. Trawińskiego z Gulczewa.

Przykry wypadek zdarzył się w dniu 4 b. m. w południe malarzowi dekoracyjnemu, p. Lucjanowi Dabrowskiemu we Wrześni, ul. św. Duchy, który jako inwalida woj. udał się do biura Zw. Inwalidów, mieszcząca się w nieruchomości p. Kmieciaka, sekretarza tegoż związku, przy szosie Poznańskiej. Tamże opadły p. Dabrowskiego psy, które w straszliwy sposób go pokasały. D. nie mógł już wrócić o własnych siłach do domu, gdyż w powrotnej drodze zemdlal i został odstawiony do lecznicy pow. Włocławek psów p. Kmieciak naraził się, oprócz materialnej odpowiedzialności za wypadek, na karę administracyjną za niestrzymanie ostrych psów na uwiezi.

W tut. urzędzie skarbowym odbyła się 5 b. m. licytacja zajetego wina u p. Śliwskiego, dzierżawcy spółdzielni 68 p. p. we Wrześni. Wino sprzedawano po bardzo niskiej cenie, 2 butelki za 1.50 zł. Nabywców było wielu, a jeden z nich, spróbowałszy na miejscu zawartości butelki, przekonał się, że w butelce zamiast wina, był jakiś stary, cuchnący płyn. Wszystkie butelki były oryginalnie korkowane. Wezwano do urzędu skarb. policję, która przeprowadza dochodzenia w tej sprawie. (rw.)

Znin. Na szosie pod Rogowem napadł jakiś osobnik na jadącą rowerem w kierunku Mielnia niej. Krótkowska z Rogowa, ścignął ofiarę z roweru i usiłował ją wlegnąć do lasu a kiedy napadnięta bronila się i roznieśliwie wolała pomocy, wtenczas napastnik uderzył ją kilka razy tebem narzedziem i, wsiadłszy na rower swej ofiary, ułotnił się. Natychmiastowe śledztwo wykazało, że napastnikiem był 18-letni Izbrach z Mielnia (Niemiec), który pozostawił rower w lesie i uciekł w niewiadomym kierunku. Policja przeprowadza za nim posęgi.

Pewien adwokat w Zninie przy nadbudowie swego domu zatrudnił w charakterze kierownika budowli Żyda. Przypuszczając należy, że znalazłoby się wielu Polaków, którzyby chętnie tę pracę wykonali.

U roln. Michałowskiego w Jeżewicach przenocował się Żyd, któremu nieznanymi sprawcy skradli wszystkie towary, szacowany przez niego na 2 tys. zł.

Pierniki na czystym miodzie w wielkim doborze smaków i gatunków

Figurki choinkowe z najlepszej czekolady

Karmelki świąteczne

Marmeladki

Torecki pralinowe i orzechowe oraz

mnóstwo słodkich niespodzianek odpowiednich na upominki poleca

E. WEDEL

Pr 6 830-82.564

Z POMORZA

Nowe n./W. Grono naucz. szkoły powsz. przygotowuje obchód gwiazdkowy dla dziatwy, przyczem zamierza obdarzyć biedne dzieci niezbędnymi przedmiotami codziennego użytku.

Staraniem ks. asyst. Kamińskiego rozpoczął się w K. S. M. mešk., konkurs o palme pierwszeństwa w ping-pongu i szachu.

Świecie. W leśnictwie Orli Dwór spalił się barak rybacki nad jeziorem, będący własnością p. Marjana Raskiewiczza. Wraz z barakiem spaliły się też sieci i inne narzędzia rybackie, ogólnej wartości około 1700 złotych.

W salce Domu św. Jana zgromadzili się przedstawiciele parafji. Akcji Katol. z całego dekanatu świeckiego, by wziąć udział w obradach dorocznego walnego zgromadzenia Dekanalnej Akcji Katolickiej. Zarząd zdał sprawozdanie z swej pracy. Do pocieszających objawów należy zaliczyć fakt, iż liczba katolickich organizacji w parafjach wzrasta, oraz że istniejące stow. rozwijają coraz żywszą działalność w swych ośrodkach.

Na Wiśle, tuż pod Świeciem, stanął parostatek, ciągnący trzy berlinki, z ładunkiem z Włocławka i Torunia, by przemocować się. Kiedy statek ruszył z miejsca, pociągając za sobą berlinki, jedna z nich wskutek nie dość rychłego pociągnięcia kotwicy, najechała na własną kotwicę, co spowodowało otwór w dnie berlinki, która obciążona około 300 tonnami jęczmienia, owca i ospy, poczęła tonąć i utknęła na mieliźnie. Po spostatzeniu katastrofy zabrano się do wyładowywania berlinki i mimo rychłej pomocy część zboża uległa zmoczeniu. (tts.)

Toruń. Dnia 12 bm. Teatr Ziemi Pomorskiej wystawił Wyspiańskiego „Warszawiankę” i Fredry „Pana Beneta” po cenach popularnych. Całkowity dochód z przedstawienia dyrekcja teatru przeznaczyła na budowę Muzeum Ziemi Pomorskiej.

Garnizon toruński obchodził uroczystość przysięgi rekruta. W świątyniach wszystkich wyznań odbyły się uroczyste nabożeństwa, następnie wszyscy rekruci udali się na plac św. Katarzyny, gdzie nastąpiło ich uroczyste zaprzysiężenie.

Postanowieniem wojewody pomorskiego zostało wciągnięte do rejestru związków urzędu wojew. stowarzyszenie pod nazwą „Pomorski Związek Właścicieli Staków Żeglugi Śródlądowej”. Tere-nem działalności stowarzyszenia jest obszar województwa pomorskiego, celem zaś popieranie rozwoju żeglugi śródlądowej.

Na miesięcznym zebraniu Stowarzyszenia Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Toruniu, prezes zawiadomił zebranych o korespondencji z tutejszym gen. konsulem niemieckim w sprawie wolnych przedstawicielstw i w sprawie trudności otrzymywania prowizji od firm niemieckich. Prezes podał do wiadomości, że nowe ulgi, przewidziane ustawą w wykupywaniu świadectw przemysłowych kupcom podróżującym ulgę nie przynoszą. Obchód gwiazdkowy odbędzie się 5 stycznia 1936 r.

KSIĘGI STANU GWYILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 13. b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Franc. Glapa w Jankowicach, pow. poznański, i Pelag. Pruchniewicz; handl. węgli Brun. Stachowski w Berlinie i hafc. Jadw. Kamińska; rozw. mur. Józef Stanisławski i rozw. Stan. Stanisławski z d. Kozłowska; muzyk Franc. Przybył i rozw. krawc. Marianna Antoniewiczowa z d. Ławniczakówna; szkl. Franc. Schrotter i służ. Zofja Kupna; słus. Winc. Witaszyk i Zofja Barlog w Zegrzu, pow. Poznań; rob. Stan. Stróżyński i Marianna Walczakówna w Czapurach, pow. Poznań; rob. Franc. Urbaniak i służ. Franc. Kuliberda; kup. Moszek Laks w Ostrowie i biur. Chuma Polakowska.

Zgony:

Dnia 13 grudnia 1935 r. zapisano następujące zgony: Henryk Gałęski, 11 mies.; Stefania Łuczka, bufetowa, 31 lat; Marja Skibińska z domu Matyska, 49 lat; Marjan Kubala, obuwnik, 20 lat; Sylwester Gawrych, kupiec 49 lat; Franciszek Thomas, emer. starszy woźny, 66 lat; Jadwiga Kluczyńska z domu Karkoszówna, 36 lat; Józef Spychała, kowal, 79 lat; Florian Dams, dekarz, 69 lat.

Gwiazdka za pasem

Berlin, w grudniu.

Nie spał się w tym roku święty Marcin. Ale także drugi jego kolega niebieski — św. Mikołaj — żyje jakoś w niezgodzie z kalendarzem. W dniu imienia pierwszego zamiast płatków śniegu mieliśmy wiosenną pogodę. W dniu św. Mikołaja urządził wprawdzie zarząd berlińskiego lotniska oficjalny przyłot świętego Dobrodzieja z wysokości niebieskich i sprosił na to widowisko setki dzieci z ubogich dzielnic Berlina. — ale i tym razem wyglądało słońce filuternie zza obłoków.

To opóźnienie w tegorocznej aurze nie powstrzymało jednak przygotowań do tradycyjnych imprez przedgwiazdkowych, — kiermaszów, wystaw i wszelakich wyprzedaj przedświątecznych, które już od pierwszych dni grudnia wyciskają swe piętno na całym życiu wielkiego miasta.

U wylotu Unter den Linden, między b. cesarskim zamkiem i Alexanderplatzem, zamknięto całkowicie ruch kołowy i oddano chodniki i jezdnie ludności. Szeroki plac, jaki dzieli zamek od kolumnady Schinklowskiego „starego muzeum”, zwany „Lustgartenem” — przekształcił się w olbrzymi jarmark i pole 1001 przeróżnych widowisk. Bez żdźbła respektu dla historycznego miejsca, oparta o mury zamku, wznosi się drewniana konstrukcja kolejki powietrznej i stanowi centralne miejsce popularnych rozrywek. Opośdala kręcąc się karuzele, tam pokazuje „fenomenalny kapitan Schneider” 100 tresowanych lwów, szczytem zaś atrakcyj jest miasteczko karłów, gdzie zebrano także zespół karłowatych zwierząt, wszystko „za jedne 50 fenigów”. Budy z piernikami, restauracja Aschingera, kielbaski „na stojąco”, piwo i

kielbaski na stojąco, piwo i paczki...

paczki, sztuczne kwiaty, gramofony, tombole i pokaz elektrycznej kuchni, wszystko otoczone ciżbą zwiedzających. Panem sytuacji jest tu berliński „wschód”, — ludność, której względy nigdy nie były rzeczą obojętną dla rządzących, poczawszy od pamiętnych dni listopada 1918. Ta przezorność polityczna panuje i dziś.

By ludowi berlińskiemu zrobić więcej miejsca dla popularnych imprez i zabaw, podjęto tego lata przebudowę Lustgartenu między zamkiem, muzeum i katedrą. Przyplacił te zmiany majestatem swym Fryderyk Wilhelm III, którego konna postać odsunięta została z środka placu na bok. Nie pierwszy i nie ostatni pewnie Hohenzollern, którego wspomnienie błędnie musi wobec nowych czasów i — nowego reżimu...

Gwiazdka napędza wielkie magazyny gwarem. Wiadomo, okres przedświąteczny jest coroczną rewją wielkich wystaw i imponujących dekoracji. Berlińskim magazynom brak może rozmachu wystawności i kaskad światła, które biją z fasad paryskiego „Louvre” czy „Galleries Lafayette”, ale nie ustępują one francuskiemu wzorom pod względem pomysłowych wystaw dla dzieci, a w każdym razie są Mekką przedświątecznych wędrowek młodych i starych z wszystkich zakątków miljonowego miasta.

W tym roku są dwie nuty, które

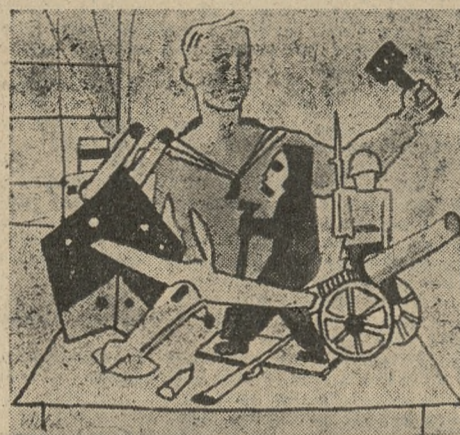
dominują w wystawach. Jedną to militarizm w zabawkach: sprzęt wojskowy w drobiazgowych modelach, jak tanki, samoloty bombowe, żołnierze w maskach gazowych, nawet precyzyjne kopje artylerji przeciwlotniczej i reflektory, które zapalają się przy pomocy baterji elektrycznej. Młodzieży nie zadowalają już romantyczne fortece z fosami. Pewna firma skonstruowała całkowite pole wojny nowożytnej z zasiekami, ciężką artylerją, a nawet z akcją lotniczą, popartą przez atak z powietrza przy pomocy spadochronów. Oto kierunek współczesnej „pedagogiki”... — nasuwa się melancholijna refleksja!

Drugi przedmiot, który wyciska tego roku piętno na zabawkach, — to motoryzacja kraju. Wielki hall magazynu Wertheima przekształcony został w miniaturowe miasto, gdzie na skrzyżowaniach ulic stoi z wyciągniętym białym rękawem berliński „Schupo”, regulujący ruch. Wszystkie zabawki się poruszają, widać, jak samochody i autobusy się wzajemnie wymijają, na narożnikach zmienia się kolejno światło czerwone i zielone, nawet lalki pieszo chodzą i gestykują — obraz ruchu wielkomiejskiego, przeniesiony pod dach magazynu. A tłumy dzieci, śledząc z zachwytem to miniaturowe widowisko, pojmują naocznie sens przepisów cyrkulacji ulicznej, bawiąc, uczą się.

W halach wystawowych przy Kiserdammie, na zachodniej peryferji Berlina „przyszłości”, rozbił swe namioty kiermasz ludowy. Jego organizacji patronowała myśl, która jest częścią programu Trzeciej Rzeszy, mianowicie chęć pokazania stołecznym mieszczuchom uroku wsi niemieckiej i wyidea-

lizowania sielskiego życia prowincji, w barwach folkloru i regionalnych zwyczajów.

W centralnej części wystawy umieszczono wśród nastrojowego oświetlenia kilkanaście chat chłopskich z różnych stron Niemiec, z urządzeniem wewnętrznym poszczególnych izb i stosownym zdobnictwem ludowym, odpowiadającym okresowi Bożego Narodzenia. Spotkać tam m. in. można chatę pomorską z starosłowiańskimi kołedni-

...precyzyjne kopje artylerji przeciwlotniczej...

kami i guślarzami z Rugji — jakgdyby żywcem wzięte z rycin Glogerowskiego „Roku Polskiego”. Opośdala śniegiem przyprószone strzechy Prus Wschodnich, przybrana na święta w znane w całej Polsce wycinanki i misterne pajęki z słomki.

Na stoiskach sprzedawane są na miejscu wytwory różnych chat, produkcja wielce popierana przez politykę chłopską Trzeciej Rzeszy, która dąży do ożywienia przemysłu ludowego i odrodzenia zapomnianych skarbów regional-

izmu w sztuce. Zebrano tu piękne okazy płótna śląskiego oraz gliniane wyroby podgórskie. Mieniają się w barwach pasiaki szczecińskie, wybitnie przypominające nasze wzory łowickie, podobnie jak samodziały mazurskie z okolic Królewca niewiele się różnią od naszych wileńskich. Okazuje się również, że lud niemiecki — w Turynji — wyrabia rodzime kilimy, tak jak też mieszkańcy bawarskiego podbala są znakomitymi snycerzami. Figuralne kompozycje osiągają swój szczyt w pomysłowych żłóbkach betlejemskich, pochodzących zwłaszcza z Frankonii i Czarnego Lasu.

Zanim opuścza się tę wystawę, pada wzrok na ciekawe zestawienie historyczne, mówiące o dziejach choinki. Kroniki po raz pierwszy notują ją z początkiem 17 wieku w Strasburgu. Trwało jednak pełne dwa wieki, zanim zwyczaj choinki zadomowił się w Europie. Na łaszczach pierwszą choinkę znał Gdańsk i to w r. 1815. W tymże czasie ukazały się pierwsze drzewka także w Wiedniu. W Paryżu wielką sensację wzbudziła pierwsza choinka w r. 1840, tak samo jak w tymże roku po raz pierwszy wprowadził ją do Londynu Albert sasko-koburski, książę-małżonek Wiktorji. W niektórych stronach Niemiec — np. w Pomeranii — zwyczaj drzewka świątecznego dopiero rozpowszechnił się w ostatnim ćwierćwieczu.

Do historii choinki przejdzie wreszcie data dekretu Mussoliniego z końca listopada 1935, w którym dyktator Włoch zakazał stawiania w domach włoskich drzewek na Gwiazdkę, jako zwyczaju „nie-włoskiego”. Choinka stała się przedmiotem polityki...

B. L.
Winieta: Klemiński
Ilustracje: Gawęcki

Nowy styl w Niemczech

Psychika niemiecka odznacza się tem, że łatwo reaguje na wpływy obce. Ten pęd ku „cudzoziemczyźnie” zresztą piętnowany przez samych Niemców — byłby może cechą nietylko wyłącznie niemiecką, gdyby nie towarzyszyła mu inna jeszcze właściwość, już specyficznie niemiecka, mianowicie doprowadzenie obcych form w sztuce do stopnia przesady i krańcowości. Niema na to lepszego przykładu, jak

tystycznej spotkać można i w nowszych czasach. Niewiele było przesady w okreśeniu architektury niemieckiej w latach powojennych, gdy ją nazywano ekspozyturą krańcowych prądów amerykańskich na kontynencie europejskim. Pozostałością tych czasów są liczne „drapacze chmur”, które po wojnie mnożyły się w Niemczech jak grzyby po deszczu, a dziś są świadkami skończonej już epoki.

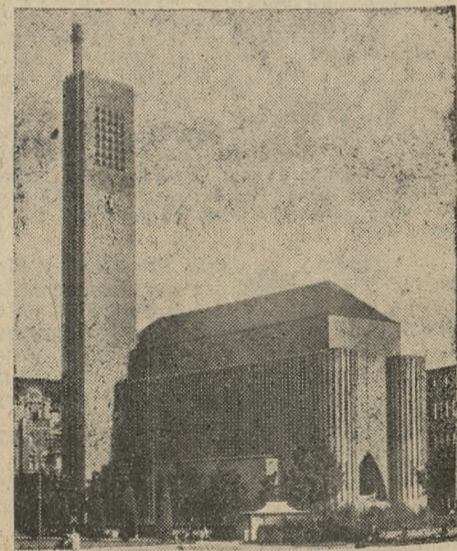
Oryginalna fasada koncertu „Shell” w śródmieściu Berlina.

niemiecka sztuka 18-go wieku, — niemieckie „rokoko”, wielce odbiegające od umiarkowanego stylu tej epoki w właściwej jego ojczyźnie. Francji.

Te same właściwości psychiki ar-

Epigonem tych prądów jest zamieszczony na rycinie obok gmachu koncertu naftowego Shell w Berlinie, mający jeszcze coś z „niebotyku” doby poinflacyjnej, ale przechodzący ja-

maną swą fasadą bocznych skrzydeł już w formę bardziej umiarkowaną. Gmach tego rodzaju wymaga przed sobą przestrzeni i słońca, dobrze więc, że przynajmniej wąski kanał dzieli go

Nowy kościół w Wilmersdorf.

od przeciwnej strony ulicy i od — przyniesienia. Wśród bloków pretensjonalnej architektury z końca zeszłego stulecia wygląda „Shell” trochę egzotycznie.

Podobnie ma się z architekturą nowej berlińskiej świątyni w dzielnicy Wilmersdorf. I ona przytłoczona jest blokami z innej epoki — secesji, więc traci na tem sąsiedztwie. Gmach sam w sobie odznacza się monumentalnością, która wpływa z operowania wielkimi bryłami i płaszczyznami. Ale nie można się oprzeć wrażeniu, że jest tu więcej z „fabryki” czy „mechanizacji” niż z romantycznego kościoła z sygnaturką.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DWADZIEŚCIA MINUT W INSTYTUCIE ŚLĄSKIM

Rzucono przed paru dniami przy-
padkiem na Śląsk, do Katowic, zajr-
niem do warsztatu, na którym odbywa
się duża praca.

Przy ulicy Francuskiej niedaleko
dworca, w tak zwanym Domu Oświate-
nym mieści się Instytut Śląski. Nie
sam. Mieszka tam także Towarzystwo
Naukowe, Biblioteka Śląska a może
jeszcze jaki inny podobny lokator. Za-
siedliśmy, w rozmowie z dyrektorem
Instytutu dr. Romanem Lutmanem, w
jednym z wielkich, jasnych pokoi na
drugim piętrze, przy dyrektorskim
biurku.

*

— W trzech kierunkach, ile wiem,
prowadzi Instytut swoją działalność —
zaczęłam, aby zaznaczyć, że jako referent
tych spraw w Dziale Kultury
i Sztuki „trzymam rękę na pulsie”,
jak dziennikarze mówią. Organizuje
odczyty o Śląsku, ogłasza prace nau-
kowe, wreszcie zbiera i inwentaryzuje
materiał, odnoszący się do przeszłości
Śląska we wszystkich zakresach.

— Tak jest. A te trzy konary wy-
puszczają osobne gałązki, każdy dla
siebie. Odczyty np. rozpadają się na
dwie jakby serje. Jedna: „Polski
Śląsk” jest poświęcona przeszłości.
Druga ma za temat zagadnienia go-
spodarcze. Po wygłoszeniu odczytów,
tekst jest drukowany jako wydawnic-
two. Osobno ogłasza Instytut swoje ko-
munikaty poświęcone różnym zagad-
nieniom śląskim. Na ukończeniu jest
już tom pierwszy „Pamiętnika Insty-
tutu” opracowany przez specjalistów,
omawiają oni stan i potrzeby nauki
polskiej o Śląsku, przy czym np. dział
prehistorii przygotowuje prof. U. P. dr.
Józef Kostrzewski.

— To nauka. A literatura?

— Od tego jest znów „Biblioteka pi-
sarzów śląskich”. Mam na myśli oczy-
wiście nie literaturę współczesną, ale
dawną, dzieła należące już do historii
piśmiennictwa. Na pierwszy ogień idą
pisma poetyckie Norberta Bonczyka w
opracowaniu dr. Ogrodzińskiego, po-
przedzone życiorysem poety nakreśl-
onym przez ks. Emila Szramka. Tom I
zawierać będzie poemat p. t. „Szary
kościół miechowski”, zwany śląskim
Panem Tadeuszem. Dwa następne to-
my „Biblioteki” wypełnia również pra-
ce Bonczyka, poczem tom IV, będący
już w druku, zajmie poemat z XVI
wieku o hutach śląskich, napisany
przez Walentego Rozdzińskiego, a od-
naleziony w całości i opracowany
przez prof. U. P. dr. Romana Pollaka.

— Więc mamy już dwie gałązki
śląskiego regionalizmu. Obecnie, ile mi
wiadomo, nauka w szkole powszechnej
wychodzi coraz to silniej ze spraw re-
gionalnych, aby dzieci poznawały na-
samprzód swoje najbliższe otoczenie.
Więc...

— Oczywiście, że musieliśmy pomy-
śleć o materiale dla nauczycieli. Przy-
gotowujemy szereg broszur, mających
za wspólny temat wiedzę o Śląsku.
Broszury te wychodzić będą pod
wspólną nazwą „Śląsk, ziemia i lu-
dzie”. Poszczególne tomiki zostaną po-
święcone różnym zagadnieniom. Pew-
ne działają już są w opracowaniu i za-
 pewnie niedługo ujrzą światło dzienne.
Jeden z tomików poświęcony zostanie
np. geologii śląskiej przez dr. Książkę-
wicza, inny krajoznawczo-śląskiemu w
przedstawieniu dr. Marchacza, pozos-
tate — klimatologii opracowanej
przez dr. Sienza i Moniaka; górnictwu,
opisanemu przez inż. Battaglię, wre-
szcie szacie roślinnej i faunie w uję-
ciu dr. Kozłowskiej i inż. Czudka. Ka-
żdy tomik ma być obficie ilustrowany,
ażby nietylko dać interesującą treść,
ale także materiał ikonograficzny na-
oczny, wzrokowy.

— Tyle pracy!...

— No, to jeszcze nie wszystko — u-
śmiechnął się dyr. Lutman. — Trzeba
było zająć się nietylko pracą naukową
i dydaktyczno-pomocniczą. Są sprawy
bezpośrednio aktualne, niejako potrze-
by codzienne. Przygotowujemy np.
przewodnika po województwie ślą-
skim, oraz mapę, która będzie obej-
mowała całą ziemię śląską. Nietylko
ten skrawek, przyznany nam pod na-
zwą śląskiego województwa. Mapa
przedstawiać będzie zarówno zabór
pruski — Śląsk Opolski, jak i czeski —
Śląsk Zaolzański. Jednocześnie opraco-
wuje Instytut mapę tych samych tere-
nów w ujęciu narodowościowym, we-
dług składu zamieszkującej je ludno-
ści. Pracujemy nad dokładnym zesta-

wieniem nazw miejscowości śląskich.
Wykaz ten przy podejmowanych obec-
nie badaniach nad przeszłością Śląska
powinien odegrać ważną rolę, gdyż po-
zwoli ujednostajnić nazwy i przyjąć
je w polskim brzmieniu.

*

Minął czas, który dyr. dr. Lutman
mógł mi poświęcić na koszt swoich
mnogich i ważnych zajęć. Ale sam za-
notowałem sobie dawniej w głowie, że
na tych zakresach działalności Insty-
tut jeszcze się nie ogranicza. I tak np.
większość, a raczej całość, akt daw-
nych śląskich jest w ręku niemiec-
kiem, zgromadzona w archiwach wro-
cławskich. Archiwa te, jak wszystkie
zagraniczne są trudno dostępne dla
naszych badaczy, — także ze względu
na koszt podróży. Przystąpił więc In-
stytut do inwentaryzacji, a bodaj tyl-
ko do zanotowania ważniejszych zbio-
rów akt, pozostałych po naszej stronie.
Inwentaryzuje się zbiory państwowe,
miejskie i w miarę możliwości prywat-
ne, oraz różnych instytucyj, śląskich
np. zakładów przemysłowych. Inicja-
tywa ta odda niezrównane usługi na-
szej historjografii, bo pozwoli bada-
czowi zorientować się w zachowywa-
nym materiale i ułatwi mu pracę przy
gromadzeniu dokumentów.

*

Instytut Śląski jest czynny dopie-
ro od roku. Jest więc, jako placówka
naukowa, bardzo młody. Ale i w pra-
cy naukowej nie jest młodość zawadą,
raczej przeciwnie... Młodość to roz-
pęd, energia, zapał, intensywność ro-
boty. Moje w Instytucie spędzone mi-
nuty przyniosły chyba na to wystar-
czający dowód. Śląsk ma niezawinio-
ne, zaborem spowodowane, ale wielkie
zaległości w nauce i w kulturze, musi
je nadrobić i Polsce spłacić. Miło jest
przekonać się naocznie, z jakim en-
tuzjazmem do tego się bierze, i jakie
duże raty sobie wyznaczył.

Dr. Janusz Staszewski.
Poznań.

Kolejka śmierci działa...

Jeszcze nie dowiedzieliśmy się do-
kładnie, ile ofiar pociągnęła za sobą
pierwsza katastrofa na kolejce śmierci,
prowadzonej z Zakopanego na Kas-
prowy Wierch, a niszczącej przyrodę
tatrzańską, gdy już nadeszła wieść o
drugim nieszczęściu. Wtedy oberwa-
ła się, jak wiadomo, lina druciana i
wagon z robotnikami spadł w prze-
paść. Teraz załamało się rusztowanie
przy budowie stacji na Kasprowym
Wierchu i runęło na robotników z
wysokości sześciu metrów.

Jeden już prawdopodobnie nie ży-
je, gdyż w szpitalu zakopiańskim
stwierdzono, że ma złamany kręgos-
łup. Sześciu innych „odniosło rany”,
jak brzmią informacje, dochodzące z
terenu kolejki i wogóle lakonicznie i
dawane niechętnie. Usiłowano tę kolej-
kę zbudować jakby poza plecami spo-
łeczeństwa, chociaż buduje się za pie-
niądzę publiczną a wbrew protestom
całej kulturalnej Polski. Dostęp na
teren budowy jest trudny, idzie o to,
aby nie rozchodziły się wiadomości o
wandalskim zniszczeniu, jakiego ofia-
ry padają lasy limbowe i wogóle przy-
roda tatrzańska. Więc o losie ofiar,
już przez kolejkę pochłoniętych, nim
ruch pasażerski się zaczął, mało szcze-
gółów nas dochodzi.

Jest to naturalne. Idzie o to, aby
nie odstraszać tych, którzy mieliby w
przyszłości powierzać swoje życie na-
powietrznym wagonikom.

Teraz z podwójną siłą podniosą się
słuszne wołania, aby zaniechać nie-
szczęsnej kolejki. Budynku w Kuźni-
cach można użyć np. na hotel dla
turystów, którego bardzo potrzeba, a
zamówiony już niepotrzebny materiał
do niepotrzebnej nikomu kolejki wy-
korzystać w innym miejscu, nap. na
kolejkę na Gubałówkę, która byłaby
potrzebną i pożyteczną, a przyrody ta-
trzańskiej by nie niszczyła.

Ciekawe, czy do tego dojdzie?
Skarb by na tem nie stracił, a nawet
by zyskał, nie wydając dalszych kwot
na fatalną budowę. Warto przypom-
nieć, że przed kilku laty ktoś wpadł na
pomysł, aby pewną dyrekcję kolejową
przenieść do Chełma. Pod miastem
zaczęto budować całe osobne mia-

ŻYCIE KULTURALNE

WE WTOREK KONCERT SYMFONICZNY W TEATRZE WIELKIM

Najbliższy koncert Orkiestry Symfoni-
cznej m. Poznania odbędzie się w nad-
chodzący wtorek dn. 17 bm.

Tym razem przy pulpicie kapelmi-
strzowskim stanie wybitny gość, p. Paweł
van Kempen, koncertmistrz Filharmonji
drezdeńskiej, w czasach przedwojennych
członek orkiestry operowej w Poznaniu.

P. van Kempen będzie dyrygował
Brahmsa pierwszą symfonią oraz Webera
uwerturą do opery „Eurjanthe”. Nadto
poprowadzi część orkiestrową w koncercie
fortepianowym Czajkowskiego (b-moll)
który wykona znakomita pianistka poznań-
ska, prof. Nadzieja Padlewska.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Nowa wystawa w „Salonie 35”. Wysta-
wa prac dwu artystów z Warszawy, J.
Czapskiego i St. Szepepańskiego w „Sal-
onie 35” (pl. Wolności 4) dobiega końca. W
niedzielę dn. 15 grudnia o godz. 12 w po-
łudnie nastąpi otwarcie retrospektywnej
wystawy artysty poznańskiego, Adama
Hannykiewicza. Artysta ten od powrotu
z Paryża nie wystawiał w Poznaniu swych
ostatnich prac. Pokaz obejmie prace z
okresu 1908 do 1935.

Wystawa gwiazdkowa w salonie Towa-
rzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych (pl.
Wolności 18) otwarta zostanie jutro, w
niedzielę 15 grudnia br. o godz. 12 w po-
łudnie.

NAUKA

Lwów ku czci Horacego. Dwutysięcz-
ną rocznicę urodzin Horacego uczciło Pol-
skie Tow. Filologiczne uroczystym pose-
dzeniem. Odczyt wygłosił prof. Un. Ba-
torego w Wilnie, dr. Jan Oko, p. t. „Ho-
racjusz w dawnym uniwersytecie wileń-
skim”.

W NAUKOWYM POZNANIU

Sekcja prawnicza Towarzystwa Prawni-
czego i Ekonomicznego odbędzie posiedze-
nie we wtorek, dn. 17 grudnia br. o godz.
20.30 w sali 27 Coll. Minus. Na porządku
dziennym — referat prof. dr. Bossowskie-
go pt. „Nowe kierunki prawa karnego w
Niemczech”. Goście mile widziani.

„Chór Wieków” Antologia poetycka w
układzie W. Miłaszewskiej, J. Rembieliń-
skiego i S. Miłaszewskiego. Z przedmową
J. E. arcyb. J. Teodorowicza. Poznań 1935.
Księgarnia Św. Wojciecha.

Z Pol. Tow. Matematycznego. Oddział
lwowski odbył posiedzenie z referatami:
prof. dr. H. Steinhausa n. t.: „O liniach
równowagi etnicznej” i dr. J. Marcinkie-
wicz p. t. „O zbieżności szeregow or-
togonalnych”.

W następnym Dziale:

KRYTYKA CZY REKLAMA
list warszawski, przez
prof. Stanisława Niewiadomskiego

steczko na ten cel i wydano już dużo
milionów złotych. Lecz niefortunny
projekt został raz jeszcze zbadany, bu-
dowę wstrzymano i uratowano przez
to dziesiątki milionów, tracąc sporo,
lecz oszczędzając o wiele więcej.

A cała kolejka śmierci ma koszto-
wać według urzędowych obliczeń 2 mi-
liony z nadwyżką. Gdyby nawet ko-
sztaowała cztery, jak brzmią obliczenia
prywatne, to jeszczeby się opłaciło.
Nawet piędziennie, a co dopiero moral-
nie.

Protesty mnożą się. W Krakowie
młodzież akademicka odbyła zgroma-
dzenie i po przemowie prof. U. J. dr.
Władysława Szafera uchwalila stosow-
ną rezolucję. To samo stało się teraz
we Lwowie, gdzie przedstawili sprawę
prof. Jan Gwałbert Pawlikowski i
prof. U. Jana Kazimierza dr. Kulczyń-
ski (ten ostatni mówił o stronie praw-
nej budowy, potępiając samowolę nie-
których czynników administracyj-
nych). Młodzież uniwersytecka i poli-
techniczna powzięła protestującą re-
zolucję.

Teraz dopiero wyjawia się, ile pie-
niędzy publicznych ma w istocie po-
chłonąć fatalna kolejka.

Mówiono, że skarb państwa uczest-
niczy w kapitale zakładowym z sumą
nader niewielką. Teraz wykryło się,
że pieniądze skarbowe, oraz Stoczni
Gdańskiej, w której najpoważniejszą
rolę odgrywa kapitał państwowy —
pokryć mają cztery piąte kosztów.
Część kredytów jest wekslowa. Wia-
domo, że weksle trzeba spłacać... Z
czego się będzie je spłacało? W. N.

Książki nadesłane

Józef Birkenmajer: „Bogurodzica wo-
bec hymnografii łacińskiej”. Warszawa
1935. Odb. z „Przeglądu Katolickiego”.

KRAJOZNAWSTWO

Wędrowka po polskim wybrzeżu. W
cyklu wykładów sobotnich organizowanych
przez Polskie Tow. Turystyczno-Krajo-
znawcze, w dniu 14 grudnia tj. dzisiaj za-
bierze głos dr. B. Stelmachowski nt. „Pol-
skie Wybrzeże Morskie”. Świetna znawczy-
ni folkloru kaszubskiego, autorka dzieł
„Rok obrzędowy na Pomorzu”, „Stosunek
Kaszub do Polski” i in. poprowadzi słucha-
czy przez ten, jeden z najciekawszych
regionów Polski, żywym słowem i poka-
zem artystycznych zdjęć przypominając
i zapoznając z osobliwościami i urokami
polskiego wybrzeża. Odczyt odbywa się
w sali Śniadeckich, w Coll. Medicum (ul.
Fredry 10). Początek o godz. 20.

TEATR

Dwa razy po pięćdziesiąt. Pawlikow-
skiej „Powrót Mamy” wznowiony w war-
szawskim teatrze Nowym, doczekał się już
przekroczenia pięćdziesiątki. Podobnie w
teatrze Małym, Shawa „Żołnierz i boha-
ter” jest już jubileatem. Za to „Kordjan”
(teatr Polski) i „Cyd” (Narodowy) świecą
puszkami...

Teatry Popularne w Łodzi wystawiają,
obok komedii Kirszona „Przedziwny stop”,
operetkę R. Stolz p. t. „Taniec szczęścia”
w reżyserji R. Urbańskiego, oraz poraz
drugi w tym sezonie sztukę Bliźnińskiego
„Pan Damazy”. (w p.)

JESZCZE JEDNA ANEGDOTA

Poważne zobowiązanie. Słynny drama-
turg francuski, Franciszek de Curel, zo-
stał na ulicy przewrócony przez auto cią-
żarowe wojskowe, które ciągnęło go za
sobą kilka metrów. Nazajutrz zjawił się
u niego oficer w pełnej gali i oświadczył:
— Przychodzę zapytać się o Pańskie
zdrowie w imieniu pana ministra wojny.
P. Painleve polecił mi zapewnić Pana, że
to się więcej nie powtórzy.

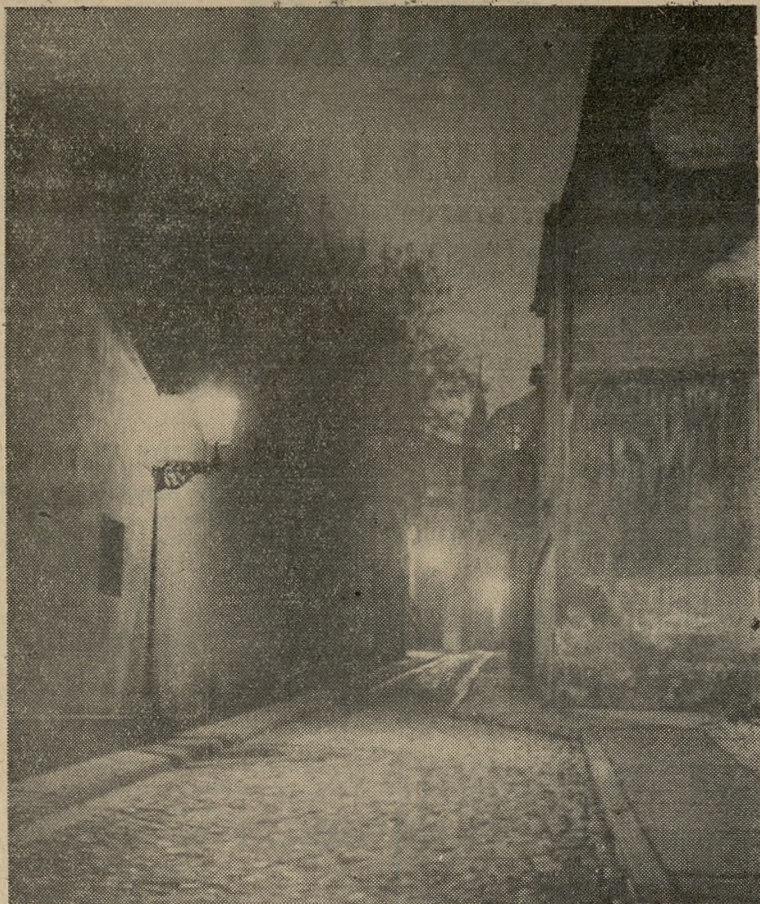
KSIAŻKA POD CHOINKĄ

Księgarnia M. Arcta przygotowała na
Gwiazdkę dla dzieci i młodzieży pięć no-
wych starannie i ładnie wydanych książ-
czek. Trzy z nich są całkiem nowymi, dwie
— wznowionymi wydawnictwami.
„Dzieci pracują” — przeznaczona jest
dla najmłodszych dzieci i ma na celu za-
poznanie ich z barwami i przyuczenie do
samodzielnych prób malowania. Dziesięć
rysunków S. Norblina wydrukowane jest
podwójnie: raz — czarno, a drugi raz —
barwnie. Tekst, opracowany przez H. Ru-
dowską zachęca małych czytelników, by
rysunki niekolorowane spróbowali podma-
lować według barwnych wzorów. Napewno
ta pożyteczna zabawa bardzo się dzieciom
spodoba, a własnymi siłami ozdobiona
książeczka, będzie chętnie i często przez
nie przeglądana.

Wiadomo, że chłopcy interesują się ży-
wo techniką, a bardzo ciekawym tematem
jest dla nich konstrukcja samochodu. Po-
żądany podarunek gwiazdkowym będzie
dla nich książka inż. E. Porębskiego „Sa-
mochód wychodzi z fabryki”. Proces
powstawiania samochodu przedstawiony
jest na tle akcji powieściowej. Para mło-
docianych entuzjastów techniki dostała
się do wytwórni samochodów i zwiędza ją
dokładnie. Książkę chętnie przeczytają
też dorośli, bo dziś nieraz synowie lepiej
od ojców znają się na markach samocho-
dowych, na cylindrach, startach, chłodzi-
cach itp. Książka opatrzona jest w 16 ta-
blic z rysunkami.

Zawsze radośnie witane są przez mło-
dzież nowe powieści popularnej autorki
Marji Buyno-Arcetowej. Wydana świeżo
powieść pt. „Zielony szaleniec” ma cieka-
wą, intrygującą akcję, prowadzoną zręcz-
nie i trzymającą w napięciu czytelnika.
„Zielonym szalencem” jest tajemniczy kie-
rowca, jeżdżący z niesłychaną szybkością
na samochodzie nieznannej konstrukcji.
W drugim wydaniu pojawia się inna po-
wieść tej pisarki „Wieża szczęśliwa”. Opo-
wiesć o Kasi Bajzarce, która przyczytniła
się do tego, że biedna, smutna wieś Szczę-
śliwa staje się naprawdę szczęśliwą —
miała już wielu czytelników, a znajdzie
napewno całe zastępy nowych. Szata gra-
ficzna książek stoi na wysokim poziomie.
Zdobia je ładne rysunki i kolorowe
okładki.

Wreszcie również w drugim wydaniu
ukazuje się na Gwiazdkę powieść Janiny
Porazińskiej pt. „Wesoła gromada”. Jest
to opowiadanie z życia dzieci w szkole po-
wszechnej, opowiadanie z dobrymi tenden-
cjami, a jednocześnie zajmujące. Książka
znajduje się na liście dziełek, przeznacz-
onych do lektury obowiązkowej w szkołach
powszechnych. (tk)

Poznań w soczewce fotograficznej: Nastrojowe zdjęcie nocne ulicy Zamkowej (Fot. Z. Zielonacki).

Przygoda młodego „chemika“

Wczoraj w południe w pobliżu Teatru Wielkiego nastąpił wybuch jakiegoś materiału, niesionego w teczce przez chłopca. Wskutek wypadku chłopiec odniósł rany, z teki zaś pozostały tylko kawałki. — Wśród przechodniów powstało zaniepokojenie, po chwili jednak zajęli się ofiarą wypadku i odprowadzili chłopca na pobliską stację pogotowia ratunkowego (66-66). Poranionym był 16-letni gońiec kuratorium szkolnego Henryk Nowicki, mieszkający przy ulicy Poznańskiej 24. Rany na lewej ręce i biodrze nie były groźne. Po opatrunku zabrała chłopca policja i przeluchala go.

Okazało się, że Nowicki w celach doświadczalnych sporządził sobie mieszaninę z chlorku potasu i czerwonego fosforu, którą schował w teczce. Wybuch nastąpił wskutek tarcia. Ponieważ niebezpiecznego materiału było niewiele, skutki wybuchu były stosunkowo niewinne. (kl)

New York wrocznią mody męskiej

Dotychczas wrocznią w sprawach mody męskiej był Londyn, obecnie berło przejął Nowy Jork. Dotąd uznanym arbitrem elegancji był książę Walji; obecnie niektórzy krawcy nowojorscy nadają ton modzie męskiej, i — jak twierdzą fachowcy — nie dają się wyprzedzić swym kolegom londyńskim. Ludźmi, którzy w Staniach produkują w dziedzinie elegancji, są ci sami, którzy produkują w przemyśle, finansach, handlu. Edsel Ford, junjar, uchodzi np. za jednego z najlepiej ubranych dzentelmenów; do szeregu elegantów czystej wody zalicza się dalej Ryszard K. Mellon, syn znanego magnata bankowego; królem mody był też swego czasu burmistrz N. Jorku, Jimmy Walker.

Najdroższa książka na świecie

Jeden z najbogatszych ludzi na świecie, Nizam Hyderabada, jest nie tylko patronem literatów, ale autorem poezji w języku arabskim i perskim. Dla uczczenia swego jubileuszu wydał niedawno wspaniałą antologię swych wierszy. Jest to najkosztowniejsza książka na świecie, a każde jej słowo wyryte było naprzód stalowym rylcem w marmurze, a następnie odbite na specjalnym pergaminie. Każda strona dzieła posypana jest złotym proszkiem i obrzeżona paskiem pozłacanym. — Ilość egzemplarzy tego niezwykłego wydawnictwa jest ściśle ograniczona, a koszt wydania każdego z nich będzie przewyższał sumę 2.000 funtów szterlingów. Jedna z książek przesłana ma być przez Nizama w darze królowi angielskiemu.

Jak walczyć z gruźlicą?

Staraniem Wszechpolskiej Akcji Przeciwgruźliczej odbył się w ub. środę w sali 17 Coll. Minus wykład prof. dr. Pawła Gantkowskiego pt. „Jak wystrzegać się przed zakażeniem gruźliczego najbliższe otoczenie chorych na gruźlicę“.

Na początku interesującego i pouczającego wykładu prelegent przedstawił szereg liczb statystycznych, stwierdzając że w Polsce umiera na gruźlicę rocznie około 80 tysięcy osób, liczba gruźlików sięga 1 miliona, a trudna do określenia jest liczba tych jeszcze chorych, których zarejestrować się nie da. A ponieważ siewcami gruźliczej zarazy są sami chorzy, roznosząc laseczniki przez plwocinę, a dalej przez ropę, kał, mocz, nawet pot, zrozumiałem jest jak wielka ilość ludzi, znajdując się w najbliższym otoczeniu chorych, podlega niebezpieczeństwu zarażenia się gruźlicą.

W niemniejszym stopniu roznosicielami zarazków gruźlicy jest otoczenie chorego, przenoszące je na częściach ubrania, na rękach, włosach, na przedmiotach używanych przez chorego. — Francuscy uczeni Comet i Chaussé stwierdzili drogą doświadczeń na świnkach morskich, że wyschnięta plwocina gruźlicza jest bardzo niebezpieczna. Po

GDY ŚLIZGAĆ SIĘ PORĄ —

Kup Łyżwy HUDORA

Do nabycia w składnicach sportowych. ng 19 299

wyjaśnieniu faktu, że promienie słońca, nawet w odbłasku, zabijają laseczniki gruźlicze, zatrzymał się prelegent nad zakażeniem, które imać się może nie tylko płuc, ale też spojówek ocz, błon śluzowych nosa, jamy ustnej i gardła. Najłatwiej z otoczenia chorych ulegają zakażeniu dzieci; dorośli są bardziej odporni. Niedocenianem niebezpieczeństwem przy roznoszeniu zarazków gruźlicy są muchy.

Następnie przeszedł prelegent do omówienia środków zapobiegawczych, odnoszących się do higieny osobistej chorego i jego otoczenia. Podkreśla ważność izolowania chorego, podaje przepisy higieniczne, wskazówki, jak chorego należy ubierać, jak czyścić jego ciało, niszczyć plwociny itd. Zwraca uwagę na częste mycie rąk oraz płukanie ust i gardła przez otoczenie. Omawia wreszcie znaczenie społeczne szczepionki BCG u potomstwa suchotników.

Słynne polskie MASZYNY DO SZYCIA „TATRA“ na długoterminowe spłaty! tanio!!

RATY NA ŚWIĘTA GOTÓWKA
Prawdziwą radość wniosą do domu
RADJOAPARATY PHILIPS „947 A“ „44 A“
i „525 A“
Pg 6 832-62.569 Jedyne u nas!
Sprzedajemy na 18 rat miesięcznych, z minimalną zaliczką
Auroryzowany skład główny „**ŁUCZNIK**“ Poznań Al. Marcinkowskiego 17a

Na zakończenie omówił prelegent sposoby odkażania rzeczy, używanych przez chorego. Wreszcie zatrzymał się nad znaczeniem kolonij letnich dla dzieci oraz nad znaczeniem poradni przeciwgruźliczych i uświadamiania społeczeństwa w sprawie racjonalnej walki z gruźlicą.

W dostępnej formie podane wywody świetnego prelegenta przyjęte były z zainteresowaniem przez audytorjum i bardzo żywo oklaskiwane. (tk)

W sądzie

— Czy oskarżony przyznaje się do tego, że na pustym placu napadł na spokojnego przechodnia?
— Tak, panie sędzio.
— A jakież były pobudki tego napadu?
— Ja, panie sędzio, mam już taką zasadę, że co na placu, to nieprzyjacieli.

PRZY GRYPIE

I przeziębieniu, w cierpieniach reumatycznych, artretycznych, w bólach krzyża, stawów i mięśni stosuje się Tabletki Togal. Togal powoduje spadek temperatury.

Kurs przeciwalkoholowy urządzony przez harcerki

W niedzielę dnia 15 grudnia 1935 r. urządziła Komenda środowiska na m. Poznań przy współdziałaniu Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej krótki kurs przeciwalkoholowy w/g niżej podanego programu:

- 1) dchna Irena Gołembiewska, „Wpływ alkoholu na sprawność fizyczną i umysłową“; — 2) ks. dr. Gałdyński, „Wpływ alkoholu na życie rodzinne i społeczne“; — 3) ks. prof. Kruppiak, „Walory wychowawcze abstynencji“; — 4) M. Nowakowska, „Pić czy nie pić“.

Wykłady odbędą się od godz. 16.00 do 19.00 w sali Księgarni św. Wojciecha przy Alejach Marcinkowskiego 22, I. p. Zachęca się do udziału — mianowicie instruktorki, drużynowe, oraz zastępowe.

NAJTRWAŁSZY PODAREK NA GWIAZDKĘ!

Wyszedł z druku **SŁOWNIK NIEMIECKO-POLSKI** urof. Pawła Kaliny z wymową oraz skrótem gramatyki niem. Stron XVI+694, 50.000 słów, dziesiątki tysięcy zwrotów, kilkanaście tysięcy nowych wyrazów, których brak w innych słownikach niemiecko-polskich. Cena w oprawie płóciennej tylko zł 7.— Zniżka cen słowników fr. polskich i polsko-francuskich tegoż autora: Słownik podręczny fr. polski polsko francuski w jednym tomie opr. w płótno zł 12.— (dawn. 14.—) w dwóch tomkach oddzielnych zł 14.— (dawn. 17.—). Słownik encyklopedyczny fr. polski i polsko-francuski w dwu okazałych tomach zł 64.— (dawn. 80.—), na lepszym papierze bezdrzewnym, w półskórku zł 80.— (dawn. 100.—). Do nabycia w księgarniach. ng 19 388

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego
W sobotę dnia 14 bm. premiera głośnej operetki Frimla „Rose - Marie“. W roli tytułowej Jadwiga Musielewska, w dalszych głównych partjach pp.: Majchrzakówna, Zofja Grabowska, Wanda Trojanowska, Radzisław Peter, Szerszyński, Sendecki, Hor-

ski i Cirin. Tańce układu baletm. M. Stankiewicz. W odsłonie VI wielka rewja młód. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Łatoszewski, reżyser Józef Sendecki, rewelacyjna inscenizacja dekoracyjna Zygmunta Szpingera. W niedzielę dnia 15 bm. o godz. 20 po raz drugi „Rose - Marie“, o godz. 15 „Róża Stambułu“ po cenach popularnych.

VI koncert symfoniczny
odbędzie się we wtorek dnia 17 bm. w Teatrze Wielkim. Dyrygent: Paweł van Kempen, solistka: Nadzieja Padlewska — fortepian.

Z Teatru Polskiego
Dzisiaj i jutro komedia Michała Bałuckiego „Grube ryby“. Komedia grana jest koncertowo przez cały zespół z pp. Galińską, Ludwiżanką, Sachnowską, Glińskim, Jaworskim i Konarskim w rolach głównych. W niedzielę po południu o godz. 16 po raz ostatni odegrana będzie po cenach znizowanych lekka komedia „Złota ciocia“ z gościnnym występem Janusza Warneckiego, który pożegna publiczność poznańską.

Z Teatru Nowego
Dzisiaj w sobotę wieczorem dana będzie nowa premiera sezonu niezwykle interesująca komedia pt. „Manuela“ Marcellego Acharda, jednego z najbardziej utalentowanych współczesnych komedjopisarzy francuskich.

Nowa premiera otrzyma bardzo staranne opracowanie reżyserskie Zygmunta Noskowskiego, jednocześnie wykonawcy jednej z głównych ról. Rolę tytułową, która daje szerokie pole popisu grze aktorskiej, wykona Teofila Koronkiewiczówna. Partnerem jej w głównej roli męskiej będzie Józef Tylczyński. Dalsze role odtworzą pp. Przystański, Nowakowski, Jastrzębska. Nowa oprawa dekoracyjna K. Krajewskiego.

Niedzielne popołudniowe przedstawienie po cenach do połowy znizowanych wypełni współczesna komedia „Powrót mamy“ Marji Jasnorzewskiej - Pawlikowskiej.

Od dnia 1 grudnia ceny wszystkich miejsc znizowane na przedstawienia Teatru Nowego, tak wieczorne jak i popołudniowe.

Teatr Wesoła Banda

Dziś w sobotę o godz. 7 i 9 oraz w niedzielę o godz. 6 i 8 ostatnie przedstawienia pierwszego programu p. t. „Ta Banda dobrze gra...“ z udziałem znakomitych artystów Niny Grudzińskiej, Ludmily Szretter, Karola Hanusza, M. Halicza, S. Laskowskiego, Z. Opolskiego, M. Rembosza, baletu Tacjany Wysockiej oraz innych. Ceny biletów są naprawdę krzyżosowe od 30 gr. do 2.70 zł, które nabywać można wcześniej w firmie Zygarełowski, a w niedzielę od godz. 4 w kasie teatru.

Bunt żołądka

łatwo uśmierzyć...
stałą troską o prawidłowe funkcjonowanie żołądka, zażywając znane i wypróbowane zioła francuskie The Chambard, które znakomicie regulują wypróżnienie. Skuteczne przy uporczywym zaparciu. ng 19 281

Z teki „Powiedzonek“

Żebyś była moją,
Kupilibym rowery.
I jeździłbym z tobą
Na piękne spacerki.

A po długiej drodze,
Gdzieś w zapadłym Dolśku,
Czytałbym ci głośno
Ilustrację Polską...

...Próżno mi te rzeczy
Po głowie się roją...
Nie będę ci czytał,
Bo nie jesteś moją...

DO RĄK
przeciw pierzchnięciu
i czerwienieniu stosujcie
KREM
PRAKATÓW
„PERFECTION“
ng 19 374

PRZY REUMATYZMIE, ARTRETYZMIE, SKLEROZIE — SOK CZOSNKU F. F.
APTEKA MAZOWIECKA, WARSZAWA, MAZOWIECKA 10. ng 18 948
Apteka pod Białym Orłem K. Skarżyński, Poznań, Stary Rynek 41.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Handel na cenzurowanem

Taka się wytworzyła reguła, że każda fala zniżki cen przynosi ze sobą — ataki na kupiectwo. I tym razem, z okazji ostatnich zniżek cen, reguła nie zawiodła: znowu odzywają się głosy przeciwko „nadmiernie kosztownemu” pośrednictwu, hamującemu proces docierania obniżki cen do rąk konsumenta.

Zaczął się to w ostatnim tygodniu listopada. Rząd rozwiązał kilkadziesiąt karteli handlowych. Wiadomo, jak wrogo nastawiona jest opinia społeczeństwa wobec karteli. Zarządzenie ministerjalne, mocą którego rozwiązano czterdzieści i kilka karteli, spotkało się z uznaniem. Ale — najniepotrzebniej w świecie fakt, iż na pierwszy ogień poszły kartele handlowe, rzucił cień na kupiectwo. W wielu umysłach fakt ten wywołał wrażenie, że te właśnie handlowe kartele są najgorsze ze wszystkich... W rzeczywistości, niewątpliwie cały szereg zmwów handlujących (przeważnie Żydów) zastugiwało na rozwiązanie, ale były wśród rozwiązanych karteli również i kartele od dawna nieczynne (np. Związek Hurtowników Żelaza w Poznaniu), były i kartele powołane do życia przez kupców wyłącznie jako odpowiedniki karteli przemysłowych danej branży...

Nie bronimy rozwiązanych karteli. Uważamy, że dobrze się stało, iż je rozwiązano, ale podkreślamy niemiły efekt psychologiczny, jaki z tem był związany. Mianowicie zgilotynowanie karteli handlowych odciągnęło uwagę społeczeństwa od istotnych pasorzystów, jakimi są niektóre kartele przemysłowe, i wywołało ataki na ogół kupiectwa.

Ataki te nabrały na sile w kilka dni później. Rząd zapowiedział zniżkę cen różnych surowców. Urzędowa i półurzędowa agencja telegraficzna (PAT i Iskra) podały prasie odnośne wiadomości w tej formie, jakgdyby zniżki cen już weszły w życie. Prasa mimowolnie zbalamuciła rzesze czytelników, bo podała odnośne wiadomości w stanie surowym, co wywołało wrażenie, że w składach kupieckich powinny już obowiązywać zniżone ceny, i to nie tylko na surowce, ale i na fabrykaty!

W przekonaniu tem szerokie rzesze konsumentów ugruntuowały dwa dalsze fakty. Przedewszystkiem rząd zapowiedział podjęcie „ostrej kontroli wykonywania zarządzanej obniżki cen, tak, by obniżka ta docierała całkowicie do konsumentów i nie doznawała załamania” ze strony szczególnie handlu. Równocześnie Stowarzyszenie Kupców Polskich w Warszawie podjęło akcję w kierunku możliwie szybkiego „wyrównywania dysproporcji pomiędzy cenami rynku i możliwościami finansowymi konsumenta”.

Wszystkie te fakty zbiegły się i wytworzyły... dezorientację, co odbiło się przedewszystkiem na kupiectwie. Dlaczego?

Oto konsument, dowiedziawszy się o zniżce cen i stwierdziwszy w składach, że „jeszcze nie potaniało”, musiał przyjąć do przekonania, że kupiec istotnie hamuje spadek, przeciwko czemu występuje rząd z „ostrą kontrolą”, a nawet organizacja kupiecka z — odezwą, nawołującą do obniżenia cen!

Tymczasem rzeczy tak się miały, że nim obniżka cen mogła dotrzeć do biurka ministerjalnego i redakcyjnego do składu detalicznego musiało minąć kilka dni, niezbędnych czy to do wyprzedzenia zapasów, czy zakupienia nowej partii towarów po zniżonej cenie, czy wreszcie na przeliczenie cenników (jak np. przy nafcie). O tem, oczywiście, prosty konsument nie wie, więc sierzdi się i gniewa na kupca.

Płynie stąd morał następujący: przy następnej obniżce cen trzeba będzie przyciągnąć do obrad przedstawicieli kupiectwa, którzy wskażą na techniczną możliwość przeprowadzenia obniżki i wpłyną na to, aby komunikaty prasowe urzędowych agencji nie balamuciły czytelników. Poza tem obecność przedstawicieli kupiectwa wpłynie na wzięcie pod uwagę uzasadnionych interesów kupiectwa, które

np. przy obniżce ceny cukru zostały całkowicie pominięte, co objawiło się w pozabawieniu kupiectwa detalicznego jakiegokolwiek zysku ze sprzedaży cukru (detaliści sprzedają cukier bez zysku!).

W ósmym miesiącu b. r. budżetowego deficyt wzrósł o blisko 220 milionów złotych

Wydatki budżetowe w listopadzie 1935 r. wyniosły 188,3 milj. zł wobec 191,2 milj. zł w listopadzie 1934 r., były więc o 2,9 milj. zł mniejsze. Dochody budżetowe wyniosły w listopadzie r. b. zaledwie 160,2 milj. zł, wobec 174,5 milj. zł (nie licząc wpływów z pożyczki narodowej) w listopadzie r. ub. Spadek dochodów budżetowych w listopadzie r. b. w porównaniu z analogicznym okresem r. ub. — jak tłumaczy P. A. T. — jest zjawiskiem przejściowym, spowodowanym m. in. pewnymi przesunięciami w konsumpcji, spowodowanych przewidywaniami akcji deflacyjnej w dziedzinie finansów państwowych oraz cen. W szczególności n. p. przejściowo duży spadek wykazały wpływy z podatku spożywczego od cukru.

W związku ze spadkiem wpływów budżetowych w listopadzie r. b., deficyt budżetowy wyniósł w listopadzie 1935 r. 28,1 milj. zł, czyli cokolwiek większą kwotę, niż deficyt w październiku 1935 r., który wynosił 27,9 milj. zł.

Skutki niektórych posunięć oszczędnościowych rządu, mają przynieść rezultaty, dopiero w grudniu r. b., gdyż dopiero od grudnia obowiązuje specjalny podatek od wynagrodzeń z funduszy publicznych. Jak widzimy zatem, ósmy miesiąc bieżącego roku budżetowego (1935/36) podniósł wysokość deficytu do ogólnej sumy 219,4 milionów złotych. Na drożdżach zapowiedzi oszczędnościowych rosną w dalszym ciągu niedobory w budżecie państwowym.

KRONIKA GOSPODARCZA

Żydowski przedstawiciel działa...

Gdynia, 13. 12.

Znana fabryka wyrobów porcelanowych w Chodzieży, aczkolwiek jest firmą polską, ma żydowskiego przedstawiciela w Gdańsku, za którego pośrednictwem muszą robić zamówienia kupcy pomorscy.

Kupiectwo pomorskie rozpoczęło akcję, zmierzającą do usunięcia pośrednictwa żydowskiego przedstawiciela. Żyd oczywiście o tem dowiedział się. Rozpoczął odwiedzać kupców i domagał się od nich pisemnych zaświadczeń, stwierdzających, że są z niego zadowoleni. Ponieważ w tej branży dostawy są bardzo często kredytowane, więc żydowski przedstawiciel nie miał trudności w uzyskaniu korzystnych dla siebie zaświadczeń. Posiadając w ręku „dowody” dobrego obsługiwanie kupców, zdołał Żyd przedstawić utrzymać.

Znalazł się jednak jeden kupiec, który stwierdził, że z obsługi żydowskiego przedstawiciela nie jest zadowolony. Żyd zemścił się, nie wykonując zamówienia, jakie kupiec ten poczynił. Odważny kupiec pozostał bez towaru.

Wypadek ten ma aż nadto wyraźną wymowę. Trzeba z oburzeniem potępić fakt, że Chodzież oddała przedstawicielstwo Żydowi. Z przytoczonego przykładu wynika, że usunięcie żydowskich przedstawicieli handlowych i podróżujących może nastąpić tylko przez solidarną akcję całego polskiego kupiectwa. Tego domaga się od kupiectwa polskiego społeczeństwo, które nie może znieść tego, aby chrześcijańskie przedsiębiorstwa odwiedzały i „dekorowały” swoim wyglądem żydowskie przedstawicieli i podróżujących. (p)

nr 10 284

PODATKI I OPŁATY

(p) Umorzenie zaległego podatku od lokali. Min. skarbu wydało zarządzenie, ażeby zaległości z podatku od lokali przypadające za czas od 1 stycznia 1935 r. od 1 i 2-izbowych lokali mieszkalnych zostały umorzone. Przepis ten wchodzi w życie dopiero z dniem 1 stycznia roku 1936. Wobec tego ministerstwo skarbu poleciło, aby do tego czasu wszelkie kroki egzekucyjne w odniesieniu do podlegających umorzeniu, w myśl powyższego, należności podatku od lokali, jak również w odniesieniu do kosztów egzekucyjnych, powstałych na skutek ściągania tych zaległości, zostały bezwzględnie wstrzymane.

Z KRAJU

(k) Słaba tendencja na rynku walut. Na wczorajszych giełdach walutowych trwała nogół słabsza tendencja dla funta, którą tłumaczono nietylko uspokojeniem na rynku francuskim, ale również wstrzymaniem zakupów srebra przez Stany Zjednoczone na rynku londyńskim. Jednocześnie przeważała również słabsza tendencja dla dolara. Tendencja dla franka szwajcarskiego była w dalszym ciągu słabsza. Wreszcie na podkreślenie zasługuje dalsze osłabienie w Paryżu Medjolanu. Amsterdam również był nieco słabszy.

(k) Przesyłki pocztowe banknotów niemieckich. Niemiecki zarząd pocztowy zawiadomił, iż w listach nie wolno wysyłać do Niemiec żadnych banknotów w walucie niemieckiej — bez względu na wysokość sumy. Jedyne nadawcy, posiadający w niemieckich instytucjach kredytowych i pocztowych urządzeniach czekowych specjalne rachunki (t. zw. Notensperkonto), mogą wysłać banknoty niemieckie do wymienionych instytucji z poleceniem zapisania na ich rachunku. Dla uniknięcia nieporozumień, jest wskazane, aby osoby posiadające banknoty niemieckie, które mają być zapisane na tym specjalnym rachunku, wkładali do listów odpowiednie zlecenia. Ze względu na ograniczenia dewizowe listy pieniężne, przeznaczone do Niemiec, podlegają rewizji.

(k) W sprawie cen detalicznych pomarańcz hiszpańskich. W dniu 10 bm. Izba przem. - handlowa w Poznaniu zwołała

konferencję z udziałem tutejszych importatorów owoców południowych w związku z koniecznością obniżenia stosowanych obecnie cen na pomarańcze hiszpańskie. Wysokie ceny pobierane obecnie przez niektóre sklepy, według oświadczeń importatorów spowodowane były małą podażą pomarańcz na tutejszym rynku. Kupcy tutejsi wstrzymywali się od zakupów, oczekując dalszych transportów w lepszym gatunku. Przesyłki drobnicowe, nadchodzące do Poznania, kalkulowały się drożej, niż większe partje sprowadzane do innych ośrodków kraju. Na konferencji uzgodniono, że ceny pomarańcz hiszpańskich w sortymencie po 390 i 504 sztuki w jednej skrzyni wynosić będą obecnie zł 1,35 za 1 kg. Natomiast w sortymencie 240 i 300, pomarańcze kosztować będą zł 1,50 za 1 kg.

(k) Sprawozdanie roczne osób prawnych. Sprawozdania osób prawnych nietylko interesują i interesować powinny akcjonariuszy i udziałowców, ale obchodzą żywo szerokie kręgi publicystów, ekonomistów, statystyków, a dalej odpowiedzialnych redaktorów tychże sprawozdań, t. j. zarządy spółek, rady nadzorcze, komisje rewizyjne, a w końcu wielkie zainteresowanie dla sprawozdań osób prawnych mają sfery sądowe, instytucje rządowe, a szczególnie skarb państwa ze względu na podatki. Na ważny temat „Sprawozdań rocznych osób prawnych” mówić będzie dyr. M. Scheffs w ramach odczytu, organizowanego przez Stowarzyszenie Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych — w piątek, dnia 20 bm. o godz. 20 w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu (Wąły Zygmunta Staroego nr. 2-3).

(k) Państwowa akcja scaleniowa. W okresie od 1918 r. do 1934 r. scalono w 6709 miejscowościach w Polsce 505 560 gospodarstw włościańskich o obszarze 3 578,4 tys. ha. gruntów. Pozostaje jeszcze do scalenia w Polsce conajmniej około 7,1 milj. ha. gruntów, z czego 2,4 milj. ha w województwach centralnych, 3,7 milj. ha w województwach wschodnich, 1 milj. ha w województwach południowych i tylko około 20 tys. ha w województwach zachodnich. Przy tempie prac ostatnich lat akcja scaleniowa musiałaby trwać jeszcze jakieś 17 lat.

Z ZAGRANICY

(z) Stosunkowo nieznaczny odpływ złota z Banku Francji. Opublikowany w dn. 12 bm. bilans Banku Francji za okres od 29 listopada do 6 grudnia rb., wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z poprzednim sprawozdaniem (w milj. fr.): zapas złota spadł o 285,9 do 65,904,9; obieg banknotów spadł o 758,0 do 81,689,3; natychmiast platne zobowiązania łącznie z obgiem banknotów spadły o 1,307,6 do 93,326,9; pokrycie złotem wzrosło z 69,94 proc. do 70,62 proc.

(z) Obawy włoskiego przemysłu samochodowego. Włoski przemysł samochodowy i przemysł, związane z fabrykacją samochodów, zaniepokojone są silną propagandą za ograniczeniem spożycia benzyny i innych środków pędnych przez samochody prywatne, obawiając się, że wskutek tej propagandy nastąpi znaczny spadek użycia samochodów prywatnych.

(z) Sprawa zakupu srebra przez Stany Zjednoczone. W związku z ostatnią zniżką cen srebra na rynkach światowych, sfery giełdowe w Nowym Yorku oświadczały, że zniżka ta pozostaje w związku z chwilową odmową przez skarbu Stanów Zjednoczonych kontynuowania zakupów srebra. Przerwanie zakupów srebra spowodowane zostało demontyzacją srebra w Szanghaju i Hong - Kongu, co pociągnęło za sobą poważny wzrost srebra i odbiło się ujemnie na amerykańskiej polityce srebrnej. Z drugiej strony na wstrzymanie zakupów srebra wpłynął fakt wstrzymania przyprywu złota z Europy, dla którego to przyprywu zakupy srebra przez St. Zjednoczone uważane są zazwyczaj jako przeciwwaga Sekretarza skarbu Morgenthau oświadczył, iż będzie kontynuował politykę zakupów srebra w zgodzie z t. zw. Silver Purchasing Act.

Krótkie informacje gospodarcze

— W połowie b. r. do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych należało 4.775 spółdzielni, zrzeszających 1.472.923 członków. Obecnie liczby te są jeszcze większe ze względu na przystąpienie nowych spółdzielni.

— Preliminarz budżetowy Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych na r. 1936 zamyka się sumą wydatków 1.644.220 zł i sumą dochodów 1.650.950 zł.

— Znana czeska fabryka obuwia „Bata” w Zlinie z powodu kryzysu ogranicza swoją produkcję. Zakłady będą czynne 3 dni w tygodniu, wskutek czego wytwórczość spadnie z 800 tys. par. obuwia do 300 tys. par. tygodniowo.

— W Paryżu odbyło się ostatnio posiedzenie rady Europejskiego kongresu gospodarczego.

— Stolica Szwecji Stockholm zaopatrywana jest prawie wyłącznie w mleko z centralnej mleczarni spółdzielczej.

— Donoszą z New Yorku, że rząd Stanów Zjedn. zamierza odmówić Niemcom korzystania z klauzuli największego uprzywilejowania wskutek nielojalności ze strony Niemiec przy zawarciu ostatniej umowy handlowej z Ameryką oraz wobec trudności, stawianych handlowi amerykańskiemu w Niemczech.

ZIOŁA Z GÓR HARCU Dra LAUERA

są dobrym środkiem dla uregulowania żołądka, usuwają obstrukcję, są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym.

nr 16 954

Czarna magia

W IKC., w dodatku p. t. „Kurjer Metapsychiczny”, czytając można było kilka dni temu przepowiednie na rok 1936 dla najwybitniejszych w Polsce przedstawicieli rządu. Oto, co astrolog z dodatku metapsychicznego przepowiada: — „Prezydent Mościcki dzielić będzie swą władzę stanowczo i autorytatywnie, i myślał się ci, co twierdzą, że stanie się pionkiem w ręku pewnego obozu”. — Któż jest tym tajemniczym „rękiem”, który chciał w ten sposób postępować z Panem Prezydentem? — I to drukuje organ, sympatyzujący z „pewnym obozem”? A fe, a fe, a brzydki! (jak mówi Junosza w „Rozbitkach” Blizińskiego). — Niema to, jak być astrologiem! Można wówczas pisać wszystko, co się człowiekowi podoba, a jeśli się nie sympatyzuje z odrażającą postacią, to można ją nastraszyc tak, jak ów astrolog z IKC'a, który twierdzi z całą pewnością, że: „W kraju zaznaczy się wzrost chorób i śmiertelności, szczególnie wśród niewiast!”

Ponieważ astrologom i wróżbitom dzieje się u nas z pewnością lepiej, niż literatom, więc postanowiłam i ja zabrać się do przepowiedni. W każdej antykwarni można łatwo nabyć grubą księgę p. t. „Czerwony Smok”, po przeczytaniu której jest się zupełnie wtajemniczonym w arkana białej i czarnej magji. Przeglądając tę niezwykle interesującą księgę, natrafiłam m. in. na przepis, w jaki sposób można najłatwiej rozśmieszyć dziewczę: „Gdy chcesz rozśmieszyć dziewczę, weź do ust kilka ziarenek fasoli i wypowiedz następującą formułę: „ebe mebe, matristope” — a roześmieje ci się napewno.” Mimo wszystko roześmiałam się serdecznie, przeczytawszy ten ustęp, czyli, że ów sposób jest naprawdę niezawodny i wszystkim smętnym damom w Wielkopolsce radzę kazać sobie ową formułę powtarzać codziennie. Śmiech byłby oczywiście jeszcze większy, gdyby ów dobroczyńca, który pragnie rozśmieszyć dziewczę, zakrzucił się owymi ziarnkami fasoli, ale takich poświęceń trudno od kogokolwiek wymagać.

Jeśli chcesz wiedzieć przyszłość i przeszłość, co kogo spotkać ma, — pisze piękna polszczyzna autor „Czerwonego Smoka”, — to musisz czynić tak: wybierz sobie pełnię księżyca, weź sobie do kieszeni nieco krwi dudka samca, widełki z leszczyny, urwane w noc

świętojańską, i wypowiedz głośno tak: „Duchy przestworza, strzeżcie mego wchodu i wychodu, albowiem pragnę wiedzieć co kogo spotkać ma”, następnie ulóż się na spoczynek i zauważ pilnie, co ci się we śnie zjawia”. O krew dudka nie byłoby tak trudno, wystarczyłoby nakłuć mimochodem któregoś z krakowskich znajomków, gorsza sprawa jest z gałązką leszczyny, urwanej w noc świętojańską. Postanowiłam zatem poprzestać tylko na formułce, którą wypowiedział przed zaśnięciem, a która pomoże mi zobaczyć, „co kogo spotkać ma”. Wypowiedziawszy zatem głośno ową magiczną formułę, położyłam się spać z głęboką wiarą, że we śnie doznam niezwykłych objawień.

Otoczony zmorami, zjawił się pierwszy Emil Zegadłowicz, z którym odrazu zrobiłam maleńki wywiad:

— Co mistrz zamierza wydać w roku 1936? — zapytałam skwapliwie.

— Nową powieść dla młodzieży, zachęcony sukcesem, jaki odniosłem w gronie milusińskich po napisaniu „Zmor” — odparł mistrz Emil.

— Powinien ich mistrz przeważać teraz „Emilusińskimi”, — zauważyłam dowiecipnie. — Słyszałam, że pan zrobił kokosy na swojej ostatniej powieści?

— Tak wszyscy myślą, ale jest wprost przeciwnie. „Zmory” wydałem u Hoësicka, który, jak wiadomo, jest „niewypłacalny”.

— Rozumiem, fakie „zmoratorjum” wydawnicze, to przykre, ale przecież robi pan już drugie wydanie, i to w Krakowie.

— Widzę, że koleżanka jest świetnie poinformowana. Oczywiście, że na drugim wydaniu zarobię cośkolwiek, ale myli się pani, jeśli przypuszcza, że „Zmory” napisałem dla zarobku. Może mi pani wierzyć, że chodziło mi tylko o ideę. Rozplenię zdrowego erotyzmu wśród młodzieży — oto była moja myśl przewodnia!

— Oczywiście, sceny z babką i grabarzem są tego najjaskrawszym dowodem, — odparłam. — Ale, chwalić Boga, mamy teraz wolny fotelik w Akademji, nie szkodziłoby mistrzowi trochę się przesiedzieć...

— Grozi mi to w istocie, ale wolabym nie zasiadać na akademickim fotelu elektrycznym. Tortury, jakie zadają teraz członkom PAL'u wszystkie czasopisma, mogą każdego odstraszyć.

Po rozdaniu wawrzynów powinni członkowie Akademji rozdać sobie palmy męczeńskie.

Po tych ważkich słowach postać Emila Zegadłowicza zaczęła się powoli rozwiewać i wkońcu znikła, pozostawiając po sobie brzydki swąd. Po chwili, w miejscu, gdzie jeszcze przed sekundą stał autor „Zmor”, ukazał się mistrz Sieroszewski w mundurze legjonowym i olbrzymim czaku na głowie. Pierwszym odglosem, jaki wydał, było ciężkie westchnienie.

— Cóż mistrzowi tak dolega? — zapytałam uprzejmie.

— Ach, proszę pani, jest taka jedna choroba, która nazywa się „półpasiec św. Wawrzyna”. PAL przechodzi obecnie chorobę moralną, którą mógłbym analogicznie do tamtej nazwać „półpasiec akademickiego wawrzynu”. Pasma bowiem rozdanych przez nas wawrzynów nie objęło niestety wszystkich w Polsce bibliofilów, krasomówców i suflerek. Jak myślę, co za krzywda spotkała wszystkich ludzi wyżej wspomnianych zawodów, to mnie i reszcie członków PAL'u serce się kraje. Ten „półpasiec” swędzi nasze sumienie, a wyleczyć go można tylko następnym podziałem wawrzynów, który nastąpi w roku 1936.

— Czy mógłby mi mistrz łaskawie wyjawić, dlaczego tak mało literatów otrzymało owe wawrzyny? — zapytałam nieśmiało.

— Także pytanie! — A któryż z literatów odesłałby nam trzydzieści złotych, które się za wawrzyn należą? Już my, moja pani, wiemy, komu mamy posyłać tego rodzaju ozdóbki.

— Czy mistrz zechce mnie wtajemniczyć, kto obejmie wakujący fotel w Akademji?

— Zdradzę to pani w wielkiej tajemnicy: otrzyma go Walery Kuźdykowski!

— Któż to taki?

— A wie pani, że to niesłychane! Czy pani uwierzy, że nietylko pani jedna, ale nikt w Polsce nie wie, kto jest Kuźdykowski? — Po tych słowach postać sławnego podróżnika i autora poczęła powoli kurczyć się, biedną, poczem rozwiała się zupełnie.

Przetarłam oczy. W miejscu, gdzie przed chwilą stał Sieroszewski, zaczęła zbierać się powoli mgła, z której wyłonił się jakiś dzentelman we fraku, udekorowany licznymi odznaczeniami. Domyśliłam się, że to musi być ktoś z rządu, więc pochyliłam się w ukłon i czekałam, co powie.

— Przeszedłem, aby pani powiedzieć, że w roku 1936 zostaną zaprowa-

dzone jeszcze większe redukcje. Oprócz redukcji plac zredukujemy także połowę urzędników, a także większą ilość pociągów, oraz kilka naszych żon...

— Zastępując je oczywiście nowymi, — przerwałam.

— Proszę nie przerywać. Otóż skąsumy zupełnie paszporty na wyjazdy zagraniczne i utrudnimy Żydom wyjazdy do Palestyny, ponieważ nie możemy się pozbywać jedynego bogactwa naszego kraju. Metr sześcienny wody będzie kosztował złotego, co dotychczas istniało tylko... w Kielcach. Mydło już podróżowało. Polak ma być brudny, ubogi i posłuszny!

— No, i mądry po szkodzie, panie ministrze.

— Radzę pani pomyśleć już o oszczędnościach, które będzie pani musiała przeprowadzić w swoim budżecie na rok 1936. Chciałbym wiedzieć, od czego pani zacznie?

— Panie ministrze, nie jestem egotystką i dlatego oszczędności zacząć przedewszystkiem od drugich. Odmówię sobie w pierwszym rzędzie dawania drobnych datków na różne instytucje „oficjalnej filantropji”, a więc na jadłodajnie i świetlice, na różne broszury i panegiriki, na różne kwoki, których przedstawiciele przez tyle lat nakłuwali nas szpilką z chorągiewką na ulicach i w lokalach warszawskich. Będę uciekać od owych kwestarek i kwestarzy, wołając: — „Nie mam pieniędzy na zbytki!” — Poza tem nie będę pisywała listów, a sprawy zamieszane będą się starała załatwiać za pośrednictwem życzliwych i mających gdzie wyjechać osób. Nie będę także więcej kupować losów Loterii Państwowej, nie będę pić monopolki, przestanę palić i grywać w karty.

— Gdyby wszyscy zaczęli w ten sposób, jak pani, rozumieć oszczędności, to ładnieby wyglądały rządowe instytucje oraz monopole. Radzę pani uważać, bo możemy i pani wlepić podatek dochodowy za — brak patriotycznego nastawienia.

— Tego ja się nie boję, bo mam swój „szansik”. Nauczył mnie tego pewien brzydysta, który nie bał się grywać w najdroższych partjach.

— Cóż to za „szansik”?

— Poprostu nie płacę!

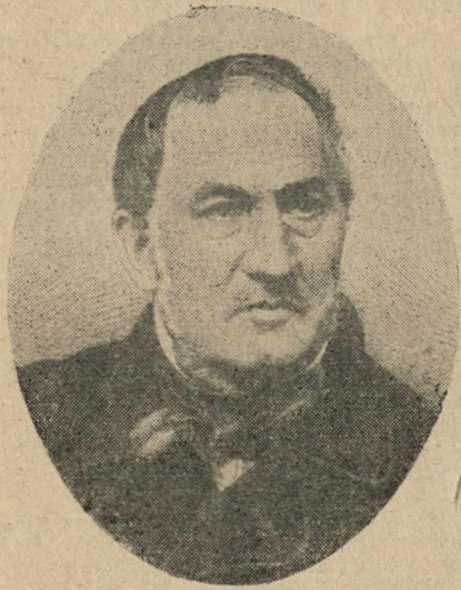
Dygnitarz zatrząsał się tak z oburzenia, że aż się rozwiął. Gdy zniknął, zaniosłam się szalonym śmiechem, większym, niż gdyby mi ktoś z fasolą w ustach powiedział: „ebe, mebe matristope!”

MAGDALENA SAMOZWANIEC

Dr. Ludwik Gąsiorowski

W 72 rocznicę śmierci

W dniu 9 grudnia 1863 r. zmarł w Poznaniu dr. Ludwik Gąsiorowski, powstaniec z 1830/31 i 1846 r., więzień stanu z 1846 r., wielki patriota, zasłużony lekarz, znakomity historyk medycyny, który przez całe życie wierne służył narodowi, ludności naszego miasta i nauce lekarskiej; zasłużył sobie przeto na pamięć potomnych.

Ludwik Hycjant z Mieroszowic Gąsiorowski urodził się 16 sierpnia 1807, we wsi Rudzie pod Wieluniem w Wielkopolsce, jako najmłodszy syn Józefa Antoniego i Apolonji z Trzebińskich; w latach 1822—1829 kształcił się w gimnazjum Marji Magdaleny w Poznaniu, skąd po maturze udał się na studia lekarskie do Wrocławia.

Gdy wybuchło Powstanie Listopadowe, Ludwik Gąsiorowski, wówczas student na trzecim semestrze medycyny, wstąpił do jazdy poznańskiej, pełniąc w początku służbę szeregowca. Widząc jednak, jak wielką jest potrzeba lekarzy wobec coraz liczniej na-

plywających chorych i rannych, wniósł o przydział do służby lekarskiej. Generalny sztab - lekarz wojska polskiego dr. Kaczkowski mianował go 23 marca 1831 r. pod lekarzem; służbę tę pełnił w różnych formacjach aż do urlopowania ze względów zdrowotnych w dniu 24 września 1831 r. Wyjechał potem na dalsze studia do Wrocławia, gdzie 18 listopada 1835 r., a więc 100 lat temu doktoryzował się na podstawie pracy, napisanej w języku łacińskim p. t. „Brevis rei medicae in Polonia delineatio, ab antiquissimis tempo ribus usque ad annum 1506” (Zwięzły zarys sztuki lekarskiej w Polsce od najdawniejszych czasów aż do 1506 r.) W Berlinie zdał państwowy egzamin lekarski i w 1836 r. osiedlił się w Poznaniu jako lekarz praktyk.

Niebawem zawiązał bliższą znajomość z dr. Karolem Marcinkowskim, cieszącym się wówczas już wszechstronnym zaufaniem społeczeństwa wielkopolskiego. W 1837 r. został drugim nauczycielem szkoły położnych w Poznaniu, które to stanowisko utracił w 1846 r. W pracy społecznej bardzo gorliwy brał udział, pracując w założonym przez siebie Tow. ochronek dla biednych i opuszczonych dzieci, w Dyrekcji Tow. Pomocy Naukowej, a ponadto przez 11 lat pełnił obowiązki radnego miasta, broniąc w jednym szeregu z Karolem Marcinkowskim polskiego stanu posiadania.

W przygotowaniach do Powstania w 1846 r. brał czynny udział; w związku z wykryciem spisku aresztowano go i więziono od 14 lutego do 6 września, najpierw w cytadeli poznańskiej, później w Sonnenburgu. W 1848 r. pełnił służbę jako lekarz w obozach i szpitalach powstańczych. W 1852 r., w okresie szerzącej się wówczas w Poznaniu cholery przeziębł się, zapadł na płucę i już nie wyleczył się z tej choroby. Mimo to nie zaniechał pracy zawodowej, a ponadto wykończył w

tych okresie czterotomowe dzieło z zakresu historii medycyny. Wybuch powstania w 1863 r. zastał go złożonego już ciężką niemocą. Zmarł w siłę wieku, w 57 r. życia, 9 grudnia 1863 r. Pochowano go na starym cmentarzu św. Marcina. W pogrzebie wzięło udział tłumnie społeczeństwo wielkopolskie, manifestując w ten sposób swą cześć dla zasłużonego obywatela.

Świetną charakterystykę Gąsiorowskiego, jako człowieka obywatela i lekarza dał nam współczesny mu Marcell Motty autor „Przechadzek po mieście” który m. in. pisze:

„Roku 1837 przyjechałszy do Poznania, zastałem tu srogą cholere; ludzie tu marli jak muchy, szczególnie z tamtej strony chwaliszewskiego mostu, a zbytku lekarzy wcale jeszcze nie było. Przechodząc wtedy pewnego razu Szeroką ulicą, spostrzegłem nowiuteńki powóz, dający ku Chwaliszewu, a w nim młodego, przystojnego człowieka, w wysokim, białym kapeluszu, który zdawał się na pół śpiący, kiwał bowiem głową w prawo i lewo. Na zapytanie moje kłoby to był, oznaczył mi go idący ze mną Piotr Hanowicz jako nowego lekarza dr. Gąsiorowskiego. Przeszedłem się niebawem dziwić, iż, mimo turkotu ulicznego, w powozie na sen mu się zbierało, usłyszawszy o jego trudach w tych pierwszych tygodniach cholery. Razem z Marcinkowskim nie tylko za dnia byli ciągle na nogach i na wózku, lecz całymi nocami biegali i jeździli. Tę samą wobec zarazy odwagę i wytrwałność, której złożył dowody w początkach swej praktyki lekarskiej, bo wtenczas niespełna rok jeszcze był w Poznaniu, okazał Gąsiorowski za każdym razem, gdy owa plaga miasta nasze nawiedziła. Miałem później sposobność podziwiania w nim tej obojętności niernak i jaką się w podobnych przypadkach na niebezpieczeństwo narażał, powodowany uczuciem ludzkości i obowiązku.”

Za mostem chwaliszewskim Gąsiorowski założył sobie — jak pisze Motty — „główną kwaterę i to w czasie, kiedy na Chwaliszewie, Śródcie i t. d. piętrowych domów wcale jeszcze nie było. Co dzień tam siedział ze dwie godziny i przychodziło doń mnóstwo ubóstwa, którego fizyczne cierpienia leczył uwzględniając ile możności i inne. Prawda, że nie raz, gdy był powód do tego, wykrzyknął i zbestał, ale chorobę zbadał, receptę zapisał,

w końcu pożałował i pocieszył, a często sakiewkę wydobyl, widząc, iż tego potrzeba... Po Marcinkowskim żaden z ówczesnych lekarzy dla skwierczącej biedy naszej nie miał tyle serca; znany był stąd w całym mieście i z zaufaniem szły do niego paupry, bo wiedzieli, że choć czasem za grzechy oberwą, znajdują przecież i litość i pomoc...”

„O patriotyzmie Gąsiorowskiego nie potrzeba właściwie mówić” — pisze Motty — „kto go znał, wie, iż wszystkie nerwy jego serca i mózgu były już z natury tak na wskroś polskie, że w praktyce życia innego nastroju, choćby go był pragnął, przyjąć nie mogły. Na lawie szkolnej, podczas powstania, między kolegami na uniwersytecie, tak ciągle, wśród ciężkiej terażniejszości naszej, karmił się i sycił nadzieją lepszej przyszłości, iż mimo dojrzałego już wieku i krótko przedtem stworzonego kółka rodzinnego, z własnej chęci i przekonania przystąpił do tajnej organizacji, przygotowującej powstanie na wielkie rozmiary, które 1846 r. niefortunnie miało koniec. Większy daleko aparat, ile pamiętam, rozwinięto przy jego areztowaniu, niż przy chwytnaniu innych, których dwóch czy trzech sierżantów golicyjnych imalo, podczas gdy po pana Gąsiorowskiego oddział wojska na Groble wysłano, wiedząc, że prosty lud bardzo do niego przywiązany.”

„Roku 1848 widziałem go znów pełnego otuchy, czynnego w mieście radą i pomocą, czynnego w obozach i lazaretach, razem z Mateckim, gdy go do ratowania rannych i chorych wezwano. Także naszymi sprawami miejskimi zajmował się Gąsiorowski, jako członek reprezentacji, lat jedenaście, od owej chwili, kiedy, wedle orzeczenia któregoś Żyda, cały Bazar spadł na salę ratuszową. Ze tam występował zawsze w interesie naszej ludności, zbytecznym byłoby przypominać.”

Dr. Ludwik Gąsiorowski zasłużył sobie niewątpliwie na wdzięczność potomnych już przez swą działalność zawodową, społeczno-obywatelską i narodową, spełnianą ofiarnie, w imię dobrej, chorych i narodu. Nie ten trud i wysiłek codzienny jednak rozniósł sławę imienia jego po całej Polsce. Dokonały tego prace naukowe z zakresu historii medycyny w Polsce, których wydał 3.

na ostrzu języka 80

wyrzucony pieniądze

Niedawno obiegała prasę wiadomość, że rząd zamierza zredukować do minimum subwencje, przeznaczone na cele kulturalne.

W podobnych wypadkach artyści literaci zwykli ogłaszać oburzone protesty. Tym razem jakoś cicho. A nawet słyszy się nieśmiało, że może tak będzie i lepiej. Świat artystyczny odnosi się do nowych projektów rządu raczej... przychylnie.

Dlaczego? Otóż chodzą słuchy, że w pierwszym rządzie ów nowy projekt zastoso- wany będzie wobec „Pionu”; mówi się nawet o zupełnej likwidacji tego tygodnika. Naogół zapowiedź o skaso- waniu jeszcze jednego pisma literac- kiego wywołuje w kołach zaintereso- wanych zrozumiałe niezadowolenie. Tymczasem jest przeciwnie. Niech ktoś nareszcie dorznie to konające, nikomu niepotrzebne pismo; niech zabrzmi ciałem przedziej pieśń dożynkowa: „Pion miłsiemy, Pion...”

„Pionowi” nie wiodło się jakoś. Od samego początku. Pierwsze słowo pierwszego artykułu w pierwszym nume- rze od razu wydrukowano błędnie. Był to żyły omen. Na łamach „Pionu” zaczęło się roić od lapsusów, gaff i gru- bych pomyłek, — że przypomnie tylko jedną: wydrukowano tam, jako niepu- blikowany potąd utwór Stanisława Przybyszewskiego, artykuł, który po- jawił się jeszcze za życia autora (w po- mańskim „Zdroju”).

„Pion” potrafił wykończyć świetnie zapowiadającego się krytyka, Jana E- milia Skiwskiego, jego feljtony stawa- ły się z tygodnia na tydzień mętniej- sze, coraz mniej ściśle, coraz bardziej pisane z afektacją i jakąś szewską pa- sją, a nawet histerją; polemiki Skiw- skiego staczały się na poziom jakiejś p. Strzeleckiej.

Ostatnie numery „Pionu” właściwie już niczem nie różnią się od niedziel- nego dodatku „literackiego” Ikaca.

Nikt nie będzie płakał po „Pionie”; przynajmniej żaden z jego nielicznych czytelników. Tygodnik od samego po- czątku był skazany na zagładę; trzy- mał się cudem. Nietyle cudem, ile wła- śnie subwencją.

Projekt w sprawie zredukowania subwencji położony może nareszcie kres również smutnej gospodarce To- warzystwa Krzewienia Kultury Teatral- nej.

Prasa stołeczna prawie jednogło- nie atakowała i atakuje tę instytucję. Wyjątek stanowił chyba jeden „Pion”; bo nawet prorrządowa prasa codzienna przyłączyła swoje głosy do chóru nie- zadowolonych. Oto naprzykład, co pi- sał jeden z prorrządowych dzienników

po jednej z premier Teatru Letniego:

„Od czasu, jak pamiętam teatr Letni, ściany jego chyba nie słyszały czegoś tak głupiego, płaskiego i żalostnego; a te ściany wiele słyszały! Ale to było poniekąd nieuniknione: ilość dobrych fars produkowa- nych na świecie jest ograniczona; skoro

wszystkie teatry T. K. K. T. uparły się grać farsy, skoro Narodowy, Polski i Mały podbierają raz po raz Letniemu jego repertuar, teatr Letni musi się stać zlewem t.a. pomocy... Rechoł najgorszej części publiczności, jaki miejscami rozlegał się na sali, pogarsza tylko sprawę, bo dowo-

W NOTATNIKU

Skandal żydowski na wystawie „plastyków polskich” w Paryżu

Przed 10 dniami zanotowaliśmy w „Z- chwili” wiadomość znamieną, że na wy- stawie „plastyków polskich” w Paryżu u- mieszczono 95 procent dzieł artystów Ży- dów. Jest to więc właściwie wystawa ży- dowska pod firmą polską. A więc stał się skandal, przeciw któremu powinienby jak najbardziej stanowczo zaprotestować cały świat artystyczny aryjsko-polski. Do tego skandalu dołącza się obecnie drugi, typowo żydowski, oszukańczy, o czym do- nosi korespondent „Głosu Narodu”.

Mianowicie wystawę tę, którą organi- zował p. Menkes, zareklamował silnie p. Klingsland na łamach „Wiad. Liter.” i różnych „poranniaków” warszawskich. Tenże p. Klingsland grał rolę na wernisa- zu — gospodarza i cicerona; podejmował i oprowadzał po wystawie ambasadora Chłapowskiego i zaproszonych gości. „Gdy zrupa zaproszonych cylindrów stanęła przed rzeźbami p. Kretza — pisze dowcip- nie wspomniany korespondent „Gł. N.” — głos p. Klingslanda zadrgał wzruszeniem: „Ja przepraszam się z panami... Ale pa- nowie pozwól... Panowie wiedzą, kto to jest Kretz? Leorold Kretz? Panowie mają pro- gram, gdzie jest moja preface? Panowie sobie to przeczytają w domu. Ale w tej podniosłej atmosferze tylko kilka słów... Otóż Kretz... Co tu dużo mówić... Kretz to talent, Kretz to geniusz, Kretz to zaszczyt Rzeczypospolitej, to nasza największa rzeź- biarska sława, to taki polski, nowoczes- ny Fidjasz... Panowie będą łaskawą to sobie oglądnać natychmiast... Co za linja, co za wycucia... Co za styl... O tam, będzie bardzo dużo w „Wiadomościach Li- terackich”, tem się muszą zająć czynnikmi miarodajne, taki talent to złoty interes propagandowy; ja bardzo zwracam uwa- gę pana ambasadora na takiego rzeźb- arza, jak Leopold Kretz!”

Po tych antyżydowskich oficjalnych pochwałach z ust p. Klingslanda, zabrali się do rzeźb p. „Fidjasza” Kretza artyści polscy i potwierdzili, że „rzeźby p. Kretza, wystawione na Pierwszej Wystawie Grup- py Plastyków Polskich w Paryżu: 1. Nr katalogowy 168 i 2. nieoznaczona numerem (wysokości 0,70 m) nie są pracą oryginal- ną, lecz składającą się z odlewów gipso- wych, nabytych w odlewni p. Lorenzi 21— 23, rue du Depart Paris XIV, do których: do I-ej dołączono z plasteliną głowę, ręce i nogi, w II-ej zaś zmieniono twarz, pew- ne części torsu oraz zmieniono pozycję nogi. Odlewy, które posłużyły p. Kretzo- wi do plagiatu przedstawiają: I — zredu-

kowany odlew rzeźby greckiej z Muzeum Luwru, — II — zredukowany model We- nus Medycejskiej.”

Powyzsze artyści polscy w Paryżu u- wiecznili w protokole, którego odpisy po- stanowili rozesełtać do wszystkich Akade- mij Sztuk Pięknych w Polsce i do prasy polskiej. P. Klingsland i inne żydy oczywi- ście się wściekli, nazywając ów protokół, demaskujący plagiat „Fidjasza” Kretza, „robotą endecką”, „chuligaństwem”, „robotą antysemicką i antyrządową. A Francuzi się śmieją i dowcipkują na temat... „pol- skiego Fidjasza”.

A kto zacz ów p. Klingsland? Podobno dziennikarz, literat, publicysta, krytyk, poli- tyk, nieoficjalny lecz nieodwołalny szef polskiej propagandy, słowem — wszędzie się pchający faktor żydowski. W ambasa- dzie polskiej szwenda się jak u siebie w do- mu, przedstawiciele biednej większości pol- skiej mają przed nim respekt. Jest figurą obok Mühlsteina, Libracha i Hieronima Kona, przewodzący wszystkim współczesnym w dziedzinie referatu propagandowego i jest głównym referen- tem kultury i sztuki zachodniej w „Wiado- mościach Literackich”.

Takie „figury” i tacy „Fidjasze” repre- zentują i kompromitują za granicą polską kulturę i sztukę. Ile czasu i żelaznej ener- gji będzie trzeba kiedyś na przeprowadze- nie tam gruntownej dezynfekcji!

Nawrócenie Stanisława Brzozowskiego

W ostatnim numerze kwartalnika „Ver- bum” ukazał się artykuł o nawróceniu wy- bitnego polskiego pisarza, filozofa i kryty- ka, Stanisława Brzozowskiego, który prze- szedł przez różne stadia myślowo — uczu- ciowe, zanim „zapukał” przed śmiercią do miłosierdzia Bożego, czerpiąc ostatnie po- ciechy od kapłana katolickiego.

Przy tej okazji czasopismo „Pion” w o- statnim numerze z 7 grudnia br. zamie- szcza swoje niefortunne uwagi p. „Brzo- zowski, a katolicyzm”, zarzucając pisarzem katolickim, że tak znamienne wydarzenie, jak konwersję Brzozowskiego, pominieli milczeniem i dopiero teraz po 24 latach (gdz Brzozowski, jak wiadomo, umarł w r. 1911) wracają do tej sprawy.

„Dziwić się należy — zaznacza „Pion” — że katolicyzm w Polsce dopiero teraz przypomniał sobie Brzozowskiego; w każ- dym innym kraju napisano by już wyczer- pujące studia na temat katolicyzmu tak wybitnego pisarza jak Brzozowski. U nas zawsze musi się rzecz dobrze odleżeć...”

Zarzut ten, stawiany katolicyzmowi w Polsce przez czasopismo „Pion” jest nie-

zajęcia tym przedmiotem literatury krajo- wej, aniżeli się dotąd działo.”

Zyczenie jego spełniło się. Pracow- ników na polu historii medycyny za- chęca jeszcze dzisiaj dzieło Gąsiorow- skiego do dalszych badań.

Iści się to, o co walczył Gąsiorow- ski szablą i piórem. W wolnej już oj- czyźnie, we własnych wszech- nicach, budził się wśród młodzieży zrozumienie doniosłości dziejów me- dycyny.

Pamięć dra Ludwika Gąsiorow- skiego uczcili w setną rocznicę ukaza- nia się jego pracy doktorskiej Poznań- skie Wieczory Lekarskie uroczystym obchodem i wybięciem medalu pamiąt- kowego. Ukazał się też zeszyt Medy- cyny Praktycznej, poświęcony pamię- ci znakomitego historyka medycyny, a w dzień 72 rocznicy jego śmierci od- było się nabożeństwo żałobne za spo- kój jego duszy, celebrowane przez Dziekana D. O. K. VII ka. prał. Wil- kansa w kościele garnizonowym.

Nasuwa mi się myśl, którą podda- je rozważce czynników miarodajnych: czy miasto Poznań, dla którego dr. Ludwik Gąsiorowski prawdziwie do- brze się założył, nie zechciałoby ucz- cić jego pamięci, bądź przez nazwanie jednej z ulic jego imieniem, bądź przez umieszczenie tablicy pamiąt- kowej na jednym z domów, w których mieszkał.

DR. KAZIMIERZ BROSS.

dzi, jak łatwo teatr, prowadzony po linii najtańszych gustów, może stać się depra- wotorem smaku.” I tak dalej...

Inne pismo wyraża się niemniej do- sadnie:

„Podrzedne tingie ratują się porno- grafją. Zdychające kabarety pokazują rozebrane girlsy. To zrozumiałe. Ale od- niedawna teatry subwencjonowane wysta- wiają niesmaczne sztuczność, wyłącznie na akcie piciowym oparte.”

I nawet „Gazeta Polska” zdaje się podzielać zdanie malkontentów, dru- kując wywiad z Jaraczem, który tam używa sobie siarczyście na „linji re- pertuarowej” T. K. K. T.

Skoro front opozycyjny wobec tea- trów rządowych jest tak silny i jedno- lity, możnaby sądzić, że T. K. K. T. na- reszcie zostanie zwinęte.

Ale czy do tego dopuści p. Kaden- Bandrowski — ten człowiek o nie- szczęśliwej ręce, pechowiec, który wszystko psuje i ośmiesza, czego tylko się dotknie?

A dotyka się właściwie wszystkiego, co ma związek z kulturą i sztuką. Je- szcze w roku 1931 Arnold Szyfman drwił z „fretblówki teatral- nej” pana Kadena-Bandrowskiego. A- le Kaden zaopiekował się niestety tea- trem i krzawił go do upadłego. Zaopie- kował się Akademią — i mamy teraz Akademię, której nie sposób trakto- wać poważnie. Jest tak ośmieszona, że jakoś nikt się nie kwapi zająć pusty fotel po Choźnowskim. A proponowa- no go podobno już kilku pisarzom...

Wreszcie Kaden-Bandrowski wy- myślił srebrne i złote wawrzyny aka- demickie. Pisałem o tem kilkakrotnie, nie chcę wracać do tego tematu, acz- kolwiek jest niewyżerpiany. Pragnę tylko zwrócić uwagę, że po Marji Dą- browskiej, Rodziewiczównie, Strugu, prof. Krzyżanowskim i Świętocho- wskim także Artur Górski odesłał wąt- pliwej wartości blaszkę...

Z tych kilku powyższych zestawień widzimy, że subwencje państwowe wyrzuca się poprostu przez okno. Dla- tego projekt rządu o skasowaniu sub- wencji na takie cele kulturalne należy przyjąć z radością. Adresat bowiem był niewłaściwy. A „kulturalność” ce- lów aż nadto problematyczna.

ARTUR MARJA SWINARSKI

słuszny, gdyż jak to wykazemy, sprawę słynnej konwersji St. Brzozowskiego pisa- rze katolicy omawiali w szeregu rozpraw już przed 20 laty.

A więc w roku 1913 linję rozwoju ducho- wego St. Brzozowskiego nakreślił słynny ówczesny krytyk B. Chlebowski, który tak kończy swoją rozprawę o Brzozowskim: „Jeżeli zestawimy stwierdzone przyzna- niem się samego myśliciela upadki moral- ne jego młodości z osiągnięciem niezwykłą pracą i niezwykłą sumą cierpień moral- nem podniesieniem, uwydatnionem w dzie- łach ostatnich lat, to musimy uznać, iż Brzozowski nie tylko stwierdził trudem życia umiłowane, doniosłe idee, których był głosicielem, ale jednocześnie swym wy- siłkiem męczącym, swem moralnem i u- myślowym wzniesieniem się zostawił nam w dziełach swego ducha i związanych z nim dziełach niespożyta spuściznę.” (Por. B. Chlebowski, Spuścizna Brzozowskiego, „Książka”, Warszawa 1913 r. t. XIII str. 1 — 3).

W r. 1914 dr. Z. Gutek w art. „Stanisław Brzozowski w świetle swego Pamiętnika”, charakteryzuje pochodź zmarłego myślici- la do prawdy i dodaje słuszną uwagę: „Na- łożu śmiertelnym pogodził się Brzozowski z Kościołem. Człowiek, który rozpoczął publiczną działalność od walki z katolicyz- mem, skończył na afirmacji katolicyzmu”. (Por. „Przegląd Powszechny” 1914 t. 123, str. 25 — 31).

W r. 1915 ks. dr. Czesław Sokołowski, obecny biskup - sufragan podlaski, w roz- prawie „Kilka uwag nad psychologią na- wrócenia” pisze o Brzozowskim, przyta- czając jego wzruszającą modlitwę, wy- powiedzianą w momentach walki wewnętrz- nej: „Cichego szczęścia, spokoju, pokorne- go istnienia w bycie Twoim, Panie...! Bo- że mój, Boże mój, pozwól mi pracować, pozwól skupić siły! Daj jeszcze żyć dla Polski!” (Por. „Pamiętnik Brzozowskiego”, str. 154 — 155).

nr 18 954

Pierwsza wspomniana już praca doktorska Gąsiorowskiego zaciekała i przedmiotem traktowanym i treścią. Ukazała się w czasie powstaniow- wym, w okresie największego przy- gnębienia społeczeństwa polskiego po- klęsce 1830/31 r., w okresie najwięk- szego ucisku zaborców, zmierzających do wymazania narodu polskiego z kart dziejów Europy. Autor tej pracy, były powstaniec, stanął na nowo w szranki, by bronić ojczyzny piórem, tym razem wprowadzić na zacieśnio- tym odcinku historii medycyny. Gą- siorowski korzysta skwapliwie z każ- dej sposobności, by wykazać znacze- nie sztuki lekarskiej w Polsce i po- szczyścić się sławnymi w nauce męża- mi. Potwierdza tendencję patriotycz- ną dysertacji i świadczy o odwadze cywilnej Gąsiorowskiego wystąpienie jego w obronie polskości Mikołaja Ko- pernika, uporczywie kwestjonowanej przez Niemców. Bezpośrednim bodź- cem do napisania tej pracy było czułe jego poczucie patriotyczne, podrażnio- ne zmianą jakiegos Niemca, że w dziedzinie nauki lekarskiej Polacy nic nie działali.

Gąsiorowski nie ustaje w pracy po wykończeniu rozprawy doktorskiej. Nadal i bezustannie gromadzi zewsząd rozrzucone wiadomości, dotyczące sztuki lekarskiej ojczystej. Owocem tej pracy jest dzieło p. t. „Zbiór wiadomości do historii sztuki lekarskiej w Polsce od czasów naj-

dawniejszych, aż do najnowszych”, którego tom I ukazał się w 1839 r., II w 1853 r., III w 1854 r. a IV w 1855 r. Za- dziwia ogrom zebranego materiału. Trudno zrozumieć, jak starczyło na pra- cę tę sił i czasu lekarzowi-praktykowi, wprężonemu w kierat wyczerpują- cego życia zawodowego.

W 1859 r. wydał Gąsiorowski pracę p. t. „Rozprawa wyświecająca historję zaprowadzenia kanonikatu doktora medycyny przy wszystkich kościo- łach katedralnych polskich w ogólno- ści, w szczególności zaś o zaprowadze- niu tegoż kanonikatu przy katedrze gnieźnieńskiej i poznańskiej”.

Z dzieł Gąsiorowskiego długo je- szcze czerpać będą historycy medycy- ny. „Zbiór wiadomości” wydaje mi się bezcennym budulcem, znoszonym znojnij z umiłowaniem przedmiotu. Widać w tem zbieraniu już pewien sy- stem. Nie jest to jeszcze gmach nau- ki. Budują go przecież bezustan- nie historycy medycyny, jakoby w myśl testamentu, przekazanego przez Ludwika Gąsiorowskiego w przedmo- wie do I. tomu „Zbioru Wiadomości”:

„Każdy mi to przynęca, znający się na rzeczy, iż praca połączona z tylu trudami i przeszkodami, nie może być od razu ani dokładnie, ani zupełnie uskuteczni- oną, lecz tylko z czasem, przez wspólne bada- nia. Byłoby to dla mnie największą na- grodą za poniesione trudy, gdybym przez wydanie niniejszego Zbioru Wiado- mości zachęcił rodaków do szerszego się

Emeryci państwowi wobec nowych rozporządzeń

Z kół emerytów państwowych otrzymaliśmy poniższe uwagi z prośbą o umieszczenie:

Dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej, zamieszczone w „Dzienniku Ustaw” nr. 85 poz. 518 i 521 o państwowym podatku dochodowym od emerytur i o skreśleniu 1/4 części lat służby zaborczej, zaliczonej do emerytury, poruszyły do głębi szerokie rzesze emerytów.

Szczególnie bolesnym jest sugerowane społeczeństwu od jakiegoś czasu mniemanie, jakoby przyczyną deficytów budżetowych państwa byli emeryci państwowi, a zwłaszcza zaborczy, pochłaniający przeważną część dochodów budżetowych, wskutek czego lata służby zaborczej muszą być obciążone najmniej o jedną czwartą, by uzdrowić finanse państwa. Takie postawienie kwestji jest z gruntu fałszywe i nie odpowiada rzeczywistości.

Emerytura pracownika państwowego nie jest aktem łaski lub darowizny. Są to ciężko zapracowane i opłacone lata służby, gdyż pracownicy państwowi, zwłaszcza zaborczy, opłacali podczas całej swej służby nie tylko 3 proc. od każdorazowego uposażenia, ale ponadto przy awansach, które następowały automatycznie co trzy lata, musieli przez cały rok po każdej nadwyżce poborów oddawać połowę nadwyżki na cele emerytalne.

W ten sposób powstały w państwach zaborczych „Specjalne fundusze emerytalne”, do których państwa zaborcze wpłacały ze swej strony za każdego pracownika na jego emeryturę 4 proc. każdorazowego uposażenia.

Fundusze emerytalne były nienaruszalne, nie tknęły ich państwa zaborcze nawet w najcięższych potrzebach wielkiej wojny, administrowane zaś celowo i umiejętnie przez zarząd wybierany z grona urzędników i emerytów urosły do takich sum, że same odsetki wystarczały w zupełności na pokrywanie emerytur, kwartałów pośmiertnych, pensyj wdowich i sierocych.

Państwo polskie, przejmując emerytów państwowych zaborczych i urzędników, którzy zdecydowali się przejść do służby polskiej, otrzymało od państw zaborczych tytułem ekwiwalentu nie tylko poważne sumy z funduszu emerytalnego, ale ponadto kolosalne wartości w budowach państwowych i ich urządzeniach, materiałach, kopalniach, lasach, dobrach ziemskich, salinach itd., itd. taborach kolejowych itp., a zatem, wystarczający w zupełności na zabezpieczenie bytu urzędników z pod zaborców.

Gdyby państwo polskie, przejmując fundusze emerytalne od państw zaborczych, było stworzyło u siebie na ich wzór „Fundusz emerytalny”, do którego oprócz opłat urzędniczych płaciłoby samo również składki, wymagane od pracodawców, nie istniałaby dziś wcale kwestja emerytów obciążających skarb państwa. Fundusz emerytalny byłby dziś potężną instytucją, mogącą zasilać rynek pieniężny i przyczyniającą się do uzdrowienia gospodarstwa. Niestety, fundusze i składki emerytalne stopniały zużywane na inne wydatki, emeryci zaś stali się balastem, ale nie z własnej winy.

Według urzędowych sprawozdań Głównego Urzędu Statystycznego oraz preliminarzów budżetowych, ilość emerytów państw zaborczych wynosiła w styczniu 1926 wraz z wdowami i sierotami 25.640 osób, emerytów polskich 20.162 osób razem w styczniu 1926 roku 45.802 głów, na które wydawano rocznie tytułem emerytury 59.222.000 zł.

W dniu 31 grudnia 1934 stan ogólny emerytów wynosił 196.877 głów, z czego zaborczych było już tylko 12.077 głów; zatem przy spadku emerytów zaborczych o 13.563 podniósł się stan ludzi spensjonowanych przez państwo polskie o 164.638 osób i to przeważnie takich, którzy albo bardzo mało, albo w ogóle nie przyczynili się niczem do wzrostu funduszu emerytalnego, którym potrzeba było doliczać darowizny po 10 i więcej lat służby, by mogli nabyć prawa emerytalne.

Istnieją znane wypadki, że ludziom czterdziestoletnim, w pełni sił, przyznawano emeryturę za 35 lat służby i przymusowo pensjonowano.

Jest to przystość ostatnich kilku lat, którego nie wytrzyma żaden fundusz emerytalny, ani żadna kasa państwowa. Ale w tym wypadku nie zawinił emeryci zaborczy, którym teraz ma się skreślić jedną czwartą część lat z wysługi emerytalnej.

Jeżeli mają być poddane rewizji lata służby emerytów, to chyba lata tych młodych, a nie emerytów zaborczych, których lata służby zostały uznane przez rozliczne komisje weryfikacyjne i ustalone do wymiaru emerytury. Zresztą w sprawie emerytów zaborczych należy liczyć się jeszcze z innymi ważnymi okolicznościami:

Dawni urzędnicy zaborczy, którzy przeszli do służby polskiej, to przecież Polacy, patrioci, co na swoich stanowiskach pracowali dla polskości, dla przyszłej niepodległości. Była to praca wyczerpująca, niebezpieczna, narażająca na szkany i utratę służby. Towarzystwa patriotek, jak Szkoły Ludowe, Czytelni Ludowych, Banki Ludowe, Stowarzyszenia polskie miały w nich gorących szermierzy i propagatorów.

A przyszedłszy do służby polskiej, dali jej wszystkie swoje wartości, zdobyte w służbie zaborczej, swoje wiadomości i doświadczenie, tworzyli pierwsze podwaliny państwa, opracowując ustawy polskie i rozporządzenia, dostosowane do zmienionych warunków.

Za to wszystko ma ich dziś spotkać obciążenie lat służby!

Jest też wielką kwestją, czy w interesie finansów państwa dozwolone jest pogwałcenie prawa przez państwo. Wszak konwencje międzynarodowe o

przejściu do służby urzędników z zagwarantowaniami, nabytymi prawami, oraz emerytów zaborczych z wysługami emerytalnymi, to prawa, które nie mogą być jednostronnie naruszone. Aktami publiczno-prawnymi są również dokumenty, wręczone urzędnikom, posiadającym służbę zaborczą, przy ich pensjonowaniu, w których wyraźnie zaznaczono, ile lat przysługują im do wysługi emerytalnej.

Kwestja emerytur zniknie na zawsze, zniknie również zmosfera urzędników drżących o swój los na starość, gdy się stworzy państwowy fundusz emerytalny, do którego państwo przekaże jednorazowo odpowiednią sumę tytułem ekwiwalentu za ubiegłe lata i za stworzenie takiej ilości emerytów, oraz będzie opłacało składki za urzędników w równej z nimi wysokości, t. j. około 5 proc. wypłacanych uposażeń.

Redukcja uposażeń i emerytur pociąga też za sobą kurczenie się obrotów ogólnych, a zatem zmniejszanie się wpływów podatkowych, nie prowadzi więc do uzdrowienia stosunków gospodarczych, ale je pogarsza. Rząd powinien znaleźć inne źródła oszczędności i poprawy bilansu państwa i odstąpić od postępowania po linii najmniejszego oporu, jaką jest pauperyzacja stanu urzędniczego.

EMERYT.

Uchwały zebrania emerytów państwowych

W czwartek 12 bm. w sali „Belwederu” odbyło się zebranie emerytów, b. pracowników państwowych i nauczycieli. Zebrało się ponad tysiąc emerytów, by radzić nad swą niedolą.

Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Stanisława Biegańskiego, emer. kier. oddziału dyrekcji poczt i telegrafów, który na sekretarza powołał p. Tabernackiego, emer. starszego kontrolera urzędu pocztowego.

Następnie udzielił przewodniczący głosu p. Zygmunta Gizelli, emer. referentowi b. okręgowemu urzędu ziemskiego, który wygłosił referat n. t.: „Stanowisko emerytów państwowych posiadających służbę zaborczą, wobec nowych dekretów fiskalnych”. W dyskusji zabierali głos pp.: Grudziński, prezes okr. związku emerytów państwowych, prof. Jaślar, Węlciewicz, Otto, Bogdański, Kolanko, Gaszak, Gregner, Zakrzewski i inspektor Tułasiewicz.

W wyniku zebrania postanowiono wysłać do Warszawy następującą rezolucję:

1) Zebrani w Poznaniu w dniu 12 grudnia 1935 r. emeryci państwowi w liczbie przeszło tysiąc osób, posiadający służbę zaborczą, protestują przeciwko niezaliczeniu im do wysługi jakiegokolwiek części czasu spędzonego w służbie zaborczej, gdyż lata w służbie państw zaborczych przyniosły korzyści Państwu Polskiemu, zostały faktycznie wysłużone, zatem prawnie nabyte oraz okupione składkami emerytalnymi. Służba zaborcza dała

Państwu Polskiemu doświadczonej, uczciwych pracowników państwowych i nauczycieli, którzy przyczynili się do szybkiego zorganizowania Państwa Polskiego.

2) Emeryci państwowi, posiadający służbę zaborczą, proszą Pana Prezydenta R. P. o cofnięcie tej części dekretu (poz. 521), która postanawia skreślenie 1/4 części służby zaborczej.

3) Emeryci domagają się utworzenia funduszu emerytalnego, do którego Państwo Polskie przekaże tytułem ekwiwalentu za lata ubiegłe i za wartości, uzyskane od państw zaborczych jednorazowo 500 milj. złotych, a nadto przekazywać będzie ze swej strony opłatę za b. funkcjonariuszów państwowych oraz wcielił składki emerytalne, opłacane przez pracowników państwowych i przez państwo jako pracodawcę w równej wysokości.

4) Emeryci domagają się usilnie od p. ministra skarbu, by w zabiegach swoich o naprawę finansów Rzplitej porzucił wygodną drogę najmniejszego oporu, jaką jest obcinanie poborów urzędniczych i emerytalnych i sięgnął do źródeł dochodu, które nie zatamują życia gospodarczego.

Piąta rezolucja dotyczy służby wojskowej i wojennej w państwach zaborczych, które to lata odbyte, zaliczone im zostały prawomocnie do emerytury z dekretami emerytalnymi.

Rezolucje te zostały przyjęte jednogłośnie.

O godz. 19 przewodniczący zamknął zebranie. (pt)

ZYCIE SOKOLE

Obrazy kierowniczek pracy sokolic

Zebranie plenarne dzielnicowego wydziału sokolic wlkp.

Odbyło się w Poznaniu plenarne zebranie dzielnicowego wydziału sokolic wlkp., w którym bardzo liczny wzięły udział przewodniczące okręgowych wydziałów. Z ramienia Przewodniczącego Dzielnicę obecny był dh. prezes Wolski. Zebranie miało na celu zbadanie sposobów przeprowadzenia w terminie programu pracy, przedstawionego na zjeździe październikowym w Inowrocławiu oraz nadanie żywszego tętna pracy we wszystkich działach: organizacyjnym, kulturalno - oświatowym i technicznym.

Na pierwszym miejscu porządku obrad znalazły się sprawy organizacyjne, referowane przez przewodniczącą dchnę Rozmiarkowa oraz dwie jej zastępczynie dchny J. Kołodziejską i Z. Herculową. Obszerne sprawozdanie ze zjazdu druchen pomorskich przedstawiła dchn. Kołodziejka. Dchna prez. Rozmiarkowa odtworzyła blaski i cienia tegorocznego zjazdu druchen, dziękując specjalnie o. w. s. inowrocławskiemu za sprężyste zorganizowanie strony gospodarczej zjazdu. Dchna prez. Herculowa mówiła o przygotowaniu do walnych zebrań w gniazdach.

Ożywiona dyskusja wywiązała się na temat zjazdów okręgowych w wyniku której uchwalono, że w r. 1936 wszystkie okręgi zorganizują na swoim terenie zjazdy, a następnie dzielnicowy druchen odbędzie się dopiero w r. 1937.

Dyskusja toczyła się również na temat rady Związku i jak najliczniejszego udziału w niej druchen, ze względu na bardzo ważne sprawy. W końcu skarbniczka dchna prez. Liberowa przedstawiła stan kasy.

Sprawy Sekcji i Opieki nad Młodzieżą i Sekcji Kulturalno - Oświatowej Dz. W. S. referowała dchna red. Remiszewska. Wyjaśniła ona m. in. rolę referentek okręgowych dla spraw młodzieży oraz ich zadania, dalej sprawy abonamentu „Pobudki Sokolej” dla młodzieży i propagowania „polskiej choinki”. Z zakresu programu sekcji kulturalno - oświatowej mówiła dchna R. specjalnie o referentkach okręgowych i gniazdowych dla spraw kulturalno - oświatowych, których wybór mają być dokonany i nazwiska wraz z kwalifikacjami podane sekcji najpóźniej do 1 lutego 1936.

Obszernej jeszcze zastanawiano się nad sprawą wydawnictwa, sposobu sprzedaży i kolportowania dwóch numerów Biblioteki Kulturalno - Oświatowej Dz. W. S. (1. „Sztuka dobrego i pięknego przemawiania” dr. Bochenka i 2) „W rocznicę zwycięskiego powstania Wielkopolań”). Uchwalono również, że najpóźniej do dnia 1 lutego 1936 wpłynąć muszą do sekcji materiały do historii druchen oraz spisy książek bibliotek sokolic.

Sprawy techniczne przedstawiły dchny nac. dzieln. Kasprzakówna i jej zast. Frackowiakówna podając m. in. rzeczową krytykę zlotów okręgowych oraz pracy technicznej w gniazdach.

Sprawy „Pobudki Sokolej” referowała dchna admin. Wolska. Podano o powstaniu świeżo przy przewodnictwie dzielnicowej sekcji propagandy „Pobudki Sokolej”, która na terenie okręgów i gniazd będzie miała ekspozytury w postaci referentów i referentek okręgowych i gniazdowych. Na

Uczczenie zasługi obywatelskiej

Rada miejska w Środzie uchwalała z dnia 29 sierpnia 1935 r. nadała swemu członkowi, panu Kubickiemu Kazimierzowi, obywatelstwo honorowe z okazji jego 25-letniej pracy. Jest to drugi wypadek nadania obywatelstwa honorowego. Pierwszym obywatelem honorowym miasta Środy jest p. Korfanty Wojciech.

P. Kubicki od najmłodszych lat bierze bardzo czynny udział w życiu społecznym i gospodarczym, był też jednym z najbardziej niestrudzonych bojowników z zalewem niemieckim, walcząc skutecznie o polski charakter miasta. Dziś, mimo poważnego wieku, bierze nadal czynny udział we wszystkich sprawach miejskich, należy do licznych komisji, deputacji miejskich, tych najważniejszych gałęzi gospodarki miejskiej. W pracy swej w korporacjach miejskich kieruje się zawsze troską o dobro miasta i obywateli.

Po powstaniu odrodzonej Polski wybrano go jednogłośnie przewodniczącym rady miejskiej, który to urząd pełni bez przerwy do r. 1925. Biorąc poza tem udział w pracy społecznej, był współzałożycielem Tow. Gim. „Sokół”, Tow. Przemysłowców (obecnie Tow. Kupców), Spółdzielni rolniczo-handlowej „Rolnik”, oraz długoletnim prezesem tych organizacji i szeregu innych. Pracę jego wszędzie cechowały zapał i takt wrodzony, przyczyniając się do wzrostu kierowanych przez niego organizacji.

Od chwili założenia Stronnictwa Narodowego jest jego stałym i czynnym członkiem.

Nadanie obywatelstwa honorowego p. Kubickiemu jest uznaniem zasług jego obywatelskich, a zarazem wskazaniem na przykład godny naśladowania.

czelę sekcji stoj dchna prez. Rozmiarkowa.

Wkońcu dchna prez. Rozmiarkowa w gorących słowach wskazała druchnom na konieczność intensywnego zorganizowania pogotowia wojennego sokolic. Zaznaczyła, że zebranie było niezwykle ożywiłe i interesujące, a obrady pełne treści dały przewodniczącej o. w. s. bardzo dużo cennych wskazówek pracy. L. REM.

Zjazdy prezesów i naczelników w Jarocinie

Zjazd odbył się w lokalu druha Wł. Skowrońskiego. Z 21 należących do okręgu gniazd, reprezentowanych było 16. Nie przysłały swych przedstawicieli gniazda: Żerków, Bieździałów, Chrzan, Kobierno, Pogorzele i Dobieszczyna. Z przewodniczącego przybyli druh W. Ryba.

Zebranie zagał dh. prezes Cz. Echaust i dał krótki pogląd na prace oraz stan okręgu w ubiegłym półroczu.

Odczytano protokoły z poprzednich narad i przystąpiono do sprawozdań zarządu, które składali prezes, naczelnik, przewodnicząca okręgowego wydziału sokolic, naczelniczka i skarbnik. W dyskusji nad sprawozdaniami zabierali głos dh. Rogowski z Krotoszyna, adw. Cybiński z Jarocina, Hagerowa z Jarocina i w. in. Odpowiadali rzeczowo prezes i naczelnik.

Program pracy na sezon zimowy podała naczelnik dh. Wrona, uzasadniając co trzeba zrobić, by druhów i druchny wprawić do ćwiczeń sprzętowych oraz wskazała na pracę stałych drużyn sokolic S. D. S. Sprawy wykupowania znaczków związkowych w okręgu referował dh. Antoniewicz i wyzwał te gniazda, które nie spełniają swych obowiązków, by nadesłały spis wysokości wpłaconych składek oraz uregulowali swe zobowiązania.

Po załatwieniu spraw objętych programem zabrał głos delegat przewodnictwa dh. W. Ryba i przedstawił jakie są obowiązki członków zarządu gniazd a szczególnie prezesów oraz naczelników, by pracą szła możliwie najsprawniej, dając dobre wyniki dla sokolstwa.

NIE SZCZĘDŹ OFIAR NA FUNDUSZ NARODOWY!

KAPELUSZE: to każdemu wiadomo, że od 25 lat najkorzystniej kupuje się w firmie

TOMASEK i Ska-Pocztowa 9

REPARACJE dowody: największy wybór tylko dobre gatunki a przede wszystkim wzorowa i fachowa obsługa tanio — szybko połączona z pracownią w własnym zakresie i akuratanie.

34 Loteria Państwowa
Nierządowa i bez gwarancji).
(Dokończenie tabeli z dnia wczorajszego)
25.000 zł na nr. 22184.
Po 10.000 zł na nr. nr.: 12837 13218.
Po 2.000 zł na nr. nr.: 87534 10942 115550
143636 162477
Po 1.000 zł na nr. nr.: 6642 9908 60118
152865 157171 169615 194678.
Po 500 zł na nr. nr.: 44501 55412 66127
97127 114543 115933 119149 119787.
Po 400 zł na nr. nr.: 49224 54371 61575
60785 86285 92452 108677 109277 117209 121570
135187 185408.
Po 300 zł na nr. nr.: 5195 13948 23328
40300 45892 47349 52026 73231 78008 84658
90032 95721 113169 127858 147257 149770
160410 175733 177729 182840.
Po 250 zł na nr. nr.: 66 1246 2683 3166
9541 10572 20091 21017 30948 32922 33396
35414 38020 40893 42682 45035 50963 51616
54556 58553 62516 64514 68580 76503 81911
97841 102896 107503 108973 122832 129454
137704 139379 148568 151887 152851 153863
155477 158235 158238 159687 161772 163827
173560 173614 173960 175597 179456 187086
189340.

Po 200 zł na numery:
618 715 24 66 1408 2102 79 82 647 3332 4165
230 5516 6689 7117 319 46 8030 817 9536 948 85
10152 280 413 570 77 12397 564 13824 16308 422
18413 618 995 19859 999 20228 516 89 480 26350
27794 28939 29321 30262 32320 33268 34063 378
959 35447 676 36392 37323 605.
38644 39840 40493 42556 97 44933 45153
46484 666 909 47202 48947 73 49291 352 50000
319 61 484 500 695 920 51111 356 53101 655
54909 55831 56004 498 57485 775 58836 900
60863 61445 62399 63044 64647 59 731 66096
310 485 67354 683 924 68413 785 69170 702
70166 541 58 71 367 611 74 72287 73863 74007
199 881.
76298 830 77024 378 80295 82238 348 84049
85113 658 86433 87124 319 88092 109 882 90094
485 697 922 92459 93153 656 94631 98868 97873
92295 583 99078 100012 101336 628 44 102007
104702 841 914 105136 862 106124 107806 108241
489 533 110332 112875 113158 214.
114021 287 646 116466 117875 118595 893
119078 107 120270 123166 665 845 124254 483
794 126626 129516 651 974 130058 485 131576
132229 133595 866 134436 662 135010 40 193
952 136160 300 741 138056 303 139049 184 243
594 140732 918 142204 143415 72 145643 756
146041 273 147410 568 148124 149937 150380
678 151068.
152308 515 878 155184 525 59 156113 159764
160249 881 161304 162893 163943 166480 95 997
167752 168774 169568 171072 720 172710 173067
174631 176059 727 177913 178376 902 179050
197 180280 365 181028 208 32 182531 862 184053
447 185218 51 186291 187041 271 188484 663
189338 634 190151 191468 955 192232 481 541
193194 418 582.

Po 50 zł na numery:
1243 2400 3152 695 5184 6790 7995 12173
292 13169 552 14245 721 15249 17299 19402 12
594 949 20652 54 65 849 21424 830 22190 206
619 786 25136 667 26182 84 27428 28864 29016
31511 33167 645 794 34133 35469 36755 843
37843 64.
38576 39179 270 40071 41460 662 938 42237
43472 648 44565 795 45170 47826 48064 49146
52096 388 537 53446 904 54122 55857 56373
57111 58857 60090 61658 791 62626 893 966
63375 695 6118 944 65845 67592 68232 69187
70093 224 71046 195 238 73154 487 615 835
74395 620.
79103 42 685 81336 82960 83515 636 86247
794 87473 88139 404 89036 48 541 90387 91574
92016 93680 994 94801 518 943 95002 96533
97043 714 98591 99954 102354 776 104083 107826
108237 109246 507 55 110112 291 111431 797
112932 113624.
114391 410 576 740 117176 303 118097 949
120912 121940 122216 123237 852 87 125000 903

Ogólnie wiadomo, że **Wiele Wygranych** pada w kol. **DZIERŻANOWSKIEGO** Gniezno, Chrobrego 2 Tg 2824

129555 130827 131220 551 975 132268 827
133039 193 562 134983 135097 709 846 83 94
136287 137038 103 700 138611 139229 420 570
140601 141553 865 142220 384 839 143096 276
392 565 146655 147338 77 740 148304 665 889
906 21 150509 903 56 151665.
153596 708 980 155544 69 156843 157391
706 43 811 86 158246 56 70 159524 868 911
161615 827 162601 928 163203 455 164619 64
166024 66 119 167050 168295 545 643 169021
373 983 170198 635 977 172750 174688 175674
172669 178737 179939 181355 440 182056 497
521 183004 188 329 187353 935 188847 189257
61 190416 528 968 191992 192466 584 193170.

CIĄNIENIE TRZECIE
Po 200 zł na nr-nr.:
309 850 1124 321 42 2271 398 3290 310 626
911 4790 7023 93 722 8485 9362 927 11341 629
12156 418 519 801 13284 550 16532 629 738 43
813 982 18628 19559 20294 628 845 21008 24271
72 491 25563 27020 29852 30093 316 458 31821
80 33053 91 664 34123 98 960 35126 36314 513
679 37176 310 528.
39244 319 895 40209 306 40 650 849 906
42340 706 10 13 44035 485 590 727 45364 840
47194 686 703 48020 288 49609 36 38 51340 689
52180 252 53442 801 69 54487 721 51 958 55119
57369 58967 60032 70 347 518 61172 324 62200
596 63191 805 64669 799 65607 811 66464 93
673 947 6.025 202 377 431 742 68321 967 69244
414 887 70827 71087 725 72397 73364 74260
897 75711 939.
76570 636 89 78097 79250 744 80648 81313
548 82367 5920 83637 819 84118 576 632 84
85991 86748 87385 532 88101 89194 880 90893

91427 97 92213 67 94361 436 845 96297 571
682 97539 74 613 959 98222 546 755 93 930
99674 733 100126 472 764 953 101272 102265
498 916 103445 708 105902 106225 802 107750
108664 720 57 109114 741 110704 61 111579
885 112192 397 740 113671 799.
114493 723 115614 862 116508 117170 800
118468 531 705 852 119006 148 530 623 120090
350 704 891 121551 849 956 122104 123596 968
124107 747 127392 128962 76 131804 93 132072
324 133326 644 903 134568 135423 136278 320
30 58 530 137463 550 139330 719 141390 922
142769 143071 327 807 911 144104 53 787 145524
705 146063 339 776 852 147660 148146 150885.
152532 155098 402 568 613 156303 157129
528 873 160027 496 779 920 161343 883 162345
405 163070 164005 631 165009 18 327 166325
582 167787 168222 718 890 169011 994 171052
766 964 172096 180 628 173031 304 174845
176084 177303 641 49 179456 182763 183101
430 771 186093 853 187670 189194 988 193331
39 863 194066.

Po 50 zł na nr-nr.:
1908 2643 816 3054 933 5193 6478 536 678
751 8536 9483 577 824 11488 518 13227 14443
628 735 48 15704 985 16401 17409 625 809
18295 22736 23004 334 80 24927 25882 919
26443 765 27508 605 28511 29682 30889 31020
242 33606 848 34075 734 35081 999 36046 345
842 37063.
39177 424 40343 868 41410 656 756 43024
44823 45483 46058 401 944 47234 48285 931
49335 50467 51498 549 702 52143 281 53377 99
874 55798 56226 738 57179 58680 724 854
60936 61139 62550 63343 435 64136 66622 67113
706 68355 512 771 69727 70692 71945 72686 795.
76043 77474 587 693 79516 698 80020 867
70 81061 373 84578 808 85032 86053 120 817
87592 88567 961 90083 284 435 508 806 26
92430 773 93325 62 94098 371 489 683 95471
98256 416 506 996 99009 100078 103 101384
521 102290 104722 105243 762 106041 289 107078
791 990 108288 628 803 44 109137 874 111694
113321 580.
114184 322 667 823 115466 771 116535 117560
749 118393 617 119623 855 120738 121041 219
701 122648 125043 123 418 126109 418 127096
173 496 128273 129150 130093 131580 781 99
983 132203 708 133621 908 135122 828 136760
137194 307 138066 662 139052 196 685 93 774
831 98 140299 339 465 636 141474 144111 728
816 145062 410 28 146857 147402 941 148731
33 149528 614 151395 583 969.
152133 590 153187 203 154308 518 692 155823
86 156852 157182 88 473 158023 138 550 159639
160422 741 161972 162588 163121 427 507
164304 824 165078 914 166296 586 707 169460
91 171181 723 173317 771 174652 17620 366
177602 178134 179098 181080 383 751 182689
184895 186093 186303 550 714 885 188176 228
189461 190358 836 193427 644 813 194458 835.

W drugim dniu ciągnięcia 3 klasy
wygrane padły na numery następujące:
CIĄNIENIE PIERWSZE
20.000 zł na nr.: 62454.
Po 5.000 zł na nr. nr.: 117978 152667.
Po 2.000 zł na nr. nr.: 10719 48262 110261
117911 173977.
Po 1.000 zł na nr. nr.: 1070 1395 6251 66626
133202 144270 156639.
Po 500 zł na nr. nr.: 4491 25605 42165
62689 64057 80795 84430 93373 93343 98550
103662 103201 104529 106565 115661 123273
127227 157553 160928 191019.
Po 400 zł na nr. nr.: 17467 25855 27346
40963 51133 60501 74578 96065 107665 130235
154146 157308 159289 159763 182612 186977.
Po 300 zł na nr. nr.: 4887 12307 24792
62238 62884 104657 124880 137096 144651
149945 153790 156198 164858 168652 182138
183493 187748 191323.
Po 250 zł na nr. nr.: 4740 7833 12135 18454
20500 23473 31117 31946 35544 40084 43538
61597 63635 66739 67246 69263 73088 78305
78337 79436 81189 94718 101536 105437 108927
116889 122439 129258 131995 133947 143033

523 724 93509 730 94182 606 868 945 95115 35
313 675 97005 544 65 98232 407 544 618 957 92
99029 511 669 935 45 100296 363 101048 92 353
725 102207 30 991 104134 376 910 17 105894
992 106758 837 107460 108298 460 592 109739
110074 181 22 459 111516 631 112716 861 980
113019 140 60 265 809.
114002 109 53 543 80 115383 116070 984
117035 129 651 118592 881 1191771 577 120988
121086 365 68 455 122715 801 31 48 64 74
123363 779 124109 556 771 602 89 125017
126101 641 83 752 982 127074 481 5771 920
128150 593 129218 415 638 130033 456 60 635
789 805 83 131200 132282 469 552 133008 188
213 894 134276 504 876 901 135036 131 236 91
431 136011 97 840 137151 537 687 745 914 40
58 138166 314 627 71 139304 276 371 969
140052 684 879 959 70 141428 540 620 65 740
142059 124 705 894 143555 716 144177 492 627
754 958 1'5159 551 819 146034 59 106 227 364
884 147094 182 342 66 409 34 148132 534 626
893 149359 539 751 949 150022 26 513 927 78
84 97 151001 43 152 410 17 55.
152333 648 709 831 153160 564 165062 434
560 819 97 954 155288 341 451 643 46 156361
687 701 12 157621 84 747 158789 896 985 159074
322 597 161203 315 400 11 73 777 976 162456
761 823 952 163072 318 604 759 92 164375
165112 91 660 166588 167660 85 168348 416 22
743 169073 100 398 50 723 170855 171015 54 61
355 507 172247 77 173012 713 14 892 929 174530
57 665 999 175261 176564 177454 968 79 84
178351 528 640 179758 180418 569 181045 294
719 922 35 182725 820 68 183073 433 51 981
184033 197 223 373 440 185524 186271 761 80
802 187053 893 955 188178 409 599 714 936
189035 514 612 190080 678 191070 75 224 784
192666 888 193023 222 194131 353 442 584.

Po 50 zł na nr-y:
7 115 358 457 961 1007 509 42 2001 213 69
738 3504 614 97 941 4350 884 912 5375 607
6295 607 6295 645 966 7170 322 421 684 838
49 8383 60 788 924 86 9047 268 338 65 99 10199
528 795 11601 889 12065 168 258 88 704 78 823
76 13046 117 245 706 32 14340 610 801 15040
125 235 88 522 699 16627 717 969 17463 18204
676 19254 348 656 904 20559 477 871 86 90
21322 720 94 952 22574 635 23039 326 429
24051 179 421 571 975 25779 26066 27075 195
392 525 652 28119 391 427 982 29029 469 827
30018 78 544 71 95 642 81 31303 504 676 949
32088 186 90 307 569 961 97 33121 540 46 859
34241 80 98 35249 825 988 36625 767 37023 578
702 49.
38464 39263 393 40261 841 967 41209 480
534 802 42172 235 88 346 51 531 794 998 43256
862 957 90 44418 45122 334 904 46252 577 79
802 906 47204 17 19 48102 303 49018 179 470
508 53 50068 111 799 917 51151 752 78 878
53919 56 54386 55117 270 404 68 99 689 56951
57003 311 541 64 58071 190 581 897 59461 666
573 949 60074 274 573 892 61240 584 812 62106
219 511 63175 338 669 64126 396 546 733 805
65006 126 82 325 926 66515 691 67893 68547
68 69228 95 328 741 819 36 936 70019 40 220
355 473 71044 130 420 72363 90 453 74310
75186 567 923.
76051 175 876 7.173 325 464 830 78154 224
96 683 79283 306 934 80381 81161 287 426 47

94 763 956 82886 79 83300 49 623 841 902 84664
70 85229 356 679 709 86288 88421 629 759 842
920 89735 90122 202 391 840 91240 625 918
92020 583 93486 648 703 859 901 94014 527
95098 286 94 850 96287 382 767 907 72 97067
306 932 98307 37 63 99154 542 733 844 100176
243 441 751 912 61 101153 755 102031 369 542
683 702 867 999 103227 739 942 80 104107 311
592 787 105966 106235 107041 562 959 108007
552 647 812 109268 401 110090 203 311 47 611
111827 112913 113384 561.
114371 450 63 115016 115016 115 447 734
116050 767 969 117027 551 118883 119138 95
444 61 801 120094 374 928 121013 425 548 534
711 123002 560 892 124410 785 821 125173 279
469 807 126126 38 253 755 891

Sobota 14. 12. 1935

premiery **Rose - Marie** Teatr Wielki

Pracownicy kupieccy protestują przeciw przedłużeniu godzin otwarcia w handlu

Zwołane na wczoraj do siedziby Związku Zawodowego Pracowników Kupieckich przy ul. Podgórnej zgromadzenie odbyło się przy licznych udziałach członków. Obrady zajął prezes oddziału poznańskiego, p. Stronczyński, i wyjaśnił, że powodem zwołania nadzwyczajnego walnego zebrania jest wydanie dekretu o przedłużeniu godzin pracy w handlu w dni powszednie do godz. 19, a w soboty i dni przedświąteczne do godz. 21. Zebranie zwołano w tym celu, aby się zastanowić nad dalszym sposobem postępowania i współdziałania z innymi organizacjami, gdyż dekret o przedłużeniu godzin pracy w handlu zaskoczył pracowników świąt kupiecki i godzi w zasadę 8-godzinnego dnia pracy.

Przewodnictwo powierzono p. W. Juszcakowi, a na sekretarza powołano p. Fryszkę.

Powstała wskutek wydania nowego dekretu sytuacja naświetlił w referacie prezes zarządu głównego p. Cofta. Przypomniał różne zakusy podważania odpoczynku świątecznego w handlu, jak zamierzona w swoim czasie redukcja świąt i otwieranie składów w niedziele. Pracownicy kupieccy przy poparciu samodzielnego kupiectwa chrześcijańskiego zakusy te odparli szczęśliwie. Obecny dekret jednak, powzięty niespodziewanie, nie przyczyni się do zwiększenia stanu zatrudnienia pracowników i usunięcia skutków bezrobocia, a przyczyni się raczej do podważenia 8-godzinnego dnia pracy, którego w kupiectwie i tak w dużej mierze już się nie przestrzega. Rozszerzenie czasu pracy w handlu do godz. 19 wzgl. nawet w soboty do godz. 21 jest

zbędne i niepotrzebne.

Przyjęto rezolucję, która mówi, że zgromadzeni pracownicy kupieccy, po omówieniu dekretu z 12 grudnia 1935 r., dają wyraz wielkiemu oburzeniu z powodu przedłużenia godzin pracy. Zgromadzeni protestują z całą stanowczością przeciwko treści dekretu i oświadczają, że są z zasadniczych względów przeciwni pomnażaniu godzin otwarcia handlu wogóle, a w szczególności przeciwko otwarciu składów w soboty i dni przedświąteczne do godz. 21. Zebrani proszą ministerstwo przemysłu i handlu i ministerstwo pracy i opieki społecznej o wstrzymanie wydanego rozporządzenia wykonawczego do dekretu z dnia 12 grudnia 1935 r., gdyż dekret ten wywołuje wielkie zaniepokojenie i oburzenie w warstwie pracowników umysłowych, godząc w ich najżywniejsze interesy.

W dyskusji zebrani stawili wniosek, ażeby prezydium zwołało w najbliższych dniach w Poznaniu ogólne zebranie protestujące przy udziale pracowników innych branż i pracowników fizycznych. Podkreślano też, że kupiectwo wielkopolskie i Pomorza nie domagało się tego rodzaju przedłużenia godzin w handlu, gdyż nie wpływają one z istniejącej potrzeby, a pomnażają raczej koszty handlowe bez zapewnienia tym przedsiębiorstwom odpowiednich zysków.

W rezultacie uchwalono zwołanie wiecu pracowniczego na najbliższe dni, w początku przyszłego tygodnia, z udziałem innych organizacji pracowniczych celem zaprotestowania przeciwko treści dekretu. (kl)

zynami A. Z. S., Sokół (Macierz) i Dror. Wszystkie spotkania wygrała drużyna poznańska w następujących stosunkach: siatkówka — KPW — Dror 2:0 (15:2 — 15:5); KPW — Sokół (Macierz) 2:1 (15:12 — 12:15 — 15:8); KPW — AZS 2:1 (14:16 — 15:12 — 15:7); koszykówka — KPW — Dror 30:17 (13:5); Sokół 70:18 (23:10); AZS 46:13 (25:6).

W drodze powrotnej K. P. W. rozegrało w Przemysłu spotkania w piłce siatkowej i koszykowej z reprezentacją Przemysłu. Spotkania wygrała drużyna kolejowa, w siatkówce 2:1 (14:16 — 16:14 — 18:16), w koszykówce 93:24 (49:14).

Hokej na lodzie

Kurs przodowników hokeja lodowego odbędzie się od 7 do 21 stycznia w Warszawie. Na kurs przyjmowani będą również niestowarzyszeni. Zajęcia praktyczne prowadzić będzie p. Kryger. Zgłoszenia przyjmuje zarząd PZKL Myśliwiecka 3 w Warszawie do 20 bm.

Lekka atletyka

Brzeczniłoząca międzynarodowej federacji sportowej kobiet, Alice Milliat, oświadczyła, że ustanowiony przez Koubkova rekord światowy na 800 metrów, będzie nadal utrzymany. Jednak sprawą tą zajmie się oficjalnie najbliższy kongres Federacji.

Łyżwiarstwo

Klub Sportowy „Korona” komunikuje, iż z dniem dzisiejszym została otwarta własna ślizgawka przy ul. Niegolewskich.

Piściarstwo

„L. K. P.” Łódź — „Warta”. W ostatniej chwili przypominamy o zawodach o mistrzostwo drużynowe Polski, które odbędą się w niedzielę o godz. 20 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich. Z uwagi na wyrównane siły walki zapowiadają się interesujące. Na czoło wybija się walka w wadze średniej między Chmielewskim a Kruszyną. Resztę walk zapowiada się również ciekawie. Bilety do nabycia w przedsprzedaży w firmie „Camera” ul. Fr. Ratajczaka. (kom)

WOZB. doszedł wreszcie do porozumienia ze Smithem, który rozpoczyna wreszcie treningi olimpijczyków i czolowych zawodników.

Wykład o prawie małżeńskim

„Problem kodyfikacji prawa małżeńskiego w Polsce”. Oto tytuł interesującego wykładu, który wygłosi p. mec. dr. Sławski w ramach cyklu wykładów dla inteligencji, 17 bm. o godz. 18-tej w sali Domu Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego 1. Wstęp 30 groszy.

Prelegent przedstawi słuchaczom problem, który szczególnie żywo interesować powinien katolików. Wypowiedzieli się oni zdecydowanie w żywołowym protestie przeciw projektowi prawa prof. Lutostańskiego. Opinią katolicka wciąż musi być czujna na wszelkie projekty w zakresie kodyfikacji prawa małżeńskiego. Musi być zatem informowana o tak niezmiernie aktualnym zagadnieniu. Stąd też z wielkim zainteresowaniem oczekuje inteligencja katolicka wykładu p. mec. dr. Stanisława Sławskiego na ten aktualny temat.

MAGGI^{ego} ZUPY

1 kostka na 2 talerze

20 groszy

GATUNKI SPECJALNE

Angielska
Grzybowa
Ogonowa

1 kostka 25 groszy

ng 19 278

niezawodna jest w działaniu w niektórych niedomaganiach żołądka, jelit i wątroby — SOL MORSZYŃSKA lub WODA GORZKA MORSZYŃSKA. Zażądajcie w aptekach i składach aptecznych. ng 16 123

Sensacyjny przebój
COWBOY MILJONEREM
Georg O'Brien
Kino „ŚWIT” św. Marcin 65.

Zawody szermiercze „Frankfurt” — Poznań

Zawody Frankfurt — Poznań odbędą się systemem drużynowym, t. zn., że każda z drużyn wystawi 4 zawodników, z których każdy odbędzie 4 spotkania, w szpadzie i szabli, przyczem spada sędziowana będzie przy pomocy aparatu elektrycznego, sygnalizującego dzwonkiem i światłem, który z zawodników został trafiony.

Spotkanie na szpadzie odbędzie się do 3 trafień, a na szable do 5 trafień, t. zn., że zwycięży ten zawodnik, który pierwszy zada drugiemu 3 wzgl. 5 trafień. Wyjaśniamy, że spada jest bronią kolną, tzn., że można nią zadawać tylko pchnięcia, przyczem pole trafienia obejmuje całe ciało przeciwnika, od głowy do stóp, łącznie z rękami. Szabla jest bronią kolną i sieczną, t. zn., że zadawać nią można i pchnięcia i cięcia, lecz tylko w głowę, ręce i tułów do pasa. Wszelkie pchnięcia czy cięcia powyżej pasa nie liczą się.

Ze względu na wielkie zainteresowanie, jakie wzbudził występ Niemców przypominamy, że niewielka ilość biletów nabywać można w przedsprzedaży, t. j. Zygarski.

Spotkanie odbędzie się w poniedziałek, 16 bm. o godz. 20 w Białej Sali Bazaru.

Przed olimpiadą

Po zamknięciu zgłoszeń okazało się, że do zimowych igrzysk olimpijskich zgłosiło się około 1000 zawodników z 28 państw. W Chamonix uczestniczyło 16 państw z 293 zawodnikami, w roku 1928 w St. Moritz 25 narodów z 492 zawodnikami, 1932 w Lake Placid 17 państw z 37 zawodnikami.

Polska zgłosiła do Garmisch-Partenkirchen zawodników do biegu narciarskiego na 18 i 50 km, do kombinacji, 4x10 km, patrol wojskowy, do otwartego konkursu skoków, do biegu jazdowego i slalomu, do jazdy szybkiej na łyżwach i do hokeja lodowego.

Odnaki emaljowe i metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
ul. Fr. Ratajczaka 17.

Ciężka atletyka

Walne roczne zebranie K. A. Im. „T. Sztekkera” odbędzie się w niedzielę 15 bm. o godz. 10.30 w lokalu „Centrum” przy Starym Rynku. Na porządku obrad prowadzenie ustępującego zarządu i wybór nowych władz. (kom)

Gry sportowe

K. P. W. (Poznań) w składzie: Tilgner, Szymura, Różycki, Patrzykont, Elbanowski, Kasprzak, Grzechowiak, Lange i Ló, bawiło w Lwowie, gdzie rozegrało spotkania w piłce siatkowej i koszykowej z dru-

zegarek antymagnetyczny
wytworny, precyzyjny

ng 17 867

Piłka nożna

Spotkania towarzyskie w niedzielę: O godz. 11 na stadionie miejskim Warta lig. — Legia, na boisku przy ul. Chociszewskiego, Korona komb. i Admira.

O puchar Sokół (Jeżyce), na arenie łażarskiej: o godz. 11 Pogoń — Czarni (Poznań), o 14 San — Sokół (Jeżyce).

Przed olimpiadą

Na miejsce p. Mahoneya, który w tych dniach złożył dymisję ze stanowiska prezesa amerykańskiej unii atletycznej, po uchwale za udziałem w olimpiadzie, wszedł p. Avery Brundage, przewodniczący amerykańskiego komitetu olimpijskiego.

Nowy przewodniczący unii amerykańskiej był gorącym zwolennikiem udziału Stanów Zjednoczonych w berlińskich igrzyskach olimpijskich, natomiast Mahoney był zdecydowanym przeciwnikiem.

Dziś i w niedzielę o godz. 6.00 i 8.00 ostatnie przedstawienia znakomitej rewii

Ta banda dobrze gra!..

w Teatrze „Wesoła Banda”, ulica Franciszka Ratajczaka 21 g.
Kryzysowe ceny od 30 groszy do 2,70 zł.

Odkąd używasz Allegro

Jeśteś zawsze dobrze ogolony.

Ta cudowna mała maszyna ostrzy na kamieniu i wygładza na skórze wszystkie modele nożyków do golenia. Niezbędna, jeżeli chcesz być ogolonym bardzo blisko skóry, nie zagniając jej.

Allegro, mod. standard — niklowany zł 30.—
Allegro, mod. standard oksydowany zł 25.—
Allegro, mod. specjal form. mniejszy zł 16.—
Osełka ALLEGRO, złożona z giętkiego kamienia i skóry o specjalnych składnikach, nie zaokrąglą brzozy, lecz przeciwnie, daje jej młodociężej jakości ostrze.

NOWOŚĆ!
Cena zł 9,50

W sprzedaży we wszystkich większych perfumeryjach oraz składach nożowniczych. Bezpłatne prospekty w skł. g. D/H Pa-ryż—Warszawa, Warszawa, Pierackiego 18.

Kobiety w całych Niemczech rozumieją doniosłość obrony przeciwlotniczej. Kobiety w całych Niemczech są zorganizowane do obrony. Czy i ty ie-

Gwiazdkowy konkurs ogłoszeniowy

W części inseratowej dzisiejszego wydania drukujemy 2 strony ogłoszeń konkursowych.

Z liter, opuszczonych w tekstach poszczególnych ogłoszeń, należy ułożyć 2 rozwiązania. — Rozwiązanie strony pierwszej (lewej) da hasło propagandowe znanej powszechnie firmy branży fotograficznej i optycznej w Poznaniu. Rozwiązanie strony 2-iej (prawej) zawiera pytanie (ankietę), na które należy odpowiedzieć w 3 wyrazach (naprzykład: używam kremu...). — Za trafne rozwiązanie konkursu przynajmniej Agencja Reklamy Julian Jagielski, Poznań, Ratajczaka 27, tel. 41-04, nagrody poniżej wyszczególnione. Wszystkie ogłoszenia są numerowane i w kolejnym porządku należy je uważnie czytać i wypisać brakujące litery, a wtedy Czytelnik ułatwi sobie zadanie. Każde rozwiązanie składa się z 6 wyrazów (37 liter).

Rozwiązania i odpowiedź napisać czytelnik na kartce papieru. Podać także imię, nazwisko, dokładny adres i nadesłać w kopercie lub na pocztówce najpóźniej do dnia 27 grudnia br. godz. 12-tej w południe. Adresować: „Kurjer Poznański”, Poznań, „Konkurs gwiazdkowy”. Podział nagród ogłoszony będzie w „Kurjerze” na 29 grudnia.

Spis nagród, przeznaczonych przez nast. firmy: I. 50.— zł w gotówce z Agencji Reklamy J. Jagielski, Poznań. — Ka-De-Ha Harcerska Spółdzielnia, Podgórna 10, piłka nożna. — W. Mayer, Nowa 11, bon towarowy na 10.— zł. — A. Rose, Nowa 8, karton papieru listowego. — K. Przybyła, św. Marcin 24, szynka w puszcze, serwatka. — F. Szymański, Pocztowa 31, wieczne pióro. — J. Specht nastl., Ratajczaka 3, tarcza pancerna do wiatrówek. — S. Miłachowski, Ratajczaka 40, 2 paczki barbaty. — Fabr. perfum i kosmetyków Falkiewicza, 3 butelki wody kolońskiej „Wielkopolanka”. — Z. Bytnarowicz, St. Rynek 52, 4 mtr. materiału na porannik. — „Ozdoba”, św. Marcin 4, 1/2 tuz. kiełiszków. — S. A. Robiński, Szewska 7, 5 stoików musztardy „Perla”. — „Blyskolin”, 40 pudełek pasty do obuwia „Blyskolin”. — Mgr. R. Gaj i Ska, 5 butelek przyprawy do zup Gaja i 5 stoików ekstraktu buljonowego Gaja. — Fabryka „Sirius”, 144 pud. świeczek iskrowych na choinke marki „Sirius”. — „Unicum”, Poznań, 24 paczki środków do pielęgnowania nóg „Unicum”. — P. Kurdelski, Półwiejska 6, Wielka 10, pudełko okragle do kołnierzyków. — Dom Filatelistyczny J. Witkowski, Al. Marcinkowskiego 7, 3 katalogi znaczków polskich. — Fabryka... Poznań, 100 pudełek znanego kremu....

Jutro, w niedzielę, ostatni dzień „Wystawy lalek“

Fragment z otwarcia „Wystawy lalek“ na św. Łazarzu. Na zdjęciu ks. prob. Gorgolewski w otoczeniu Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo i zaproszonych gości

Trawienie regulują zioła „CHOLEKINAZA“ H. Niemojewskiego

Nr. 1 - przy rozwolnieniu, Nr. 2 - przy zaparciu, Nr. 3 - przy uporczywym zaparciu
ng 19 285

Wtorkowy koncert symfoniczny

Jak już donosiliśmy następnym koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim odbędzie się we wtorek dnia 17 bm. Koncert ten zasługuje na specjalną uwagę ze względu na zagranicznego dyrygenta Pawła van Kempena, obecnego kapelmistrza Filharmonji drezdeńskiej. Pod dyrykcją tego doskonałego artysty usłyszymy Brahmsa I. Symfonję, oraz Webera uwerturę „Euryanthe”. Koncert fortepianowy b-moll Czajkowskiego odegra ceniona pianist-

ka p. prof. Nadzieja Padlewska, znana z licznych występów, które cieszą się zawsze wielkim uznaniem.

Na Gwiazdkę

— daruj praktycznie —
Fartuszki kolorowe, białe —
Płaszcz ochronne, damskie i męskie —
Bluzy cukierkarsze, rzeźnicze i t. p.

B. Hildebrandt

Poznań, Stary Rynek 70/74
ng 19 202/3

ELEGANCKI TRWAŁY KOŁNIERZ

Warszawa, Wierzbowa 11.

ng 19 048

Za nasze pieniądze
żądajmy dobrego towaru
kupując smaczną

musztardę REMU

w gatunkach

→ Sarepska
→ Truflowa
→ Kremaska

Pz 6 505-46 100

Stowa.zysz. Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo parafji farniej składa jak najserdeczniejsze podziękowania:

JW... Mecenasowej Wyszomirskiej, Prof. Sauerowi, Dyr. A. Klichowskiemu, Jurkowi Klichowskiemu oraz Męsk Chórowi „Arion” za łaskawy bezinteresowny współdział w koncercie, który się odbył dnia 10 grudnia na rzecz najbardziej potrzebujących parafji farniej. Równocześnie Wszystkim Szlachetnym Ofiarodawcom za wszelkie ofiary z okazji Obchodu św. Mikołaja oraz „Tygodnia Funta” składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

zg 486/7

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 12 grudnia 1935 r. o godz. 19.45, zasnęła w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza mamusia, córka, bratowa i szwagierka, s. p.

Jadwiga Kluczyńska

z domu Karkosz

przeżywszy lat 36. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 15. bm., o godz. 14.30 z domu żałoby Wierzbicice 49 przy Rynku Wildeckim na cmentarz parafjalny Bożego Ciała w Dębcu. Msza św. żałobna odprawi się w poniedziałek, 16. bm. o godz. 6 w kościele O. O. Zmartwychwstańców.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi i rodzina.

d 5235

Zakład pogrzebowy W. Duchewicz, Poznań, Górna Wilda 53.

Dnia 16 grudnia 1935 r. w dniu Imienin, s. p.

Euzebjusza Wardejna

odprawiona będzie

msza św.

w kościele św. Marcina o godzinie 9-tej, na którą zapraszają

żona i synowie.

zg 12387

Podziękowanie

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę po zgonie mego najdroższego męża, s. p.

Stanisława Warczyńskiego

a mianowicie: Przewielebnemu Duchowieństwu, pp. Inżynierom Głównych Warsztatów Kolejowych, Zrzeszeniu Pracowników Administracji Technicznej Warsztatów i Parowozowni P. K. P. Okręgu Poznańskiego, Tow. Muzycznemu Kolejarzy w Poznaniu, jak również Krewnym, niezliczonemu Gronu Przyjaciół i Znajomych Zmarłego oraz za liczne złożone wieniec i wyrażone współczucie, składam tą drogą najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Zofia Warczyńska z domu Sell.

zg 12888

PIECE stałopalne

po cenach zniżonych

St. Sierszyński

Poznań ul. Dąbrowskiego 30

Tel. 13-41

Pz 7 135-50.123

Parcela

3 1/2 morgi w okolicy Promna tania na sprzedaż. Poznań, ulica Chwaliszewo 74 m. 7. zd 76 400

Dnia 10 grudnia 1935 r., zmarł, s. p.

Józef Czajka

Opiekun Społeczny XXIV. Okręgowej Komisji Opieki Społecznej.

Zmarły piastował honorowy urząd opiekuna społecznego od r. 1925, oddawał Swe siły i bezinteresowną pracę dla dobra ubogich. Urząd swój wypełniał ofiarnie, aż do śmierci. Zgon Jego wywołał szczerzy żal.

Cześć Jego pamięci.

zg 12 389

Kolegium Opiekunów Społecznych XXIV Okręgowej Komisji Opieki Społecznej.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej drogiej żony i matki, s. p.

Walentyny Manulewiczowej

zostanie odprawiona msza św.

dnia 16 grudnia br. o godz. 8 w kościele Farnym w Poznaniu o czem Krewnych i Znajomych zawiadamiają
zg 12 396 mąż z dziećmi.

Dnia 11 grudnia 1935 r., o godzinie 17.45, zmarła opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra i ciotka, s. p.

z Twardych

Helena Bryzowa

Przeżywszy lat 39. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 15. bm. o godz. 14 z kościoła cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi i rodzina

Poznań, Gostyń, Tarnowo Podgórne.

zg 12 393

Wielebnemu Duchowieństwu, Współpracownikom Wydz. Rozbudowy m. Poznania, Stowarzyszeniu Urzędników Miejskich, Gniazdu Sokolemu Poznań-Wilda, Tow. Przemysłowców, wszystkim Krewnym i Znajomym za wieniec i udział w pogrzebie, s. p.

Stanisława Osńskiego

składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Żona i syn.

zg 12 392

Już czas pomyśleć o zakupach świątecznych

kto bowiem wcześniej kupuje — lepiej kupuje!

Polecamy

pierniki

marcepany - ozdoby choinkowe

wszystko świeże bardzo dobre w wielkim wyborze po cenach bardzo niskich.

Nasz dział prezencików jest niedościgniony i prosimy korzystać z niego

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6

Pz 7183-50,119

ul. 27 Grudnia 3

Najstarsze polskie przedsiębiorstwo w Poznaniu od roku 1901 w własnym posiadaniu.

MARECKIEGO

cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28.

Obecnie nadarza się doskonała okazja korzystnego zakupu podczas naszej

Taniej Sprzedaży Gwiazdkowej

która obejmuje wszelkie gatunki jak:

PALTA ULSTRY — najmodniejsze fasony na jedwabiu z pierwszorędn. materiałów bielskich

UBRANIA — ostatnie nowości w znanym dobrem wykonaniu oraz

UBRANKA — chłopięce, mundurki i płaszczyki szkolne, jupy, kurtki skórzane, wiatrówki, kamizelki i spodnie futrzane.

Spodnie wizytowe, golfy i bryczesy w olbrzymim wyborze.

Klienci będą się mogli znów przekonać, że jak dotychczas tak i nadal kupuje się w „TANIM ŹRÓDLE” najkorzystniej. A zatem, choć z małą sumą w kieszeni — wszyscy do

„TANIEGO ŹRÓDŁA”

wł. Edward Michaelis, Poznań, WROCLAWSKA 22 nar. pl. Śtokrzyskiego Tel. 22-14 i 16-54

Edward Michaelis
Poznań, ul. Wroclawska 22
NAROZNIK PL. ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Pg 7 130-50.121

Dnia 13 grudnia 1935 r. po długich i ciężkich z cierpliwością znoszonych cierpieniach, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojczulek, syn, brat, zięć, szwagier i wujek, ś. p.

Tomasz Małecki

przeżywszy lat 43. Nabożeństwo żałobne z wigiljami odbędzie się w poniedziałek, dnia 16. bm. o godz. 9 w kościele parafjalnym O. O. Zmartwychwstańców, poczem pogrzeb na cmentarz parafjalny O. O. Zmartwychwstańców. Ciche przewiezienie zwłok odbędzie się w poniedziałek, dnia 16. bm. o godz. 8,30 rano z kostnicy Sióstr. Przemienienia Pańskiego do kościoła parafjalnego O. O. Zmartwychwstańców.

Pg 7136-50.127

W głębokim smutku pograżona
żona z dziećmi i rodziną.

Poznań, Droga Dębińska 11.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Najstarszy zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Poznań, Klasztorna 14. Tel. 27-69.

Tania Sprzedaż Gwiazdkowa

Dywany — Firany

Materiały meblowe i dekoracyjne

Specjalność: Dywany ręcznie wiązane

Pomimo znacznie niższych cen udzielamy na wszystkie artykuły **10⁰/₁₀ rabatu!**

BRACIA GÓRECCY

Poznań, ulica Nowa 6.

Pg 7 132-50.114

Józef Czajka

Restaurator.

Zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i ukochany ojciec, brat szwagier i wuj.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 15. b. m., o godz. 2,30 z kostnicy Garnizonowej przy Walach Jana III. na cmentarz parafjalny św. Florjana.

W głębokim smutku pograżona
żona z dziećmi i rodziną.

Poznań, ul. Słowackiego 48. Pg 7 137-50.129

Osobnych zawiadomień nie wysyła się

Najst. Zakł. Pogrz. P. Piasecki, Klasztorna 14. Tel. 27-69.

Najpiękniejszym podarkiem gwiazdkowym

to dobrze dopasowane

OKULARY, BINOKLE I LORGNONY

oraz **LUPY, LORNETKI, BAROMETRY**

i **TERMOMETRY** — ng 19 005

które poleca w bogatym wyborze

H. FOERSTER — Optyk
Dyplomowany

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka Nr. 35.

Sprzedaż z przetargu publicznego

40000 cegły i 15000 sufitówki

odbędzie się dnia 20. 12. 1935 o godz. 11 w cegielni w Wójtostwie pod Śremem. zg 12 390

Na Gwiazdkę

najodpowiedniejsze podarki są **SWETRY damskie i dziecięce, jedwabna i wełniana BIELIZNA, PORANNIKI, REKAWICZKI, SZALIKI i POŃCZOCHY**

Najkorzystniej tylko w firmie

Bolesław Wallheim

Poznań, 27 Grudnia 20

ASYGNATY KREDYT

dg 5 241

Mieszkanie

siedmiopokojowe, I piętro od zaraz i pięciopokojowe, III piętro od 1 stycznia, śródmieście od gospodarza do wynajęcia. Oferty do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 50,52. Pg 7090-50.52

Choinka to tradycja

domu katolickiego

palcie na choinkach

zwieczki choinkowe

polskiej i katolickiej firmy

POLO

wł. Franciszek Klawitczek

Maszyna szycia

damska wpuszczana, okrągłe czołenko, gramofon szafkowy dwusprężynowy i rower nowy tania. Kraszewskiego 8, Ładownia Akumulatorów. zd 77 112

Dlatego są najpopularniejsze w całej Europie samochody

OPEL

4/23 KM — 5/30 KM — 8/40 KM

bo tanie, niezawodne, komfortowe i najbardziej odpowiednie na nasze drogi

Przednia oś lamana oryginalna instalacja elektryczna Boscha, bogate wyposażenie, wygodne karoserje o pięknych linjach.

Ceny najniższe — dostawa natychmiast.

Żyśka wiele kto obejrzy i wypróbuje a przekona się łatwo gdzie znajdzie największe korzyści przy najniższym nakładzie.

BRZESKIAUTO S. A.

ul. Dąbrowskiego 29 — tel. 63-23, 63-65.

Polecamy okazjne samochody używane, warsztaty mechaniczne i karoseryjne, przybory i garaże. ng 19 491

Restaurację i Kawiarnię W. Jabłoński dawn. Bristol

przy Al. Marsz. Piłsudskiego nar. Jasnej 19 — otwieram we wtorek, dnia 17 grudnia,

po gruntownie przeprowadzonym remoncie. Długoletnie doświadczenie w zawodzie gastronomicznym oraz pierwszorzędna kuchnia, dobrze pielęgnowane napoje i uprzejma obsługa dają rękojmię, że również nowe przedsiębiorstwo moje prowadzi się na odpowiednim poziomie. Prosząc o łaskawe dalsze poparcie, kreślę

Pg 7 119-50.102

z poważaniem **W. JABŁOŃSKI**, dawniej Restauracja Cechowa

Nasze Ceny Gwiazdkowe

Wysoki rabat
również na nie wyszczególnione artykuły!

Dywany — Prima Bouclé
modne wzory
300 x 200 cm. **68⁰⁰**
zł.

Dywany — Czysta wełna —
gat. trwałe
300 x 200 cm. **78⁰⁰**
zł.

Dywany — Prima Plusz
modne i perskie wzory
300 x 200 cm. **107⁰⁰**
zł.

Dywany — Najlepszy Plusz
wzory modne i perskie
300 x 200 cm. **135⁰⁰**
zł.

Dywany imit. Bouclé
w różnych kolorach
200 x 140 cm. **21⁵⁰**
zł.

Dywany — Trwałe Bouclé
piękne wzory
350 x 250 cm. **99⁰⁰**
zł.

Dywany — Czysta wełna
trwałe gatunki
350 x 250 cm. **119⁰⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
w wszystkich kolorach . . . od **1⁶⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
imit. Bouclé — bardzo trwałe **2⁹⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Prima Bouclé — modne wzory **5⁹⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Czysta wełna — w różnych ko-
lorach **6⁵⁰**
zł.

Dywaniki przed łóżka
Prima Plusz — modne i perskie
wzory **10⁸⁰**
zł.

Chodniki — ładne wzory
— trwałe gatunki **90**
gr.

Materiały dekoracyjne
śliczne wzory — dobre gatunki
szer. 130 cm. **2⁷⁰**
zł.

Materiały meblowe
w wszystkich kolorach — ga-
tunki pierwszorzędne **1⁹⁰**
zł.

Narzuty - Serwety - Pledy
Wybór imponujący!

Ceny bezkonkurencyjne
Centrala Dywanów

POZNAŃ, ulica Woźna nr. 12

WARSZAWA **M. ARCT** NOWY-ŚWIAT 35

pod hasłem
NISKIE CENY — DUŻY OBRÓT
rozszerzył lokal, powiększył personel
i poleca bogato zaopatrzone swoje działy:

KSIEGARNIA

Książki i czasopisma polskie, fran-
cuskie, niemieckie, angielskie,
naukowe i beletrystyczne, Mody,
Mapy

POŻĄDANE PODARKI

Hamann, Walicki, Starzyński —
HISTORIA SZTUKI, 1,250 str.,
1.481 ilustr., 2-ty opr. 70,—
półskórek zł 80,— Artystyczne
opr. w skórę od zł 150 do zł 250

Reymont — CHŁOPI, wielkie
wydanie z ilustr. kolorowemi.
Na raty brosz. 54,—, opr. 66,— i 72,—

**M. Arcta SŁOWNIK RZECZY
I SPRAW POLSKICH** — alfa-
betycznie ujęta historia kultury,
zł 14,—, opr. 18,—

J. I. Kraszewski — POWIEŚCI O
DAWNYM OBYCZAJU. Chata
za wsią 4,—, opr. 6.20. Czarna
Perełka 3,—, opr. 5,—. Kome-
djancki 6,—, opr. 8.50. Morituri
5,—, opr. 7.40. Resurrecturi
4,—, opr. 6.20. Złote jabłko
5,—, opr. 7.40. Komplet 24,—,
opr. 36,— (na raty po 4 zł.)

Czerwone Książki: Chambers —
Czerwona Stopka. Mowery. —
Dziewczę z Bożej Łaski. Grey-
Krwawe pogranicze. Legja
straceńców. Kanjon Wielkich
Dębów. Kwiat Colorado. Każdy
tom zł 4.50, w opr. 6.50

Vauban i Kurcewicz — POD-
STAWY ŻYCIA TOWARZY-
SKIEGO, 3 tomy w jednym,
brosz. 7,—, opr. 9,—

Galecka i Kulzowa — KUCHNIA
POLSKA — praktyczna i pię-
nie wydana z 68 tablic., w opr. 32,—

Culbertson — JAK GRAĆ W
BRYDŻA — książka światow-
wej sławy. I licytacja w opr. 11,—,
brosz. 7.50

Stefanowski — BRYDŻ RACJO-
NALNY, praktyczna, opr. 6,—,
brosz. 4.50

Lanczar — PASJANSE, 50 z jed-
nej i 2 talij. Wytworna książka
w okładce Norblina 2.80

SKŁAD NUT

Przeboje z ostatnich filmów. Muzyka
taneczna i śpiewy. Utwory klasyczne
i nowoczesne. Wszystkie repertuary
pedagogiczne.

WYDAWNICTWA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Buyno-Arctowa — ZIELONY
SZALENIEC. Nowość na nies-
lychanie zajmującym tle
przygód automobilistów. bo-
gato ilustrowana, 4,—, opr. . . . 4.80

— NASZA MAŁENKA — wielka
powieść, w której występują
te same osoby, co w Szaleńcu,
opr. 6,—

— WIEŚ SZCZĘŚLIWA — przy-
gody sympatycznej nauczy-
cielki wiejskiej, zł 4,—, opr. . . 4.80

Konopnicka — POEZJE DLA
DZIECI, 200 utworów, ułożo-
nych przez Kosuthównę, z
czarn. i kol. obrazkami . . . 3,—
kart. 4,—

Meisnerówna — MARYNARZE
Z „DELFINA”. Chłopcy na
własnej łódce żeglują po Bał-
tyku, kart. 4,—

Norblin — CZTERY KSIĄŻECZ-
KI OBRAZKOWE, ręcznie kolo-
rowane, z tekstem dla dzieci:
Jak to bywa w szkole, Dzieci
na wsi. W zimie, Dzieci pra-
cują. Każda zł 1.20, trzy do
wyboru 3,—

Porazińska — WESOŁA GRO-
MADA, doskonała, ślicznie
wydana, dla dzieci od lat 9—
12, zł 3,—, kart. 4,—

Porebski — SAMOCHÓD WY-
CHODZI Z FABRYKI, zajmu-
jąca powiastka o wyrobie sa-
mochodów, z 25 rys. 1.80

KATALOGI NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE

TANI BAZAR

Wielka ilość książek tanich
i z drugiej ręki dla dzieci, mło-
dzieży i dorosłych. Kilka tysięcy
tytułów.

N A P R Z Y K Ł A D

Mokrzycki — TERAŹNIEJ-
SZOŚĆ, PRZESZŁOŚĆ I PRZY-
SZOŚĆ LOTNICTWA, bogato
ilustrow. (daw. 6,—), opr. 5,—,
brosz. 2.80

Malinak — TYTÓN W DA-
WNEJ POLSCE z drzeworyt.
Chrostowskiego (daw. 6,—) . . . 1.80

Hoene-Wronski — LIST DO PA-
PIEŻY, na pięknym papierze
(dawn. 7,—) 1.20

Mickiewicz — PAN TADEUSZ.
W oprawie płóc. 2,—

Conrad — POWIEŚCI do wybo-
ru 21 tomów, zniżka 50%

Gąsiorowski — POWIEŚCI do
wyboru, 18 tomów, zniżka
50% i więcej.

Szemplińska — NIEPOTRZE-
BNY CZŁOWIEK, pow. (7,—) . . . 1,—

Bianca — LEGENDY O KWIA-
TACH, z 24 kolorow. ilustr.
(12,—), kart. 4.50

Dyakowski — O DAWNYCH ŁO-
WACH (7.50), kart. 2.80

Grodzicka — PRZYGDY BASI
I KRZYSIA, z obr. Bobińskie-
go (3,—) 1.20

Hertz — TAŚ-TAŚ (5,—) 2,—

Kipling — TAKIE SOBIE BA-
JECZKI, każda część (3.40) po
1.80

Or-Ot — O JASIU SOWIZDRZA-
LE, O JASIU DREWCZYCIELU
(3,—) po 1.50

Poplawski — PODANIA O STA-
ROZYTNYCH PÓLBOGACH —
z 12 tabl. kolor. (7,—), kart. . . 3.20

Przyborowski — POWIEŚCI DLA
MŁODZIEŻY, do wyboru, 7 to-
mów, zniżka od 30—50%.

Rabska — BAŚNIE KASZUB-
SKIE z 13 obrazkami (7.50),
kart. 2.80

Thompson — DZIELNY RO-
GACZ z ilustr. (5.50), kart. . . 1.80

NOWOŚĆ MAŁY SŁOWNIK JĘZYKA POLSKIEGO NOWOŚĆ

PIĘKNA na 652 str. objaśnia 19,000 wyrazów i 6,000 zwrotów
i TANIA brosz. 6.90, opr. w płótno 10,—, opr. w półskórek 15,—
Wytworna oprawa półskórk. w ręcznie malowany
papier z grzbietem z prawdziwego pergaminu zł 18,—
KAŻDEMU POTRZEBNA
KSIĄŻKI WYŻEJ WYMNIENIONE SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH

ORZECHY WŁOSKIE
duże i LASKOWE, migdały, sultanki, korynki, śliwki,
owoc suszone, figi i wszelkie towary kolonialne
Hurtownia Kolonialna - CYGANSKI i SEMMA
PALARNIA KAWY Poznań, Wielka 18, tel. 33-32.
Pg 7093.57258

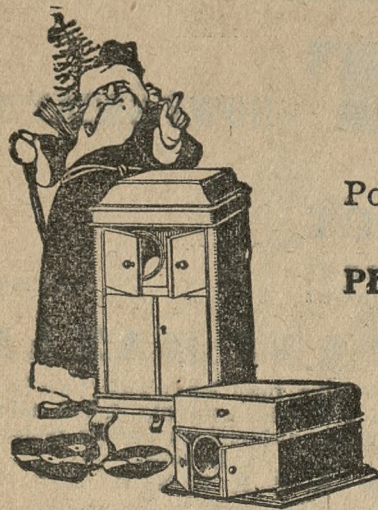
Dlaczego
uskarżasz się stale na
podagrę i reumatyzm?
Zaopatr się w najbliższej aptece
w nasz wypróbowany i nadzwyczaj
skutecznie działający plaster na
reumatyzm
„CAPSINAP“
a doznasz natychmiastowej ulgi.
Jedyni wytwórcy:
Dr. Behring i Ska, Bydgoszcz, ulica Długa 63.
ng 19 226

NOWOŚĆ 1935 AUTOLICZNIK „MULTA” rewel.
przysług pat. Sam mnoży i dzieli liczby od
1 do 1,000,000 przez dowolne; dodaje, ode-
muje, oblicza procenty, ułamki itd. bez
błędów.
Niezbędny w domu, biurze i szkole.
Wpłacać na rach. P. K. O. 65.536 Biuro
Powiernicze — zł 2 (normalny), zł 3 (płó-
cienna oprawa) w kopercie z opisem.
Za zaliczeniem o 25 groszy drożej. Wysły
z druku nowe przepisy dodatkowe,
otwierające szerokie możliwości
dla posiadaczy „MULTA”.
Zgłoszenia kierować
**BIURO POWIERNICZE, War-
szawa, Złota 6. Pg 6829-62,565**

**Chcąc sprawić radość gwiazdkową
dawajcie Materiały Molendy**
Poznań, Plac Świętokrzyski 1.
Pg 7 066-50.18

ORYGINALNE PROSZKI
„MIGRENO-
NERVOSIN”
R.M.S.W. 131599
ZNAM FABR.
z **KOGUTKIEM**
SA ŚRODKIEM
KOJĄCYM BÓLE
ZASTOSOWANIE:
BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEURALGIA
BÓLE ZĘBÓW
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I T.P.
ŻĄDANKI ORYGINALNYCH PROSZKÓW
ZE ZN.FABR. **KOGUTEK**
SPRZEDAJA APTEKI

**Spółdzielnia Kupców Samodzielnych
Branży Owocowej w Gdyni**
Biuro: ulica 10 Lutego 4, tel. 11-70 — Magazyn: ul. Starowiejska 35
poleca
**POMARAŃCZE
MANDARYNKI
WINOGRONA
CYTRYNY**
po cenach dnia.
Firma Importowa czysto chrześcijańska.
ng 16 937

PRZEBUDOWA MAGAZYNU UKOŃCZONA!

Polecamy nasz bogaty wybór **rowerów — gramofonów i płyt.**

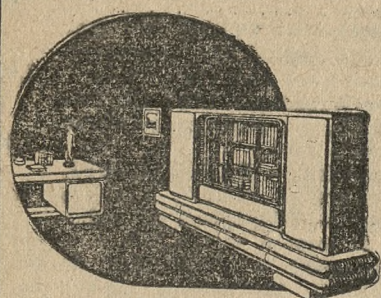
PLYTY od zł 1,25

CENY ZNIŻONE!

GRAMOFONY od zł 45,—

„KASTOR” ŚW. MARCIN 55

Fachowe warsztaty naprawy.

Wykwintne

MEBLE

to

ŁANIECKI

ROK ZAŁOŻENIA 1893

SWARZĘDZ

TELEFON 32

Odznaczony ZŁOTYM MEDELEM na Targach Poznańskich w roku 1935.

St. Drynkowski

Najwykwintniejsze komplety umeblowania

Fabryka Mebli-Swarzędz

Nowy Świat 4, tel. 17

Ceny niskie!

Ceny niskie!

dg 5219

L. JARCZYŃSKI - SWARZĘDZ

FABRYKA MEBLI

Telefon Swarzędz nr. 14 — Ulica Podgórna 14, Rok założ. 1896

— SWARZĘDZKA WYTWÓRNIA —
Bilardów Automatycznych

dg 5 231

Pneumatyki

najslawniejszych af. brykatów Michelin-Stomil. India eth po dotąd niebywale a niskich cenach polece

Brzeskiauto

S. A. Poznań, ul. Dąbrowskiego nr. 29 al. 1891. Tel. 53. ng 17050

Szukamy **dzierżawcy młyna**

od dnia 1 stycznia 1936 r. Młyn w ruchu. 25.000 kg. produkcji na dobę, żytni automat. Wiadomość: Jan Kopczyński, Łódź, ul. Senatorska 7. ng 19 287

Proszę przekonać się jakie niskie ceny

u zegarmistrza Szymczaka, św. Marcina 79 blisko placu Świętokrzyskiego. zd 77 106

ZAWIADOMIENIE!!!

Cieszyńskie Państwowe Zakładowe Zakłady Przemysłowe

mają zaszczyt zawiadomić P. T. Szan. Publiczność iż w sobotę dnia 14 grudnia rb. przy ulicy Aleja Marsz. Piłsudskiego 2

w Restauracji-Śniadalni „Britania” otwierają kieliszkową i butelkową sprzedaż swych wyrobów.

Celem wypróbowania tychże zapraszamy jaknajprzejmiej.

np 5:21

Praktyczna Gwiazdka dla Wszystkich

PLATERY FIRMY **JÓZEF FRAGET**

dg 5 216

w WARSZAWIE założona w 1824 roku

Oddział w Poznaniu, Plac Wolności 11, tel. 11-95

Nowe fasony w sztuce i galanterji. CENY PRZYSTĘPNE.

Na Podarki Gwiazdkowe

Suknie, Palta, Szlafroki, Pyjamy

Bluski, Sweatry, Bielizna, Pończochy

polecamy po bardzo korzystnych cenach

„Bon Marché” T. z o. p.

Poznań, pl. Wolności 1.

ng 5 225

Najmilszy podarek na Gwiazdke TO POLSKI APARAT FOTOGRAFICZNY **KORONA**

zł. 18¹⁵

ng 10 208

A POD CHOINKĘ

coś z przepięknych sreber lub szlachetnej biżuterji

od

jubitera W. KRUKA

dg 5 203

Poznań, 27 Grudnia 6

UWAGA: Wszelka biżuterja wykonana całkowicie we własnej pracowni.

Piękne podarki gwiazdkowe!

Zyrandole — lampy stołowe i nocne — grzejniki — żelazka — radio-odbiorniki.

„Strzała” Zakłady elektrotech. Poznań al. Marcinkowskiego 20.

Poszukujemy **2 INSPEKTORÓW-ORGANIZATORÓW**

na woj. Poznańskie (pow. wschodni) dla wielkiego Towarzystwa Ubezpieczeń, prowadzącego wszystkie branże. Pierwszeństwo mają panowie, mogący się wykazać odpowiednimi kwalifikacjami i którzy już podobne stanowiska zajmowali. Oferty Kurjer Poznański zg 12 306.

Na gwiazdke celem zadowolenia klientów

tanio zegarki, biżuterja, Szymczak, Poznań, św. Marcin 79, blisko placu Świętokrzyskiego. zd 77 101

Święty Mikołaj zna najkorzystniejsze źródła zakupu!

Mądry klient idzie jego śladami!

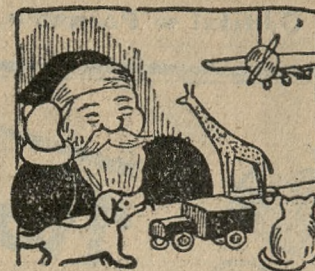
Na niebie roje gwiazd.
Wybieram się do miast.
Radość się do Was zbliża
Teczki, torebki od Czysza!

Torebki damskie
Parasole
Walizy - Teki
Mnicury
W. CZYSZ
Szkoła 11

Hu-ha! co za wspaniała jazda!
Chcesz mknąć po śniegu jak ja.
Kup sobie sanki narty
w Ka De-Ha!

LYZARY
NARTY
SANKI
Koniekcja z imow
„Ka-De-Ha”
Harcerska Sółdzielnia
Podgórna 10

Dzieci proszą swiego gwiazdorka:
Wiół zabawki od Muszyńskiego
do worka
Radość w serduszkach nam za-
gości!

Na widok tych słizności.
Lalki — zabawki
Gry towarzyskie
Wielki wybór — ceny niskie.
N. Muszyński
27 Grudnia 4 tel. 22-12
3 Maja 3 tel. 28-40
Pierwszorządne
zakłady fryzjerskie
dla Pań i Panów
Frdowania włosów
Twała ondulacja.

Zajaczkę póki czas.
Uciekaj w las —
Gwiazdorek z oddal!
Z wiatrówk! Spechta wypali!

PODARKI
w wielkim wyborze jak
Wiatrówk.
Karawinki.
Broń myśliwską
wszelkie przybory poleca
J. SPECHT nast.
wł. J. K. Chmielewski
Rtażczaka 3 tel. 3-38

Niejedną główką marzy:
Czem nas Mikołaj obdarzy?
Ach, gdyby coś od jubilera!
Ale tylko przy Nowej, od Mayera.

Zegarki — Zegary
Obrączki — Brylanty
Z oło — Srebro
poleca w wielkim wyborze
W. MAYER
wł. L. Nałaskowski
Nowa 11
Własny warsztat rperacyjny.

Obwieszony kielbaskami,
Wedlinami i szynkami
Od Przybyły gwiazdor wali,
I po drodze towar chwali.

Żąda, cie wszędzie
wędliny
konserwy
i mięsa
wszelkich gatunków
z firy
K. Przybyła
Pznan

Sierp księżycy na niebie.
Zajaczkę sfoografuje Ciebie.
Szaraczek ciekawie spoziera —
Czy to aby aparat od Gregera?

FOTO-GREGER
Poznań, 27 Grudnia 18
to niewyczerpane źródło
gwizdkowych upominków:
Fotografija - Optyka - Kinematografija

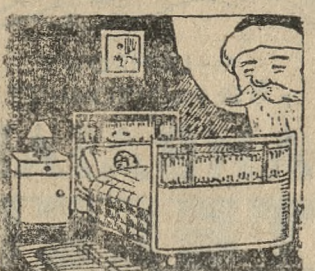
Ach Gwiazdorku, jakis Ty ko-
chany
Jest to prezent dawno oczeki-
wany!
Wyroby Falkiewicza ponad
wszystkie cenę.

I za nic ich już nigdy nie zmienię!
Falkiewicz
Poznań
Fabryka perfum i ksmet. ków
założona 1911 w Parązu.

To ci babka udana.
Lukrem polewana!
Włoskie ciastka, alipskie torty
U Łączkowskiego znajdziesz naj-
lepszej sorty.

POD CHOINKĄ
niezbędne i najsmaczniejsze
babki, ciastka, chrusy,
mazurki, pączki, pierniki
na prawdziwym miodzie poleca
Łączkowski
sw. Marcin 29

Oto prezenty wborowe.
Białe meble, lózka metalowe.
„Sprzet Domowy”, firma znana,
I powszechnie wychwalana.

Nowoczesne lózka metalwe
Białe Meble — Tapedzany
Leżanki — Meble dziecięce
Asygnaty Kredyt
SPRZET DOMOWY
sw. Marcin 9/10

Wszystko dla pięknej Pani
Towar dobry i tani
Plich poleca ostatnie nowości
Dla swych miłych ości!

Wielki wybór w bieliznie, pończo-
kach, wyrobach dzianych, rekła-
wiczach i krótkich towarach.
EDMUND PLICH
Aleje Marcinkowskiego 17a
Specjalny Magazyn
artykulów damskich.

Wśród nocnej ciszy
Słychać radja granie.
Sześcieliwy ten, co na
Gwiazdkę je dostanie.

Radjo - Aparaty
na prąd i bateryjne
Baterje anodowe } „Centra”
i kieszonkowe }
LATARKI kieszonkowe —
ŻARÓWKI najtaniej
Kazimierz Matuszak
Piraciego 16 tel. 30-67

Na święta ustrojcie się panielki.
By godnie stanąć u choinki.
W konfekcji pierwsza marka:
Firma R. i C. Kaczmarek.

Najtaniej kupuje się: płaszcz
damskie, męskie, dziecięce, ubra-
nia męskie, chłopięce, materiały
na suknie, płaszcze, kostjummy, jed-
wabie, płótna, stolowizne, futra
damskie, męskie wszelkiego rodza-
ju skóry na kołnierze, kapelusze
trykoty, bielizna etc.
R. i C. Kaczmarek
Dom Konfekcyjny
Stary Rynek 98 100

Gwiazdka się zbliża — hurra!
Dostaniemy wieczne pióra,
Również karton papieru listowego
Ze znanej firmy A. Rosego!

Teki i podkłady na biurko
Kalamarze marmarowe i szklane
Albumy do fotografiji
Karty do gry — Szachy
Złote wieczne pióra
Papiry listowe z firmy
ANTONI ROSE
NOWA 8

Widziałam słizną porcelane
W „Ozdobie” — może ja dostane.
Niech Gwiazdor o tem pamięta.
Ze potrzebna mi na święta.

OLBRZYMI WYBÓR
PIĘKNYCH PODARKÓW
poleca
„OZDOBA”
sw. Marcin 4
Pzjmijemy „Asygnaty Kredyt.”

Meble! — to prezent wspaniały.
Niejeden marzy o nim rok cały.
Bakosia magazyn godny po-
chwalić.

Ma towar niedrogi i trwały.
Magazyn Mebli
K. Bakos
Poznań
Stary Rynek 51

Któzby nie znał Rogozińskiego
Sklepu obuwia eleganckiego?
Tam kup śniegowce, pantofelki,
Buciki wytworne nad wyraz
wszelki.

OBUWIE
tylko z firmy
FR. ROGOZIŃSKI
Stary Rynek 64 Tel. 20-07

Dla Ciebie na Gwiazdkę Panie,
Przynieś mi ubranie.
Radzę Ci pójść do Bogajewskiego,
Tam się ubierzesz wedle gustu
Twojego.

Płaszcz
do kafe
kieszonk
Pan tylko
w firmie
K. BOGAJEWSKI
St. Rynek 77
Mundurki
Płaszcz
Odzież dziecięca
Asygnaty Kredyt.

Serce Twoje lubego wnet zniek-
nie.
Gdy pod choinką, ułożysz pięknie
Krawat, kapelus lub co innego
Lecz z firmy Piotra Plucińskiego.

Piotr PLUCIŃSKI
Artykuły męskie
tylko Stary Rynek 37
(dom Czerwonej Aptki)
Nie posiadamy żadnej filij!

Parasol noś i przy pogodzie.
I wtenczas gdy śnieg prószy.
Piękne parasolki wybierzesz do-
woli
W Poznańskim Domu Parasoli.

Parasole - Laski
Torebki damskie
Artykuły do podróży
Wielki wybór praktycznych po-
darków bardzo korzystnie poleca
Poznański Dom Parasoli
Maja Drozdowska
sw. Marcin 22

Niech mi każdy przysna
Czy to nie piękna beliana?
Znajdziesz wszystko u Kalamaj-
skiego
Od skromnego do najwytowniej-
szego.

Kto szuka podarku gwiazdkowego,
Nlech spieszy do Kalamajskiego
Fanie pończochy, rękaw cz-
ki, bielizna, trykoty, żem-
perki, garnitury na śliz-
gawkę, szale, getry i inne
pracyjne podarki

Gwiazdor materiał gładzce.
Piękny na suknie i płaszcz!
Czy znasz Bytnerowicza mate-
rialy?

Towar piękny i trwały.
Gwiazdkowa obniżka cen
czyni każdy zakup
Magazynie Bławatów
Z. Bytnerowicz
St. Rynek 52, nar. Wonej
szczególnie korzystny.

Choinkę ozdób cukrami —
Marcepanem, piernikami.
Od Patykowej kup na zabek
Dla łakomych gąsek.

Czekoladki
Pierniki
Marcepan
Figurki czekoladowe
dobrze kupić, to w firmie
PATYK
kupić.
Aleje Marcinkowskiego 6
oddział 27 Grudnia 3

Czy to pastuszkowie graja?
Czy to anieli śpiewaja?
Skąd płyną te cudne tony?
Słuchaj! to od Klosowskiego gra-
mofony!

Gramofony — Piaty
Radioaparaty
w oronnym wyborze, po niskich
cenach poleca
K. KŁOSOWSKI
27 Grudnia 6.

Święty Mikołaj zna najkorzystniejsze źródła zakupu! **Mądry klient idzie jego śladami!**

Użyjcie sobie po wsze czasy Mustardy „Perla” do kielbas! Wybornie ona mi smakuje. Do salatek ja się też stosuje.

Abisyńskie budownictwo, konie, żołnierzyki. Misie, strzelby lalki, pajacyki! Szczytem marzeń świątka dziecięcego — Przy Pocztovej: firma Szymańskiego.

Ślicznego wierzchowca masz Gwiazdorku. Powiedz nam co wiesz w worku? Klejnoty, błyszczące jak gwiazdy Z firmy W. Szulc, która zna każdy.

Barw tysiącem drzewko lasu. Bajka błyskotek się mieni. Świeczki, ozdoby piękne i tanie: U Czepczyńskiego przy św. Janie!

Gwiazdor woła: głowę tracie. Gdy eleganci zobaczą. Wszelkie eleganckie płaszcze — o tem Panie wiecie! Jedynie u Krupskiego tanio dostaniecie.

Na wizyty i podróże. Torebki i nesesery w skórze. Gwiazdor zaleca Kurdelskiego. Tam zawsze kupisz coś dobrego.

Przy zakupach świątecznych każda Pani Domu pamiętać winna o **musztrdzie**

Wielki wybór zabawek, lalek, gier towarzyskich, ozdob choinkowych oraz galanterii papirniczej

Pierścienie koleczyki, kolce, bransolety, medaliki, tańcuszki, ołówki itp.

Na podarki gwiazdkowe! Perfumy, wody kolońskie, pudry, mydła toaletowe, kartonaze, rozpylacze

Płaszcze damskie. Kompletly. Bluzki, Swetry, Poranniki, Konfekteja dziecięca najkorzystnij

Torebki damskie, parasole, teki, portfele, portmonetki, walizki, torby szkolne najkorzystniej, dyż wprst z wytwórni

„PERŁA”
S. A. Robiński
Poznań, Szewska 7

Hurt Detal
Fr. Szymański
Pocztowa 31 Ceny najniższe
Towar pierwszej jakości. Specjalność złote wieczne pióra.

Zegarki i zegary srebra i platery poleca
W. SZULC
pl. Wolności 5

CENTRALNA DROGERJA
J. Czepczyński
St. Rynek 8. Tel. zb. 45-45
DROGERJA UNIVERSUM
Ratajczaka 38.

T. Krupski
St. Rynek 91

P. Kurdelski
Półwiejska 6 Wielka 10

Czem Twe buty czyszczą. Że jak lustro błyszczą? Chcecie wiedzieć koniecznie:

Gwiazdorek w piśmie uczony. I filatelista zapalony. Ogląda znaczki u Witkowskiego. Filatelisci! Kupujcie też u niego!

Gwiazdor książkę wybiera: (Orleta Lwowskie) Schroedera. Niech każdy do św. Wojciecha bieży I kupi książki dla młodzieży.

Panie Domu! Popierajcie na wszelkie sposoby Te nowe, czyste polskie wyroby! Gaja przyprawy są doskonałe. Maja już powodzenie niemałe!

Najwięcej dzieci się cieszą. Gdy na choinkę zawieszają „Sirius” — iskrowe świeczki. Sypiące wokół gwiazdeczki.

Gwiazdor do kryształów się uśmiecha. Taki komplet dostać to mi uciecha! Janaszka porcelanę i kryształy Zna Poznań cały!

Blyekolin, pasta najlepsza — bezsprzecznie!

Dla Filatelistów na Gwiazdke poleca duży wybór znaczków i albumów własnego i obcego nakładu.

Swoj bogato zaopatrzoney dział w powieści dla łodzięy

12-13

14-15

16

Wszyscy już znają zalety tej pasty, a Ty nie? — up, spróbuj, a będziesz zadowolony.

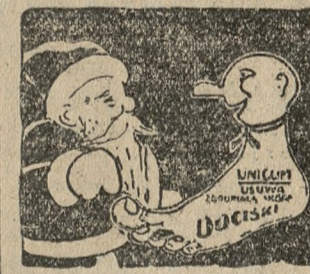
DOM FILATELISTYCZNY
J. WITKOWSKI
Aleje Marcinkowskiego 7. I. Tel. 27-81.

poleca
KSIEGARNIA
Św. WOJCIECHA
pl. Wolności 1

GAJA
przyprawa do zup ekstrakt bljonowy kostki bljonowe.

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Największy i najstarszy magazyn szkła, kryształów, porcelany, fajansu i sprzętów kuchennych. Specjalność wyprawy.
W. Janaszek
Świętosławska 11 (daniej Jeznicka) rok zał. 1896.

Hej, Gwiazdorku, nie śpiewaj tak pięknie. Bo się głosu twego każdy przeleknie.

Patrzcie, jak cacko to ubranie! Kto też je na Gwiazdke dostanie? Garderoba u Grzeskowiaka wybrana.

Z „Drogerji Warszawskiej” istne pieśiodelka. Te flakony perfum i mydelka. Marzy dziewczę, marzy: Niech mnie Gwiazdor niemi obdarzy.

Gwiazdorku, powiem Ci na ucho: Z moja radością na święta krucho Nagniotki mi dokuczają — przy- nieś mi, Gwiazdorze

Hej, ty na pięknym rowerze! Gdzie pedzisz Gwiazdorze? Do firmy Wawrzyniak tam rowery kupuje I grzeczne dzieci obdarowuje!

Aż dwa worki kawy niosę. Tak się wszyscy o nią proszą. Jest to „Świąteczna” Milachowskiego Sklepu kawy ogólnie znanego.

Wolimy radio! kolendy ze Lwowa! Prawdziwa to dla nas uczta duchowa.

Jest elegancka i leży jak ulana.

Polecamy stosowne i piękne podarki gwiazdkowe jak: perfumy, woy kwiatowe, manieury, rozpylacze, kasety, świeczki na chinke, lameta, no najniższych cenach

Niezawodne „Unicum” tylko ono mi pomoże.

Unicum najlepsze, niezawodne środki do pielęgnowania nóg. Unicum masę, płyn, plasterki przeciw odciśkom — Unicum doskonały krem i nder od potu — Unicum tlenowa sól do kąpieli nóg — Unicum za skuteczność najwyższe nagrody, odznaczona i tysiące listów dziekcz. Sprzedają apteki i drogerje.

ROWERY
Ba.onowe — Sportowe Szosowe — Wyścigowe
St. Wawrzyniak
St. Rynek 4 (obok Gł. Odwachu)

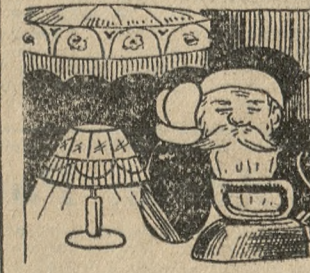
Najpiękniejsze i najlepsze **radjoodbiorniki gramofony, płyty i kolendy** tylko w firmie
FONORADJO
Sp. z o. o.
Al. Marsz. Piłsudskiego 7
Tel. 59-85.

Konfektja męska i chłopięca tylko własnego wyrobu z doskonałych materiałów pierwszorzędno odrobienia i kroju
Ed. Grzeskowiak
Stary Rynek 83

Drogerja Warszawska
27 Grudnia 11

Unicum najlepsze, niezawodne środki do pielęgnowania nóg. Unicum masę, płyn, plasterki przeciw odciśkom — Unicum doskonały krem i nder od potu — Unicum tlenowa sól do kąpieli nóg — Unicum za skuteczność najwyższe nagrody, odznaczona i tysiące listów dziekcz. Sprzedają apteki i drogerje.

Kawa
Herbata
Kakao
najkorzystniej w firmie
St. Milachowski
Ratajczaka 40

Co ja widzę — Paryżanki! Co za szyk, jakie elegantki! Nie Gwiazdorze, ubieramy się u Dzikowskiego.

Kupić wyroby skórzane w każdym kolorze.

Koldra na wacie, czy puchowa. To łóżka prawdziwa ozdoba. U Bandia na Gwiazdke kup dary. Koldry, kapy, firanki, kotary.

Jeżeli: Koldry, kocy, pledy, bielezna pościelowa, wyprawy całkowite, firany, serwetki, edwabie, włóczki, tywsty — to jedynie

Znalazł się kotek na dachu. I nalykał się niemało strachu. Myślał, że Gwiazdor w niego celuje.

Masz jakie smutki i troski. Wstap na dobrą kawę do Toski. Gwiazdor chętnie tam wstepuje. Ciastkami i kawą się delectuje.

Tam nabraliśmy szyku paryżskiego.

Torebki i kufrы w wielkim wyborze.

Adam Bandel
Fabryka koldr „Poznań”
27 Grudnia 6 Tel. 26-74

Praktyczne podarki gwiazdkowe dla wszystkich!
33
Zelazka, Grze'niki elektryczne, Lampy, Żyrandole
Bracia BORKOWSCY
Sp. Akc.
Aleje Marcinkowskiego 23 skład fabryczny tel. 51-20.

A on go tylko aparatem z firmy Szymkowiak fotografuje

Na dobrą kawę ciastka i lierek wstap do kawiarni
„TOSCA”
Al. Marsz. Piłsudskiego 5 tel. 24-82
STEFAN SWĘDRZYŃSKI

Jaka Pani na figurę — jest obciężna. Płaszcze z specj. max. wyk. konf. damskiej nada Pani modna, powabna linje. Ceny rewelacyjnie niskie.
A. Dzikowski
St. Rynek 49 — Telefon 29-68
Specjalny rabat gwiazdkowy!!!

Spółka Wytwórcza
Polskich Rymarzy i Siodlarzy
Podgórna 14, nar. Szkolnej
Tel. 18-45

15% na aparaty fotograficzne
J. Szymkowiak
Skład aparatów i przyborów fotograficznych
Al. Marcinkowskiego 24 tel. 53-37

„TOSCA”
Al. Marsz. Piłsudskiego 5 tel. 24-82
STEFAN SWĘDRZYŃSKI

„TOSCA”
Al. Marsz. Piłsudskiego 5 tel. 24-82
STEFAN SWĘDRZYŃSKI

„TOSCA”
Al. Marsz. Piłsudskiego 5 tel. 24-82
STEFAN SWĘDRZYŃSKI

Żadajcie kuponów przy każdym zakupie! Zbierajcie kupony!

Darmo na Nowy Rok dla Ciebie **RADJO**

KUPONY

można otrzymać tylko —
w następujących firmach:

Na podarki gwiazdkowe

PERFUMY — WODY KOŁONJAKI — PUDRY
MYDŁA TOALET. — OZDOBY CHOINKOWE
Cen. Rata Drogerja - J. Czepczyński
Stary Rynek 8

Drog. Uniwersum, Fr. Ratajczaka 38

Wyroby skórzano-galanteryjne

Stanisław Czarnota
Poznań, ul. Br. Pierackiego nr. 8.
TOREBKİ — PARASOLE — WALIZY
NESERY. — PRZYJM. REPARACJE

WEDLINY-KONSERWY-SZYNKI

B-CIA DAWIDOWSCY
Poznań, Pierackiego 17, tel. 3780
Praktyczne podarki gwiazdkowe

OBUWIE-KALOSZE-SNIEGOWCE

Najtańsze — z dobrych najlepszych
LUDWIK KRUK
Poznań, Stary Rynek 9
K. P. O. - Stary Rynek 58

i wiele innych cennych premij jak:

PRÓCZ TEGO GOTÓWKA 30 zł - 20 zł - 5 RAZY PO 10 zł
w Wielkim Konkursie Noworocznym Kupców

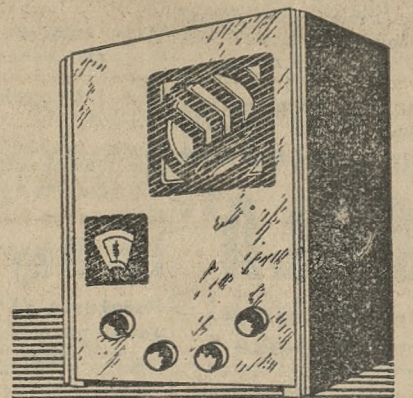
w „KURJERZE POZNAŃSKIM”

urządzone przez niżej ogłoszone poważne miejscowe firmy, pragnące dać swym klientom prócz pierwsz rzędno towaru cenne upominki na Nowy Rok. Każdy może jedną z tych cennych premii otrzymać, zupełnie **DARMO** czyniąc zakupy tylko w firmach poniżej ogłoszonych, gdzie otrzyma przy każdym zakupie od 1 złotego

DARMO CENNY KUPON

Dnia 21 stycznia 1936 osoba, która złożyła w Administracji Kurjera Poznańskiego, św. Marcin 70, na większą ilość kuponów, otrzyma **DARMO RADJO!** Następne osoby z kolejno największą ilością kuponów, otrzymają dalsze cenne premie, wymienione powyżej.

Premie można oglądać w niedzielę, 15. 12. w oknie wystawowym „Kurjera Poznańskiego”, św. Marcin 70.

Radjo Kosmos z firmy „Poznańskie Tow. Radjowe”
Poznań, Fr. Ratajczaka 39, tel. 3430

WEDLINY-KONSERWY-SZYNKI

B-CIA DAWIDOWSCY
Poznań, Pierackiego 17, tel. 3780
Praktyczne podarki gwiazdkowe

OBUWIE-KALOSZE-SNIEGOWCE

Najtańsze — z dobrych najlepszych
LUDWIK KRUK
Poznań, Stary Rynek 9
K. P. O. - Stary Rynek 58

Foto-Greger

ulica 27 Grudnia 17
Artykuły fotograficzne i optyczne.

S. KAŁAMAJSKI

POZNAŃ, plac Wolności 6
Towary krótkie galanteryjne.
Modne artykuły damskie.

Konfektaria męska - chłopięca - dziecięca

W. KONKIEWICZ
STARY RYNEK 8
SUKNA PODSZEWKI

PORCELANA STOŁOWA

Szkoła - kryształ - szklane - wyprawy podarki
„OZDOBA”
Poznań, ul. św. Marcin 4

Największy specjalny magazyn radiotechniczny

Poznańskie Tow. Radjowe
Poznań, Fr. Ratajczaka 39, tel. 3430

Materiały damskie, jedwabie, materiały męskie, płaszcze damskie, futra, tirany, materiały meblowe

Dom Handlowy
Fr. Woźniak
Poznań, ulica Rynekowa

Nikt nie ma na swych sznurach tak białej bielizny jak ta pani. Ale to nic dziwnego: ta pani wie co to jest **Persil** i zawsze go używa!

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielzenia.

Łyżwy, Narty, Saneczki, Swetry, Kalosze, Śniegowce, Kożuski Zakop'ańskie
Wielki Wybór! Niskie Ceny!
DOM SPORTOWY
św. Marcina 33.
Prosimy zwracać na firmę. dg 5120
Centyki wysyłamy bezpłatnie.

Niezwykła okazja gwiazdkowa

4 piękne książki historyczne dla młodzieży wybitnych autorów polskich za bezcen.
Czeska Maczyńska: Dziwaczne przygody Imci pana Jura Bendońskiego zamiast 5,50 tylko 2,-
J. Maciejowski: Zdrajcy zamiast 5,50 „ 2,-
Walerja Szalay Groele: Bakatowski Staszek zamiast 5,50 „ 2,-
— Straszne Dziedzictwo zamiast 5,50 „ 2,-
Poza ten wielki wybór innych książek dla dzieci, młodzieży i starszych po bardzo niskich cenach poleca na gwiazdkę
F. CZERKALSKI
t oznań, plac Świętokrzyski 4
Każdy kupujący powyżej 5,00 otrzymuje darmo piękna książkę albumową bogato ilustrowaną p. t. „Setna rocznica powstania listopadowego” wartości 4,80.
Zamówienia pozamiejscowe wysyłamy odwrotnie franco. dg 5240

Miłośnicy Ogrodnictwa i Pszczelnictwa Czytajcie!

„Hasło Ogrodniczo Rolnicze”

czasopismo poświęcone rozwojowi postępowego ogrodnictwa i rolnictwa w Polsce.
Miesięcznik ten bogato ilustrowany na 40 str. podaje wyczerpujące artykuły i porady ze wszystkich dziedzin, jak: sadownictwa, ochrona roślin, warzywnictwa, pszczelnictwa, kwicciarstwa i gospodarstwa domowego. Wychodzi 1 każdego miesiąca pod naczą redakcją Antoniego Gładysza.
Przenumerata kosztuje: roczna 4,- zł, półroczna 2,50 zł, kwart. 1,50 zł. Adres: Redakcja „Hasła Ogrodniczo-Rolniczego”, TARNÓW, skrzynka pocztowa 125. Nr. konta PKO. 408.606. Okazowy numer wysyła się po otrzymaniu 50 gr. w znaczkach pocztowych. ng 19 389

Zdolni Podróżujący

mogą otrzymać dodatkowe intratne zastępstwo poważnej fabryki kosmetycznej. Pierwszeństwo mają panowie, którzy już posiadają kartę kolejową i mogą zabezpieczyć inkaso oraz 35 proc. delcredere. Oferty z podaniem posiadanego już zastępstwa granic odwiedzanego rejonu i referencyj należy kierować do biura ogłoszeń „Par”, Kraków, Rynek 46 pod „Egzystencja”. Pg 7112-70.116

Fenomen XX. wieku!!

Jasnowidz psychografolog ABDEL-HANIM oraz nieomylny Medjum Salima-Hanem uznani za fenomenów świata, jasnowidzą na tysiące kilometrów, odgadują imiona, nazwiska, lata, przeszłość przyszłość, choroby, numery losów gwarantujące wygrane. Rady wskazówki, horoskopy. Odzwyczajają od palenia i innych nałogów. Ostrzegają przed nieszczęściem oraz dają możliwość zdobycia miłości pożądaney osoby. Napisz dzień, miesiąc, rok urodzenia. Załącz 1,25 znaczkami na koszty przesyłki. Bezpłatnie horoskopów nie wysyła się. Adresować: Jasnowidz ABDEL-HANIM, Kraków, Skrytka pocztowa 473. nr 1 87.

Wujek ma rację!

Sporządzenie likierów w domu

sprawy radość, jest bajecznie łatwe i oszczędza dużo, jeśli się używa do tego Esencji-Reichela — naturalnych surowców likierowych. Bo 1 litr szlachetnego 40% likieru, przyrządzonego z Esencji - Reichela kosztuje tylko około 5,-. Sporządzić można 70 gatunków wysokowartościowych likierów. Za udanie i stałą jednakość dobroć likieru rezy oddawna sławna marka „Promienne Serce”. Żadajcie wyłącznie oryginalnych Esencji Reichela i nie dajcie sobie czegoś innego jako rzekomo „równie dobrze” wmywać. Nie cena, lecz istotna wartość jest decydująca. O ile nie można nabyć w drogeriach i składach wódek, dostarcza Wctw. Ch. Nowomiejski, Kraków, Skrytka 41 ng 19 275

SAMOCCHODY

okazyjnie

D. K. W. nowy model silnik 20 K. M. towarowy nośność 400 kg. Fiat limuz. model 520 4 osobowa. Ford limuz. 4 drzwiowa 4 osobowa poleca gotowe do jazdy reprezentacja samochodów
OSWIECİM PRAGA
Poznań, ul. Dąbrowskiego 30
tel. 13-41.
Pg 7 134-50.125

W Lesznie

dom piętrowy przy ruchliwej ulicy, składem zaprowadzonym z przed wojny, obuwiczym zaraz korzystnie sprzedam. Objekt 10 tys zł, wpłaty 8 000 zł. Zgłoszenia przyjmuje Biuro Ogłoszeń, Wiczyński, Leszno, tel. 122. ul. Piłsudskiego 43. n 19 435

TOMASZ ARCT

MAGAZYN WYTWORNEGO OBUWIA

POZNAŃ - PL. WOLNOŚCI 18 (obok Grand Café) TEL. 1877

Poleca na sezon zimowy najnowsze modele obuwia damskiego i męskiego — Wytworne tasyony i pierwszorzędne wykonanie

Sniegowce „TRETORN” PRAKTYCZNE PODARKI GWIAZDKOWE!

Przyjmuję asygnaty „KREDYT” dg 5 042 Przyjmuję asygnaty „KREDYT”

serie PALTA UBRANIA FUTRA

materiały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
OSTROW wlkp.

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienica
trzykondytorowa, rynek, dochód po obniżeniu 7.500 do 65.000 przy wpłacie 30.000 natychmiast sprzedam. Wika. Nakiło N. N. ng 19.290

Dom
restauracja ogród przy Poznaniu sprzedam tanio. Gólik. Poznań, Górna Wilsa 25. zdg 76 587

Okazja
kamienica dwupiętrowa, miasto gimnazjalne, garnizonowe, dochód 2.600, cena 10.000 bez długów. — Dom Złociński, Szkolna 12. zdg 77 226

Kamienica
12.000 rocznie, niepodł. ochr. sprzedam, wpłaty 45.000 i obecnie 35.000 hipotek. Złociński do Kurjera Poznańskiego zdg 77 287

Administrację
domów przyjmie zdolny bankowiec, znajomość prawa. Złociński Kurjer Poznański zdg 77 023

Kamienica
śródmieście, budowa 1912, niewymagająca remontu za 52.000, wpłata 22.000, reszta przejęcie procentowej hipoteki. Informacje administrator Dutkiewicz, Chwaliszewo 70, front. Pr 7 131-57.286

Przyjmę
administrację domów, gwarancja 1000 kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 981

Willa
dwumieszkańcowa, komfort sprzedam 24.000, wpłata 18.000. Kossmann Fredry 6. zdg 77 014

Parcele
Rzepeckiego, Winklera, Focha korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 146

Dom
nowy, ogródem sprzedam. Kopanińska 57. zdg 77 264

Plac
przy Reja, zwarta budowa. Słowackiego 34 — 5. zdg 77 157

Trzykondytorowa
nowoczesna kamienica posiadając powiatowe miasto. Zamienie na plac Gdyni. Oferty Kurjer Poznański pod nr. Pr 7 125-57.288

Kamienice
centrum, budowana 1902, trzy składowe, mieszkalna czteropokojowa, dochód 17.600 sprzedam 60.000 — przejęcie korzystnej hipoteki. — Krzesiński, Piękary 8. zdg 77 297

Dom
w Rogoźnie przy rynku. Skład mieszkaniowy pięciopokojowy w jednej kamienicy, wyjątkowo wysoka szkoła, ogród, na 2 morgi, cena 10.000. — Lewandowski, Poznań, Lipowa 12. zdg 77 300

Administrację
domu przyjmie rutynowana właścicielka nieruchomości. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 114

Wille
niewykończona na Debu 5-pokojowa z ogrodem sprzedam. Złociński Kurjer Poznański zdg 76 598

Szukam
domu mieszkaniowego w Poznaniu, zapłata nastąpi markach niemieckich Niemcezech, ewtl. zamiana domu Niemcezech. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 321

Zamienię wille
dwumieszkańcowa po 4 pokoje — komfort na mniejszą. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 538

Wille
dwumieszkańcowa komfortowa sprzedam, wpłaty 25.000. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 537

Dom
w rynku, piętrowy 2 składowe, piekarnia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 76 716

Kamienice
nowoczesna roczny dochód 20.000 zł przy wpłacie 150.000 zł sprzedam. Adam Kaatz Marsz. Focha 49. zdg 76 166

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone, światło, wodociąg, Malecki. Droga Debińska 11. Telefon 11-90. Pr 5781/2-28.9

Okazyjnie nieruchomości
domem mieszkaniowym dawniej restauracja, sala, kregielnia — duże ogrody, możliwość zabudowania 12 parcel. Nadaje się dla każdego — dob. a lok. a kapitalu. Cena 17.000 Adres Gannas, Wągrowiec, Powstańców 33. Pr 7 123/4-57.289/290

Parcele
Grunwaldzka (szosa Okrzejna) na sprzedaż cena 1.500-2.600 zł. Biuro Parcelacyjne, Plac Wolności 11. zdg 77 096

Parcele
zwarta budowa, front 18 i 17,5 metrów przy Słowackiego sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 986

Kamienica
pełnokomfortowa, 3 składowe, dochód 14.000. — (Bydgoszczy) sprzedam, wpłaty 35.000. — lub zamienie na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 002

Dom
nowy, cena 16.000 amortyzacji 6.000, dom, dochód 7.500, cena 54 tys. amortyzacji 30.000. Jasiński, Plac Wolności 6, m. 15. zdg 77 149

Parcele
na Solcu, blisko kościoła, przy tramwaju i ulicy założonej korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 222

2. PIENIĄDZ

Wyższy
urzędnik IV kategorii płacy poszukuje dwudziestu tysięcy złotych na pierwszą hipotekę kamienicy wartości dziesięćdziesięciu tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 704

Poszukuje
5.000 zł na nieruchomości wartości 25.000 zł na pierwsze miejsce zabezpieczenia hipotecznego. Procent od umowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 591

25 tys. zł
poszukuje na I hipotekę nieruchomości wartości 150 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 595

Kto
pragnie ulokować swój kapitał naprawdę pewnie po 10% niech się zgłosi po informacje Rychwalski, Mickiewicza 3, od 13-16. zdg 77 081

List
hipoteczny 5.000 w złocie korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 761

10 000 zł
stawiam do dyspozycji. Proszę o porady. Oferty: Mądrowski, Poznań, Jasna 8. ng 18 806

Wynalazek! Dla kilkomilijonowego przedsiębiorstwa
potrzebni są odpowiedzialni i fachowcy, jak inżynierowie maszyn i chemicy, którzy zainteresowani są w budowie aparatów w obronie przeciwgazowej, oraz chemicy, którzy według już zestawionych składników zechcieliby z odpowiednim kapitałem pracować. M. S. W. z dnia 14. 11. 35 poleciło mi srodek 6w wraz z rozpraszaczem opatentowanym. Łaskawe pismem zgłoszenia uprasza Fr. Kowalski, złotnik-chemik, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 21. zdg 75 137

3 000,—
wyskarżonej pretensji (pensji) — absolutnie pewnie sprzedam dla braku gotówki za 50 — 40% lub pożyczkę Narodową. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 931

Poszukuje
spółnika spółniczo do intratnego interesu (kino) 3.000 złotych. Zgłoszenia ul. Kamąrska 8/9 m. 10. zdg 76 615

120 000 złotych
na I hipotekę na majątek ziemski poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 762

600 zł
kto pożyczyci — urzędnicze na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 816

Pożyczkę Narodową
większą sumę również drobnymi partiami sprzedam Złociński Kurjer Poznański d 5226

Wspólnik
potrzebny dziesięć tysięcy złotych do restauracji, kabaretu pierwszorzędnego zaraz. Gdynia, 10 Lutego 39, Pośrednik handlowy. ng 19 442

Baczność
dłużnicy Browarów Huggera wyskarżone pretensje do Browarów w celu realizacji korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 194

Wypożycze
mała gotówkę zastaw. na odpowiedź znaczek. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 159

Pożyczki
5.000 poszukuje, popularne zabezpieczenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 009

3.000 zł
sprzedam wyjątkowo chemikalię fotograficznych, dobrze wprowadzona z narką i receptami. Oferty sub „dochód” przesyłać „Par”, Warszawa, Bracka 17. Pr 6 831-62.568

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Rabka
komfortowy pensjonat „Anna” 20 kroków do łaźni, 2000 uprasza zamawiać pokoje na ferie świąteczne. zdg 74 280

„Riwiera”
Rabka-Zdrój. Pełnokomfortowy pensjonat

Zakopane „Florida”
pensjonat nowoczesnie urządzone bardzo staranna kuchnia, mięsa i jarska. Od wielu lat prowadzi właścicielka Marta Paryska. Od 7 zł. telefon 554. ng 19 157

Zakopane
Pensjonat „Patria”, ul. Jagiellońska pod nowym fachowym zarządem, centralne ogrzewanie, woda bieżąca, pokoje słoneczne z widokiem na górę, telefon, łaźnia, tarasy, garaż, pianino, radio itd. Kuchnia warszawska. Ceny przystępne. Pr 7021-57198

Zwadron
jedynie zimowisko zapewniające idealne, śnieżne warunki. Tani pobyt w Pensjonacie „Szwajcaria”, w Komforcie, wola Bieżyńskiego, radjo, biblioteka, Szkoła narciarska. Kursom zniżki. Pr 6957-71.82

Zakopane „Radwid”
Hotel - Pensjonat Janosiwa Wroblewskich pod zarządem Stefani Skotnickiej. Piękny widok na górę, pokoje słoneczne, komfort, tarasy, kuchnia obfita i wykwintna. Ceny bardzo przystępne. Zgłoszenia Zarząd Pensjonatu Zakopane, ul. Sienkiewicza, tel. 424 ng 19 430

Szczawnica
Pensjonat „Sobieski” poleca pokoje komfortowo urządzone. Ceny przystępne. ng 19 432

Krynica „Małopolska”
pensjonat komfortowy Muzykalskiej Piotrowskiej obok domu zdrojowego, przyjmuje zgłoszenia ceny umiarkowane, kuchnia wykwintna, djeyczna. zdg 76 799

Zakopane
Najtańszej, najmilej mieszka się w pensjonacie Jadwigi Szubertowej

„Ermitage”
centralne ogrzewanie, woda bieżąca, kuchnia wyborowa telefon 476. zdg 76 902

Poronin
„Dąbrowianka” poleca pokoje słoneczne, ciepłe, kuchnia smaczna, ceny przystępne. ng 19 201

4. OSOBISTE

„Jadwiga”
Podgórną 10 a. najkorzystniejszej kapelusze damskie Pr 6 275

Chwała sobie, bywały wie-
śniadania, podwieczorki Webera cukierni
Nowa 4 ng 18 797

Salon Mód
„Czarodziejka” Jasna 8, wykonuje szybko, tanio. ng 18 805

Gwiazdka się zbliża
W każdym domu coś potrzeba. Nie odczuwamy kryzysu — doznając zadowolenia, jeżeli kupujemy praktyczne podarki jak wszelka porcelana, szkło, sprzęty kuchenne, galanterie ozdobne we firmie solidnej Szzydłowskiego, Wrocławska 4. dg 5 210

Magazyn Obuwia Fr. Rogoziński
daje rekoimie dobrego zakupu tylko Stary Rynek 64 Kalesze, śniegowce, deszczówki w wielkim wyborze Pr 5809-2-40.36/37

Walterbach
pisz Stenia. ng 19 437

Masaż
wykonuje tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 091

6. OZENKI

Dla Nowożeńców
wyprawy posiedlowe kofdry, podpicia, bielizna osobista gotowe i na zamówienia, stolowizna z metra. Firany, płótna, inletry najkorzystniej bo wprost z **Fabryki bielizny J. Schubert, Dom płóci**
Poznań, Stary Rynek 76. Czerwonny dom, naprzeciw odwachu. Pr 5809-41.53

Lekarki
magistry lub zemiarki, młodej, wysokiej, ciemno - blondynki, przystojnej, poważnej poszukuje. Cel matrymonijalny. Kraków, Śrętyka pocztowa 253. „Prawnik”. ng 19 530

Nauczycielka
przystojna blondynka, 29, niebiadna, z prowincji, pozna kulturalnego pana na stanowisku. Cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 626

Poznań
dyskretnie inteligentna osoba która może finansowo studentowi lat 26 ukończyć studia. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 627

Młodego
dłpl. W. S. H. prawnika lub bankowca, solidnego, bez nalogów, woskiego, ciemnego, chociaż ubogiego lecz dobrej rodziny pomorskiej lub poznańskiej poszukuje celach matrymonijalnych bez wyjątkowej ładnej, 22-letniej ciemnoblonduki, która da egzystencję bankowa. Pośrednictwo rodziny mile widziane, zawołowe do kosa. Oferty możliwe fotografia Kurjer Poznański zdg 76 629

Kupiec
przystojny, lat 30, katolik 30.000 gotówki, pragnie wżenic się w dom czynszowy, możliwe ze sklepami. Panny przystojne lub rodzice zechcą, złożyć oferty do Kurjera Poznański zdg 76 245

Poznań
młoda panna z wyższymi studiami Rekordowa szybkość stenografowania w kilku językach, piękne piemo, piemo reklamowe, rysunki, rekordowa szybkość pisanja maszynami. Cel matrymonijalny. Listy i podobizna Kurjer Poznański zdg 76 797

Szczerze
myśląca panna, lat 27, posiadająca wyprawę r kilka tysięcy pragnie poznać solidnego, prawnego charakteru pana na stanowisku w celu matrym. Nieanonimowe oferty fotografiją, która się zwraca pod słowem skierować do Kurjera Poznański. Wymagana obustronna dyskrecja zdg 76 172

Panna
dobrej rodziny, przystojna, gospodarna, posiadająca ładne dwa pokoje kuchnia, śródmieście, umeblowane wyprawę cośkolwiek gotówki pozna pana lat 40-50 na stanowisku. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 75 316

Inteligentna
lat 25, posiadająca wyprawę na pokój kuchnie, 500 zł gotówki wyjdzie za wejskowego lub inżyniera. Panowie do lat 35. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 75 328

Młoda
zgrabna, miła panna z towarzysztwa posagu 10 tys. pozna kulturalnego pana z charakterem do 45. Cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 555

Dyskretnie
pod gwarancją każdego wysłata jedynie Biuro „Przeźwłość”, Poznań, Strzałowa 3, telefon 24-03 zdg 76 793

Lekarze
adwokat, oficerowie, urzędnicy poznają panie celu matrymonijalnym, dyskretnie zgłoszenia Biuro „Przeźwłość”, Strzałowa 3, telefon 24-03. zdg 76 906

Gwiazdkowe
zyczenie poznać panna, lat 25, przystojny brunet, 27, samodzielną. Cel matrymonijalny. Oferty fotografiją Kurjer Poznański zdg 76 857

Posłubię biedną
bez przeszłości, gospodarna, ładna, zgrabna, kawaler 30, czyścienca, dom. Oferty fotografiją Kurjer Poznański zdg 76 624/5

Wdowiec
rzemieślnik, lat 43, 2 córki, 2 pokoje kuchnia, dobrze umeblowane. Panie cośkolwiek gotówki, chętnie krawcowa lub marszantka. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 026

Elegancki
niezależny bardzo przystojny — młody brunet szuka wysokiej nieznacznie zgrabnej dożgonnej towarzyszkę. Cel matrymonijalny. Poważne listy z podobizną upraszam Kurjer Poznański zdg 76 344

Kawaler
lat 31 posiadający gospodarstwo 100 morgowe dobrej kulturze — blisko miasta szuka żony z odpowiednim posagiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 325

Kulturalna
przystojna Wielkopolanka po trzydziestce zasobach około 25.000 pragnęłaby znaleźć stosownego towarzysza życia poważnego wższym stanowisku urzędniczym w wieku 33-47. Poważne nieanonimowy Kurjer Poznański zdg 76 299

Szatynka
rym. kat., wesola, sympatyczna, lat 22, posiadająca kamienicę i stolarnię mechaniczną w mieście, chętnie pozna odpowiedniego pana, wykwalifikowanego stolarza. Cel matrymonijalny. Gotówka pożądana. Oferty wraz z fotografiją do admin. Kurjera Poznańskiego pod zdg 76 248

Kawaler
lat 32 wzrost średni, rzemieślnik, szuka żony do lat 29, dla obopólnego dobra gotówka pożądana. — Szczerze i nieanonimowe zgłoszenia wraz z fotografiją do Kurjera Poznańskiego zdg 76 649

Prawdziwie
szlachetnego dobrze sytuowanego domatora do 50, pragnie poznać przystojną 29, wyprawa, pianino, 10.000. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 669

Najodpowiedniejsze znajomości
matrymonijalne tylko przez biuro „Wanda”, Romana Szymańskiego, go 4 — 5. zdg 76 978

Panna
posażna, wyjdzie najchętniej leśniczego. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 710

Przystojna
brunetka posag 25.000 zł wyjdzie zamaż. Panowie tylko wyższych stanowiskich oferty Kurjer Poznański zdg 77 138

Kawaler
na stałej posadzie państwowej (posażenie 270) posłubi religijną, inteligentną, przystojną pania do lat 28. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 092

Poszukujący
szczęścia małżeńskiego zechcą się zgłosić Wodna 15, Sibylla. zdg 77 163

Kawaler
lat 27, posiadający skład kol. poszukuje panny. Cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 140

Solidna
gospodarna wdówka, zamożna, przystojna, pozna sympatycznego akademickiego wykształceniem. Na stanowisku Poznaniu. Wiek od 33. Cel matrymonijalny. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 77 037

Panna
lat 23, majątek pozna pana na wyższym stanowisku, celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 152

Panna
krawcowa z własnym mieszkaniem wyjdzie zamaż za pana na posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 292

Który
pp. lekarzy mógłby posłubić panna, inteligentna, zgrabna, niezamożna. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 299

Przystojne
z prowincji, dwudziestopięcioletnia 8000 — dwudziestoletnia 7000 — poznają leśniczego, nauczyciela, wyższego urzędnika. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 808

Panna
pozna pana stanowisku. Cel matrymonijalny. Oferty fotografiją Kurjer Poznański zdg 77 256

Garbuskę
lub **kulawa**
szlachetnego charakteru, zamożna, posłubi przystojny inwalida, wdowiec lat 60. Nieanonimowe oferty Kurjer Poznański zdg 77 241

Swatka
niezawodowa mająca znajomości, która zapozna kupca kawalera z panną do lat 33 posiadającą wyprawę i posag zechcą złożyć obustronna oferte do Kurjera Poznański pod zdg 77 267. Cel matrymonijalny. Dyskrecja zapewniona.

Spowodu
braku znajomości pozna pana na stanowisku najchętniej kolejarza do lat 35, panna lat 27, gotówki 5.000. Pomorzanka. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 171

Kupiec
przemysłowiec, majątek 100.000 zł wyższe wykształcenie. Wielkopolanka, lat 35, szuka odpowiedniej żony, domatarki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 732

Inżynier
lat 34, z dobrej rodziny, zamożny, dobrze sytuowany na wysokim stanowisku w państwowej fabryce, domator, bez nalogów, pozna młodą, inteligentną zamożną osobę, ze sfer przemysłowo-handlowych lub ziemian, w której znalazłby prawdziwą towarzyszkę życia. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Zgłoszenia z fotografiją pod zdg 67 184 Kurjer Poznański, Poznań sw. Marcina 70.

Starszy
samotny kierownik, większej firmy handlowej, mający wolnych 30.000 zł ożeni się z właścicielką interesu lub majątku do lat 60. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 803

25 przystojna wyjdzie za gentlemana do 60 Oferty z fotogr. Kurjer Poznański zdg 76 801. Sprawa honorowa.

Przystojna z przedsiębiorstwem handlowym, pozna inteligentnego, kulturalnego pana, lat średnich gotówka ca. 2.500. Cel matrymonjalny. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 76 800

Pannę wysoką, przystojną z dobrego domu do lat 30 pragnie poznać w celu matrymonjalnym starszy kawaler, właściciel kamienic, mającej. Dyskretnie zapewniam. Łaskawe zgłoszenia nieanonimowo proszę do Kurjera Pozn. pod zdg 77 249

7. SPRZEDAŻE

Odstąpię piekarnie od zaraz, do objęcia 2 700, 100 mieszczenie. Adres Kurjer Poznański zdg 76 500

Centrala Wiecznych Piór Helion właśc. St. Kozłowski **Dąbrowskiego 4** obok P. K. O. Ceny niskie. **Naprawy tanio** Przy zbiorowych zakupach specjalny rabat. dg 4 686

Specjalnie na gwiazdkę bardzo tanio Waga analityczna, nowoczesny tapczan, leniwe, piec Junkersa do kąpieli, transparent elektryczny reklamowy.

Jadalnie dębowe, sypialnie dębowe, gabinety męskie nadzwyczajnie tanio, skrzydło czarne krótkie zagraniczne, płyta metalowa, krzywawa okazynie **skrzydło krótkie** czarne zagraniczne tylko 400.— **garnitur klubowy skórzany, jadalnia dębowa 150.—, gabinet nowoczesny 400.—, tylko kilka dni!** Przyjmuje asygnaty „Kredyt” — zamienia używane meble na nowe, przyjmuje meble w komis na bardzo dogodnych warunkach. Poznański Dom Komisowy.

Dominikańska 3. Radość przez Parki **kapelusze krawaty koszule** obecnie jeszcze korzystniej w magazynie artykułów męskich.

Olszewski Al. Marcinkowskiego 13, Półwiejska 11. Pg 7 120-50, 110

Tanio kuchenne meble, garderoba z lustrem nowe. Maleckiego 10, m. 19. zdg 77 180

Futro poszyciem bronz damskie, inna garderoba. Niska 1 — m. 4. obierze 5—8. zdg 77 177

Polekspress bardzo korzystnie sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 200

Sypialnia tanio, Niecała 3, m. 10. zdg 77 213

Maszyna do pisania nowoczesna, wiatkowo tanio. Plac Wolności 9 — 10. zdg 77 214

Maszynę do szycia nowa tanio. Traugutta 23, mieszkanie 8. zdg 77 215

Pierze Puch dobre gatunki pierze gęsie 3.— pierze kaczki 1,50 Poduszki sypialne 5,50; pierzy 28.—; spody 22,50

Koldry na wacie 9,50; jedwabne 26,50; na wełnie 34.—; na puchu 79.— **Emkap M. Mielcarek** Poznań, Wrocławska 30, największa czyszczalnia pierza. ng 16 518

Oddam tanio ładna, czujna młoda fokssterjerka byle dobre. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 577

2 rowery chłopięce średnie dobrze utrzymane korzystnie. Solacz, Mazowiecka 63 2—6. zdg 76 581

Wózek lalki Czartoria 5 m. 3. zdg 76 590

Jadalnia, sypialnia nowoczesna. Stolarska, Stolarska 2. zdg 76 605

Drogerję miasto powiatowe korzystnie — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 609

Ogródek działkowy przy Bukowskiej. Adres Kurjer Pozn. zdg 76 640

Radjo aparat, głośnik prostownik — Philipsa, akumulator, aparat do nabijania akumulatora tanio sprzedam. Górna Wilda 10, m. 6. zdg 76 608

Śrutownik „Stillego” 350 mm walcem dobrym stanie. Aparat autogeniczny do spajania odebrany przez Nadzór Kotłowy sprzedaję Muszyński — Dąbrowskiego 36, m. 7. zdg 76 647

Do sprzedania jadalnia i sypialnia i inne rzeczy. Szamarzewskiego 10 m. 3. zdg 76 641

Sprzedaje kupuje meble maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 6224

Sprzedaję — Naprawa wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast. — Kup wieczne pióro jako prezent gwiazdkowy w firmie Józef Czołnowski, spec. skład papieru i montowania piór. Poznań Fr. Ratajczaka 2 dr 4 695

Pianino dobre sprzedam. Marcina 31 — 7. zdg 76 645

Sprzedam dwa bardzo eleganckie futra damskie. Plac Wolności 8 m. 9 niedziele 10—12. zdg 76 510

Kolonjalkę sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 76 406

Okazyjnie do sprzedania hurtowo i detalicznie handel ryb. Kompletnie urządzenie pierwszej w Polsce smażalni i wędzarni, wraz z dużą piwnicą. Wiadomość Łódź. Nawrot 62 u gospodarza. ng 19 335

Parasole ogrodowe, słoneczne, deszczowe wszelkie reparacje wykonuje Wytwórnia Parasoli. Wielka 27/29. dg 4 695

Opony najlepszych marek najkorzystniej firma Jabłoński, Dąbrowskiego 18. Zdać ofert. dg 3695

Bandonjum 104 głosów, dobre skrzypce dla muzyka, złoty zegarek damski na reke 585 i sygnet 46 gramów sprzedam spowodu wyjazdu. Grobla 21, n. 13. zdg 76 721

Sanie łożeczko, regaly, stoly sprzedam zaraz. Grudzieńca 8. zdg 76 725

Jamnika sześciomiesięcznego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 728

Kino centrum Poznańa spieszenie sprzedam spowodu wyjazdu, gotówka 15.000. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 732

Restaurację dancinę, sro'mieście Torunia sprzedam. Oferty „Par”, Toruń pod „Restauracja”. Pg 7 113-64, 175

Radjo uczy, rozwesela wszystkim dobrych rad udziela. Kto ma radjo z P. T. T. — nigdy się nie czuje źle.

Poznańskie Tow. Telefonów Piekary 16 17 ng 18 136

Watolina do płaszczy w wielkim wyborze **Andrzejewski,** Szkolna 13. dg 4041

300 rozebranych samochodów zakup. sprzedaję używanych części samochodowych, podwozia mleczarskie Autosklad, Dąbrowskiego 89, tel. 4674. dg 4128/9

Radjoodbiorniki na gwiazdkę po niezwykle niskich cenach poleca **Fonoradjo** Al. Piłsudskiego 7. dg 5 143

Kartoteki i przybory do kartotek. Skóra S-ka, Al. Marcinkowskiego 23. ng 19 023

Rozpylacze wody kolońskiej, litr od 4 zł. kasety do golenia, manicury i z szczołkami, orzeblenie, rurki poleca najtaniej Wenzlik, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19. dg 5 109

Rzeźnicki skład z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 76 372

Ford mały sprzedam okazynie. Patr. Jackowskiego 49. zdg 76 377

Radjo na prad zmienny sprzedam obejmując 5—8 Sniadeckich 9 m. 13. zdg 76 392

Chiński oryginalny serwis do herbaty, serwis obiadowy, 12 osób tanio. Marsz. Piłsudskiego 9, m. 8. zdg 76 272

Okazja ubranie frakowe i smoking, figura wysoka i frak, figura szczupła bardzo dobrze utrzymana. Oferty „Par” pod 57,282 Pg 7 111-57,282

Wytwórnia mebli sanitarnych, szlifiernia — galwanizacja — tanio. Marsz. Focha 41 — 17. zdg 76 274

T. Gasiorski św. Marcina 34 podarki gwiazdkowe, wartościowe, trwałe, ceny niskie. Przyjmuje asygnaty Kredyt. dg 5155

Saneczki z oparciem, jak nowe, Kochanowskiego 23, m. 2. zdg 76 258

Kolonjalkę dobrze prosperująca maglem — mieszkaniem srodmieście sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 76 513

Pianina na dogodnych warunkach, pierwszorzędnej jakości. Skład pianin, Podgórna 14. zdg 76 562

A może pójdziemy teraz do Hurtowni Porcelany Wroniecka 24. Serwis komplet 6.—, 15 szklanek 1.—, Alpaque Henneberg tanio. Sliczne prezenty gwiazdkowe — wyjątkowo tanio. zdg 76 561

Pianina meble najtaniej. Dom Komisowy, Podgórna 10a. zdg 76 557

Radjo 4 lampowe na prad zmienny na sprzedaż. Fr. Ratajczaka 12 m. 8. zdg 76 553

Największy Delft wybór w wazonach Meissen

Wiedeń Caesar Mann, Poznań, Rzeczypospolitej 6. ng 17 061

Apteka w pełnym biegu, wdzieczny obiekt, w mieście ruchliwym i uprzemysłowanym około 6 000 mieszkańców b. zabór pruski wraz z wart. nieruchomością pod korzyst. warunkami na sprzedaż. Tylko rzeczywisci reflektanci zechcą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego dg 5 148

Jadalnia elegancka tanio. Stolarska Bukowska 9. zdg 76 528

Żłóbek piękny tanio. Stolarska Bukowska 9. zdg 76 529

Gramofon szafkowy płyty. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 330

Kapelusze Krawaty Koszule Rekawiczki najkorzystniej, gdyż w nowo otwartym magazynie artykułów męskich

Stefan Hahn Aleje Marcinkowskiego 17a przy kościele Światomarcjńskim. Pg 6 953-49, 89

Automaty „Record” 60 zł sztuka i bilki do amerykańskiego bilardu Caesar Mann, Poznań, Rzeczypospolitej 6. ng 18 794

Futra karakulowe, sejalowe, żrebce i różnego rodzaju wielki wybór od 200 zł oraz lisy, blamy, wydry, skóry każdego gatunku sprzedaję bardzo tanio. Łajewski, Pierackiego 20, tel. 13-54. Pg 6 506-46, 87

Damskich płaszczy całkowita wysprzedaż z powodu zmiany **Wiśniewski** St. Rynek 53/54 wejście z Jezuckiej. dg 5204

Restaurację dobrze zaprowadzoną, Dąbrowskiego 39, sprzedam. Pg 7074-57, 246

Upominki gwiazdkowe, praktyczne, okazynie. „Lamus” Strzelecka 1. Pg 6 955-57, 239

Wyprzedaję lalek zabawek, wózeki lalczyne, dziecięce. Trabczyńska, Pierackiego 11 podwórce. Kredytuje. zdg 73 862

Jeśli elegancji płaszczy, porannik lub kostjum narciarski o najlepiej w nowym magazynie

A. Dzikowski Poznań, Stary Rynek 49. Pg 7 122-50, 105

prasa do fornieri maszyna do polerowania mebli najnowszego wykonania korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. pod zdg 76 804 do Kurjera Pozn.

Wózek dziecięcy trzykołowy. Długa 10, m. 13. zdg 76 750

Rower meski okazynie. Stachowiak, — Kopernika 6. zdg 76 751

Elegancka kurtka meska okazynie. Ratajczaka 40, m. 12. zdg 76 759

Maszyna krawiecka korzystnie. Łąkowa 9 — 6. zdg 76 763

Radjo 3 lampkowe prad stały korzystnie. Staszica 5, m. 5. zdg 76 764

Płaszczyk szkolny, ubranko lat 13 okazynie. Działyńskich 2, m. 7. zdg 76 773

Pianino pierwszorzędne zagraniczne piękny ton. Słowackiego 38 — 16. zdg 76 776

Maszyny do szycia „Mundlos” niedoścignione w konstrukcji i wykonaniu. Ceny przystępne. W. Gierczyński i S-ka, Poznań, św. Marcina 13. zdg 77 117

Rzeźnictwo kompletnym urządzeniem, mieszkaniem korzystnie sprzedam zaraz. Wielkie Garbary 6. zdg 76 329

Lalkę duży piękny wózek sprzeda — Handke, św. Marcina 54. zdg 76 326

Skład krótkich — kolonialny spowodu przejęcia innej branży sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 76 306

Skład kolonialno — spożywczy towarem wielkie dwa pokoje kuchnia piwnicą sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 305

Zamiana plac przeszło 6 000 m najlepsze położenie Poznańa zamienie na mniejszy w Gdyni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 303

Skład towarów krótkich bielizny mieszkaniem dobrze prosperujący — sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 76 300

Najmilej widziane podarki gwiazdkowe to zegarki od 14.— zł. Pięciociski złote od 10.— zł. Obrączki ślubne złote od 12.— zł możesz wybrać u Chwilkowskiego. Nowa 8. Bazar. P 6948-49, 31, 22

Pończochy Skarpetki Rekawiczki bielekne — dobre — tanie duży wybór — solidny towar

A. Szymański św. Marcina 1, przy placu Światokrzyskim. — Specjalny magazyn pończoch i rekawiczek ng 14 364/5

Akwarjum z ośmioma rybkami japońskimi tanio ul. Czesława 12 m. 5. zdg 77 170

Umywalka porcelanowa ścienna. Marcina 15 m. 5. zdg 77 199

Pianino krzywowe zagraniczne. Szymańskiego 4 — 5. zdg 77 198

Maszyna damska okrągłe czółenka dobrym stanie. Górna Wilda 82, podwórce, parter. zdg 76 973

Zegar kukulka tanio. Poplińskich 7 — 11. zdg 76 966

Najtańszy! zakup resztek bielskich na ubrania, płaszcze oraz wielki wybór w dodatkach krawieckich. Wrocławska 13. zdg 76 965

Piec żelazno — szamotowy, ramy preżenia firan tanio. Długa 13, m. 10 zdg 76 781

400,— kolonjalkę spieszenie sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdg 76 782

Płaszcz ostatnie modele! Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn Wodna 1 Asygnaty kredytowe! ng 14 379

Dykta najlepsza, najtańsza. Skład fabryczny. św. Wojciech 28. dg 4 946/7

Naroznikowy skład cygar, papieru srodmieście sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 783

Drogerja w dużym meście pow. na najruchliwszej ulicy nowoczesnie urządzona do sprzedania, obiekt około 8 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 425

Biuorka debowe na sprzedaż. Nowy Rynek 13, m. 14. zdg 76 785

Platforma koń. Długa 9, m. 8. zdg 76 830

Meble kuchenne najtaniej. Łąkowa 4a, stolarnia. zdg 76 827

Meble Baranowski najtaniej poleca Poznań, Podgórna 13. Pr 6224/5

Meble K. Bakoś Stary Rynek 51 poleca najtaniej zdg 76 463/4

Instrumenty muzyczne oraz wszelkie przybory poleca po cenach przystępnych **St. Niewczyk, Poznań,** Pierackiego 11.

Naprawy przyjmuje, wykonuje sumiennie. dg 4 908/9

Futra lisy blamy, wydry oraz różne skórki kupuje się najtaniej w známym ze swej taniości Magazynie futer **Stanisław Piotrowski** Poznań, Szkolna 9. Własna pracownia kuśnierska. dg 4 755/6

Koniki Teki na bieżniach torby szkolne — własnej pracowni Tomsza ul. n 18 802

Maszyna biuorka amerykańska 170. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 651

Piekarnia na przedmieściu Poznańa nowoczesnie urządzona z rurkowym piecem bez konkurencji korzystnie na sprzedaż. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 76 666

Skrzydło tanio. Za Grobla 6 m. 2 parter. zdg 76 668

Derezynekę dziecięcą tanio. Matejki 45 m. 3. zdg 76 671

Sprzedam piec żelazny stół rozciągnany. Dąbrowskiego 4 m. 1. zdg 76 677

Okazja Kolejka, dworzec, zwrotnice — sprzedam. Zgłoszenia Strzelecka 31 m. 8, godz. 16—18. zdg 76 679

Pistolety do sikania farb. Wrocławska 3 m. 6. zdg 76 683

Powóz półkryty na gumach lekkich, planke słaska tanio sprzedam. Adamski, Piaskowa 7. zdg 76 356

Likiery, koniaki, wina, wódki gatunkowe poleca po cenach przystępnych **Józef Bohn** św. Marcina 46. zdg 74 363

Futro karakulowe sprzedam. Wierzbicice 26, m. 4, od 12—15. zdg 76 824

Wózek lalkowy tanio. Mostowa 15, m. 9. zdg 76 823

Skład węgla centrum ruchliwym miejscu odstanie odszkodowaniem 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 822

Skład papieru, tytoniu sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 76 820

Pianina Fortepiany światowej sławy marki „Arnold Fibiger” Kalisz, (dostawcy Polskiego Radia i Konserwatoryj)

Muzycznych) stale zdobywa najwyższe odznaczenia na wystawach krajowych i zagranicznych. Dostarcza po cenach fabrycznych, przedstawiciel A. D-ygas, Poznań, ul. Podgórna 10 a. Pg 5 804-40, 61

Zabawki olowiane, zwierzęta, wojsko abisyńskie, włoskie, pojedynczo i w kartonach tanio. Łapaczyk, Poznań, Skarbowska 15 m. 24. zdg 74 851

Okazjal Spowodu stosunków rodzinnych jest do objęcia pierwszorzędny skład kolonialny i delikatesów z butelkową sprzedażą napoi alkoholowych oraz branżą artykułów piśmiennych z urządzeniem i towaram w mieście powiatowym. Poważni reflektanci, którym zależy na dobrej egzystencji, mogą się zgłosić pod zdg 75 138 do Kurjera Poznańskiego.

Piekarnię w Poznaniu, dobrze położoną, bez konkurencji, kompletnym mechanicznym urządzeniem sprzedam korzystnie spowodu choroby. — Agenci wykluczeni. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 75 681

Kapelusze Koszule Krawaty tanio. M. Paszek Poznań, Wrocławska 30. zdg 75 747

Choinkowe kóło 1,30 hurtownie. Fabryka cukrów, Słodziński Poznań, Wrocławska 17. zdg 75 879

Pianino czarne krzywowe sprzedam tanio Podgórna 6 m. 5. zdg 75 277

Elektrolux jak nowy, lustro, umywalka — sprzedam tanio. Marsz. Focha 103, m. 1 zdg 75 902

Kawiarnia w centrum miasta kuracyjnego w Wielkopolsce okazynie na sprzedaż. Do objęcia potrzebne 8 000 zł. Wskaże Kurjer Poznański zdg 75 924

Futro meskie, nowe, nutrie (małpy) kolnierz wydra — tanio sprzedam za gotówkę. Koszarowa 10, m. 5. zdg 76 031

Wózki lalkowe, rowerki „Gumy”. 27-go Grudnia 15. zdg 76 546

Akwarjum fontanna rybkami, Telfon 58-00. zdg 76 574

Koniki na bieżniach **własnego wyrobu** po najtańszych cenach — poleca Prusinowski **Woźna 10** dg 5 213

Urządzenie sklepowe kolonialno — galanterijne, Nationalke-klawiszowa, kościół miedziany pojemności ca. 100 litrów sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 76 684

Zeiss-Ikon 9x12, Tessar 4,5 Compur z statywem, przyborymi sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 76 685

Rzeźnictwo skład, warsztat, mieszkanie kompletne urządzenie sprzedam. — Wierzbicice 28. zdg 76 694

Palto meskie nowe, figura średnia korzystnie sprzedam. Młyńska 4, m. 5. zdg 76 696

Maszynę do dziurek skrzypce, nuty, 2 łożka mater., lustra, szafa, stół, komoda, kuchenne gaz, sprzedam tanio. Gasiorskich 11, m. 6. zdg 76 735

Rower dziecięcy trzykołowy, lalcuchowy na sprzedaż. Marcina 27, m. 17. zdg 76 742

Znawcy sprzedam artystycznie wykonana elektryczna lampo stołowa. Wrocławska 14, m. 16. zdg 76 746

Maszynę do pisania walizkowa sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 747

Salon Biedermeier czczotowy oryginalny tanio sprzedam. Rom. Szymańskiego 1 — 5. zdg 77 006

Klubowy garnitur nowoczesny, dobrze utrzymanym okazynie **Biuorka — Jadalnia** różne inne meble. Wielka 20, podwórce, lewo. zdg

Rower
sprzedam meski 80.— Pamiątko-
wa 23. zdg 76 983

Pekińczyk
do sprzedania. Składowa 1. m. 17.
zdg 76 959

Tapczany — fotele
leżanki gwarantowanej jakości
najtaniej. Wrocławskiej 13.
zdg 76 958

Jadalnia
nowoczesna, tanio. Szyperska 3,
m. 11. Niedziela od 2 — 6.
zdg 76 951

Sypialnia
kompletna z lustrami tylko 180.
Dom Komisowy, Woźna 16.
zdg 76 950

Futro
karakulowe, jak nowe tanio, ul.
Wierzbicice 55, m. 7. zdg 76 953

Fryzjerna
na sprzedaż zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 947

Skład
rzeźnicki, dobrze prosperujący,
nadający się na filie, z wozem
marki „berlinka” od zaraz do wy-
najęcia. ul. Strzelecka 26.
zdg 77 044

Uwaga!
Specjalne torebki do owoców, pie-
czywa oraz papiery pakowe oka-
zują się tylko Edmund Koska, Do-
minikańska 5, telefon 28-00.
zdg 76 942

Umundurowanie
komplet Bractwa Kurkowego. —
Nadbrzeżna 3, m. 8 zdg 76 941

Fortepian
tanio. Prądzyskiego 13 — 8.
siódmej — dziewiątej. dg 5229

Pianino
Półwiejska 11 — 12. zdg 76 991

Radjo
3-lampowe, prąd stały, okazyj-
nie sprzedam. Kreta 6, m. 10.
zdg 76 989

Skład
pieczywa z mieszkaniem sprze-
dam. Przemysłowa 1. zdg 77 060

Wózek
łaskowy, huśtawki. Grzeszkowiak.
Kramarska 25. zdg 77 059

Radjoaparaty
Uniwersalne, prąd zmienny, ba-
teryjne. Poznańska 27 — 4.
zdg 77 098

Harmonjum
12 rejestrowe. Gerlach. Stroma
24. zdg 77 095

Pianino
i fortepian. Stroma 24. Gerlach.
zdg 77 094

Dziecięcy
rower jak nowy sprzedam. Dłu-
ga 5, m. 6. zdg 77 090

Łóżko
kanapa. Józefa 3 — 5. zdg 77 088

Tapczany
leżanki, materace, leżanki, garni-
tury klubowe najtaniej wprost
pracownia Wielkie Garbary 13,
narożnik Woźnej, suterna.
zdg 77 173/74

Singera
maszynne, gramofon, rower, sy-
pialnia, leżanki, szafy, garderoba,
rozmaite, najtaniej wprost
Komisowy, Słowackiego 39.
zdg 77 007/8

Podarki Gwiazdkowe
wielki wybór tanio w
Hurtowni Szklą

Porcelany
27 Grudnia 4, piętro. Niedziele
otwarte.

Radość
największa sprawa instrument
muzyczny jak skrzypce, mandoli-
na, gitara firmy Lira, Podgórna
14. zdg 76 963/4

Drzewo
stolarskie, podłoga, szalówka. —
kantówek tanio poleca G. Kowal-
kiewicz, skład drzewa. Poznań,
Strzelecka 14 a, telefon 14-95
zdg 77 075/4

Na gwiazdkę książki
do nabożeństwa.

Książki
treści religijnej.

Książki
powieściowe dla młodzieży i inne.

Obrazy, krzyże, lichtarze
dewocjonalja

Księgarnia Katolicka
Poznań, Światosławska 5 obok
Fary (Jezuicka). zdg 76 596/7

Kolonjalke
z ładnym urządzeniem wybo-
rowym towarem pięknym dwupoko-
jowym mieszkaniem dzierżawa 80
zł bez konkurencji nowej dziel-
nicy za 2200 sprzedam. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 774/5

Choinki
sprzedaje po bardzo niskich ce-
nach T. Grelka, Warszawska 171
telefon 14-82. zdg 76 855/6

1 silnik
prąd stałego mocy 5 KM przy
1000 obr./min. na min. dla na-
pęcia 440 V włącznie rozrusz-
nika

1 silnik
prąd stałego mocy 5 KM przy
350 obr./min. dla napęcia 440 V
włącznie rozrusznika. Powyższe silniki używane
są w bezgłównym stanie są
korzystnie do nabycia. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 267/8

Szory wyjazdowe
pierwszorzędne, okazyjnie. Ró-
żana 18 — 3. zdg 77 070

Używane
piece na węgiel, gaz, wanny lano-
żelazne, kapelowe. Waszak, Wa-
ly Jana III 9. zdg 76 994

Dom-gościniec
pod Leszkiem, duża sala, obszerne
ubikacje, nadające się na zależe-
nie składu kolonialnego oraz
składnicy wymiany zboża, bez
konkurencji. — z powodu pode-
szłego wieku do sprzedania. —
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdg 76 987

Broń
wszelkiego rodzaju naprawia —
Warsztat puzkarski, św. Marcin
27, J. Szymkowiak. zdg 76 977

Motor
ropowy (Diesel) z automatycznym
zapędem (15 koni) stojący marki
Wolff Bukan (Niemcy) pracuje
dobrze jak nowy. Zgłoszenia pod
„Motor Diesel” Kurjer Poznański
skł. Gdynia. ng 19 444

Bar
restauracja w pełnym biegu do-
brze prosperująca zaraz na sprze-
daz, cena 3000 zł w Gdyni. Oferty
filia Kurjera Poznańskiego,
Gdynia, ul. Szkolna. ng 19 443

Radjo
trzylampowe sprzedam tanio. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański,
Gniezno 270. ng 19 438

Grunta
sprzedam kilka morgów ziemi w tem
około 2 morgi młodego lasku na-
dającego się do hodowli bażan-
tów, dzicyzny, woda do założenia
stawu rybnego z dopływem i
odpływem, 15 minut od tramwa-
ju w Poznaniu. Zgłoszenia Rynek
Jeżycki, skład cygar, Janiszewski
zdg 77 133

**Obrazy, pianino, salonik,
antyki**
Dominikańska 1 — 1. zdg 77 142

Dobrze
zaprowadzony, w śródmieściu,
skład komisowy sprzedam Kor-
zystnie, powód choroby. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 77 229

Fotoaparat
9x12, 45, bardzo dobrze utrzy-
many. Piaskowa 3 — 22.
zdg 77 237

Skład
delikatesów, dwa pokoje, przy
ruchliwej ulicy sprzedam. Adres
Kurjer Poznański zdg 77 239

Pierniki
na czystym miodzie, mikolaje,
ozdóbki choinkowe cukrowe, cze-
koladowe, najtaniej w składach
fabrycznych Sledziński, Wronie-
cka 17, Stary Rynek 12, Wielka 15,
Stary Rynek 35 (wejście Wian-
kowa). zdg 77 204

Płaszcz
nowy, damski. Przeznica 4 — 5.
zdg 77 234

Psa
sprzedam białego (Spitz). Łu-
kaszewicza 17, m. 1. zdg 76 984

Łóżeczko
dziecięce. Nadbrzeżna 3, m. 8.
zdg 76 940

Damskie
futro piżmowcowe oraz kostium
czarny wszystko jak nowe tanio
na sprzedaż. Chwaliszewo 29/30,
miesz. 3. zdg 76 936

Futrane
spody. Ratajczaka 26, pierwsze
piętro. zdg 77 011

Singera
damska 85 złotych. Szyperska 3,
mieszkanie 3. zdg 77 006

Domostwo
przy Lesznie (Zaborowo) 6 loka-
torów, także na przedsięwzięcie,
11 000 sprzedam, wpłata według
ugody. Leszno, Nowy Rynek 9,
kolonialka. ng 19 450

Nieruchomość
w Międzychodzie, przy ruchliwej
ulicy, nadająca się do blawat-
nika, korzystnie do sprzedania lub
wydzierżawienia. Oferty Kurjer
Poznański ng 19 452

Piece
żelazne 2, 3, tanio. Oferty Kurjer
Poznański zdg 77 147

Masa spadkowa
Wazon bronz złocony. Zegar ku-
rantowy. Zegarek zł. z biciem
sprzedam okazyjnie. Ratajczaka
14, m. 8. zdg 77 050

Singera
mało używana okazyjnie. Da-
browskiego 41a, m. 9. zdg 77 063

Orzechy
włoskie zł 11.—; luszczone 24,50
miód kuracyjny 14.—; pszczoły
gwarantowany 12.—; jabłka dese-
rowe 5,50 pięciokilowe opłacone.
„Podole”, Zaleszczyki.
zdg 77 079

Bilardziści! Bridżiści!
Wolne chwile spędzić mile —
„Klub Gier Towarzyskich”, Pod-
górna 10. zdg 77 075

Radjo
rowerek. Focha 119, II.
zdg 77 069

Na sprzedaż
rower chłopięcy, dwukolowy. —
Wrocławska 36, kolonialka.
zdg 77 282

100
krzesel, stoły, kanapy
urządzenia
składowe, każdej branży, gablot-
ki. Dąbrowskiego 94. zdg 77 160

Składowe
urządzenia kolonialki, innych
branż. Mykna 10. zdg 77 156

Rzeźnictwo
centrum pełnym biegu, dobrze za-
prowadzone przyzwołym trzypoko-
jowym mieszkaniem natychmiast
do wynajęcia. Wskaże Kurjer
Poznański zdg 77 046

Skład
cukierków, dobrze zaprowadzony
spowodu chochoły sprzedam. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 151

Parcela
Naramowicka Czarna Rola oka-
zują. Oferty Kurjer Poznański
zdg 77 260

Gramofon
szafka płytami. Szamarzew-
skiego 15 — 3. zdg 77 278

Rowery
balonowe
złoty 105,
Traugutta 23, mieszkanie 8.
zdg 77 216

Regał
do kolonialki drogerji, puszek
naczynia. Focha 123, I.
zdg 77 217

Poniżej
cen fabrycznych
sprzedaje
**Płaszcz damskie,
dziewczęce**
spowodu przeprowadzki. Szu-
ster, Stary Rynek 76, piętro.
zdg 76 961

**Niebywała sprzedaż
gwiazdkowa po wyjąt-
kowo niskich cenach!!!**
Radjoaparat Telefunken trzy-
lampkowy jak nowy, dywan plu-
szowy 3 x 4 bardzo ładny, gar-
niturki mosiężny do przedpoko-
ju, piękny filar mosiężny do kwia-
tów.
**Piękna sypialnia myrto-
wa, elegancka sypialnia
jesionowa, śliczna jadal-
nia mahoniowa, nowo-
czesny gabinet orzecho-
wy, piękny gabinet ma-
honiowy**
oraz dużo innych przedmiotów
bardzo tanio. Poznański Dom
Komisowy,
Dominikańska 3.
Pg 7126-50.117

Gabinet
mahoniowy Biedermeyer tanio
sprzedam. Św. Wojciech 29/2.
Pg 7127-57.292

Świeczniki
stylowe, stoliki wysuwane, pi-
sarki marmurowe.
dwunastoosobowy
sztućce srebrny, kryształ, drob-
niaki okazyjnie „Lamus”, Strze-
lecka 1. Pg 7129-57.287

Półzorek
na jednego konia (Giletka) tanio.
Müller, Stawna 6. zdg 77 288

Wóz
platforma mała, lekka, na ca 12
ctr. tanio. Müller, Stawna 6.
zdg 77 289

Rzeźnictwo
warsztat, mieszkaniem, tanio
sprzedam. Neumann, Matejki 64,
kiosk. zdg 77 154

Ozdobna
i biała porcelana praktyczne po-
darki. Św. Marcin 53, J. Kola-
siński zdg 77 122

Skład
każda branża zgoda gospodarza
sprzedam. Półwiejska 30 — 4.
zdg 77 221

Restauracja
natychmiast do objęcia. Kraszew-
skiego 11. zdg 77 225

Opłotowania
druciane 220 mtr. bieżących nowe
komplet gotowe oraz centralne og-
rzewanie sprzedam. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 77 197

Szpic
biały rasowy, oraz fotel do biur-
ka, stół, korzystnie. Przeznica
12. — 1. zdg 77 304

Futro
męskie dobre. Św. Marcin 62 —
Drogerja. zdg 77 292

Kino
dziecięce Pathe Baby. Marcina
62, Drogerja. zdg 77 295

Pasy
transmisyjne. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 77 190

Maszyna
szewska, zegary, świeczniki, sa-
mowar, skrzypce, różne przedmio-
ty. Komis, Woźna 1. zdg 77 185

Materjał
okazyjnie. Adres Kurjer Pozn.
zdg 77 184

Lampy elektryczne
najnowsze modele wprost z wy-
twórni. Masztalarska 7.
zdg 77 255

Futro
męskie czarne spod opozy sprze-
dam. Staszica 18 m. 4. zdg 77 253

Szafa
2 łóżka debowe, motocykl. Bóźni-
cza 13, sprzedam. zdg 77 250

Sprzedam
biały marmur 113x65. Wskaże
Kurjer Pozn. zdg 77 263

Pianino
krzyżowe okazyjnie. — Stolarska
Kwiatowa 9. zdg 77 265

Złoto
Srebro, brylanty kupuje, sprze-
daje „Occasion”. Aleje Marcini-
kowskiego 23. zdg 67 373

Kolczyki
brylantowe. Wykupie kwit lom-
bardowy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 76 333

600 ctr.
brukwi jadalnej loco Poznań kupi-
my. Podać cenę. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 599

Pianino
lub fortepian dobrym stanie spie-
sznie gotówka. Oferty ceną Kur-
jer Pozn. zdg 76 600

Kolejkę dziecięcą
większą, sprężynową lub elektr.
wraz akcesoriami kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 601

Siodło
dziecięce używane kupię. Szewska
11 m. 6. zdg 76 602

Sztańce
nożna do mydła, młynek do prosz-
ku do prania kupię. Piotr Stranz,
Witkowo. zdg 76 630

Fortepian
(sztucer) kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 642

Maszynę
damską kupię. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 76 443

Lokomobile
50—80 KM. kupię za gotówkę,
stan dobry. Szczegółowe oferty
Władysław Jura, Kety woj. Kra-
kowskie. zdg 76 246

Tokarkę
nowoczesną, używaną, dobrym
stanie do 2 1/2 mtr. kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdg 75 650

Kilka
morgów ziemi dom przy lesie lub
wodzie kupi emeryt, ewentualnie
spłaty. Oferty Kurjer Poznański
zdg 76 567

Kupię
wannę emali, i piec na węgiel.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 565

Kupię
stare worki i odpady jutowe. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 76 550

Rowerek
dziecięcy kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 639

Wóz
roboczy. Wrocławska 3 — 6.
zdg 76 682

Limuzynę
małą ekonomiczną. Szczegóły Kur-
jer Pozn. zdg 76 689

Zegar kontrolny
kupię dla stróża z paroma stacja-
mi. Oferty Kurjer Poznański
zdg 76 697

Piłę
taśmowa 500—600 mm kupię.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 76 726

Palarnię kawy
celem dzierżawy poszukuję w
większym mieście. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 767

Wille — dom
śródmieście do 40 tys. gotówka
Szczegółowe oferty Kurjer Pozn.
zdg 76 769

Maszynę
do pisania możliwie walizkową.
Oferty ceną Kurjer Poznański
zdg 76 777

Trak
(gater) używany bardzo dobrym
stanie kupię. Oferty do admini-
stracji Kurjera Poznańskiego
port. 2768

Lustro
147x45 kryształowe, kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 846

Kupię
dom piętrowy Poznaniu lub po-
wiatowym mieście, wpłaty 8.000
Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 325/5

Buraki jadalne
czarne, egipskie większą ilość kupię.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 77 067/8

Maszynę
do pisania. Oferty z podaniem
warunków Kurjer Poznański,
Gniezno 269. ng 19 499

Wiatrówkę
na loftki lub bolce i powielacz
kupię. Loga, Górna Wilda 59.
zdg 77 085

Singera
damska dobrze utrzymana nie
drogo kupię. Oferty Kanałowa
17, m. 4. zdg 76 969

Skład papieru
kupię. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 77 036

Kurtkę
damską kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 77 307

Kupię
lokal restauracyjny. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 77 252

Kupię
restaurację centrum. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 77 251

Dwa
fotele skórzane
względnie ceratowe w zniszczo-
nym stanie kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 77 271

Piec
żelazny (koksownik) duży kupię.
Wrocławska 3, Schubert.
zdg 77 093

Kupię
maszynę, szewska Singer i walec
do skóry. Oferty Oredownik
zdg 76 366

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
komfortowe, centralne. Wielka 8
gospodarz. dg 5 172

7, 6, 5, 4 i 3
pokojowe mieszkania biura. skła-
dy w każdej dzielnicy wskaże
„Domus”. Plac Wolności 14a.
zdg 73 216

Dwupokojowe
zaraz. Plac Sportowy 1. Grzesz-
kowiak. zdg 74 737

Pięciopokojowe
komfort. centralne. 1 Chelmoń-
skiego 4. zdg 75 683

Sześciopokojowe
komfortowe centralne. Wielka 8,
gospodarz. dg 5 171

Dwa pokoje
duże kuchnia, łazienka, weranda
Jeżyce, przy tramwaju 60 zgóry
od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 75 692

Czteropokojowe
I ptr. z przynależnościami Wierz-
biecice przy dworcu autobus-
owym od 1. 1. 36. Oferty Kurjer
Poznański zdg 75 888

Trzypokojowe
małe, zaraz. Szlagowska 19.
zdg 76 065

Pięciopokojowe
komfort. Mickiewicza 3, m. 4.
zdg 75 623

Czteropokojowe
kuchnia III. od 1. 1. 36 Piekary
13 b, m. 4. zdg 76 259

2 pokoje
z kuchnią, dzierżawa miesięcz-
na. Gospodarz. Marsz. Focha 189
m. 2. zdg 76 448

2 pokoje
kuchnia wysokiej suterenie willi
przy ul. ks. Rogalińskiego zaraz
do wynajęcia. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 76 513 lub tel. 41-83

Sześciopokojowe
komfortowe z wszelkimi wygo-
dami centralne ogrzewanie, II-gie
piętro od 1 kwietnia 1936 do wy-
najęcia. Dąbrowskiego 23 m. 4.
zdg 76 576

Pięciopokojowe
remontowane piece. Chelmońskie-
go 8 m. 4. zdg 76 583

2 pokoje
na skład pracownie z mieszka-
niem Wroniecka 24. zdg 76 620

Komfortowe
czteropokojowe Solacz od 1. 1. 36.
Aleja Malopolska 9. zdg 76 621

Czteropokojowe
trzypokojowe komfortowe wynaj-
mie gospodarz. Wolsztyńska 13.
zdg 76 622

Wille
6 pokojowa, komfort, ogród, przy-
stank tramwajowy 1. 4. tanio
wydzierżawia. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 76 633

Pięciopokojowe
słoneczne, piece zaraz korzystnie.
Wszystkich Świętych 3 ogładac 4
do 5. zdg 76 423

Pięciopokojowe
mieszkanie słoneczne, wodciar,
łazienka od gospodarza zaraz do
wynajęcia. Mosina, Lipowa 26.
zdg 76 240

Dwupokojowe
mieszkanie, koszty remontu, me-
ble 800 złotych. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 257

Szlagowska
Aleja trzypokojowe zaraz. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 76 566

Pięciopokojowe
komfortowe I ptr. Marsz. Focha
29 gospodarz. zdg 76 564

Trzypokojowe
Marc. Mottego 3 wynajmie kolejar-
zowi. Stróżka. zdg 76 654

Pokój
kuchnia, elektryczność, gaz. Osie-
dle Warszawskie. Svarzędzka 11.
zdg 76 657

3
pokoje kuchnia, łazienka umeblo-
wane powodu wyjazdu zaraz. —
Mostowa 5a — 10. zdg 76 665

Najsolidniejsze
biuro
„Jur“
zdg 76 711

Czteropokojowe
Słowackiego, Pocztowa
„Jur“
zdg 76 714

Trzypokojowe
Nowomiejski
„Jur“
zdg 76 715

Dwupokojowe
centrum
„Jur“
zdg 76 713

Cztery
trzypokojowe komfortowe. Focha
72. zdg 76 688

2 pokoje
Górczyn. Bosa 20. zdg 76 691

Mieszkanie
4 pokoje centrum zaraz oddam.
Adres Kurjer Poznański
zdg 76 736

Trzypokojowe
I. czynsz bieżący, przynależno-
ściami. Wiadomości Pałacza 70,
m. 5. zdg 76 707

2
3, 4 pokojowe. Solęcka 18.
zdg 77 141

Pokój
kuchnia od 1. 1. do wynajęcia.
Górczyn, Ks. Skrupki 28.
zdg 77 261

Dwupokojowe
kuchnia. Zgłoszenia gospodarz.
Grodziska 39. zdg 77 301

Sześciopokojowe
słoneczne. Skarbowska 21. I.
zdg 77 306

Rowerek
dziecięcy tanio sprzedam. Długa
11. Tomala. zdg 77 957

Trzypokojowe
centrum. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 77 099

Czteropokojowe
komfortowe, nowe III. piętro,
wydzierżawie. Woźniak, Focha
53. zdg 77 176

Kolonjalke
mieszkaniami wynajmie. Wedzi-
kowski, Piekary 11. zdg 77 212

Zaraz
do wynajęcia 3 pokoje, przedpo-
kój, kuchnia, łazienka, II piętro,
może być z utrzymaniem. Ostro-
roga, wejście Zakret 5.
Pg 7114-57.284

Próżny
pokój śródmieściu wynajmie za-
raz samotnemu urzędnikowi 25.—
Adres Kurjer Poznański
zdg 76 753

Puszczykowo
trzypokojowe wygodami, ogród-
dek, odpowiednio dla emeryta. —
Zgłoszenia Poznań, św. Marcin
53, gospodarz. zdg 76 786

5
pokoje mieszkanie, biuro razem —
osobno. Plac Świątkrzyski 4—9.
zdg 76 889

Trzypokojowe
łazienka potrzebna kaucja. Zgło-
szenia stróż. Gen. Umińskiego 19
zdg 76 914

Czteropokojowe
komfortowe willa Aleja Szlagow-
ska 28. zdg 76 901

Czteropokojowe
centrum, komfortowe 72 miesięcz-
na, czyste, wynajmie. Półwiejska
33 — 16. zdg 76 922

2
pokoje biurowe I. p. Skarbowska
powod gospodarka. 50 zł mie-
sięcznie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 76 899

Dwa
pokoje kuchnia, św. Czesława 15.
mieszkanie 19. zdg 77 030

Trzypokojowe
komfortowe Marcina, dwupokoj-
we czynsz 33.— Grobla, Zgłosze-
nia Zielona 3 — 21. zdg 76 995

Czteropokojowe
komfortowe, centrum z meblami
spowodu wyjazdu korzystnie
sprzedam. Adres Kurjer Poznań-
ski zdg 77 186

Dwupokojowe
łazienka, 49.—, półrocznie.
„Be-Em-Es“
Grudnia 19. zdg 77 238

Okazja
komfortowe mieszkanie siedmio-
pokojowe, wysoki parter, 150.—
(185), siedmiopokojowe, I piętro
170.— (210.—), Chelmońskiego,
Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 201

Pięciopokojowe
Czteropokojowe
Trzypokojowe
Marcina 74, I. 18.—, front.
zdg 77 285

Dwupokojowe
kuchnia od stycznia, I piętro,
Biedrzyckiego 14. zdg 77 291

Mieszkania
eleganckie komfortowe 3 i 2 1/2
pokojowe w nowym domu od za-
raz. Aleja Hetmańska 23, m. 3.
(Lazarz). zdg 77 087

Pięciopokojowe
komfortowe III piętro odnowione
Pocztowa 16, Dozorca. zdg 77 161

Kawiarnia
3 gościnne pokoje i mieszkanie
zaraz. Górna Wilda. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 77 121

5
Wilsona I. słoneczne, komforto-
we, piece gospodarz. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 76 967

Trzypokojowe
wygodami nowym domu. Aleja
Hetmańska 14 (Lazarz).
zdg 76 933

Pokój
kuchnia Luboniu. Wiadomość
skład papieru, Górna Wilda 65.
zdg 77 062

13. SZUKA MIESZK.

9 miesięcy
zgóry dzierżawy zapłaci za 2—3
pokojowe mieszkanie pewny płat-
nik. Pośrednicy wykluczeni.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 674/5

Dwóch
próżnych pokoi od stycznia sa-
motny pan, centrum. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 76 229

Trzypokojowego
komfortowego czynszem bieżącym
wypłacalne. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 76 612

3
pokoje poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 76 661

Emeryt
poszukuje 3—4 pokoje centrum.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 667

Pustego
pokoju klatka schodowa. Urzędnicza. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 568

Pokoju
kuchnia, śródmieście od gospodara urzędnicze. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 543

Trzypokojowego
dwupokojowego śródmieście Włada poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 653

Pięciopokojowe
centrum
„Jur“
Piekary 26, telefon 13-86. zdg 76 712

Poszukuję
pokoju od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 693

Trzypokojowego
mieszkania poszukuje urzędnik państwowy na wyższym stanowisku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 731. Pośrednicy wykluczeni.

Urzędnik państwowy
poszukuje mieszkania 3 pokoje, kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 784

Urzędnicza
państwowa poszukuje 3 pokojowego mieszkania wygodami. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 754

Pokoju
próżnego na małą składnicę poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 768

Poszukuję
pokoju z kuchnią dla krawcowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 949

2-3
pokojowego mieszkania przynależności szukam od stycznia. — Kuczkowski. Działalność 9 — 6. zdg 77 136

Pokoju
kuchnia, czynsz za pół roku z góry od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 144

4-pokojowego
mieszkania poszukuje od 1 stycznia ewentualnie zapłaci za rok z góry. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 208

1-2 pokojowego
z kuchnią od stycznia dobry płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 196

Dużego
pokoju z kuchnią od 1. 1. 36 poszukuje małżeństwo bezdzietne, stała posada, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 149

Puszczkowo
Winiary, 4 pokoje kuchnia poszukuje styczni. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 148

2-3
pokoje poszukuje pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 259

Emeryt
2 pokoje kuchnia (chętnej łazienki) spiesznie cenie. Kurjer Poznański zdg 77 303

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Pokój
osobne wejście, elektryczność. — Wielkie Garbary 48 m. 10. zdg 76 639

Zamienię
2 pokoje kuchnie centrum pokój kuchnie. Obiecie jadalki. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 664

15. POKOJE UMEBL.

Elegancki
stalemu utrzymaniu. Słowackiego 35 — 7. zdg 75 987

Jednoosobowy
słoneczny, elektryczność od zaraz Plac Asnyka 1, m. 6. zdg 75 696

Niekrepujący
Jasna 8, m. 8. zdg 75 973

Elegancki
panu. Dąbrowskiego 2, I. pr. prawo. zdg 75 974

2 pokoje
od zaraz. Plac Nowomiejski 3, m. 6. zdg 76 269

Umeblowany
łazienka, telefon ewentualnie utrzymaniu. Matejki 67, parter. dg 5207

Frontowy
słoneczny, elektryczność Romana Szymańskiego 2, m. 6. zdg 76 323

Śniadeckich
3-7. zdg 76 429

Umeblowany
Prusa 19 — 8. zdg 76 483

Inteligentowi
jasny, suchy wysoki parter — Wierzbicice 49 / 15 dg 5206

Pokój
Działalność 1 m. 16. zdg 76 575

Pokój
ładny z klatki schodowej wynajmę panu. Wrocławska 2 m. 3. zdg 76 578

Czysty
niekrepujący. Wielkie Garbary 50 m. 10. zdg 76 579

Centrum
utrzymanie kulturalnym. Kreta 6 m. 1. zdg 76 585

Czysty
elektryczność. Wszystkich Świętych 8 m. 6. zdg 76 606

Mielżyńskiego
22 I m. 7 pokój ciepły elegancki wygodami. zdg 76 607

Ogrodowa
3-4. zdg 76 580

Inteligentnym
1-2 osobowy. Matejki 36 — 22. zdg 76 615

Dwuosobowy
frontowy Focha 82 m. 8. zdg 76 623

Ciepły
dwuosobowy Zupańskiego 19-12. zdg 76 489

Małżeństwu
Kanałowa 6 m. 16. zdg 75 916

Elegancki
dwuosobowy obiadam. Ratajczaka 9 — 10. zdg 76 560

Wielka
18 — 12 a. elektryczność, panu. zdg 77 043

Frontowy
W. Garbary 23 — 9. zdg 77 042

Strzelecka
31-17. zdg 76 873

Pokój
umeblowany, frontowy, duży wygodami zaraz. Emili Szczęsnej 10 — 7. zdg 76 872

Frontowy
niekrepujący zaraz. Marcina 33, m. 9. zdg 76 871

Niekrepujący
pokój i pokój. Skarbowska 14 — 7 zdg 76 869

Niekrepujący
inteligentnym, stanowisku. Wypiska 12, II, lewo, narożnik Marcina. zdg 76 868

Eleg.
utrzymaniem bez. Przecznicza 2, m. 2. zdg 76 962

Parterowy
utrzymaniem — bez. Murna 3-7 przy Nowej. zdg 76 988

Niekrepujący
komfortowy Ogrodowa 15 — 7. zdg 76 975

Dwa
komfortowe, centralne panu, razem, pojedynczo. Masztalarska 5 a m. 8. zdg 76 891

Dwuosobowy
ewentualnie używaniem kuchni. Grunwaldzka 15 — 2. zdg 77 158

Jasna
9 — 8. zdg 77 230

Szymańskiego
9 — 9. zdg 77 234

Łąkowa
19 — 4. zdg 77 203

Łąkowa
16 — 10, mały. zdg 77 207

Kaloryfery
dwa frontowe. Dom Rzemieślniczy, wejście podwórza, mieszkanie 29. zdg 77 281

Niekrepujący
elektryczność. Szwajcarka 19, mieszkanie 9. zdg 77 282

Marcin
56 — 8. zdg 77 285

Jednoosobowy
Skarbowska 15 — 9. zdg 77 290

Pokój
spokojny, niekrepujący, wszelkie wygody, śródmieście zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 294

Frontowy
elektryczność zaraz panom. Woźna 146 — 18. zdg 76 548

Panu
solidnemu wspólny tanio. Rybaki 20 — 10. zdg 76 549

Frontowy
elektryczność pianino, bez panu. Strusia 3 m. 4. zdg 76 547

Dwuosobowy
słoneczny, ciepły, ciepły. Jackowskiego 32 II. zdg 76 670

Panu
komfortowy utrzymaniem, bez. telefon. Poczta 33 — 6. zdg 76 681

Wysoki
parter frontowy fortelanem jedno — dwuosobowy. Słowackiego 35 — 5. zdg 76 690

Podgórna 10a
mieszkanie II front. inteligentnemu panu. zdg 76 729

Chwaliszewo
73 — 7. zdg 76 760

Elegancki
Kreta 6 — 7. zdg 76 770

Działalności
2, m. 7, elegancki, słoneczny — frontowy. zdg 76 772

Plac Wolności
14 a, m. 10, dwu — jednoosobowy z utrzymaniem ewentl. przyjeżdżnym. zdg 76 779

Grunwaldzka
5 — 6. zdg 76 780

Dwuosobowy
dworu Focha 27, front II. Synniewska. zdg 76 891

Panienkom
Rybaki 16, m. 21. zdg 76 829

Pokoik
pani bez pościeli. Woźna 14 a, m. 8. zdg 76 819

Tanio
Skarbowska 14, m. 18. zdg 76 817

Pokój
klatki schodowej. Piłsudskiego 33, m. 1. zdg 76 809

Pokój
Strzelecka 3 a, m. 6. zdg 76 888

Niekrepujący
dla 1 lub 2 panów. Mostowa 2, m. 9. zdg 76 887

Próżny
klatki. Wojciecha 30 — 5. zdg 76 886

Składowa
I, m. 20. zdg 76 890

Chiromantka
Piłsudskiego 4 — 12. zdg 76 908

Niekrepujący
pokój jedno-dwupokojowy. — Wierzbicice 46 — 20. zdg 76 884

Dwuosobowy
elektryczność, solidnym. Wielkie Garbary 2 — 10. zdg 76 879

Pokój
tani panom. Marcina 33, m. 9. zdg 76 876

Niekrepujący
Śniadeckich 30 — 9. zdg 76 921

Elegancki
Skarbowska 11, m. 10. zdg 76 900

Skarbowska
7, m. 10, słoneczny. zdg 76 882

Pokoje
czyste, ciepłe, panom. Fredry 4, II. zdg 76 836

Dwuosobowy
niekrepujący, elektryczność, ogrzewanie. Stary Rynek 44, m. 10. zdg 76 833

4 lamp.
Uniwersalny na prąd z akumulatorem. Wielkie Garbary 14, mieszkanie 9. zdg 76 861

Koc
samochodowy. Piłsudskiego 5-9. zdg 76 860

Pokoik
elektryczność 15. — Bukowska 41 — 9. zdg 76 858

Panom
Szwajcarska 25 — 4. zdg 76 845

Długa
11 — 8. zdg 76 841

Pokój
do wynajęcia. Kantaka 4, m. 6. zdg 76 955

Spokojna
5 — 1, dwom panienkom — panom obiadam 30 — lub bez. zdg 76 954

Skarbowska
20 — 6, dwom. zdg 76 948

Pokój
Strzelecka 3 — 10. zdg 77 028

Śniadeckich
6 — 3. zdg 77 027

Cieszkowskiego
6 — 7, tani inteligentnym. zdg 77 025

Wspólny panom
Waty Jana 12 — 19, przy Zamku. zdg 77 000

Nowomiejski
6 a — 25, duży — mały. zdg 76 935

Działalności
2 — 2. zdg 77 013

Ogrodowa
12, m. 11. zdg 77 012

Pokoik
mily. W. Garbary 21 — 10. zdg 77 030

Komfortowy
elegancki, duży salon, bardzo dobre utrzymanie zaraz. Telefon-lazienka. Stary Rynek 78 — 4. Plac Działalności. zdg 77 039

Pokoik
czysty. Wolnica 3 — 3. zdg 77 038

Pokój
słoneczny. Gasiorowskich 5 — 8. elektryczność — łazienka. zdg 77 268

Pokój
zaraz wolny. Krasynskiego 4, m. 2. zdg 77 065

Pokoje
także przyjeżdżnym. Młynska 12a mieszkanie 9. zdg 77 049

Pokoik
Kreta 6 — 18. zdg 77 048

Niekrepujący
frontowy. Wrocławska 14 — 10. zdg 77 047

Dwuosobowy
całkowitem utrzymaniem — także przyjeżdżnym. Pierackiego 9, m. 6. zdg 77 018

Półwiejska
33 — 7. zdg 77 050

Pokój
Ratajczaka 11a, mieszkanie 101 zdg 77 076

Półwiejska
2-6 (utrzymaniem) także dni. zdg 77 266

Dąbrowskiego
56 — 6. zdg 77 155

Pokoiczek
Poznańska 59 — 3. zdg 77 153

Pokój
kuchnia gazowa. Skryta 14 — 3 zdg 77 257

Śniadeckich
24 — 7. zdg 77 274

Inteligentnym
stałym dwuosobowy. Grunwaldzka 23 — 4. zdg 77 279

Dąbrowskiego
36 — 8. zdg 77 218

Pokoik
Dąbrowskiego 15 — 8. zdg 77 219

Słoneczny
ciepły. Reja 2 — 19. zdg 77 220

Focha
15 a — 1. zdg 77 240

Wolny
ciepły. Mielżyńskiego 5, mieszkanie 9. zdg 77 305

Frontowy
elegancki Zupańskiego 17 — 6. zdg 77 193

Małżeństwu
bezdzielnemu. Kreta 5 — 22 I. zdg 77 247

Frontowy
Strzelecka 30 — 5, świetokrzyżki zdg 77 243

Wielkie
Garbary 40 — 3. zdg 77 242

Podgórna
4 m. 10. zdg 77 116

Focha
49 — 7. zdg 77 273

Taniol
utrzymaniem zaraz. Rzeczypospolitej 4 — 5. zdg 77 270

Niekrepujący
Długa 13 — 9. zdg 77 107

Frontowy
wysokoparterowy. Augusta 2 — 11. zdg 77 089

Kwiatowa
5 — 3, wygodami. zdg 77 172

Skarbowska
2 — 9. zdg 77 168

16. SZUKA POKOJU

Pokój
na biuro. Niekrepujące wejście. Telefon. Śródmieście. I-sze lub II-gie piętro. Oferty wraz z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 76 381

Dwóch
skromnych lub jeden większy elegancki, frontowych z utrzymaniem, bez niekrepujących, pan, okolice Pocztovej. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 228

Pokoju
umeblowanego w pobliżu placu Nowomiejskiego poszukuje skarbowiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 589

Centrum
pokoju umeblowanego 1 stycznia poszukuje małżeństwo bezdzietne. Bez używania kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 594

Urzędnik
bezdzielnym umeblowanego stalego pokoju tylko używaniem kuchni, bez prania 15 stycznia lub 1 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 654

Pustego
pokoju natychmiast w okolicy Łazarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 324

Przyjeżdżny
poszukuje pokoju niekrepującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 665

Próżnego
bezdzielnego spokojne małżeństwo. Śródmieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 675

Słonecznego
umeblowanego lub próznego, niekrepującego, śródmieściu (elektryczność, łazienka, ewentualnie utrzymanie) urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 752

Pokoju
25 zł. 1 stycznia poszukuje. Oferty Kurjer Poznański portj. 2771

Milego
skromnego wszelkimi - wygodami, światłem niekrepującego od 30 centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 896

Pokoju
próżnego pewien płatnik Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 968

Próżnego dużego
centrum, światło elektryczne, centralne ogrzewanie z klatki najchętniej gospodarza. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 76 959

17. LOKALE

Lokale
handlowe i biurowe wynajmę. Plac Wolności 8. zdg 74 264

Składu
nadającego się na branżę spożywcza poszukuje w centrum. — Adamski, Wrocławska 13. zdg 75 575

Skład
łączne 2 pokoje kuchnia 275 wolne. Poczta 29 gospodarz. zdg 76 588

Skład
trzypokojowe mieszkanie Focha 123 wraz z repozytorją drogręjnie lub bez. Właściciel Lodowa 1, m. 4. zdg 76 524

Długoletni
warsztat ślusarski suterena do wynajęcia. Właściciel Lodowa 1. zdg 76 525

Skład
obszerne ubikacje I. wolne. — Wodna 14. zdg 76 741

Skład
żelaza, 40 lat, miasto prowincjonalne lub skład blawatów, duże okna korzystnie wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 828

LOKAL HANDLOWY

dwa okna wystawowe przy 27 Grudnia
do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 12 403.

Wolne
ubikacje. Dąbrowskiego 38. zdg 76 985

Lokale
suche obszerne na hurtownie owoce, zakład instalacyjny w centrum miasta. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 200

Lokal
obszerny 400 m² lub część na biuro, handel, przemysł, śródmieście I piętro, centralne ogrzewanie. Wroniecka 6/8, portjer. zdg 77 123

Lokal
na biuro, składnicę, przemysł — parter, centralne ogrzewanie. — Masztalarska 5 a, portjer. zdg 77 124

Warsztat
160 kwm zaraz. Polna 8. zdg 77 277

Lokale
handl. - przemysłowe ewentl. z mieszkaniem dużym placem wynajmę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 211

18. DZIERŻAWY

Ubikacja
po fabryce zapalek na magazyny lub inne cele do wydzierżawienia od 1 stycznia 1936. Obejrzeć można ul. Wenejska 10. zdg 75 938

</

Poczytnym piśmie to KURJER POZNAŃSKI⁴ Tel. 44-61, 14-76, 33-07, 33-24, 35-25, 40-72.

Ogłoszenie w poczytnym piśmie, to nie loteria — TO PEWNY ZYSK!

Poszukuję zatrudnienia dla 2 par koni. — Dawonkowski, Droga Debińska zdg 77 061 nr. 24.

Sławna chiromantka — fizjonomistka z długoletnią doświadczoną praktyką na podstawie badań naukowych, zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne poproszenia. Przyjmuje od 10-11 do 8 wieczorem. Fr. Rataj, ul. 15. m. 10. II. pięt. II wejście z pasaży Apollo, prawo po schodkach. zdg 77 129

Przepisywanie maszyną najtaniej. Szkolna 12. zdg 77 227

Krawcowa szyje tanio. Aleja Marcinkowskiego 15. m. 5. zdg 76 875

Dropsy cukierki Ekalyptusowe, Mentolowe w torbkach i luzem oraz Słodowe Anizowe, Miętowe Słazowe, Ziolkowe, Malinowe, Metelkowe, Mieszane. Trzy razy w tygodniu z fabryki **Roma — Poznań** to czysty dobroć! Zadać wszędzie. Pe 6488-0-40.21/2

Słynna chiromantka przepowiada przyszłość, teraźniejszość z kart i fotografii. Przekonał nie pozwalają. Szewska 21 — 5. zdg 77 181/8

Inhalator M. A. M. chroni od kataru, chrypki i ułatwia oddech. zdg 4 544/5

24. NAUKA

Tłumaczenia przepisywanie maszyną, lekcje. Spandowska, Marcinkowskiego 4. mieszkanie 21. — nr 18 257

Szkoła tańców Klodecka - Mikołajczak, św. Józefa 6. Pg 7073-9.254

Kursy Handlowe Preissa Skarbowska 11 Nowy kurs 4 stycznia zdg 72 981

Szkoła tańców Szczyrkówny Pocztowa 25. quarter. zdg 75 330

Tani kurs modniarstwa kapeluszy damskich organizujący od 1 stycznia. Zapisy Kantaka 8/9 — 19 od 17-19. zdg 76 327

Niemieckiego lekcji i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 662

Kursy dla kobiet, stenografii, pisania maszyną. Kromczyńska, Orodowa 16. II. Lekcje prywatne. zdg 76 826

Szkoła tańców Szorskiego Pierackiego 12. telefon 33-03. zdg 76 910

Kursy Handlowe Sawickiego plac Wolności 2. Nowy kurs 7 stycznia. zdg 77 182/183

Francuskie pendant vacances Noël 3 enfants 10, 9, 7. ans conversation travaux manuels références pris. Kłodan Liberkowa, Ks. Surzyńskiego 22 zdg 77 052

Uczenie szkolne przyjeżdżają do pokój, troskliwa opieka. Woźna 14. m. 6. zdg 77 223

Kto wyuczy w czasie od 29. 12-10. 1. 36. kilka modnych tańcy? — Oferty z podaniem warunków do Kurjera Pozn. pod zdg 5 227

Szkoła tańców Śródzińskiego Strzelecka 3. zdg 77 253

25. MUZYKA

Pianista akordeonem rutynowany wolny pletnastego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 857

Śpiewak tenor potrzebny czytający nuty, prezencja, wykształcenie średnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 572

Pianina naprawiam stroje fachowo tanio. Drygas, Podgórna 10a. zdg 76 558

Pianina transportuje od 8.— zł. Drygas, Podgórna 10a. zdg 76 556

26. SZUKAJ POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Nuty Kochaj tylko mnie — Mnie wystarczy słowo — Idziemy do wojska oraz inne nowości taneczne przegrzywa rutynowana pianistka. A. Cybulski, Marcina 9/10 ng 19 426

Trio damsko-męski, akordeon, cello, śpiew, wolno. Z. A. Leszno, Post-restauracja zdg 76 805

Lekcyj skrzypiec udziela gruntownie nauczyciel — konserwatorium — 4.— zł miesięcznie.

Skalski ul. Dąbrowskiego 35/37, mieszkanie 26. zdg 77 206

Pianistka (akordeon) p. rzeźbna. Inwrocław post-restauracja, p. Pianistka. zdg 77 078

Sierota poszukuje posady długoletniemi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 012

Panienska umiejąca dobrze szyć haftowa, poszukuje posady jako pomocnica krawiecka lub innej. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 76 230

Reemigrantka z Francji, młoda poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 231

Dziewczyna szuka posady zaraz, małe wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 224

Poszukuje posady z gotowaniem od 1. 1. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 287

Manikurzystka zdolna, młoda, poszukuje pracy 1. 1. 36. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 413/14

Nawskroś uczełwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 376

Kucharz - cukiernik specjalista w kuchni dzieci, szuka posady w Szpitalu lub Sanatorium. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 76 370

Dziewczyna poszukuje do wszystkiego z skromnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 915

Młodsza posługaczka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 657

Dziewczyna uczełwa szuka pracy domowej lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 701

Piekarsko - cukiernicy czeladnik z kartą rzemieślniczą, sumienny poszukuje posady zaraz lub później. Ostrów (Pozn.), Wrocławska 44. J. B. u Herbacia zdg 76 704

Szofer - ślusarz tokarz z żoną, lat 29, z dłuższą praktyką szuka posady, szofer waz. ślusarz zaraz lub później. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 76 723

Krawcowa poleca się w dom tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 730

Poszukuje posady maszynistki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 74 787

Dziewczyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 825

Poszukuje posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 818

Dziewczyna uczełwych rodziców przyjmie posadę początkującą bufetowej pomocy składzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 335

Dla inteligentnej przystojnej młodej panny, znającej wszelkie prace biurowe, domowe wyłącznie gotowania poszukuje jakiegokolwiek uczełwej pracy najskromniejszym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 76 652

Ekspedjentka tow. krótkich konfekcja poszukuje posady miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 878

Asystentka farmacji, egzamin wojewódzki, 5 lat praktyki poszukuje posady lub zastępstwa w Poznaniu. Referencje solidne apteki Bydgoszcz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 801

Posługę przyjmie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 205

Poszukuje posady jako portier, woźnica lub robotnik w większej firmie, kaucja 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 119

Panienska do dzieci, znajomość języka polskiego - niemieckiego, szycie, robotki oraz gotowanie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 686

Elektrotechnik dobry radiomechanik szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 810

Krawcowa szuka posady po domach, szyje elegancko, biegle. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 139

Pracznia szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 127

Posady poszukuje jakiegokolwiek. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 894

Szofer ślusarz kawaler z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 248

Maturzystka kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 705

Inteligentna panna nawskroś uczełwa, oszczędna, czysta poszukuje posady gospodyni u samotnej osoby. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 815

Panna inteligentna, kochająca dzieci, przyjmie posadę od 1. 1. 36. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 885

Posługi poszukuje uczełwa, pracowita zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 877

Urzednik gospodarczy z ukończoną szkołą rolniczą, lat 23, 8-letnia praktyka poszukuje posady. Wieczarek Chwałkiszewo 63 — 5. zdg 76 926

Posługaczka uczełwa, pracowita szuka posady od 1. 1. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 76 832

Poszukuje posady do dzieci z szyciem od 1. 1. 1936, miejscowość obojetna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 7 842

Leśniczy lowczy Polak, katolik, długoletnia praktyka w wielkich łowiiskach, świetna kłosa cewa, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 75 273

Nauki rzeczniwa dla srua mezo lat 17, zamiejscowego poszukuje. Wskazę Kurjer Poznański zdg 75 942

Fryzjerka kursistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 294

Służący kawaler, 2-letnia praktyka szuka posady w mniejszych domach. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 424

Maturzystka podchorąża rezerwy, znajomość języków poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 608

Technik dentystyczny z sześciolletnią praktyką, obeznany z najnowszą techniką z ukończoną szkołą wiojską szuka posady od 1. 1. 36 lub później z małym wynagrodzeniem — przy wolnym utrzymaniu i mieszkaniem. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, — Równość Wlkp. ng 19 334

Kucharz znający cukiernictwo i zaprawę konserw, w wyrob. według szuka posady jako szofer lub kawaler. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 371

Urzednik gospodarczy, samodzielny kawaler z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 75 848

Student prawa poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 75 967

Wzorowa samodzielna zarządczyni, gospośia w wieku 38, szuka odpowiedniej pracy u samotnego pana, Poznani lub w ok. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 226

Panienska szuka posady najchętniej do 2-letniej dziewczynki. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 672

Panienska porządnej rodziny szuka posady juralistki lub kasjerki. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 982

Szofer-ślusarz kawaler, kilkuletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 045

Kelner 400 zł. kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 004

WARSAWA symfoniczny z udziałem solistów (płyty): 13.25 z Warsz.; 13.30 muzyka lekka z płyt; 15.20 giesda; 15.30 z Warsz.; 17.20 rec. śpiewacza Józefa Gaczyńskiego (baryton); 17.45 z Warsz.; 18.25 muzyka z płyt; 18.30 skrzynka ożóna; 18.45 pieśni polskie wrk, chóru pocztowego P. W.; 19.00 skrzynka rolnicza; 19.10 program; 19.20 koncert z płyt; 19.35 sport Poznania; 19.40 z Warsz.; 20.30 wyjątki z opery „Halka” Moniuszki (płyty); 20.45 z Warsz.; 21.30 wieczór literacki: „Przyroda w twórczości Jana Kasprówicza” (V-ta audycja Kasprówicza); 22.00 z Warszawy.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 16.00 Königswust. Muzyka lekka. 17.00 Sztuttgart. Koncert poudniowy. Lipsk. Koncert radio-orkiestry. Monachium. Koncert ork. 17.30 Moskwa (WCSPS). „Lohengrin” — opera Wagnera (tr. z Teatru Wielkiego). 17.40 Praga. Pieśni ludowe. 18.00 Königswust. Soliści: skrzypce i fortepian. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka taneczna. 18.50 Radio Paris. Koncert orkiestrowy. 18.50 Berlin. Recital fort. 19.00 Kolonia. Muzyka wiezorna. Leningrad. Symfonia nr. IX Beethovena. Hamburg. Koncert rozrywkowy. Monachium. Muzyka taneczna. 19.30 Bratisla-

POZNAN Poniedziałek, 16 grudnia. 6.30 aud. por.; 6.50 muzyka z płyt; 7.20 dziennik; 11.57 sygnal czasu; 12.08 dziennik; 12.15 koncert z płyt; 13.25 chwila gosp. domowego; 15.15 wiad. o eksporcie; 15.30 piosenki śpiewa Toja Mankiewiczówna; 16.00 lekcja j. niemieckiego; 16.15 koncert zespołu Bałajajkowego; 16.45 skecz: „Włamanie”; 17.00 „Kobieta w walcu z grzeczka” — poz. 17.15 minuta poezji — wiersze Iwaszkiewicza; 17.20 rec. śpiewacza J. Gaczyńskiego (baryton); 17.45 poz. „Tęgoroczni laureaci Nobla w dzied. fizyki”; 17.35 trio Webera na flet, wioloncz. i fortep.; 18.25 „Te 4” — aud. dla dzieci; 18.45 utwory — barfe z płyt; 19.00 skrzynka rolnicza; 19.35 sport; 19.50 poz. aktualna; 20.00 audycja żołnierska: „Pali ele”; 20.30 „Skrzydłami listonosze — gołebie”; 20.45 dziennik; 20.55 obrazek z Polski współczesnej; 21.00 koncert muzyki podhalańskiej; 21.30 „Przyroda w twórczości Jana Kasprówicza” — wieczór literacki; 22.00 koncert symfoniczny ork. P. R. i Drzewiecki (fort.). W programie: Elser, Lessel, Moniuszko i Karłowicz; 23.05 muzyka taneczna m. ork. P. R.

Ślodycz i radość — to prawdziwa GWIAZDKA!
Chcesz mieć miłe święta i sprawić radość, śpiesz do istniejącej od 63 lat firmy
Bracia MIETHE - Poznań
wł. M. Kaczmarek
ul. Br. Pierackiego 8 (Gwarna) po
pierniki — w najlepszych gatunkach
figurki, ozdoby choinkowe
z czekolady i marcepanu w wielkim wyborze
herbatniki marcepanowe
znane ze swej dobroci, kilka razy dziennie świeże
Własny wyrób. Dlatego towar codziennie świeży i wymieniony, a ceny ... kryzysowe!

Łyżwy Rodle
SZTUCCE ALPAKOWE nr 19234
PRAKTYCZNE PODARKI GWIAZDKOWE
JAN DEIERLING, Poznań, Szkolna 3, tel 3518, 3543

Emerytowany inteligentny, energiczny młody chorąży przyjmie administrację, posadę inkasenta lub innej zajęcia. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 017

Kuchmistrz zawodowy szuka posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 77 016

Maszynistka młoda praktyka adwokacka poszukuje posady, ewtl. dorywczej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 950

Poszukuje posady lub prania, świadectwa dobra. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 892

Absolwent szkoły wydziałowej, syn uczełwych rodziców, poszukuje posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 228

Proszę propozycje, złote kaucje 1500.— za otrzymanie jakiegokolwiek zajęcia portiera lub magazyniera. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 233

Piekarz-cukiernik przy piecu, na wyjazd także. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 235

Syn uczełwych rodziców pragnie wyuczyć się za ślusarza lub monterem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 77 236

Krawcowa poleca się na elegancka garderobę poza dom, także na wyjazd. Niogolewskich 10 a — 22. zdg 77 210

Szofer mechanicz młody szuka posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 646

Ogrodnik kawaler z dłuższą praktyką dobrze świadectwami przyjmie posadę samodzielnego. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 76 604

Dwóch braci z wykształceniem gimnazjalnym, nawskroś uczełwych, szuka posady w większej firmie. Jeden za szofer, drugi za inkasenta. Na żądanie kaucja gwarancyjna. zdg 76 307

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Zdolna buchalterka - bilansistka wieloletniowa samodzielną, znajomość różnych systemów, — pierwszorzędne referencje poważnych firm, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Poznań, św. Marcina 70 pod zdg 76 628

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Dwóch braci z wykształceniem gimnazjalnym, nawskroś uczełwych, szuka posady w większej firmie. Jeden za szofer, drugi za inkasenta. Na żądanie kaucja gwarancyjna. zdg 76 307

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Dwóch braci z wykształceniem gimnazjalnym, nawskroś uczełwych, szuka posady w większej firmie. Jeden za szofer, drugi za inkasenta. Na żądanie kaucja gwarancyjna. zdg 76 307

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Dwóch braci z wykształceniem gimnazjalnym, nawskroś uczełwych, szuka posady w większej firmie. Jeden za szofer, drugi za inkasenta. Na żądanie kaucja gwarancyjna. zdg 76 307

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Dwóch braci z wykształceniem gimnazjalnym, nawskroś uczełwych, szuka posady w większej firmie. Jeden za szofer, drugi za inkasenta. Na żądanie kaucja gwarancyjna. zdg 76 307

Wdowa bezdzietna inteligentna starsza zajmie się gospodarstwem lub starszą osobą. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 643

Wychowanka Siostr młoda, zdrowa, wesołego usposobienia poszukuje posady. Lekkie prace domowe lub towarzysztwa starszej osoby, najchętniej w majątku. Miejscowość obojetna. zdg 76 644

Kto szuka podarku gwiazdkowego! Niech spieszy do Kałamajskiego!

Najtaniej: Pończochy, Trykoty, Bielizna, Gorsety, Szale, Rękawiczki, Zemperki, Berety, Torebki, Chustki do nosa, Krawaty, Szelki, Robótki i inne podarki gwiazdkowe.

Dla inteligentnej przystojnej młodej panny, znającej wszelkie prace biurowe, domowe wyłącznie gotowania poszukuje jakiegokolwiek uczciwej pracy najskromniejszym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 76 652

Ekspedjentka tow. krótkich konfekcja poszukuje posady. miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 678

Asystentka farmacji, egzamin wojewódzki. 5 lat praktyki poszukuje posady lub zastępstwa Poznaniu. Referencje solidne apteki Bydgoszczy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 301

Brylantowe
piersiennice, butony
brosze, kolje
bransolety
poleca jubiler
W. SZULC
pl. Wolności 5.
Tel. 14-84
Pg 7 106-50,93

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 14. 12. „Grube ryby”.
Niedziela, 15. 12. o godzinie 16: „Złota ciocia”, ostatni gościnny występ J. Warneckiego.
Niedziela, 15. 12. o godzinie 20: „Muzyka na ulicy”

TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 14. 12. „Rose-Marie”, premiera.

Niedziela, 15. 12. o godzinie 15: „Róża Stambułu”.
Ceny popularne od 50 gr. do 2,— zł.

Niedziela, 15. 12. o godzinie 20: „Rose-Marie”.
Poniedziałek, 16. 12. Teatr nieczynny.

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE: Wtorek, 17. 12. VI koncert symfoniczny. Dyrygent: Paweł van Kempen. Solistka: Nadzieja Padlewska, fortepian.

TEATR NOWY: „Manuela” — premiera; niedziela, po poł. „Powrót mamy”; niedziela, wiecz. „Manuela”.

TEATR WESOŁA BANDA: Dziś i dni następne o godzinie 7 i 9: „Ta Banda dobrze gra!”

KINA

Poznań, sobota, 14. 12.
- ALKAZAR: „Porucznik Marynarki” i „Ostatnia Eskapada”.
- APOLLO: „Dzień wielkiej przygody”.
- CORSO: „Flip i Flap jako wrogowie małżeństwa”.
- GONG: „Roześmiane oczy”.
- GWIAZDA: „Katusza”.
- METROPOLIS: „Kapitan Sorrell i Syn”.
- OŚWIATOWE T. C. L.: „Buntownik” oraz film kolorowy.
- RENAISSANCE: „Tunel” oraz „A. B. C. miłości”.
- SŁONCE: „Miłostki”.
- SFINKS: „Nadja”.
- ŚWIT: „Cowboy miljonierem”.
- TĘCZA-Lazarz: „Dobra Wroźka”.
- TĘCZA-Wilda: „Frasquita”.
- WILSONA: „Niebieskie Ptaki”.

Panienska do dzieci, znajomość języka polskiego - niemieckiego, szycie, robótki oraz gotowanie szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 686

Elektrotechnik dobry radjomechanik szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 870

Posługę przyjmie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 205

Poszukuję posady jako portier, woźnica lub robotnik w większej firmie, kaucja 500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 77 119

Krawcowa szuka posady po domach, szyje elegancko, biegle. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 139

Pracznica szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 127

Posady poszukuje jakiegokolwiek. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 894

Introligator-kartonaż obeznany dokładnie z maszynami i wyrobem wszelkich kartonów, z kilkuletnią praktyką, poszukuje posady od 1. 1. 36 lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 970

Gotówką umebłowaniem 3 pokoi kuchni — szuka posady, handlu, przemysłu gospodarstwie domowym starsza pani. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 77 280

Szofer ślusarz kawaler z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 248

Syn uczciwych rodziców mający zamiar wyuczyć się w zawodzie cukierniczym poszukuje nauki. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 246

Rysownik poszukuje pracy na pisma plakatu szybko tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 150

Propagandzistki
z branży artykułów markowych do propagandy w sklepach mogą złożyć oferty z podaniem wysokości wynagrodzenia pod „Kawa” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 19 387

Syn uczciwych rodziców pragnie wyuczyć się za piekarską lub cukierniczą. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 77 244

Krawcowa długoletnia praktyka szuka posady po domach w zakresie wszelkiej krawieczyny. specj. płaszczki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 272

Potrzebna zaraz panna do dziecka, szycia, oprania z francuskim (reemigranta). z Świadcetwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 962

Podróżujący branży dewocjonalii, ksiązek do nabożeństwa Poznańskie, Pomorze. Oferty Kurjer Poznański zdg 76 456

Wykwalifikowany cukiernik z kartą rzemieślniczą i kaucją poszukiwany na stanowisko kierownicze. Zgłoszenia z odpisami świadectw i życiorysem pod „1205/6” Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 19 386

WIELKI WYBÓR MEBLI
CENY OBNIŻONE
W. Nowakowski i Synowie
FABRYKA i MAGAZYN:
GÓRKA WILDA 134
WYSTAWA: UL. KANTAKA nr. 1
CENY OBNIŻONE
DOGODNE WARUNKI
UWAGA: Od 1 grudnia nadzwyczajna okazja zakupu różnych stolików, czajerek, fotelików itp. z wystawy przy ul. Kantaka 1. ng 18 670

Poszukuję panny z wykształceniem średnim do dwójga dzieci celem przerabiania lekcji I klasy gimn. i 5 kl. powszechnej, muzyki (fortepian) i języka niemieckiego. Warunki i życiorys Alojzy Springer, Bielsko, Śląsk 3 Maja 7. ng 19 379

Pracownik z branży skór surowych od zaraz. Wymagania: dobry fachowiec, dobre świadectwa, inteligentny, możliwie z kaucją. Zgłoszenie z życiorysem własnoręcznym, odpisami świadectw wym. wynagrodzenia do Kurjera Pozn. zdg 76 260

Dziewczyna do wszystkiego, kochająca dziecko, czysta, potrzebna. Kilińskiego 8 m. 14. zdg 76 559

Panna lub wdowa bezdzietna w wieku do lat 35, intelig., znająca gospodarstwo domowe, pierwszorzędna kuchnie do prowadzenia domu samotnego pana może się zgłosić. Zależy na osobie bezwzględnie uczciwej, oszczędnej. Posada wolna od 1. 1. 1936 lub 15. 1. 1936. Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji, życiorysem oraz powołaniem się na referencje do Kurjera Pozn. pod zdg 76 656

Przedstawiciel do zaprowadzonej firmy — wymownych, sytuowanych, z branży pocelany, platerów, galanteryjnej, na poszczególnie rejonu poszukuje od stycznia 1936 na stałe. Fabryczny skład. Zgłoszenia do dnia 20. 12. rb. do Kurjera Poznańskiego zdg 76 658

Dziewczyna młodsza zaufana gotowaniem 1 stycznia, wieś pod Poznaniem, 2 osoby. Szwajcarska 21, mieszkanie 18. niedziela 3-6. zdg 76 680

Uczeń rzeźnicki potrzebny Garstka — Kreta 24. m. 8. zdg 76 719

Fotografistka lub fotograf, zdjęcia, retusz, kopjowanie potrzebna

zaraz Podać warunki przy utrzymaniu. Fr. Fejge, Ostrzeszów, Zakład fotograficzny. zdg 76 798

Dziewczyna natychmiast mies. 10 zł. Zgłoszenia godz. 4. Focha 57, mieszk. 8. zdg 76 811

Pomocnik kowalski młodszy, kucie koni. — Świętek, Łukaszczyca 14. zdg 76 916

Zdolne gorseciarki lub krawcowe mogą się zgłosić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 76 911

Paramint
odkaza
krtani i jamę uszną
ng 16 901/2

Służąca dzielna, pracowita, uczciwa do wszystkiego potrzebna zaraz. ul. Kwiatowa 3. m. 5. zdg 77 293

Dziewczyna do wszystkiego, samodzielne gotowanie. Rynek Łazarski 1. m. 16. ng 18 819

Kucharka restauracyjna potrzebna. Św. Marcin 54, Fr. Różycki. zdg 77 064

Kierownika do urzędzenia, prowadzenia poważnego składu fabrycznego najchętniej drogerzyste poszukuje poważna fabryka, wymagana gwarancja 5 000 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 010

Służąca młodsza uczciwa dobrze polecona gotowaniem zaraz. Mostowa 26 m. 7. zdg 77 275

Przyjmę współnika dobrego interesu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 77 296

Podróżujących na torebki papierowe, artykuł dodatkowy. Adres Kurjer Pozn. zdg 77 181

Przedstawiciel zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 77 178

Dziewczyna młodsza, samodzielnem gotowaniem. 27 Grudnia 18, m. 5. zdg 77 169

28. ROZRYWKA

!!!
Bazar Sztuki Ludowej. Czytaj dalsze gazety. dg 5202

„Centra”
Baterje anodowe, baterje kieszonkowe

latarki kieszonkowe, żarówki najtaniej
Kazimierz Matuszak
Poznań, Pierackiego 16, tel. 30-67 dg 5 236

Nieodwołanie ostatni raz „Roześmiane oczy”. Od niedzieli

„Czerwony Sultán”
Kino „Gong”. zdg 76 744

Nadja
Idylliczne pieśni
do niedzieli
Kinoteatr „Sfinks”. zdg 76 813

Radjo-expert
Śniadeckich 1 (6444) przerabiam radiodbiorniki jednoobwodowe, dwuobwodowe na nowoczesne trzyobwodowe z filtrem wstęgowym. Laboratorium wyposażone w nowoczesne przyrządy. Kier. dyplomowany radiotechnik. Przez grudzień bezpłatne badania lamp.
dg 5 234

Kto w pięknym nastroju prawie spędził święta o pieczywach Łączkowski niech już dziś pamięta, z tyższego ich smaku bowiem moc radości spłynie na dom twój i na twój gości. Fr. Łączkowski, św. Marcin 29. dg 5215

Zawsze mile widziany będzie podarunek gwiazdkowy z firmy „PANI”
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. dg 5141

Humor zagraniczny

— Wiesz, co ci powiem? ten twój narzeczony nie jest dżentelmanem...
— Być może, lecz jego narzeczona jest bardzo miłą dziewczyną, czego nie można powiedzieć o narzeczonej twójgo narzeczonego!

(„Tribuna” — Rzym). S. F.

SNIEG TATRZAŃSKI KREM i PUDER
najskuteczniejszy środek do racjonalnej pielęgnacji twarzy.
FALKIEWICZ-POZNAŃ
FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW ZAŁ. 1911 w PARYŻU
Pg 6492-45,109

27. WOLNE MIEJSCA

Prasowaczka biegnąca, na stałe od zaraz. Praszalnia. Wodna 2. I ptr. zdg 76 420

Uczennicę do szycia przyjmie. Strzałowa 6 m. 30. zdg 76 421

Ucznia piekarskiego z praktyką przyjmie. Piekarnia, Poznań, ul. Marcelego Mottego 2. zdg 76 592

Higienistka siostra potrzebna do gabinetu lekarza od 1. 1. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 77 131

Korespondentka pisząca biegle na maszynie z niemieckim, francuskim, lub angielskim znajdzie dodatkowe zajęcia 1-2 godz. dziennie lub co drugi dzień w firmie przemysłowej. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 75 028

Uczciwa dobrze polecona do wszystkiego, zamierzającym do dzieci. Szwajcarska 25, m. 5. zdg 76 223

Służący kawaler, pierwszorzędne referencje potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw przyjmujcie majetność Chwałkowo per Krobica. zdg 75 495

Gospodyni wyreczytelka pani domu poszukiwana do wytwornego domu. — Kandydatki ze znajomością kuchni i sprężystego prowadzenia domu zechcą oferty z życiorysem odpisem świadectw, fotografią i pensją kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 74 195. Kandydatki z ukończoną szkołą gospodarczą mają pierwszeństwo.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc grudzień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potoczными 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach te same do godz. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstaje wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149